AGNÈS

MARTIN-LUGAND

AUTOAREA FENOMENULUI INTERNAȚIONAL
OAMENII FERICIȚI CITESC ȘI BEAU CAFEA

Iubirea e o artă

FICTION CONNECTION

Traducere de
Claudiu Constantinescu

TREI

Agnès Martin-Lugand

Iubirea e o artă

Traducere din limba franceză de
Claudiu Constantinescu

3
TREI

Nu voi găsi niciodată cuvintele potrivite
pentru a vorbi despre noi...

Prima mișcare care se impune este să conștientizezi că iubirea este o artă, așa cum și viața este o artă.

Erich Fromm

Când vorbește în numele său, atunci este Omul cel mai puțin el însuși; dati-i o mască și-o să vă spună adevărul.

Oscar Wilde

Prolog

Italia, coasta Adriaticii, vara anului 1988

— *Mamma! Guardami! Mamma!*
O femeie se ridică pe cearșaful de plajă și-și dă jos ochelarii de soare. Unde s-o fi ascuns băiatul ei? Îl vede, izbucnește în râs și sare în picioare. Fără a da vreo atenție privirilor care o urmăresc, unele invidioase, altele geloase sau pline de dorință, se duce cu un mers legănat spre marginea apei.
— *Lino! Sono qui!* strigă ea, făcându-i semne largi cu mâna.
Fără nicio teamă c-ar putea ameți, îi face semne și el de pe vârful unei stânci. Ea bate din palme și-și admiră băiețelul care se distrează. Nu există ceva atât de minunat ca zâmbetul lui. Apoi își ridică frumoasa ei față spre soarele pârjolitor. Mireasma căldurii, a naturii, a sării de mare îi gâdilă nările, se simte liniștită, frumoasă, seducătoare și e plină de iubire. Ultimele două zile și le-a petrecut în brațele celui mai important dintre iubiții săi. Cel care-i întrece pe toți ceilalți. Nu știe care-i secretul lui, dar îi este imposibil să stea prea multă vreme departe de el. În adâncul inimii ei, știe că-l iubește, că-l iubește chiar foarte tare. Dar n-o să i-o spună niciodată. Doar dacă nu cumva se regăsesc în rai. Are timp destul s-o facă și, până una-alta,

ține la independența ei! In timpul când se dăruia și primea, nu trebuia să stea cu gândul la Lino. Băiețelul ei alerga toată ziua și toată noaptea pe străduțele din jur, sub supravegherea unor ochi care-l adorau și care-l lăsau să-și trăiască fără griji copilăria.

— Crezi că-i înțelept să-l lași așa, de capul lui, Elena? E cam sus totuși!

Sora sa geamănă e cu ei, ca în fiecare vară. Tocmai i s-a alăturat, intrând cu picioarele în apă.

— Nu te mai teme și tu chiar de toate, Paolina! Lino înoată ca un pește și știi că-i place să sară de peste tot. O să vezi în curând c-o să sară și mai de sus! Mai are o treaptă de urcat!

— Bine, dar Alban nu-i chiar așa de priceput...

Elena îi dă un pupic pe obraz surorii sale.

— Lino n-o să-și lase niciodată verișorul să se pună în primejdie, știi foarte bine.

Paolina recunoaște acest lucru ridicând din umeri, dar nu poate să nu-și facă griji în continuare pentru fiul ei. Îl vede acolo, sus, și-i pare îngrozit. Elena își dă seama, o ia de braț și o trage după ea înspre stâncă.

— Hai să-i vedem mai de-aproape pe *i nostri piccoli amori!* gângurește ea.

Paolina dă din cap, amuzată de sora sa geamănă, care nu poate spune o frază fără să strecoare și ceva în italiană. Chiar că nu s-a născut în țara potrivită.

Complice, cele două surori se apropie de trambulina improvizată.

*

Lino își zărește mama și-i zâmbește cu toată inocența iubirii sale pentru femeia vieții lui. Îi trimite o bezea din vârful degetelor și-i face cu ochiul șmecherește, după care face și o reverență. Elena jubilează văzând pofta de viață a fiului ei. Băiețelul vrea să fie mândră de el, trebuie să-i arate că e puternic, că e cel mai curajos dintre toți. Așa că se hotărăște să urce și mai sus. Se cațără pe o piatră de deasupra lui. Știe că nimeni n-a mai sărit încă de acolo. În orice caz, nu de când a venit el aici, în vacanță.

— Nu face asta! îi strigă de mai jos vărul său Alban. O să mori!

Lino scoate limba la el.

— Ba o s-o fac! O să fiu cel mai bun! Stai liniștit! Întotdeauna mă descurc!

Copiii din jur îl încurajează. Îi scandează numele. Lino se uită mândru la ei, ca de pe un tron. O să le arate de ce e-n stare.

Își face cruce, sărută medalionul cu Sfântul Marcu, pe care-l poartă la gât, și-i aruncă mamei sale o ultimă privire victorioasă.

Și Lino sare. Își ia zborul, chiuie ca un copil și intră în apă stârnind în jur jerbe de stropi. Durează o eternitate până revine la suprafață. Elena este singura care nu se îngrijorează. Plaja a amuțit. Turiștii se apropie de țărm, pregătiți să

sară în ajutorul acelui băiețel care n-ar fi trebuit să fie chiar atât de temerar. Cât despre maică-sa... ce iresponsabilă! Paolina o strânge de braț, îngrozită. Elena surâde însă în continuare. Își cunoaște fiul, are încredere în el. Iar Sfântul Marcu îl apără.

Când Lino reapare, e deja destul de aproape de ea. De pe nisip se aud aplauze. Înoată rapid câțiva metri, apoi se ridică și aleargă spre ea. Se lipește strâns de pântecul ei. Iar Elena scoate țipete de bucurie, nu-i pasă că micuțul șiroiește de apă sărată, o răcorește. Îi prinde fața fiului ei între mâini și o acoperă cu sărutări.

— *Ti amo, ti amo, ti amo!*

— *Anch'io, mamma!*

Micuțul se lipește ceva mai strâns de ea, adoră căldura trupului ei după ce a stat în soare, iar parfumul său îl liniștește, e dulce, miroase a vară, a vacanță. Mama lui este fericită, s-a distrat la rândul ei, iar el a putut să facă ce voia fără să aibă grija ei. A stat cu Nonna și Maria, niște prietene ale mamei sale, nu i-a fost greu deloc să le îmbrobodească pentru a obține ce voia. E obișnuit. Așa e și în timpul carnavalului.

Apoi, plin de vioiciune, se smulge din brațele maică-sii și o pornește înapoi spre stâncă.

— Alban! E rândul tău! strigă el.

— Mai bine nu, îi spune Paolina.

Lino se aruncă de gâtul mătușii.

— Mă duc cu el, dacă vrei! O să reușească, te asigur! Să vezi ce mulțumit o să fie după aceea!
— Dar să nu urce chiar așa de sus ca tine, Lino, ne-am înțeles?
El dă din cap că da, abținându-se să nu ridice ochii spre cer.
Și o pornește în fugă prin apă, nepăsându-i că-i stropește pe cei din jur. Apoi, desculț, fără să simtă ascuțișul pietrelor care dau să-i străpungă pielea, urcă pe stânci și ajunge lângă vărul său.
— Haide, Alban! Să vezi ce bine e, ai impresia că ești o pasăre, iar dup-aia un pește.
— Mi-e frică, Lino.
Acesta din urmă își implântă privirea gri în ochii căprui ai vărului său.
— Sărim amândoi! Dar nu de sus de tot, că așa i-am promis maică-tii. Ține-mă de mână și-o să fie bine! Promit că n-o să-ți dau drumul.
Alban, cu ochii în lacrimi, încuviințează din cap. N-are de ales. Nu vrea să fie crezut un mototol de ceilalți copii, care deja abia dacă mai vorbesc cu el și n-au ochi decât pentru Lino. Și-apoi, probabil că maică-sa o să fie mândră de el, știe prea bine că e îngrijorată și că nu-l crede în stare. Trebuie să se țină după văru-său și să aibă încredere în el, dacă el zice că poate reuși, atunci o să reușească.
Dar ce frică îi e!

Lino îl apucă și-l trage spre marginea stâncii. Merge legănându-și umerii și le azvârle câteva înjurături — care nu sunt

pentru cineva de vârsta lui — celor ce îndrăznesc să râdă de Alban. Își arată colții, iar ceilalți își pleacă privirea. Știu că nu e bine să-l provoci pe micuțul francez care pare mai italian decât ei când e vorba de văru-său. La cei nouă ani ai săi, Lino și-a folosit deja pumnii ca să apere onoarea familiei. Într-o italiană foarte plastică — de unde o fi învățat acel limbaj grosolan? — le amintește că nimeni n-a sărit de atât de sus ca el și că jumătate dintre ei n-au făcut-o nici măcar de la înălțimea de la care o să sară acum Alban!

Acesta se agață de Lino cu toată puterea.

Gemenele — mamele celor doi copii — îi urmăresc cu privirea de pe plajă. Elena își simte sora tremurând lângă ea și o prinde de umeri.

— Nu-ți face griji, Lino știe ce face. Uită-te mai bine ce frumoși sunt!

Ce-i drept, sunt frumoși în chiloții lor de baie și totuși atât de diferiți! Alban este firav, se teme de soare, în vreme ce Lino e bronzat, are mușchii deja conturați, părând mai mare decât vârsta pe care o are. Unul nu îndrăznește nici să ridice privirea, nici să zâmbească, celălalt se uită mândru în ochii tuturor celor care trec pe lângă el și râde tot timpul. Unul este delicat, celălalt n-are nimic de-a face cu gingășia.

— Uită-te cât de tare țin unul la altul! Am reușit să facem din ei niște frați, declară Elena.

— Gemeni, dar la fel de diferiți ca noi două, completează Paolina.
Elena își lipește tâmpla de cea a surorii ei.
— Nu se vor despărți niciodată. Își vor petrece viața împreună, la fel ca noi. Iar când noi o să fim bătrâne și bărbații n-o să se mai uite la noi, ne vor face o grămadă de nepoței gemeni!
Izbucnesc în râs amândouă, liniștite în privința viitorului propriilor progenituri, apoi își îndreaptă din nou atenția spre cei doi copii.

*

Lino îl trage pe Alban spre marginea stâncii. Acesta din urmă tremură tot mai tare, caută din răsputeri să-și încetinească vărul.
— Nu vreau să sar, îi șoptește el.
— N-ai încotro! Doar nu ești un căcăcios! O să sărim amândoi! Oricum, ești obligat să vii după mine, dacă mă tragi înapoi, o să mă zdrobesc de pietre.
— Nu! Nu vreau să pățești ceva.
— Atunci, știi ce ai de făcut!
Alban încuviințează din cap. Lino îi zâmbește cu toată dragostea pe care o simte pentru cel pe care-l consideră fratele său.
— Unu, doi, trei!
Se aruncă în gol amândoi deodată. Lino îl strânge de mână pe Alban, cu toată puterea. N-o să-i dea drumul niciodată, trebuie să-l protejeze și să-l învețe să se bată. Cei doi băieți intră în apă chiuind.

Lino deschide ochii și întâlnește privirea vărului său, care râde o primă fracțiune de secundă, după care începe să înghită ca un pește. Îl scoate la aer cât poate de repede.
— Ai făcut-o! urlă el.
Alban se aruncă de gâtul lui Lino.
— Am reușit!

Câteva minute mai târziu, cei doi băieței aleargă în brațele mamelor lor. Elena îl ridică pe Lino și-l învârte în jurul ei. El o privește, îi zâmbește, e fericit, n-a văzut ceva mai frumos decât ea.

În acest timp, Alban este felicitat de mama sa, care-l cercetează cu atenție, să vadă dacă nu s-a rănit cumva. Lui Alban îi e rușine că-i tratat ca un bebeluș. Dar se mai liniștește amintindu-și că a avut totuși momentul lui de glorie, chiar dacă el i s-a datorat lui Lino. De altfel, maică-sa chiar are grijă să sublinieze acest lucru. Îi dă drumul din brațe fiului ei și dă fuga la nepot, pe care-l sărută cu tandrețe.
— Mulțumesc, Lino, datorită ție, a reușit și Alban să sară!
Neobservat de nimeni — normal, cine e atent la el? —, Alban izbește cu piciorul, furios, în nisip. Îi vine să facă totul praf. Când vor înceta oare să-l mai trateze ca pe un nevolnic?
— Nu! se înfurie Lino pe mătușa sa. Alban a hotărât singur să sară! Eu m-am dus doar fiindcă mai aveam chef de înc-o săritură!

Se desprinde din brațele Paolinei, fuge la geanta maică-sii, caută în ea și scoate portofelul. Apoi se întoarce și-l prinde pe Alban de umeri.

— Hai să-ți dau o înghețată! Doar ești marele campion!

Își trage vărul după el, iar acesta se lasă dus, ca de obicei.

Gemenele ajung din nou să se uite cu admirație la fiii lor. Elena este convinsă că vor veghea mereu unul asupra celuilalt.

Paolina e ceva mai rezervată…

1
Paris, iarna anului 2024

Rebecca

Îmi tremurau mâinile deasupra paginii albe. Am strâns pumnul ca să mă calmez. Fii curajoasă, o să reușești, îmi repetam eu întruna.
Am tras adânc aer în piept și am început.

~~*Esteban,*~~
~~*Cu ce să încep oare*~~

~~*Esteban,*~~
~~*Când vei citi oare această scrisoare?*~~

~~*Esteban,*~~
~~*Încerc să scriu pentru tine*~~

~~*Esteban,*~~
~~*Nu știu*~~

Esteban,

Am mototolit pentru a nu știu câta oară foaia de hârtie și am aruncat-o la coș. Ghemotocul a căzut, lamentabil, alături. M-a apucat furia. N-aveam putere să-mi rup în două stiloul. Îmi fusese de ajutor de atâtea ori. Acum îmi amintea de ceea ce nu mai eram, de ceea ce pierdusem, de ceea ce, cu siguranță, n-aveam să mai fiu niciodată. Mi-am înăbușit în pumni hohotul de plâns și urletul de disperare.

Până și să-i scriu o scrisoare soțului meu mi-era imposibil. Interzis, cumva? Nu mai aveam nicio posibilitate de exprimare. Toată viața îmi fusese greu să spun lucrurile cu voce tare, nu-mi plăcea să fac zgomot. Scrisul mă ajuta să rup tăcerea. Întotdeauna fusesem mai pricepută la cuvintele scrise decât la cele vorbite. Acum însă, gata. Eram devorată de un noian de sentimente. Într-o vreme, nu chiar îndepărtată pentru unii, dar care mie îmi părea dintr-o altă viață, mă foloseam de cuvinte pentru a mă despovăra de o parte — infimă, desigur, eram perfect conștientă de asta — din propriile frământări.

Era îngrozitor când mă gândeam, dar, atunci când Esteban mă anunțase că pleacă să lucreze pentru două luni în Spania, nutrisem în secret speranța că acea situație avea să declanșeze un seism interior. Zilele se scurseseră și nu vibrase nimic. Eram în aceeași tetanie, aceeași paralizie a minții. Aș fi vrut să-i scriu ca să-i spun tot ce simțeam. Rămasă parcă fără aer, am ieșit în grabă din camera de lucru. De ce să mai fi stat acolo, când locul acela nu făcea decât să-mi redeștepte suferința?

Am umblat, fără nicio țintă, prin apartament, părea rece, trist, la fel de gol și secătuit ca mine. În holul de la intrare, am dat cu ochii de valizele lui Esteban. Așteptau acolo, cuminți. Venise sorocul. A doua zi, exact la acea oră, soțul meu avea să plece.

Intr-o altă lume, care nu mai exista, aș fi putut să-l însoțesc. Puteam liniștiți să-i lăsăm singuri pe Fantine și Oscar, copiii noștri gemeni. La optsprezece ani și ceva, erau destul de mari ca să aibă grijă de ei sau, în orice caz, ca să nu ne dea bătăi de cap. Aveau, bineînțeles, fervoarea aceea a tinereții, dar reușiserăm să le inculcăm un grăunte de simț al responsabilității. Cu niște ani în urmă, ne-am fi dorit să fim numai noi doi, fără grija copiilor, să trăim la Madrid, să ne plimbăm, să umblăm prin muzee, să ieșim la restaurant ca îndrăgostiții, să facem câte o excursie în weekend, undeva în afara orașului.

Astăzi, toate astea ar fi sunat fals. Am fi trăit ca aici, fiecare în pătrățica lui. Esteban se ducea să lucreze. Biroul său de arhitectură îi propusese să supervizeze, timp de două luni, un proiect din Spania. Cum să fi refuzat? Întotdeauna îi fusese dor de țara lui natală. Gândindu-se însă la copii, la mine, nu propusese niciodată să ne stabilim acolo. Fără să se plângă vreo clipă — Esteban nu se plângea niciodată —, se mulțumea cu câte-o raită, când și când, și cu cele două săptămâni de concediu petrecute acolo în fiecare an. Nu putea rata așadar această ocazie, chiar dacă nu era vorba de ceva de durată. În ce mă privește, nu mă reținea nimic la Paris. Într-un fel, eram liberă ca pasărea cerului, fiindcă eram goală pe dinăuntru.

Și totuși când mă anunțase că accepta acea misiune, nu ne-am gândit nicio clipă să merg și eu cu el. Acceptase fără să-mi spună o vorbă despre acel proiect. Hazardul, munca lui, originile lui ne împingeau să luăm în sfârșit decizia de a pune o oarecare distanță între noi. Esteban avea nevoie să respire, să se îndepărteze de mine. Nu-i purtam pică, îl înțelegeam. Nu mai eram cea cu care se căsătorise în urmă cu mai bine de douăzeci de ani, nu mai eram nici măcar cea care încă mai eram acum câțiva ani. Aveam la fel de multă nevoie de aer ca el, nu-i mai suportam privirile posomorâte. El nu mă mai recunoștea, dar nici eu nu-l mai recunoșteam pe el. Nu mai era soarele care fusese cândva. Pierzându-ne pe drum, ne stinseserăm reciproc. Nu eram nici primii, nici ultimii cărora li se întâmpla asta.

Prima perioadă a copilăriei lui Fantine și Oscar ne aruncase într-un adevărat vârtej. Ajunseserăm părinți de gemeni când abia ce ne căsătoriserăm și ne reluaserăm activitatea... Toate se întâmplaseră în același moment. În primii trei ani, nu avuseserăm nicio noapte întreagă de somn, alergam în toate părțile, însuflețiți de certitudinea propriei fericiri. Eu eram psiholoagă clinicianã. Până la nașterea copiilor, cumulasem, ca mulți dintre confrații mei, mai multe joburi cu normă parțială, alergând de la o instituție la alta. Până la urmă am renunțat la unul dintre ele, ca

să am timp de copii. Nu mi s-a părut un sacrificiu, dimpotrivă, eram înnebunită de bucurie că mă pot ocupa de micuți. Ca să-mi mai pot trage sufletul, Esteban prelua ștafeta de îndată ce timpul i-o permitea. El era tot mai prins de munca lui, spre deosebire de mine, care eram tot mai puțin interesată de a mea. Așa încât, ca să nu pierd vremea, mă întorceam la vechea pasiune pentru scris. Cum aveam un minut liber, redeschideam carnetele pe care le umplusem în timpul sarcinii — trebuise să stau la pat cam trei sferturi din timp. Lipsa de activitate și groaza c-o să-mi pierd copiii mă făcuseră să scriu. În perioada aceea, era o nevoie, chiar o necesitate, ca și cum gemenii mei și cu mine n-am fi putut supraviețui decât prin scris. Acolo, pe hârtie, îmi exorcizam angoasele și tristețile, îmi așterneam aspirațiile legate de fericire, de adrenalină, de putere a simțămintelor. Îmi plăcea să fiu în acele lumi pe care le cream, unde eram eu fără să fi fost eu. Durase cinci ore ca să-i nasc pe gemeni, mi-a luat ani întregi ca să nasc primul meu roman. A trebuit să aștept ca micuții să înceapă școala primară ca să mă simt pregătită să-mi încerc norocul. Faptele mi-au dat dreptate. După o mulțime de refuzuri, manuscrisul a ajuns în sfârșit pe masa care trebuia.

Și-atunci am intrat într-un alt vârtej. Esteban era nemaipomenit de bucuros și de mândru de mine. Eu am profitat cât de mult am putut de acest lucru. Am

obținut o recunoaștere pe care niciodată nu mi-o imaginasem și mi-am promis atunci să fac tot posibilul ca ea să dureze cât mai mult. Timpul meu s-a împărțit în două, o jumătate dedicată copiilor, cealaltă dedicată scrisului. Timpul lui Esteban s-a scindat la fel. Cariera și cota lui au prins aripi în momentul publicării primului meu roman, acum alerga de la un proiect la altul, iar atunci când putea, se bucura de Fantine și Oscar, care creșteau mult prea repede pentru gustul nostru. Convinși că am găsit soluția pentru a ne proteja viața de familie, nu mai amestecam niciodată lucrurile, delectându-ne fiecare cu propriile reușite.

Insidios, s-a instalat distanța. Cu trecerea anilor, ne-am dezvoltat niște vieți paralele. Când ne reîntâlneam seara acasă, fiecare se apleca asupra propriului computer. Nu ne mai făceam niciodată timp să stăm unul cu celălalt. Eram întotdeauna înconjurați de lume, iar dacă povestea noastră se întemeiase cândva pe comunicare și pe împărtășirea unor lucruri, acum nu prea mai știam ce să ne spunem. Sau, când reușeam totuși să începem o conversație, nu mai reușeam să ne înțelegem. Au apărut astfel primele dispute. Nu mai era nimic între noi care să coincidă. Esteban voia să plece în concediu, într-o călătorie sau într-un weekend prelungit, eu refuzam, întreaga ființă fiindu-mi invadată de scris și de propriile personaje. Nici nu mă

gândeam să mă desprind de ele. Plecam de la principiul că era un lucru pe care putea foarte bine să-l accepte. În realitate, nu-i dădeam de ales. Iar când eram eu disponibilă și încercam să mă bucur cu el de acel răgaz, nu era el. „Nu pot. Am un proiect de terminat." Ne aruncam unul altuia vorbe grele, dar numai pe jumătate, ca să nu-i speriem inutil pe Fantine și Oscar. Cred că eram convinși — și unul, și celălalt — că asta nu era decât o fază, că într-o bună zi va apărea o punte care ne va ajuta să ne regăsim. Ne-am străduit amândoi din răsputeri să mergem înainte, să ne ascundem frustrările și să ne vedem în continuare de munca noastră. N-aveam grijă de noi înșine și eram incapabili să vorbim despre situația noastră, s-o înfruntăm. Eu evadam tot mai mult în ceea ce scriam și în mondenitățile literare unde nu eram nici în largul meu, nici la locul meu. Dar, una peste alta, preferam să joc un rol în acel mediu care devenise al meu, chiar dacă mă simțeam acolo ca o străină, decât să înfrunt tăcerile și figura de-acum impenetrabilă ale lui Esteban. Cât despre el, nu eram oarbă, încerca să compenseze prin muncă și prin tot felul de relații pe care nu i le cunoșteam. Și care nici nu mă interesau.

După zece ani de cursă nebună și care își pierduse orice sens, a venit momentul romanului în plus, al promovării în plus, din care am ieșit sleită de puteri.

Eforturile depuse și impuse pentru scrierea cărților se transformaseră în constrângeri, iar aceste constrângeri ajunseseră să mă golească pe dinăuntru, îmi luaseră tot. Eram istovită, nu mai aveam strop de energie. Nici pentru muncă, nici pentru viața de cuplu. Și totuși bravam, declarând sus și tare că m-am apucat să scriu la următorul roman, deși în mine nu mai pulsa nimic.

Înainte de-a mă înhăma la muncă, aveam de petrecut vacanța de vară. Programele noastre nu se suprapuneau deloc. Eu nu mă ocupasem de asta, nici măcar nu-mi trecuse prin cap. Esteban acceptase o invitație abia catadicsind să-mi spună și mie. Nu era greu de priceput că evita cu orice preț să fim doar noi doi. Urma să ne alăturăm unor prieteni — niște cunoscuți, mai degrabă — într-o casă imensă de pe malul mării. În acele trei săptămâni, mi-a fost imposibil să mă prefac. În vreme ce ceilalți — inclusiv bărbatu-meu — uitau de griji găsind tot felul de lucruri amuzante de făcut, eu rămâneam pe terasă sau pe plajă, cu o carte în mână. N-am terminat niciuna; incapabilă să mă concentrez mai mult de două minute, așteptam pur și simplu să treacă timpul. În acele momente de solitudine, gândul întoarcerii acasă mă sufoca, îmi tăia respirația. Simpla idee de a mă reapuca de scris mă paraliza. Ce-avea să urmeze? Ce-avea să se-ntâmple cu mine dacă nu apărea nicio zvâcnire, nicio tresărire? La prânz și seara, luam

parte în tăcere la pregătirea meniului. La masă, nu mă amestecam în nicio discuție, am băut ceva mai mult și m-am reapucat de fumat, zicându-mi că „e doar o plăcere pe timpul concediului, mă las când mă întorc la Paris“. Nu-mi mai întrețineam nicicum mitul propriei persoane. Nu mai reușeam să fiu aceea pe care ceilalți se așteptau s-o vadă sau care credeau că sunt. Nu, nu mai eram tot timpul zâmbitoare, plină de viață, de antren. Mulți din anturajul nostru credeau, în mod eronat, că eram aceeași persoană care apărea la sesiunile de promovare a cărților mele. Era greu, dacă nu chiar indecent, să le explic că, în ciuda succesului, a soțului și copiilor mei, nu mai eram atât de înfloritoare ca înainte, că mă copleșiseră epuizarea și sastiseala.

În acel concediu interminabil, am ajuns cu Esteban în punctul de unde nu mai exista cale de întoarcere. La fel ca în cazul scrisului, care nu mă mai atrăgea deloc, am ucis tot ce simțeam. Mi-era prea teamă să înfrunt realitatea. În vara aceea, n-am mai petrecut cu el nicio clipă. Nu stăteam niciodată unul lângă celălalt, nici la masă, nici pe terasă, nici pe plajă. Nu înotam împreună, nu ciocneam paharele unul cu celălalt. Mă uitam la el uneori. În anumite momente, încă mai putea fi așa cum îl cunoscusem cândva, dar numai cu ceilalți. Strălucea, captiva, vorbea tare. Tot ce-mi oferise mie înainte le era rezervat acum

celorlalți și copiilor noștri. Lumina lui, departe de a-mi lipsi, mă obosea. Mai ales că vedeam foarte bine că se forțează. Nu era mai fericit decât mine. Mâinile nu ni se căutaseră nicio clipă. Nu schimbaserăm între noi niciun zâmbet complice, niciun mesaj din priviri. Nu făcuserăm dragoste nici măcar o dată, trupurile nu ni se atinseseră nici măcar în treacăt, darămite să se fi căutat unul pe celălalt. Altădată — ce departe erau de-acum acele vremuri! — am fi căutat orice golfuleț ferit de privirile curioșilor, ca să ne îmbrățișăm înnebuniți, să ne devorăm pur și simplu. Nu ne culcam niciodată în același timp. Când mă băgam până la urmă în pat și el dormea, stăteam cât mai departe de el, iar el făcea la fel dacă eu adormeam prima. Nu mai reușeam sub nicio formă să-mi amintesc cum fusese când făcuserăm ultima oară dragoste. Dorința dispăruse cu totul.

Odată întorși acasă, gemenii și-au văzut mai departe de viața lor de liceeni, Esteban și-a reluat munca la agenție, iar eu am rămas singură, cu mine însămi. În fața ecranului, cu mâinile pe tastatură. Minute, ore, apoi zile întregi au trecut, fără nicio tresărire, fără nicio zvâcnire. M-am enervat, m-am înfuriat. Nicio mișcare. Degeaba m-am uitat peste însemnările din lunile precedente, în mine era același neant. Ideea de care mă agățasem în lunile acelea nu mai avea nicio forță de atracție, nicio putere asupra mea. Totul mi se părea lipsit de

sens, de interes, de emoție. După câteva săptămâni, a trebuit să accept realitatea, eram goală pe dinăuntru. Flacăra scrisului se stinsese. *Eu* o lăsasem să se stingă. Îi dăruisem totul vreme de atâția ani, necruțându-mi nici energia, nici plăcerea, nici sănătatea. Până nu mi-a mai rămas niciun strop de putere, de dorință, de însuflețire, de bucurie, de fericire, de emoție. Și totuși mă încăpățânam să continui. Nu puteam suporta acea frustrare. Și nici ceea ce devenisem. Singurii cu care mă purtam în continuare corect erau Fantine și Oscar, pe ei îi cruțam cât puteam de spectacolul stării mele lamentabile și al acelei coborâri în infern, căreia nu reușeam nicicum să mă împotrivesc. Mă zbăteam fără să găsesc vreo scăpare. Îmi înduram soarta, incapabilă să reacționez concret.

*

În schimb, puținul care mai rămăsese în relația dintre Esteban și mine se degrada câte un pic în fiecare zi. Nu știu ce așteptam de la el, dar așteptam ceva, să reacționeze, să mă salveze, să mă protejeze, să-mi spună că eram încă vie. Nu putea s-o facă. Iar dacă ar fi putut, aș fi fost eu oare în măsură să-i primesc acel sprijin? Mă îndoiam. Iubirea noastră se destrămase prea tare. El, care găsise întotdeauna cuvintele potrivite, gesturile potrivite, acum nu le mai știa. Ori poate nu mai voia să le folosească; sau, cine

știe, poate încercările lui de-a mă ajuta nu mai aveau niciun efect asupra mea. Uneori mă hărțuia, fără strop de delicatețe, zicându-mi că nu mă străduiam îndeajuns, că nu trebuia decât să mă dezmorțesc puțin. „Până acum nu ți-era așa de greu să scrii o poveste!" Sau mă sfătuia să ies undeva cu niște prietene ori să-mi caut altă ocupație. Alteori mă lăsa pur și simplu în cotlonul meu, exasperat de prezența și de tristețea mea. Când ajungeam amândoi în aceeași încăpere, abia mă abțineam să nu urlu, să nu sparg totul în jur, iar pe de altă parte, să nu izbucnesc în plâns. Atâta violență mocnea înăuntrul meu! Întreaga ființă — trupul, sufletul — mi-era străbătută de valuri de furie, pe care mă sileam să le-năbuș. Nu mai exprimam aproape nimic prin cuvinte, țineam totul în mine. Vidul acela literar îmi etala în fața ochilor sfârșitul dragostei noastre, pe care fusesem incapabilă să-l accept, să-l înfrunt în anii din urmă. Diferența era că înainte aveam la îndemână scrisul pentru a evada din realitate, o realitate care întotdeauna mă rănise. Aveam senzația că sunt o bombă care stă să explodeze. Așa că, în unele dimineți, preferam să rămân în pat, strânsă covrig. Nu mai știam cine sunt. Femeia pe care credeam c-o găsisem în mine dispăruse. Nu mai eram îndrăgostită de Esteban. Nu mai eram romancieră, iar rolul meu de mamă se

estompa de la o zi la alta, într-un mod implacabil.

Această despărțire de două luni trebuia să ne ajute să aflăm ce-a mai rămas din iubirea noastră. Mai era oare ceva? Avea să ne fie oare dor unuia de celălalt? Sau aveam să trăim tot restul vieții unul fără celălalt? Era oare sfârșitul poveștii noastre? Nu-i purtam pică lui Esteban că pleacă, îl epuizasem în ultimii doi ani. Oare eu aș fi rezistat în locul lui? Nu eram convinsă. În mine se învârtejeau o mulțime de sentimente contradictorii. Mă simțeam ușurată, evident, că nu mai trebuie să-i văd privirea și nici să trăiesc lângă el, acum, că-mi pierdusem toată strălucirea. Dar mă simțeam și îngrozitor de tristă. Esteban fusese realmente viața mea. Degeaba încercasem să analizez motivele care duseseră la situația de-acum, nu înțelegeam cum de putuserăm ajunge așa.

În primii noștri ani, trăisem cu groaza c-o să mă părăsească pentru a se întoarce în țara natală, la ai săi. Iar acum, îl lăsam să plece fără a mă lupta deloc pentru noi. Simțindu-mă aproape ușurată.

2

Rebecca

— Becc! Ai nevoie de ajutor? m-a întrebat din living Esteban.

Am tresărit. Oare de cât timp stăteam încremenită în mijlocul bucătăriei? De prea mult, cu siguranță. Ca să nu mă mai gândesc la acele lucruri, îmi petrecusem toată după-amiaza gătind. Pregăteam o ultimă cină în familie. Îmi fusese imposibil să mă port ca și cum ar fi fost o masă obișnuită. Ne-am fi mințit singuri, cu toții. Nu aveam certitudinea că vom mai trăi și alte asemenea momente, nu știam nici măcar dacă el și cu mine ne-am mai fi dorit așa ceva. Seara aceasta era aproape o excepție, fiindcă se întâmpla tot mai rar să cinăm împreună. Nu-mi făceam nicio iluzie, nu se întorsese mai devreme de la birou ca să se bucure de mine sau de propria-i casă, ci ca să-și termine de făcut bagajul. El, care se mulțumea în concediu cu două șorturi și trei tricouri, pleca acum cu mult mai multe haine decât cele strict necesare. Mi-era prea teamă de răspunsul său ca să-l întreb dacă avea de gând să-și prelungească șederea în Spania.

*

Cu câteva minute în urmă, îl rugasem să deschidă sticla de burgund pe care o

cumpărasem ceva mai devreme de la magazinul de vinuri. Și fugisem în bucătărie, zicând că trebuie fac ultimele retușuri la platoul cu mâncare. În realitate, voiseam să câștig câteva clipe de răgaz. Mă îndoiam c-o să mă pot preface în fața lui Fantine și Oscar. Căci copiii ne onorau cu prezența lor. Lucru cât se poate de normal. O seară petrecută cu tatăl lor, care avea să lipsească de-acasă mai multe săptămâni, era ceva de neratat. Nu trebuia decât să trag puțin cu urechea ca să-mi dau seama de complicitatea dintre cei trei.

Am inspirat adânc și am intrat în scenă.

— Ia priviți aici! am zis pe un ton cântat.

— Ce frumos miroase! m-a complimentat Oscar.

— Mulțumesc, scumpule.

— Lasă, mamă, că servesc eu! a continuat el.

I-am surâs în semn de mulțumire și m-am așezat la locul meu. Esteban mi-a turnat vin, abia dacă ne-am aruncat o privire înainte de a-l gusta, în vreme ce fiica noastră nu ne scăpa din ochi. Fratele ei ne-a umplut farfuriile. Apoi copiii noștri s-au ocupat de conversație. Așa devenise obiceiul lor atunci când stăteau cu noi la masa de seară, lucru care se întâmpla tot mai rar. Apartamentul nostru semăna de cele mai multe ori cu un hotel unde gemenii veneau să doarmă între două cursuri,

două petreceri, două întâlniri de lucru cu prietenii lor.

A-ți vedea copiii crescând este minunat, încântător, dar și dureros. Evident, noi aveam norocul să locuiască încă la noi, dar asta nu însemna că nu zburau tot mai mult, în fiecare zi, cu propriile lor aripi. Își începeau viața de tineri adulți, aveau gânduri de independență, lucru cum nu se poate mai firesc. Ca părinte însă, degeaba știi c-o să plece până la urmă din cuib, degeaba te pregătești, nu ți-e niciodată ușor să accepți. Etapa aceea e un amestec de fericire și tristețe. Nu propria îmbătrânire mă durea, ci conștientizarea faptului că micuții mei nu mai erau micuții mei. Aveau tot mai puțină nevoie de noi. Ziceam *noi* fiindcă eram convinsă că Esteban avea aceleași sentimente paradoxale în privința lor, aceeași sfâșiere dublată de satisfacție la gândul că-i lansase pe orbita vieții. Încă un reper care se făcea praf, care ne îndepărta unul de celălalt. Fuseserăm atâta vreme părinți, uitând în mod clar să mai fim un cuplu. Până și asta, până și acest rol pe care încă-l puteam juca unul în prezența celuilalt, avea să se atenueze, devenind o biată șușoteală.

M-am desprins de propriul trup pentru a admira acea scenă aparent perfectă și a mă lăsa prinsă în mrejele iluziei. Am înregistrat imaginea aceea cu noi patru în jurul mesei. Când aveam oare s-o mai văd? Poate niciodată.

Mă simțeam ușurată că deocamdată nu trebuia să spun nimic. Puteam naviga printre propriile gânduri, ascunsă sub masca unei false seninătăți. Fiica noastră monopoliza conversația, ca întotdeauna, ca din clipa în care rostise primul său cuvânt. Fantine făcea întotdeauna gălăgie, era mereu frenetică, era excesiv de vorbăreață, râdea tare, cânta, se entuziasma pentru orice fleac. Avusese inspirata idee de a intra la o școală de arhitectură. Își dorea mai mult decât orice să calce pe urmele tatălui ei, îl întreba pentru a nu știu câta oară despre proiectul pe care urma să-l realizeze acolo, iar Esteban îi răspundea cu răbdare și însuflețire. Știa cum s-o canalizeze, ea semăna foarte mult cu el în privința exuberanței. Acea exuberanță care îl caracterizase cândva. Asta însă nu-l împiedica să fie atent și la fiul nostru, mai discret, mai visător, mai tăcut, mai ca mine. Oscar observa, surâdea grațios și nu vorbea niciodată doar ca să se afle-n treabă. Esteban căuta în fiul nostru calmul pe care-l dobândise alături de mine, dar pe care acum nu i-l mai aduceam. La drept vorbind, nu-i mai aduceam nimic. Oscar alesese istoria artei, iar în seara aceea, singurul lucru care-l interesa, legat de șederea tatălui său la Madrid, era dacă avea sau nu de gând să se ducă la toate muzeele. Muzee care îi treziseră vocația.

— Veniți să petrecem împreună un weekend sau două. Tu, Oscar, o să ai tot

timpul să vezi noile expoziții, iar pe tine, Fantine, te-aș putea lua cu mine pe șantier.

Fratele și sora s-au uitat rapid unul la celălalt, se așteptaseră la acea situație. Bărbatu-meu gândea la fel ca mine, dat fiind zâmbetul strâmb pe care-l afișa. Copiii s-au întors către mine:

— Ce zici, mamă?

Esteban mă fixa cu privirea, dar nu m-am uitat spre el.

— N-aveți nevoie de mine ca să vă vizitați tatăl. Dacă programul v-o permite, ar fi o greșeală să nu vă duceți.

— Și tu, mamă? m-a întrebat fata. N-ai vrea să vii și tu?

Copiii noștri țineau să ne reconcilieze. Când îi anunțaserăm că Esteban pleca fără mine, nu-i lăsaserăm să pună întrebări, să ne interogheze. „E mai bine așa", le explicase tatăl lor pe un ton care nu lăsa loc de negocieri. Ei nu insistaseră. Nu erau naivi, înțeleseseră. Dar asta nu-i împiedica să încerce să ne reapropie. Cum să le explici adevăratele motive ale acelei despărțiri? N-aveai cum. Și, oricum, dacă era să merg și eu cu ei, știam clar că Esteban și cu mine aveam să facem tot posibilul ca ei să fie fericiți și să nu sufere din pricina depărtării dintre noi.

— O să văd atunci dacă voi putea să mă lipesc și eu, dar nu vă faceți griji pentru mine.

Era oare ușurare ceea ce mi s-a părut că văd în ochii soțului meu? Neavând

niciun chef să aflu, m-am ridicat și am început să strâng de pe masă. Spre marea mea surprindere, Esteban a venit după mine să m-ajute. Am intrat amândoi în bucătărie, având ca zgomot de fond vocea otărâtă a lui Fantine, care-și lua la rost fratele că nu-i dă mai repede niște date pentru organizarea excursiei lor madrilene.

— Știu c-o să te bucuri să-i vezi lângă tine, i-am spus eu lui Esteban ca să rup tăcerea, dar îți dai seama c-o să-i ai pe cap cine știe câte weekenduri? Fiindcă s-ar putea să vină de mai multe ori.

— Probabil, dar o să facă exact ca aici, o să fie mereu pe fugă, iar când se vor sătura de bătrânul lor tată, o să se ducă la verii lor!

Avea dreptate, o mare parte dintre nepoatele și nepoții spanioli își făceau studiile la Madrid. Copiii noștri și verișorii lor se înțelegeau de minune. Știam deja că aveam să-mi recuperez gemenii mahmuri și chiori de somn. Esteban se pregătea să-mi mai spună ceva, dar Oscar l-a întrerupt:

— Te superi, tată, dacă eu și Fantine ieșim puțin în oraș? Ne revedem curând, putem veni la tine peste trei săptămâni.

— Hai, duceți-vă! i-a zis el.

Fantine a apărut și ea, ca prin farmec, își pusese deja paltonul și i-a azvârlit o bluză fratelui ei. Apoi s-a aruncat în brațele tatălui său, care a strâns-o la piept.

— *Te amo, mi papito.*

— *Yo también, cariño.*

Când copiii erau mici, îmi plăcea la nebunie să-i ascult vorbind în spaniolă, după aceea, ani în șir, nu le-am mai dat atenție. Auzindu-i însă în acea seară, m-am înduioșat toată. Fiica noastră și-a sărutat cu tandrețe tatăl pe obraz, apoi i-a cedat locul fratelui ei. Oscar și Esteban s-au strâns în brațe cu putere, șoptindu-și niște cuvinte pe care nu le-am înțeles. Înainte s-o șteargă, am avut dreptul și eu la pupături și la un „pe mâine, mamă!" Om vedea, mi-am zis eu în gând, știind c-o să-și vadă de viața lor fără să le pese prea tare de mine, lucru care chiar îmi convenea.

— Mai am două-trei chestii de verificat, m-a anunțat Esteban.

I-am răspuns dând din cap aprobator și a dispărut.

A reapărut ceva mai târziu, când eu îmi terminam vinul, fumând o țigară, în living. Mi-a reumplut paharul și s-a lăsat să cadă într-un fotoliu, în fața mea. M-a fixat cu ochii lui negri ca noaptea. Nu-mi mai puteam feri privirea. Ce frumos era... La fel cum era și când ne întâlnirăm. În momentul acela, nici nu crezusem că-l putea interesa studenta precară și solitară care eram.

În timpul studiilor, lucram în mai multe locuri. N-aveam încotro. N-aveam pe nimeni care să mi le plătească sau care să m-ajute cât de cât. Ai mei divorțaseră când eram mică. Își refăcuseră viața și

avuseseră alți copii, surorile și frații mei vitregi, cu care nu aveam aproape nicio relație. Taică-meu și maică-mea mă dăduseră deoparte — nici măcar nu știam dacă o făcuseră conștient —, ca și cum aș fi fost mai puțin importantă pentru că jumătate din patrimoniul meu genetic era străină de noua lor iubire. Așa că nu mă simțisem niciodată foarte iubită. În mod cât se poate de logic, ideea de a-mi plăti studiile sau de a mă ajuta măcar puțin nici nu le trecuse prin minte. Dar eu voiam neapărat să reușesc, să am o diplomă. Opțiunea mea de a deveni psiholoagă nu era întâmplătoare. Voiam să ajut oamenii să-și învingă suferința, să se simtă mai bine învățând cum să trăiască cu ea — mai ales copiii.

Ca să mă apăr de acea lipsă și să nu mă simt și mai puțin iubită, fusesem întotdeauna o fire solitară. Alergătura continuă între joburi și cursuri nu-mi permitea, oricum, o viață socială debordantă. Dar nici nu sufeream din pricina asta. Îmi luam porția de ieșit în lume în cele câteva seri pe săptămână când lucram într-un bar, frecventat în cea mai mare parte a timpului de studenți.

În seara aceea, eram în spatele tejghelei. Am tresărit la auzul unui hohot puternic de râs. Curioasă, m-am uitat prin sală să văd de unde vine. Râsul era al unui tip. Rareori îmi fusese dat să văd un bărbat atât de frumos, cu părul negru ca abanosul, tăiat scurt, cu fața măslinie și

niște ochi care sclipeau chiar și din depărtare. L-am auzit vorbind, accentul lui m-a fermecat. Era exuberant, umplea spațiul, își captiva auditoriul. Băiatul acela strălucea ca un soare. Și-a întors fața spre mine, eu mi-am ferit privirea și am încetat pe loc să mai visez. Nu era de nasul meu, n-aveam nicio șansă să-i atrag atenția. Ceva mai târziu în acea seară, când a venit la bar, a trebuit să-mi stăpânesc timiditatea. S-a uitat în ochii mei și mi-a zâmbit, dezvelindu-și toți dinții. A comandat patru halbe de bere, eu l-am servit bâlbâind nu mai știu ce și, probabil, roșie ca focul. În ziua aceea, n-am mers mai departe de ocheadele pe care mi le arunca din când în când și la care răspundeam de-acum cu câte-un zâmbet. Apoi a dispărut la fel de brusc cum venise. Spre marea mea surprindere și bucurie, a reapărut a doua zi, apoi și-n a treia, și-n toate zilele următoare, alături de prietenii săi. De cum intra, îl simțeam; mă înfioram din cap până-n picioare, iar el venea imediat să mă salute și să ia prima comandă. Le ducea berile amicilor săi și se întorcea de multe ori s-o bea pe a lui la tejghea, cu mine. Era drăguț, delicat, deloc conștient de puterea-i de seducție. Încet-încet, discuțiile dintre noi au început să curgă spontan, prezența lui în timp ce munceam îmi dădea încredere în mine. Esteban era vorbăreț, dar știa și să asculte. Nu uita niciodată să mă întrebe câte ceva, invitându-mă să-mi deschid

sufletul, dar fără a fi vreodată prea băgăcios. Mi-a vorbit despre familia lui, de care era foarte atașat, despre viața lui în Spania, despre școala de arhitectură pe care o urma, despre bucuria de-a sta pentru un timp în Franța. Eu îi povesteam despre cât de îndepărtată eram de ai mei, fără a intra prea mult în detalii, fiindcă n-aveam niciun chef, despre micile slujbe pe care trebuia să mi le iau, despre dorința de a lucra într-o zi ca psiholoagă, dar, la un moment dat, și asta m-a surprins, am ajuns să-i mărturisesc și că în timpul liber scriam. Mă fascina capacitatea lui de-a mă elibera de toate barierele pe care mi le impuneam de obicei.

Într-o seară, după ce el o ștersese la un chef, dacă înțelesesem eu bine, am plecat de la bar după ora închiderii, având un singur gând în minte: să mă culc. Abia apucasem să fac câțiva pași către metrou, când am auzit în spatele meu:

— *¡Becc, espera! ¡No te vayas!… ¡Mierda!*

Fantasma mea din ultimele zile alerga spre mine, cu un palton lung și negru fluturând în jurul lui și care-l făcea să arate ca un pirat al spațiului cosmic.

— Stai așa! a strigat el. Nu pleca!

Am arătat cu degetul spre mine, râzând.

— *¡Sí!* a urlat el teatral, zâmbind cu gura până la urechi.

A ajuns în sfârșit lângă mine.

— Barul s-a-nchis. Mă duc acasă, sunt terminată de oboseală.

Rareori îmi fusese dat să întâlnesc pe cineva atât de expresiv. Dezamăgirea pe care o arăta chiar mi-a plăcut.

— Pot să merg puțin cu tine? Nu-mi place să te știu singură pe străzi.

Am chicotit încetișor.

— Sunt obișnuită, dar dacă ții tu neapărat... nu mă deranjează un pic de companie pe drum.

Pentru prima dată, Esteban n-a simțit nevoia să vorbească. Tăcerea ne învăluia pe amândoi, o tăcere dulce și încordată. În cele din urmă, am ajuns în fața clădirii unde locuiam. M-a țintuit cu privirea, eu m-am pierdut în ochii lui negri, iar el într-ai mei. Visam la ce avea să urmeze, dar nu speram să se și întâmple: m-a cuprins de mijloc cu un braț și m-a tras către el.

— Îmi promisesem că n-o să mă îndrăgostesc anul ăsta, cât stau aici.

Mi-am ferit privirea ca să nu vadă cât eram de tulburată.

— Poate că te miști puțin cam repede, am murmurat eu.

— Te-am văzut de cum am intrat în barul ăla... De-atunci îmi tot bat la cap amicii ca să mai venim. Îmi place misterul care te învăluie, îmi plac ochii tăi, gura ta, blândețea...

Am ridicat privirea spre el. Și eu mă îndrăgostisem, dar...

— O să te întorci de unde-ai venit, Esteban...

Suferam deja la gândul c-o să plece.

— Da, dar cât o să fiu aici, vreau să fiu cu tine...

În lunile următoare, nu eram despărțiți decât în timpul cursurilor și când eu lucram. Dar chiar și atunci, își petrecea serile la bar. În restul timpului, eram ca sudați unul de celălalt. Esteban și-a lăsat baltă locuința pe care o împărțea cu un coleg și s-a instalat în minuscula mea garsonieră. M-a învățat spaniolă, eu l-am ajutat să progreseze cu franceza, dar obligându-l să-și păstreze accentul acela care mă făcea să simt fluturi în stomac. Învățam pentru examene lipiți unul de celălalt, ne plimbam, dădeam petreceri împreună, ne descopeream trupurile iar și iar. Stăteam în brațele lui când îmi scriam textele în carnete, nelăsându-l să mi le citească peste umăr. Până la el, scriam ca să evadez din realitatea mea solitară și ternă, cream niște vieți mai bogate, mai palpitante. Alături de el, așterneam pe hârtie bucurii adevărate, pentru a păstra o urmă din ceea ce trăiam. Esteban m-a inclus în viața lui, întâlneam o mulțime de lume, vorbeam, râdeam. În ciuda timidității și a înclinației mele spre singurătate, am ieșit cu totul din cochilie.

Apoi a început să se apropie sfârșitul anului universitar, iar angoasa anunțatei noastre rupturi a devenit tot mai mare. Ultimele zile ale ședерii lui Esteban le-am petrecut închiși în casă, iubindu-ne. Apoi, într-o dimineață, a plecat din garsonieră cu rucsacul pe umăr. După un

ultim sărut, s-a desprins din brațele mele, cu o figură împietrită; soarele meu se transformase într-o furtună terifiantă. În ziua aceea, am hotărât să mă dau bolnavă și să nu mă duc la muncă. În câteva luni, bărbatul acela zgomotos, solar devenise lumea mea; pierzându-l, mă pierdeam pe mine însămi, mă închideam din nou în cochilie, iar viața mea nu mai avea niciun sens. Două ore mai târziu, am auzit bătăi în ușă. Cu ochii roșii și umflați de plâns, m-am dus să deschid. Era Esteban. M-a luat în brațe și a început să mă învârtă.

— Mărită-te cu mine, *mi* Becc!

Peste câteva săptămâni, zburam cu el ca să-i cunosc familia. M-au adoptat de cum ne-am văzut. Cât ai zice pește, ne-au pregătit și celebrat nunta. Odată întorși la Paris, Esteban și-a găsit rapid de lucru într-un birou de arhitectură, iar în anul următor mi-am terminat și eu studiile. După nici doi ani, am rămas însărcinată. Ne scăldam în fericire, convinși că n-o să ne pierdem niciodată unul de celălalt, c-o să ne iubim mereu la fel de tare.

Cum de povestea noastră, care fusese atât de frumoasă, putuse ajunge așa o ruină? Ce se-ntâmplase cu noi?

— Becc! m-a strigat Esteban.

Am revenit în prezent, smulgându-mă din acele amintiri pe cât de frumoase, pe atât de dureroase.

— Dacă vrei să vii și tu la Madrid cu copiii... nimic nu te oprește... Întotdeauna ți-a plăcut acel oraș.

— Mersi de propunere…
— Te-ar putea ajuta să ieși din starea asta, să…
— Să ce, Esteban? m-am enervat eu imediat. Să găsesc niște idei? Hai, spune-o!
A oftat exagerat.
— De ce nu? Nu poți să stai așa! s-a enervat la rândul lui, sărind brusc în picioare. Nu faci nimic toată ziua! Va trebui să găsești o soluție ca să ieși din impasul ăsta! Dacă chiar nu mai poți să scrii, atunci, nu știu, deschide-ți o prăvălie, fă-te din nou psiholoagă! Sau, și mai bine, du-te să te vadă unul! Ocupă-te de tine, ce naiba! Nu pentru mine ți-o spun, ci pentru tine!
Acei ultimi doi ani fuseseră presărați cu astfel de scene, când chiar dacă bănuiam că se gândea la binele meu, observațiile și sugestiile lui mă răneau întotdeauna adânc, amintindu-mi că nu mai voiam mare lucru, că nu mai existam. Tot ceea ce reușisem să construiesc era redus la zero. Dacă ar fi fost să existe un moment potrivit în care să discutăm aceste lucruri, sigur nu era acum. Mi-am mai turnat un pahar de vin, mi-am aprins încă o țigară și am stat câteva minute să mă calmez, înainte de a-i răspunde.
— N-am energie, Esteban, ca să încingem o ceartă în seara asta… Tu n-ai niciun chef să vin la Madrid. Știu foarte bine. Știi și tu foarte bine. Nu te simți vinovat că pleci și nu-ți face griji pentru mine!

A rânjit cu tristețe.
— Orice am hotărî în privința noastră, o să-mi fac întotdeauna griji pentru tine.
Mergea deci și mai departe. Nu puteam decât să țin pasul cu el, deși discuția aceea mă făcea să sufăr mai tare decât mi-aș fi închipuit.
— Vorbești de parcă am fi deja despărțiți, dar poate că ai dreptate... N-are rost să amânăm inevitabilul... Faptul c-o să mai scriu sau nu n-o să schimbe nimic...
Brusc, a părut foarte obosit. Și a oftat de atâta istoveală.
— Uneori, îmi spun că ar fi trebuit să ne despărțim de nu știu când, poate că n-ai mai fi fost în situația asta...
— Ținem la familia noastră... de-asta am luptat... și încă mai luptăm...
Esteban crescuse într-o familie iubitoare, unită, nu concepea să nu reproducă acel model. La mine era exact pe dos, dar întotdeauna visasem să întemeiez o familie fericită, înfloritoare, în care fiecare să-și găsească locul și să se simtă dorit. Era atât de dureros să-mi dau seama că eșuaserăm amândoi în împlinirea acestui vis!
— Nu mai eram fericiți dinainte de-a înceta tu să mai scrii, poate că asta te-a și blocat...
— Habar n-am, dar n-a ajutat... Asta-i sigur...
S-a lăsat tăcerea, Esteban s-a așezat la loc și și-a golit din nou paharul dintr-o înghițitură. Mi-a căutat privirea de parcă

aștepta ceva. Dar ce? Permisiunea mea? Confirmarea mea? Regretele mele? Îndoielile mele? Avea să primească doar niște întrebări.

— O să te mai întorci de la Madrid? Sau te gândești să rămâi acolo?

— Iau în calcul toate posibilitățile.

Nu mi-am putut controla emoțiile, am simțit că mi se umplu ochii de lacrimi.

— Deci s-a terminat? am murmurat eu.

— Încă n-am curaj să-ți spun că da.

Lucrurile erau tot mai limpezi.

— Mă duc să mă culc, sunt obosită.

Am văzut cum îi cad umerii. Aștepta oare să mă enervez, să mă zbat sau să spun eu „da" în locul lui? Mi-era peste puteri să mai fac ceva, așa că m-am dus și m-am închis în baie.

Stăteam strânsă colac sub pătură, lăsasem luminile stinse. Despărțirea noastră era inevitabilă, dar asta nu mă împiedica să sufăr. Încheierea unei povești care durase mai bine de douăzeci de ani nu se făcea fără groază și fără tristețe. Petrecusem mai mult timp cu el decât singură sau cu ai mei. În ciuda degradării flagrante a relației noastre, el rămânea reperul meu, el fusese atâta vreme întregul meu. Chiar dacă acea parte din mine se stinsese de foarte multă vreme, conștientizarea faptului că va trebui să învăț să trăiesc fără el mă debusola și mai mult.

După un timp care mi s-a părut că a durat o veșnicie, Esteban a venit și el în dormitor. Í-am auzit hainele căzând pe

podea. Salteaua s-a lăsat sub greutatea lui, iar mâinile sale mi-au cuprins mijlocul, m-au tras înspre el, până când spatele mi-a intrat perfect în scobitura torsului său.

— Simt nevoia să te țin în brațe înainte de-a pleca, mi-a șoptit el. Ești supărată pe mine?

În chip de răspuns, m-am lipit și mai tare de el, și eu aveam nevoie să-i mai simt o dată trupul.

— Te voi iubi mereu, Becc, tu vei fi „aleasa" mea. Dar ne chinuim prea mult amândoi…

— Știu… și nu mai vreau asta. Merităm ceva mai bun, povestea noastră merită ceva mai bun decât haosul pe care l-am creat. Vreau să-ți recapeți zâmbetul, Esteban… chiar dacă trebuie să pleci…

l-am simțit în ceafă suspinul plin de amărăciune.

— Nu-mi pasă dac-o să mai scrii… Tot ce vreau e să fii fericită, chiar dacă nu cu mine, orice ai hotărî să faci, orice ți-ai dori. Nu vreau să crezi că am ajuns în această situație fiindcă ți-ai pierdut inspirația… În ochii mei, ai strălucit cu mult înainte de-a ajunge romancieră… Starea relației noastre nu are nicio legătură cu chestia asta… Mă crezi?

— Da… Ne-am pierdut pe drum amândoi… Și n-am știut cum să reacționăm… E groaznic, dar ăsta-i tristul adevăr.

*

Deșteptătorul lui Esteban a sunat inutil, nu închiseserăm ochii toată noaptea. I-am simțit gura plimbându-mi-se ușor de-a lungul gâtului, dar fără să mă atingă cu buzele. S-a dat jos din pat. Iar câteva minute mai târziu, am auzit apa curgând la duș. M-am sculat și eu, mi-am tras în grabă pe mine niște haine, după care m-am dus să fac o cafea. De cum a fost gata, mi-am umplut o ceașcă, am luat o gură și mi-am aprins, la fereastră, prima țigară din acea zi. Esteban a apărut și el în scurt timp, a dat pe gât cafeaua și s-a apropiat de mine, cu un surâs trist pe buze.

— Când o să te simți pregătită, încearcă s-o lași mai ușor, m-a sfătuit el, uitându-se la mucul de țigară pe care-l striveam între degete.

— O să fac tot posibilul, i-am zis aproape amuzată.

— Mă duc, mi-a venit taxiul.

L-am însoțit până la ușă. Și-a scos pe hol valizele, a chemat liftul, le-a băgat înăuntru și le-a trimis la parter. Apoi s-a întors spre mine.

— Ai grijă de tine!

— Și tu. Și să-ți regăsești cu bine țara. Pupă-i pe-ai tăi din partea mea.

A ridicat ochii în tavan.

— Îți dai seama în ce situație mă pui! Va trebui să inventez ceva ca să nu mă mai întrebe de ce nu ești și tu.

— Te descurci tu, am încredere în tine. O să-mi spună copiii cum te-ai aranjat.

— O să-ți spună. Dar poți să mă suni când vrei, nu mă deranjează să te

informez chiar eu.

Nu m-am putut stăpâni, m-am cuibărit la pieptul lui, el m-a strâns cu putere și și-a vârât fața în părul meu. Mi-am luat până la urmă inima-n dinți și i-am înfruntat privirea care fusese atâta vreme lumea mea.

— Îmi dai voie? m-a întrebat el.

N-a așteptat să-i răspund, m-a sărutat lung, cu vârful buzelor, iar eu am primit acel sărut — poate de adio — cu dragoste și părere de rău. S-a smuls apoi din brațele mele și a pornit-o în jos pe scară, cu paltonul negru fluturând în jurul său.

A dispărut așa cum intrase în viața mea. L-am auzit bombănindu-și valizele în limba maternă, apoi ușa clădirii s-a trântit. Esteban plecase. Iar eu eram singură cuc. Exact ca pe vremea când ne întâlniserăm.

Doar eu cu mine însămi.

3
Provence, iarna anului 2024

Lino

În curte a răsunat un claxon, l-am recunoscut, era al poștașului. Am traversat hambarul care-mi servea drept atelier. Nu mă înșelasem. Nu-mi plăcea să fiu deranjat, dar, pentru el, puteam să fac un efort de amabilitate. Ne știam de când eram puști.

— Salut, Lino! mi-a zis el vesel.

I-am întins mâna, mi-a strâns-o cu putere, la fel și eu pe a lui.

— Ești bine? l-am întrebat.

— Ca întotdeauna! Am un plic pentru tine.

— Nu trebuia să-ți pierzi vremea bătând drumul până aici, puteai să-l lași în cutia poștală!

A izbucnit în râs.

— Mă iei la mișto? Tu nu te uiți niciodată în cutia aia.

Avea dreptate. Cutia poștală ajungea întotdeauna să dea pe dinafară. Omul venea cam o dată pe lună ca să-mi aducă tot ce se strânsese acolo. Mă temeam să nu fie niște vești proaste. De parcă mai puteam primi așa ceva... Preferam să resping, să țin cât mai la distanță lumea și realitatea mea cotidiană. Erau aproape doi ani de când trăiam astfel și funcționam în acest mod. Lucram.

Dormeam. Beam când îmi dădea târcoale insomnia. Iar a doua zi, o luam de la capăt.

Dat fiind că-mi adusese cu două zile în urmă corespondența din ultima lună, nu mai avea niciun motiv să vină. Doar dacă...

— De ce-ai venit azi?

— Fiindcă e un plic șmecher! Din hârtie de mare clasă!

Mi l-a întins. Fața, până atunci relaxată, mi-a împietrit brusc.

— Mulțumesc, am îngăimat. Ne vedem data viitoare. Am de lucru. Zi bună!

Fără a mai aștepta vreun răspuns, m-am dus și m-am închis în atelier. Omul mă cunoștea și nu se supăra pentru schimbările astea bruște de dispoziție. Mi se dusese vestea că trăiam ca un pustnic.

Am aruncat scrisoarea pe bancul de lucru și m-am sprijinit cu spinarea de bufetul din față, încrucișându-mi brațele. Mă uitam lung la ceea ce primisem. Cunoșteam identitatea expeditorului. Aș fi recunoscut și dintr-o mie scrisul acela strâmb și puchinos. Trecuseră luni întregi de când mă lăsase în pace, de când nu mai încercase să mă caute. Ce-l apucase? Fiecare zi care trecea mă făcea să sper că înțelesese, în sfârșit. Pare-se că mă-nșelam. Ar fi trebuit să arunc imediat plicul acela la coș ori chiar să-l ard, ca să cred că n-a ajuns niciodată la mine.

Dar nu puteam. Eram curios.

Ce avea oare atât de important să-mi spună, încât să merite să-mi scrie?

Am înșfăcat cu furie plicul, l-am deschis și am dat peste o invitație la un vernisaj, la Paris, care urma să aibă loc a doua zi. Am întors cartolina, iar pe dos îmi scrisese un mesaj:

> Lino,
> Îmi mai încerc o dată norocul. Am șovăit destul de mult, de unde și întârzierea cu care îți scriu. M-aș bucura sincer să vii, pentru mine chiar e important. Mai ales că am ținut ca expoziția să fie dedicată mamei tale. Între noi fie vorba, au zis că-s nebun, nimeni n-a înțeles de ce insist cu chestia asta. Hai să ne reunim de dragul ei, să reînviem spiritul familiei noastre. Știu cât de mult înseamnă asta pentru tine. Și pentru mine, să n-ai nicio îndoială.
> Te îmbrățișez,
> Alban

Ar fi zis realmente orice.

Maică-mea. Italia. Renașterea. Spiritul de familie.

Își folosea tot arsenalul ca să mă revadă.

Oare chiar era tâmpit?

Nu-și dădea seama ce se putea întâmpla dacă mă duceam?

4

Rebecca

Trecuse o săptămână de la plecarea lui Esteban și, contrar așteptărilor mele, copiii fuseseră mai prezenți ca oricând. Le-am înțeles foarte repede strategia, stăteau cu mine când unul, când altul, de parcă aș fi fost bolnavă. Aveau dreptate, pe undeva. Dar, chiar dacă grija cu care mă ocroteau mă emoționa profund, nu voiam s-o țină așa la nesfârșit. N-aveau de ce să-și bată capul cu mine.

Pe înserat, cea care a debarcat în apartament a fost Fantine. M-am îndreptat de spate, am scuturat din cap ca să mă trezesc și mi-am propus să elaborez o poveste pe care n-o găsisem încă nicăieri. Nici măcar pentru asta nu mai aveam inspirație. Fantine a venit direct în camera mea de lucru, unde stăteam ca o moluscă.

— Bună, mamă!

M-am întors către ea, cu un zâmbet larg pe buze.

— Hei, Fan, cum a fost la cursuri?

În următoarele zece minute, am avut parte de rezumatul ultimelor ei ore, țipa, se enerva, își agita brațele în toate părțile, n-aveai cum să strecori vreo vorbă. Obosită de ea însăși, s-a prăbușit până la urmă pe canapea.

— Și tu, mamă? Ce chestii mișto ai mai făcut?
— Am citit, am făcut niște cercetări...
— Despre ce?
— Nimic care te-ar interesa, m-am eschivat eu, ca să închid subiectul.
— Ceva vești de la tata?
De întrebarea asta aveam parte în fiecare zi. Și întotdeauna răspundeam printr-o negație. Nu mai avea niciun rost să ne prefacem cu ei. Erau destul de mari ca să înțeleagă și, sper eu, să accepte.
— Știi foarte bine, Fan, că veștile vi le dă vouă.
A strâmbat din gură, căutându-și fără doar și poate cuvintele, lucru care i se întâmpla extrem de rar.
— O să mă omoare Oscar când o să afle că am vorbit cu tine despre asta... Păreți, de ceva vreme, că nu vă mai iubiți. Plecarea tatei la Madrid înseamnă că... v-ați despărțit?
— Probabil c-o să se ajungă în curând și la asta, draga mea. Dar o să fim întotdeauna alături de tine și de fratele tău.
Tristețea care i-a apărut pe chip mă sfâșia pe dinăuntru.
— Îmi pare rău, aș fi vrut foarte tare să...
— Ați fi putut să vorbiți și cu noi... voi doi, împreună... înainte să plece tata...
— Nu e o scuză, dar să știi că taică-tău și cu mine am făcut ce-am putut. Am discutat deschis despre toată situația în noaptea dinaintea plecării și-am zis că n-

are rost să vă trezim ca să vă spunem și vouă... Poate ar fi trebuit. Îmi pare rău...
— Asta e...
A lăsat capul în jos. Am sărit din fotoliu ca să mă așez lângă ea, am luat-o în brațe. M-a lăsat s-o strâng la piept. Am mângâiat-o ușor pe creștet. Fetița mea cea mare...
— Îți mulțumesc, Fantine, că m-ai obligat să vorbesc despre asta. Când vă duceți la tata, trebuie să faceți la fel și cu el, e important. Eu și cu tatăl tău ne-am iubit mult, foarte mult, dar am uitat unul de celălalt, ne-am pierdut... Ceea ce n-o să se schimbe niciodată sunteți voi doi, fratele tău și cu tine. Voi o să ne țineți legați unul de altul, până la sfârșitul zilelor noastre. Aveți încredere în noi că n-o să ne batem, c-o să ne respectăm.
S-ar fi putut crede că spuneam asta doar ca s-o liniștesc, dar nu era așa, credeam din adâncul sufletului în acele cuvinte. Esteban și cu mine aveam să fim mereu și înainte de orice părinții lor, iar lucrul ăsta era mai important ca noi și ca egourile noastre.
— În schimb, am continuat eu după câteva minute lungi, și-am să-i spun și fratelui tău când o să-l văd, vă rog să nu vă mai faceți griji pentru mine. Trăiți-vă viața liniștiți...
S-a îndreptat brusc de spate.
— Dar...
— Niciun dar... Sunt sigură că-n seara asta ai ceva mult mai amuzant de făcut

decât să veghezi asupra maică-tii. Oricum, dacă rămâi aici, o să fii singură! Eu o să iau cina în oraș!

Nu găsisem altă modalitate de-a o face să-și vadă de viața ei și uite că mă pusesem singură în încurcătură.

— Cu cine? m-a întrebat ea, neîncrezătoare.

Avea și de ce. Evitam sistematic toți prietenii pe care-i aveam, iar asta de ani în șir. Nu că aș fi avut nu știu câți înainte, erau mai ales prietenii lui Esteban. Eu eram mereu retrasă, mă feream, mă protejam. Când începusem să mă afirm ca romancieră, mă deschisesem ceva mai mult către ceilalți, n-aveam încotro. Câștigasem mai multă încredere în mine și învățasem să afișez acea imagine pe care toată lumea o aștepta.

— Cu niște persoane pe care nu le cunoști. E o întâlnire de lucru, am mințit eu.

Mă afundam tot mai mult în minciună.

— Serios? a insistat ea cu un zâmbet discret, dar plin de speranță.

— Da! m-am afundat eu în continuare.

— O să fie și Betty?

Am înghițit în sec. Dacă exista într-adevăr o persoană pe care o evitam sistematic de doi ani încoace, aceasta era Betty, editoarea mea. Ea era cea care îmi citise primul roman și care, deși abia venise în acea editură, susținuse cu înverșunare publicarea lui. Îmi oferise, pur și simplu, încrederea ei. Ca toate

cunoștințele mele, și ea a ajuns să nu mai primească niciun semn de la mine. O cunoșteam suficient de bine ca să știu că, dacă a renunțat să mă mai caute, n-a făcut-o din lehamite, ci din respect. Dacă era în continuare cea pe care o știam, se aștepta probabil să reapar atunci când aveam să mă simt pregătită. Ceea ce n-avea să se mai întâmple însă niciodată. Eram tot mai convinsă de acest lucru.

— Nu, Betty nu, alte persoane. S-ar putea să fie o întâlnire interesantă. De altfel, am continuat eu uitându-mă la ceasul de la mână, ar cam fi timpul să mă pregătesc.

Puțin mai târziu, eram gata de plecare; îmi fusese greu să mă recunosc în oglindă, așa că mă aranjasem ceva mai mult ca ultima dată. Era musai — dacă voiam ca Fantine să-mi creadă în continuare minciuna, trebuia să regăsească acea mamă pe care o văzuse mereu dichisită când se ducea la o întâlnire de lucru. Eram foarte departe de strădaniile de-atunci, dar se putea spune că arătam destul de bine pentru o ieșire în oraș.

— Seară frumoasă! i-am zis, pe un ton pe care-l speram vesel.

— Și ție, mamă! Am invitat niște prieteni la masă, nu te deranjează, nu?

Carevasăzică fiică-mea nu era total convinsă de povestea mea, voia să vadă la ce oră mă întorceam. Și eu care mă gândeam să dau o tură prin cartier, după

care să mă întorc și să mă baricadez în casă! Se alesese praful de planul meu.

— Sigur că nu! Ne vedem mai târziu!

Eram cu mâna pe clanță când am auzit-o întrebând:

— O să te reapuci de scris, mamă?

Mi-au trebuit câteva secunde ca să-mi fac curaj s-o înfrunt.

— Nu știu, i-am răspuns eu cu toată sinceritatea.

— Tare m-aș bucura, mi-e dor de vremurile alea, îmi plăcea la nebunie când îmi povesteai subiectul, când îmi explicai cum erau personajele. Îți testai ideile cu mine...

Am simțit un nod în gât reamintindu-mi de acele momente. De cum ajunsese adolescentă, mă duceam la ea când se culca, mă întindeam în pat lângă ea și îi povesteam ce se mai întâmpla în romanul la care lucram. Reacțiile ei inocente mă umpleau de fericire, ajutându-mă în același timp să reflectez și să revizuiesc anumite lucruri. Clipele acelea de intimitate mamă-fiică erau întotdeauna foarte prețioase, îmi reîncărcau bateriile.

— Dac-o să mă reapuc de scris, fii sigură că vei fi printre primii care o să afle.

De data asta mi-a zâmbit din toată inima, iar pe chipul ei am văzut aceeași lumină pe care o degaja și Esteban când surâdea. Am plecat cu această imagine în minte, ascunzându-mi cu greu emoția.

Afară turna cu găleata. Răpăitul asurzitor al stropilor izbindu-se de umbrelă avea

meritul de-a acoperi zgomotul neplăcut al circulației, claxoanele nervoase și agresive. De ce devenea totul atât de complicat când ploua? În ciuda umidității și a frigului hibernal, am pornit-o haihui pe străzile Parisului. Ce altceva puteam să fac? Îmi întinsesem o capcană cu mâna mea, ca o deșteaptă. F-antine trebuia să creadă până la capăt că petreceam o seară interesantă, care mă putea scoate din blocaj. Și Oscar la fel, dat fiind mesajul pe care tocmai mi-l trimisese: „Distracție plăcută, mamă! Abia aștept să-mi povestești cum a fost la întâlnire". Gemenii mei făceau toate astea pentru binele meu, dar faptul că stăteau tot cu ochii pe mine începea să mă cam sâcâie. Esteban nu mai era aici ca să mă-ntrebe cu ce-mi umpleam ziua și nu voiam nici să preia ștafeta copiii mei. Umblam de mai bine de o oră, fără o țintă precisă, fără chef. În minte îmi răsuna iar și iar discuția pe care o avusesem cu fiică-mea. Știam că nu era ceva intenționat, dar presiunea aceea continuă mă opresa, mă tetaniza, mă bloca, practic, și mai tare. Nelăsându-mi mari speranțe de redresare.

Mi-era tot mai frig, am început chiar să tremur. Trebuia neapărat să intru undeva la căldură, dar era prea devreme ca să merg acasă. În așteptarea unei ore decente de întoarcere, mi-am dat seama unde puteam găsi un pic de confort. Am iuțit pasul. Pentru prima dată în seara aceea, știam unde mă duc. La Alfred. O

braserie unde mie și lui Esteban ne plăcea foarte mult să ne-ntâlnim, pe vremea când eram fericiți și fără de griji, și unde mă mai duceam uneori ca să scriu, ca să mănânc ceva, singură ori însoțită. Era singurul loc în care-mi păstrasem obiceiurile după pierderea inspirației. Îmi plăcea singurătatea pe care acel restaurant mi-o putea oferi. Între plăcerea voyeuristă a spionării celorlalți clienți, exploziile de entuziasm ale lui Alfred — care nu se numea așa, dar care refuzase întotdeauna să ne spună cum îl chema — și baletul chelnerilor de școală veche, aveai întotdeauna cu ce să te distrezi.

M-am simțit ușurată când am împins ușa restaurantului. Zdrăngănitul tacâmurilor, mirosul de mâncare și căldura atmosferei mi-au adus zâmbetul pe buze, primul de ceva vreme încoace. Primirea lui Alfred a fost și ea o bucurie.

— Rebecca! Ce plăcere să te văd!

— Ai un locșor și pentru mine?

— Pentru tine, întotdeauna!

M-a luat de umeri și m-a condus la tejgheaua barului.

— E bine aici? Sunt arhiplin, dacă se eliberează o masă, te mut imediat.

— E perfect, i-am zis cocoțându-mă pe taburet. Nu-ți face probleme!

— Vine și Esteban?

M-am străduit să zâmbesc.

— Nu, s-a dus să lucreze o vreme în Spania! i-am răspuns eu, cât am putut de veselă.

Alfred s-a încruntat, circumspect, eu l-am privit în continuare în ochi, pentru a-i da de înțeles că nu trebuia să mai insiste pe acel subiect. A capitulat în cele din urmă, dând aprobator din cap.

Câteva secunde mai târziu, îmi aducea un pahar din pinot-ul meu preferat. Am luat o gură și mi-am oferit plăcerea de a privi spectacolul din local. Atmosfera era ia fel de liniștită și efervescentă în același timp. Câte ore petrecusem oare pe banchetele de piele verde-închis, alternând concentrarea cu destinderea? Îmi recitisem acolo nu știu câte manuscrise, până noaptea târziu, înainte de-a i le trimite lui Betty. Lumina filtrată a lămpilor aurii de pe pereți mă ajuta să am o ultimă discuție intimă, confidențială cu propriile personaje. De multe ori, venisem în acel restaurant și mă așezasem lângă fereastra cea mare dinspre stradă, în căutarea unei idei, a unei soluții pentru intrigă. Ea îmi oferea o perspectivă nemaipomenită asupra agitației citadine. În ciuda tuturor amintirilor legate de Esteban și de scrisul pentru care nu mai aveam de-acum putere, eram fericită să-mi petrec o parte a serii acolo, mă simțeam în siguranță, ferită de tot ce mă făcea să sufăr.

Pe buze mi-a înflorit un zâmbet discret, aveam să mă odihnesc, chiar și numai un pic. Am oftat ușurată și am mai luat o gură de vin.

— Am înțeles că sunteți o obișnuită a locului, am auzit în momentul în care lăsam paharul jos.

M-am întors. Pierdută în propriile gânduri, nu observasem că împărțeam acel colț de tejghea cu un bărbat. Privirea lui — limpede și iscoditoare — mă fixa.

— Ați înțeles corect. Și dumneavoastră? Ați mai fost pe-aici?

— Nu. Și n-am să mai vin niciodată.

Tonul lui hotărât m-a deranjat, simțeam nevoia să-i iau apărarea lui Alfred. Cum să distrugă așa, fără un motiv întemeiat, restaurantul acela care mi-era atât de drag? La urma urmelor, nimeni nu-l obligase să accepte un loc la bar.

— De ce? Nu vă place? am replicat eu, pregătită să-mi apăr reduta.

A clătinat din cap, amuzat.

— Nu, nu mă înțelegeți greșit, tipul de-aici e foarte drăguț, a acceptat să mă servească, deși are clienți până peste cap și nu mă cunoaște, ca pe dumneavoastră. După fiascoul de azi, nici nu-mi puteam dori ceva mai bun...

M-am relaxat, vecinul meu nu era un bădăran, că asta mi-ar mai fi lipsit...

— De fapt, n-ar fi trebuit să fiu aici, a continuat el oftând. La Paris, vreau să spun, și cu atât mai puțin pe acest bulevard.

— Vă place să vorbiți în șarade, i-am atras eu atenția. Mă rog, nu contează, n-am să vă plictisesc întrebându-vă de ce și cum.

— Nu mă plictisiți... Eu am deschis discuția, dar sigur aveți lucruri mai bune de făcut decât să-mi ascultați mie șaradele.

N-aveam nimic altceva cu care să mă ocup, cel mult să întorc în continuare pe-o parte și pe alta chestiile de mai înainte. Întâmplarea aceea putea aduce și ceva bun. M-am uitat în jur, după care i-am fluturat sub nas telefonul meu mobil.

— Până la proba contrarie, o să iau cina cu el, vă dați seama cât de interesant poate să fie. Și trebuie să recunosc că-mi plac șaradele. Deci... dumneavoastră hotărâți!

Am avut senzația că discută ceva cu sine însuși. Aproape că-l auzeam. Se întreba probabil dacă putea povesti niște frânturi din viața sa unei perfecte necunoscute. După cum i se îmblânzeau trăsăturile, își spunea că n-are de ce să se teamă, tocmai pentru că vorbea cu o femeie pe care n-o mai văzuse și n-avea s-o mai vadă niciodată. Mi-a întins mâna.

— Lino.

Strânsoarea lui era sinceră, directă, la fel ca privirea.

— Încântată, Lino. Rebecca.

A înclinat ușor capul.

— Bună seara, Rebecca.

A luat meniul, l-a parcurs rapid și l-a chemat pe Alfred ca să-i comande o sticlă de vin italienesc. Un valpolicella, dacă înțelesesem eu bine. Sticla a venit după câteva minute, când amândoi tăceam în continuare, iar eu mă

gândeam cât de absurdă putea să fie acea situație. Lino i-a mulțumit chelnerului cu un semn din cap și a umplut paharele.

— Spuneai că n-ar fi trebuit să fii aici... De ce? am spart eu gheața.

Nu voiam să m-apuce stânjeneala. Tăcerea aceea ar fi devenit până la urmă insuportabilă. Nu eram acolo ca să mă chinui.

— E o clădire impozantă pe partea cealaltă a străzii, mi-a spus el întorcându-se în acea direcție. În seara asta, se deschide acolo o expoziție temporară.

A mijit ochii, căutând să vadă locul cu pricina prin fereastra de la stradă, dar farurile mașinilor și ploaia ne blocau perspectiva.

— Am trecut prin fața ei de nu știu câte ori, fără să-i dau atenție. Și voiai să fii invitat și dumneata?

— Am invitație, mi-a zis el bătându-se peste buzunarul sacoului. Nu trebuie decât să traversez și să intru, chiar sunt așteptat...

— Dar ești aici...

A încetat să mai fie obsedat de clădirea de peste drum și s-a întors către mine.

— Am condus ca un tâmpit aproape toată ziua, că stau în Provence, mi-a precizat el. Iar când am ajuns în fața ușii, am făcut stânga-mprejur și m-am ascuns aici.

— Știu că mă repet, dar te întreb din nou: de ce? De ce n-ai intrat? Sau de ce

nu te-ai întors direct acasă? m-am ambalat eu.

I-a mijit un zâmbet în colțul gurii.

— Mi se pare mie sau șaradele mele încep deja să te cam enerveze?

Am râs.

— Scuze... Uneori nu mai am răbdare. Dar chiar vreau să înțeleg!

— Te cred, mi-a zis el, râzând la rândul său. Dar să știi, Rebecca, că nu-i ușor să te ridiculizezi, nici chiar în fața unei necunoscute.

— Exagerezi, desigur, și ai vorbit deja cam mult, i-am atras eu atenția ridicând o sprânceană. Aștept dezlegarea șaradei „De ce a venit Lino la Paris, dar nu a intrat și la expoziție?"

— Nu te lași...

Cât am mâncat, el a povestit, iar eu i-am ascultat cu atenție confesiunile. Curatorul expoziției era vărul său, Alban, cu care nu mai vorbea de doi ani. Nu se certaseră. Lino întrerupsese brusc orice legătură. Lucru pe care Alban nu-l pricepea. Nu-l accepta, m-am gândit eu. Îl invitase așadar la vernisaj, știind precis că tema avea să-l atingă: „Instrumentele muzicale în renașterea italiană". Am aflat atunci că Lino se învârtea și el în lumea artei, dar că umbla cu mâinile murdare, după cum mi-a spus el, fiindcă era restaurator de mobilier de artă vechi. De când erau copii, mama lui Lino le transmisese pasiunea pentru artă și istorie. M-am abținut să-i spun că lui fiu-meu i-ar fi plăcut la nebunie să stea de

vorbă cu el. Nu voiam sub nicio formă să aduc în discuție propria-mi viață. Așa că m-am concentrat asupra poveștii lui, doar a lui.

— Dar ce s-a-ntâmplat de-ai tras cu buretele peste Alban și relația voastră atât de strânsă? Mă rog, cel puțin așa pare... Tonul pe care-l ai când vorbești despre el dă de înțeles că erați foarte apropiați... Nu te desparți fără motiv de un om la care ții.

Și-a sprijinit din nou tâmpla în căușul palmei și mi-a aruncat un zâmbet trist.

— Nevastă-sa.

— Ce? Nu-ți place de ea? Te enervează? L-a înșelat și ai prins-o?

Sunase ca poanta unui banc. Lino s-a strâmbat. Eu am făcut ochii mari. Ceva din atitudinea lui m-a făcut să pricep ce nu îndrăznea să-mi mărturisească.

— Cu dumneata? am zis eu, gâtuită.

Vorbele mi-o luaseră înaintea gândului.

— Ești perspicace... dar... e ceva mai complicat...

Posomoreala care i-a apărut pe chip mi-a dovedit că era sincer.

— Explică-mi! N-o să te judec, crede-mă!

S-a uitat în ochii mei, iscoditor, nu mi-am ferit privirea. A dat pe gât ce mai era în pahar.

— Totul a început acum douăzeci de ani... Am cunoscut-o pe Constance cu mult înainte să-i iasă în cale Alban.

În minutele care-au urmat, n-am mai stat să gândesc, să analizez, atât de absorbită eram de ce-mi povestea.

Intâlnirea nebună, magică pe care o trăise cu o femeie tânără, când el avea doar douăzeci și cinci de ani și era debusolat din pricina unei situații care-l depășea. Cadrul aproape oniric al îndrăgostirii lor fulgerătoare. Iubirea de la început, simțămintele mistuitoare, care te fac să pierzi contactul cu realitatea și-ți promit o mie și unu de lucruri. Irealizabile?

— A trebuit să plec până la urmă, a oftat el. N-aveam încotro... I-am promis c-o să mă întorc la ea... Chiar credeam... Am ajuns prea târziu... Dispăruse. Când am dat din nou de ea, se pregătea să se mărite cu Alban.

Vocea i s-a stins de tot. L-am lăsat cu amintirile lui copleșitoare, pline de regrete. Discreția și pudoarea mă îndemnau să mă uit în altă parte. A-i căuta privirea, după ceea ce tocmai îmi mărturisise, mi se părea cu totul deplasat. Bănuiam că puține persoane avuseseră acel privilegiu. Fără voia mea, atenția mi s-a mutat către faimoasa expoziție. Ploaia se oprise. Vedeam cât se poate de clar forfota de peste drum.

— Lino, i-am zis eu.

— Îmi pare rău dacă...

— N-ai de ce să te scuzi, dar... ia uite ce agitație e acolo...

Lino a sărit de pe scaun, iar privirea, din nou în culorile furtunii, i s-a îndreptat în aceeași direcție ca a mea. Lumea care se strânsese acolo părea pregătită să treacă strada înspre noi.

— Mama mă-sii, a bombănit el. Nu vreau să-i văd...
— Crezi că e și ea acolo?
— E foarte posibil. M-am săturat de tâmpeniile astea.
— Fugi! Poate mai ai timp să scapi până ajung ei.
— Cât vă datorez? l-a întrebat el pe Alfred, căutându-și deja portofelul.
— Lasă, ești invitatul meu, i-am zis eu.
— De ce ai face asta?
— Habar n-am, dar îmi face plăcere, așa că las-o așa și nu mai pierde vremea. O să mă gândesc la dumneata dac-o să am vreodată vreo mobilă de reparat.
Remarca mea l-a făcut să zâmbească.
— Mulțumesc, Rebecca.
— Ai grijă pe drum, Lino!
A încuviințat din cap, a golit dintr-o înghițitură un pahar mare de apă și a pornit-o spre ieșire. N-am rezistat, m-am dus după el. A plecat în fugă în direcția opusă impunătoarei clădiri, fără să se uite-n urmă.
M-am întors din reflex la taburetul de la bar și m-am așezat la loc. Mi-am terminat vinul în liniște, încercând să deslușesc impresia pe care mi-o lăsase ultima oră. Niciodată nu mai petrecusem o seară atât de derutantă. Discuțiile zgomotoase îmi întrerupeau gândurile confuze. Invitații și organizatorii expoziției tocmai năvăliseră în restaurantul lui Alfred. M-am abținut să-i privesc, să încerc să ghicesc care cine era. Care era Alban. Care era Constance. Nu

dispuneam de niciun indiciu ca să-i recunosc. Nu voiam să prind nici măcar niște frânturi din conversațiile lor. De parcă aș fi dezvoltat un sentiment de loialitate față de Lino, deși omul acela nu însemna nimic pentru mine.

M-am uitat cât e ceasul, puteam de-acum să mă întorc acasă, copiilor nu mai avea ce să li se pară suspect. Am plătit nota, m-am îmbrățișat cu Alfred, care a avut discreția de a nu mă întreba nimic despre scena la care asistase, și am ieșit în frigul nopții de iarnă.

5

Lino

Abia dacă dormisem două ore. La cât de frânt căzusem după drumul de la întoarcere, sperasem la ceva mai mult, dar asta era, trebuia să mă mulțumesc și cu atât. Măcar de nu m-aș fi trezit cu senzația aia infernală de mahmureală. Care nu era de la băutură. Drept să spun, chiar aș fi preferat. M-am băgat să fac un duș rece, să-mi pun sângele în circulație. Vagă ameliorare. Ceața din cap nu mi se ridicase, iar furia creștea. Mi-am pregătit o cafea tare. De cum a fost gata, am dat o ceașcă pe gât, apoi mi-am mai turnat una și m-am dus afară. Am inspirat adânc aerul proaspăt al dimineții. Am traversat curtea către atelier. În jur domnea o liniște care-mi plăcea, mă însoțea doar zgomotul frunzelor uscate de pe jos care-mi trosneau sub tălpi. Am ridicat privirea spre cerul de un albastru limpede și glacial. Avea să fie frig toată ziua, în ciuda soarelui. Cu puțin noroc, asta avea să mă învioreze. Ajuns în pragul bârlogului, priveliștea harababurii pe care o lăsasem plecând ieri dintr-o pornire de moment mi-a supt și puțina energie pe care o mai aveam. Așa că am luat un scaun și m-am instalat afară. M-am prăbușit pe el, hotărât să-mi înfrunt gândurile întunecate.

Singurul lucru reconfortant, faptul că eram acasă. Avusesem inspirația să mă întorc; pentru o clipă, astă noapte, mă gândisem să mă opresc la un hotel de pe lângă autostradă. Renunțasem însă, conștient că somnul avea să-mi piară de cum m-aș fi culcat. Doar în casa asta puteam spera să mă odihnesc... și să uit. Ea era colacul meu de salvare, locul tuturor amintirilor mele. Crescusem aici, mă luptasem s-o păstrez, mă îndepărtasem de ea, pentru ca, până la urmă, să mă refugiez aici și să nu mai plec niciodată. Aici trăiam, aici munceam. Casa asta îmi știa toate secretele. Chiar și pe cele mai complicate.

Fusesem slab deunăzi. Slab și stupid. Ce m-apucase oare să sar în mașină și s-o șterg? Cum îmi putusem imagina c-o să merg până la capăt? C-o să apar ca o floare la expoziția lui Alban, c-o să le fac câteva bezele lui Constance și copiilor, iar toată lumea o să șteargă cu buretele cei doi ani de tăcere dintre noi, fără să ceară vreo explicație? Trebuia să recunosc cinstit: în timp ce goneam ca nebunul spre Paris, văzusem în minte numai haos. Nu visasem oare, în adâncul meu, că prezența mea neașteptată — întrucât știam că Alban era suficient de inteligent pentru a bănui că n-aveam să răspund invitației sale — o să arunce totul în aer? Că adevărul o să iasă în sfârșit la lumină? Că pe ea aș fi făcut-o să se simtă stânjenită dintr-o singură

privire? Că în ochii ei aș fi văzut numai regrete, furie, resentimente sau...?

De ce nu trecusem pragul expoziției? De ce nu mersesem până la capăt? La urma urmei, nu condusesem degeaba șapte ore. De teamă. Teama de-a nu găsi ceea ce așteptam iar și iar, în ciuda a tot și toate. În ciuda celor întâmplate în urmă cu doi ani. Teama de-a accepta să-l distrug iremediabil pe Alban, deși în trecut fusesem gata s-o fac. Teama c-o să-mi fie și mai rușine de mine însumi. Teama de a-mi înfrunta greșelile și demonii. Și poate de-a nu mai avea niciodată speranțe. Eram de fapt un fricos care nu-și asuma, până la urmă, mai nimic. O făceam pe durul numai când îmi convenea. La muncă, evident, atunci când trebuia. În rest, aveam grijă să fug cam de oricine se apropia de mine. Cei aleși erau tot mai rari. Cine mă cunoștea cu adevărat? Nu prea multă lume, în afară de Constance și de Alban. Nebunia mea de ieri trebuia să pună punct acestei povești. Îmi stricase destul viața. Nu puteam s-o mai rescriu, era prea târziu. Nu mai aveam putere. Nimeni nu mai avea, de fapt. Urma să născocesc o ultimă minciună pentru ca Alban să uite de mine o dată pentru totdeauna. În ce mă privea, renunțasem la legătura noastră, refuzam deja cu totul prezența lui în viața mea. Depășisem stadiul în care-mi lipsea. Îmi doream doar să nu-mi dau frâu liber furiei. Mai rămânea acum să găsesc și o soluție

pentru ca el să accepte o dată pentru totdeauna ruptura noastră. Constance n-avea să spună niciodată nimic, eram sigur de asta, viața ei de familie era mult prea importantă. Avea să țină sub tăcere acea parte din ea, era obișnuită. Eu, unul, aveam să iau cu mine în mormânt secretul nostru și propria-mi ranchiună. Și ea, la fel. Nimeni n-avea să știe niciodată nimic.

Amintindu-mi de femeia din seara precedentă, m-au cuprins brusc amărăciunea și stupoarea. Tipa se băgase practic între mine și Constance. Ce-mi venise oare să-i povestesc despre viața mea, despre cine, cum și de ce? Mă vrăjise cu delicatețea ei, cu zâmbetul ăla stins, cu privirea aia tristă de care nici nu cred că era conștientă. Una peste alta, mă simțisem cumva ușurat că stăteam de vorbă cu cineva, lucru absolut paradoxal după hotărârea pe care tocmai o luasem. Ușurința cu care mă livrasem mă uimise realmente și încă mă uimea. Era pentru prima oară când mi se întâmpla așa ceva. Simțisem un fel de eliberare în timp ce-i explicam de ce eram acolo. Evacuam un prea plin, aș fi ținut-o așa toată noaptea dacă aș fi putut. Până la femeia aceea, nimeni nu-mi câștigase îndeajuns încrederea ca să-mi descarc sufletul sau poate că teama de pericol mă făcuse să tac. Ea însă, din două-trei fraze, reușise inimaginabilul. Spre marea mea uimire, nu mă judecase, nu mă luase peste picior. Ar fi putut s-o facă. Orice om

normal ar fi râs de mine, măcar așa, discret, iar eu mi-aș fi dat seama după o privire, un gest, o grimasă. Ea, nimic, numai blândețe. Numai ascultat cu atenție. Concluzia: nu era un om normal, exact ca mine. Sigur avea probleme sau trecuse prin niște încercări care o făcuseră altfel decât ceilalți. Ori poate fusese un miraj? Poate prezența ei tusese doar o fantasmă a mea, pentru a-mi umple cumva timpul în acel restaurant, pentru a nu mă simți și mai singur ca de obicei? Femeia aceea era într-adevăr o iluzie, o necunoscută. N-aveam s-o mai văd niciodată. Tot ce știam despre ea era numele mic: Rebecca. Fusese o confidentă imaginară.

Dacă aș fi revenit două minute cu picioarele pe pământ, mi-aș fi tras palme pentru cât de nepoliticos fusesem — ca să nu zic mitocan. Nu fusesem în stare nici măcar s-o întreb cu ce se ocupa, aș fi putut măcar să mă prefac că mă interesează ce făcea, cine era. De ce era singură în acel restaurant? Ce aștepta? Ce căuta? De ce anume fugea? N-aveam să știu niciodată, iar asta n-avea să-mi schimbe cu nimic viața. Singura satisfacție era că măcar puteam fi liniștit în privința naturii umane, mai existau oameni drăguți, înzestrați cu suficientă generozitate încât să invite la cină un necunoscut pentru a nu-l lăsa singur într-o situație jenantă. Femeia aceea era din această categorie și avusesem noroc s-o întâlnesc exact când aveam mai

multă nevoie. Ea fusese singura lumină în ultimele douăzeci și patru de ore.

În schimb, nu mi-era de niciun folos în munca pe care o aveam de făcut. Sfertul acela de oră în care meditasem la propria-mi soartă îmi fusese de ajuns, luasem o hotărâre și aveam s-o pun în practică. Era momentul să trec la treabă.

N-am pierdut vremea cu aranjatul prin atelier. Nu era cu mult mai rău ca de obicei. Îmi plăcea dezordinea, mă regăseam în ea, nu pierdeam și nu căutam niciodată nimic. Eram foarte exact, în ciuda harababurii din jur. În anii de ucenicie, îi înnebunisem pur și simplu pe maiștri. Încercaseră să mă pedepsească, să mă ia la rost, dar lucrările mele erau atât de reușite, încât îmi compensau neglijența. Singurele momente când făceam un minimum de efort erau când primeam stagiari. N-aveam de ales, altfel aș fi pierdut mai mult timp explicându-le unde erau materialele sau uneltele decât învățându-i ce aveau de făcut. Or, mie-mi plăcea să le transmit ceea ce știam. Era unul dintre puținele momente când suportam să-mi fie invadat teritoriul și când simțeam că duc mai departe făclia maică-mii. De când mă știam pe lume, casa asta fusese un fel de han spaniol. După ce preluasem eu frâiele, era în continuare, dar nu chiar ca înainte.

N-aveam timp și cu atât mai puțin energie ca să dezgrop amintiri de demult, așa că m-am concentrat pe

prioritatea din acea dimineață. O mobilă era pregătită să iasă pe ușa atelierului. Gândul acesta m-a făcut să zâmbesc. Îmi plăceau acele zile. Cele în care trebuia să mă despart de unul dintre obiectele pe care le găzduisem. Cele care parafau sfârșitul întâlnirii noastre între patru ochi. După niște săptămâni, dacă nu chiar luni de viață în comun, însemnând uneori sute de ore de muncă, trebuiau să se întoarcă la locul lor și la lumină, în vreme ce eu rămâneam mai departe în umbră. Lucru pe care-l apreciam în mod deosebit! M-am uitat îndelung la ticălosul ăla de secreter cu marchetării, din secolul al optsprezecelea. Nu-mi fusese ușor să-l îmblânzesc. Decenii întregi stătuse uitat într-un pod cu acoperișul spart, servindu-le drept casă șoarecilor și altor animale și gângănii. Drept răspuns, învățase să se apere în fața oricărui atac. Opusese așadar rezistență mâinilor și uneltelor mele. Era îndărătnic. N-avea noroc, eu eram și mai abitir. Mă aflam în fața unui bolnav care nu voia să fie îngrijit, convins fiind că era condamnat să dispară. Datoria mea era să-l salvez de la dezastru, să-i redau măreția și eleganța, păstrând totodată frumoasele însemne ale timpului. Aidoma ridurilor de pe un chip. Oamenii nu știu să vadă frumusețea acolo unde există. Ridurile nu trebuie ascunse, ci mai degrabă sublimate, ele spun povestea unei vieți întregi. Iar eu descoperisem că viața lui fusese cât se

poate de plină, până să fie dat deoparte și uitat.

Petrecusem nopți întregi răscolind prin arhivele din zonă ca să adun niște frânturi de informații despre castelul de unde provenea și despre care nu știam mai nimic, chit că eram din zonă. Voiam să-i aflu povestea, pe cine cunoscuse, pe cine văzuse dispărând, cine-i ținuse tovărășie în primele veacuri de viață, și să încerc să înțeleg de ce și el, și întregul lăcaș fuseseră lăsați în voia stihiilor, a naturii și a jefuitorilor de monumente. Era întotdeauna stimulant să trebuiască să faci o anchetă ca să cunoști mai bine o mobilă. Plus adrenalina de care aveam parte. Să nu credeți că, atunci când oaspeții îmi veneau cu un întreg dosar întocmit de către proprietar, nu puteam să am și surprize. Până nu te apuci să demontezi, să dai deoparte strat după strat, nu știi nimic despre obiectul cu pricina, în afară de lemnul din care-i făcut. Dacă o luam cumva pe calea greșită cu restaurarea, dacă mă înșelam în alegerea tehnicilor sau a materialelor, soarta obiectului ar fi fost pecetluită, nimic nu s-ar mai fi putut recupera. Mobila aceea ar fi dispărut pentru totdeauna, iar vinovatul aș fi fost eu. Acceptam să-mi asum acest risc, care, trebuie să recunosc, mă excita.

Înainte să-l pregătesc pentru a fi transportat, l-am mângâiat pentru o ultimă dată și mi-am oferit plăcerea

copilărească de a-i deschide nenumăratele sertare secrete. Unele mecanisme fuseseră mai greu de înțeles și de reparat. La final, am marcat data restaurării. Un reper pentru cel care avea să vină după mine. Cu puțin noroc, munca mea avea să-i ofere bătrânului secreter încă un secol de viață.

— Să nu te mai prind pe-aici, moșule, i-am șoptit.

Sunetul unui claxon ne-a întrerupt ceremonialul de rămas-bun.

Jérémy, proprietarul mobilei, aștepta în curte lângă camionetă, mutându-și greutatea de pe un picior pe celălalt, ca să-și umple cumva timpul.

*

Cu optsprezece luni în urmă, utopicul acela de vreo treizeci de ani se îndatorase pentru douăzeci de generații cumpărând un castel dărăpănat. El și soția lui își lăsaseră baltă joburile și salariile mai mult decât confortabile ca să-și trăiască din plin pasiunea pentru patrimoniu. Alternau lucrările de restaurare cu mici angajamente pentru bani de mâncare și cu hârtogăria pentru obținerea unei subvenții cât de mici. Voiau să-i redea acelui castel splendoarea, să-l deschidă pentru public, ca pe un muzeu. Se vedeau ca niște aducători ai trecutului în prezent. Fuseseră sfătuiți să apeleze la mine pentru mobilierul care mai rămăsese. Curios să văd ce se ascundea în spatele acelor doi tinerei discreți — și

un pic kamikaze — și să vizitez în sfârșit acel vestigiu, mă dusesem la ei pentru o evaluare a situației. Șantierul global se anunța a fi de proporții colosale. Îmi mascasem cât putusem de bine îngrijorarea instantanee. Mai văzusem din ăștia ca ei care se făcuseră zob dând piept cu realitatea și cu greutățile unui asemenea proiect. Jérémy și Émilie păreau foarte fragili, nefiind înarmați decât cu propriile visuri și propria tinerețe. Îi ascultasem prezentându-mi nenumăratele idei cu care sperau s-o scoată la capăt. Din fericire, rămăseseră cât de cât lucizi în privința dificultăților pe care aveau să le întâmpine — pe care le întâmpinau deja —, traiul într-o rulotă, în plin câmp și în plină iarnă începea de-acum să-i călească. Plini de entuziasm, îmi făcuseră un tur al proprietății în timpul căruia triasem ce mai putea fi salvat de ceea ce era pierdut pentru totdeauna. Apoi mă întrebaseră dacă le puteam face un deviz estimativ pentru restaurarea întregului mobilier. Altora decât ei — profesioniști, anticari, particulari îmbogățiți sau colecționari — le-aș fi spus fără nicio ezitare tarifele pe care le practicam, iar cei mai mulți ar fi acceptat după o negociere de principiu. Ei însă, dacă ar fi auzit la cât se ridica suma, s-ar fi văzut puși în fața unei dileme: ori să condamne niște încăperi din castel, ori să condamne niște piese de mobilier. Logica și bunul-simț le-ar fi spus să se consacre conservării clădirii.

Ce sens ar fi avut niște mobile restaurate profesionist, cu un acoperiș găurit, o mulțime de ferestre sparte sau un parchet ros de cari? În orice caz, cei doi ar fi sfârșit ruinați. Pentru mine însă, ideea de a condamna la moarte acel mobilier — a cărui valoare i-o cam bănuiam — era pur și simplu insuportabilă. Poate doar dacă voiam să-mi schimb meseria. Îmi trecuse prin minte amintirea maică-mii și râsesem în sinea mea. Dumnezeule, ce tare semănam cu ea uneori! Ea ar fi fost foarte impresionată de blânda nebunie a celor doi juni îndrăgostiți și ar fi făcut tot posibilul să-i ajute. Chit că asta ar fi însemnat să-i cazeze, să-i hrănească și să le asigure o baie unde să se spele. O făcuse și pentru alții, aveam destul loc în ogradă. Eu nu eram la fel de generos ca ea. Și, mai ales, nu eram pregătit să renunț la propria liniște mai mult de câteva săptămâni — or, în cazul lor, ar fi trebuit să-i țin în cârcă ani întregi. În schimb, știam ce le puteam oferi.

— O să dureze ceva până când toate mobilele o să reajungă la locul lor. Am să mă ocup mai întâi de cele mai deteriorate, pe unele pot să le țin la mine, iar pe altele le voi proteja cât mai bine, ca să nu se strice până la terminarea lucrărilor.

— Vai, domnule Lino, ideea dumneavoastră...

— Vă rog să mă tutuiți, ne-am înțeles? Altfel, n-o s-ajungem prea departe.

Tonul meu ursuz îi descumpănise. Le trebuiseră câteva secunde bune ca să-și revină.

— OK, genial, atunci ne spui tu cum te-ai gândit să procedezi, doar că... o să cam coste, nu?

Dădusem ochii peste cap, în pragul exasperării.

— Nu vreți să terminați cu tâmpeniile? O să-mi distribuiți cartea de vizită la castel, când îi deschideți porțile, și e de-ajuns. Nu vă așteptați să termin prea curând, o să am nevoie de timp. O să mă ocup de ele în timpul liber.

Secreterul era a zecea mobilă pe care le-o dădeam înapoi. La sfatul meu, își dublaseră eforturile pentru a termina câteva încăperi unde să-și depoziteze în bune condiții minunățiile.

— Salut, Lino! mi-a strigat Jérémy.

Tot întâlnindu-ne, se mai dezghețase.

— Vino să-l vezi, i-am zis eu.

A venit după mine în atelier și s-a învârtit minute întregi în jurul bestiei, aruncându-mi din când în când priviri pline de recunoștință.

— Nu știu ce să-ți spun ca să-ți mulțumesc.

I-am măturat comentariul cu o mișcare din mână.

— Îl ambalăm și-l duci acasă, ai multă treabă, din câte știu. Și nu ești singurul.

L-am tratat pe bătrânul domn cu toate menajamentele impuse de vârsta-i înaintată, după care l-am urcat în camionetă.

— Are cine să te-ajute ca să-l dai jos și să-l instalezi?
— O am pe Émilie!
Am ridicat o sprânceană, interogator.
— Eşti sigur? Fiindcă, eu atâta vă spun, ați încurcat-o cu mine dacă-i faceți ceva!
— Stai liniștit, avem mușchi de-acum.
Am râs din toată inima. Ce-i drept, se schimbaseră de la prima noastră întâlnire. Nu mai erau niște țâri, se întăriseră, fizic cel puțin. În rest, rămăseseră la fel de exuberanți, drăguți și discreți.
Jérémy a dat să urce la volan, dar s-a oprit.
— Să-nțeleg că nu vrei nici acum să te plătim? m-a întrebat el, de formă și din obișnuință.
În loc de răspuns, i-am zâmbit.
— Așa bănuia și Émilie. Atunci, uite-aici!
Mi-a pus în mână un coș plin cu bunătăți de casă.
— Nu pot să cred! Abia le-am terminat pe-alea dinainte! Țineți-le pentru voi!
— Mă omoară dacă mă întorc cu chestiile astea pe care ți le-a pregătit. Și-apoi, te mai întremezi și tu, că pari terminat.
— Hai, du-te, l-am repezit eu. Mulțumește-i din partea mea, dar amintește-i că știu să mă hrănesc și singur.
A fost rândul lui să râdă din toată inima.

După-amiază, în timp ce terminam de demontat o măsuță de toaletă Napoleon al III-lea — restaurare facturată —, Émilie

și Jérémy mi-au trimis fotografii cu secreterul din toate unghiurile, ca să-mi arate că supraviețuise transportului și instalării. La câteva secunde după ce le-am răspuns, m-au sunat. Mă distrau, nu știam cum e să ai frate și soră, dar dacă aș fi acceptat să las garda ceva mai jos, probabil că așa aș fi ajuns să-i consider. N-aveau să știe niciodată cât de tare mă ajutase venirea lor să nu mă duc la fund. Oare ce mai voiau de la mine? Zâmbetul de pe față mi-a înghețat, apoi a dispărut cu totul. Era Alban. N-avea de gând să-mi dea pace? Am lăsat să intre căsuța vocală, ca de obicei.

M-am ținut tare o oră. Apoi am cedat.

„Lino, sunt Alban. Îmi mai încerc o dată norocul... Credeam că invitația o să te scoată din bârlog, în fond, am dedicat expoziția mamei tale... Dacă nici ea și amintirea ei n-au reușit să te facă să vii, înseamnă că situația e mai gravă decât credeam. Te-am așteptat aseară, la fel și copiii, au fost foarte triști că nu te-au văzut. Le e dor de tine. Am sperat prostește c-o să apari. Constance mă pregătise totuși, îmi zisese că n-ai să vii, te cunoaște bine... Aș vrea să înțeleg, Lino. Probabil că sunt eu tâmpit, dar tot nu pricep ce s-a-ntâmplat între noi... Fir-ar să fie, de ce nu răspunzi? Un oftat. *Deocamdată sunt prins cu niște treburi la Paris, dar, de îndată ce-o să pot, o să vin să te văd, n-ai cum să scapi. Te pup.“*

Speram să am la dispoziție câteva săptămâni ca să găsesc o soluție. Până atunci, aveam să uit cu totul de telefon. Nimic nu-l putea opri pe Alban să mă sune iar și iar. Nu conta c-o să ratez niște comenzi, aveam de muncă până peste cap. Mâine aveam să fiu iarăși mahmur, dar măcar știam de ce.

6

Rebecca

La întoarcere, reușisem să scap de Fantine și Oscar sub pretextul unei dureri de cap și a prezenței prietenilor lor. În schimb, a doua zi dimineață, când m-am trezit, n-am mai avut scăpare. Știau foarte bine că dormeam puțin, îmi pierdusem și somnul odată cu inspirația. Gemenii mă așteptau așadar la masa unde luam micul-dejun.

— Bună, mamă!

— Bună dimineața, copii, le-am răspuns eu sărutându-i unul după altul. N-aveți ore?

— În dimineața asta, nu, mi-a răspuns Oscar.

— Eu încep la 10, a precizat și soră-sa. Deci? la zi, cum a fost întâlnirea?

Am zâmbit, fără să vreau, amintindu-mi de seara pe care o petrecusem. De cina aceea derutantă, de conversația cu acel individ. Sau, mai bine zis, de monologul pe care-l ținuse. Îmi oferise, fără să știe, un moment de respiro. Un moment în care uitasem de propriile frământări și necazuri. Lipsa lui de curiozitate în privința mea era cel mai frumos cadou pe care mi-l putea oferi. Fără să-și fi dat măcar seama, mă făcuse să reintru în rolul de psiholog — s-ar zice că e ceva ce nu se uită —, el vorbise, eu îi primisem

confidențele stimulându-i încrederea, de câteva ori îl și stârnisem, atunci când mi se păruse necesar, incitându-l implicit să sape mai adânc acolo unde se impunea, dar lăsând loc și tăcerilor. Îmi făcusem o idee, având grijă să nu-i împărtășesc și lui propriile-mi reflecții, fiindcă nu era pregătit să le-audă. Între altele, că relația dintre el și vărul său era mult mai complexă decât credea.

Îmi plăcuse să-l ascult. Confidențele lui, c-o fi fost adevărate sau false, îmi captaseră atenția. De ce-oi fi fost atât de curioasă? Habar n-aveam. Poate fiindcă de foarte multă vreme nu mă mai întâlneam cu nimeni, prea ocupată fiind să rămân ascunsă și autocentrată. Poate din pricina privirii lui neguroase. Sau a șaradelor, cum le zisesem eu. De fapt, la început, mă ajutase pur și simplu să-mi găsesc o ocupație, să-mi mut atenția de la ce-mi stătea pe suflet. Abia mai apoi, când trecuse la mărturisiri, mă simțisem tușată. Numai că dispăruse de îndată ce realitatea venise să-i bată la ușă. Nu mă puteam baza pe el.

Și totuși mă gândeam la el în continuare. Îmi invadase cu totul mintea. Pe măsură ce vorbea, pe măsură ce mi se confesa, eram tot mai fascinată de suferința lui, de teribilul și minunatul său discurs despre dragoste, de povestea-i captivantă a cărei continuare mi-ar fi plăcut foarte tare s-o aflu. Omul acela, atât cât îmi arătase din el — dacă nu cumva făcuse un rol de compoziție în

fața necunoscutei care eram —, avea toate elementele unui personaj de roman. Misterul pe care prezența lui îl degaja, o formă de eleganță combinată cu asprime, o profesie foarte atipică, plus sfâșierea pe care o trăia, situația în care se afla.

— Mamă! m-a strigat Oscar. Unde ești? În Lună?

Fiu-meu mi-a întrerupt firul gândurilor, dar n-a reușit să mă readucă la realitate, așa că m-am prăvălit pe primul scaun care mi-a ieșit în cale.

— Ce se-ntâmplă? s-a îngrijorat Fantine.

Am sărit brusc în picioare, trebuia neapărat să-mi găsesc ceva de făcut, mi-am turnat o cafea. Apoi am realizat că picioarele nu prea mă ascultau, așa o agitație mă cuprinsese. M-am așezat din nou la masă, alături de copii.

— Vorbește cu noi! s-a enervat Oscar, lucru care era atât de rar, încât a trebuit să-mi vin în fire.

Am ridicat privirea spre ei, total dezorientată.

— Îmi pare rău, copii, dar eu... cred că am o idee...

— De roman? s-a aprins fiică-mea.

— Nu... adică da... nu știu... poate... trebuie să mă mai gândesc.

— Eram sigură c-o să-ți revii!

— Nu-i așa de simplu...

— E un început, mamă! Îți revii! Uite, zâmbești! a aplaudat ea.

Avea dreptate, îmi simțeam gura întinzându-mi-se spre urechi. Iar

menghina care-mi strângea pieptul parcă se mai descleștase.

— Stați un pic, nu v-aruncați așa! Nu e decât o idee vagă, a trecut atâta timp de când n-am mai scris... Poate că nici n-o să-mi iasă.

— Povestește-ne! Ce s-a întâmplat aseară, la cina de lucru?

Entuziasmul și curiozitatea lor m-au surprins și m-au tușat. Dacă mă-ndoisem vreodată, poftim, aveam în fața ochilor dovada dorinței lor arzătoare de a-mi fi cât mai bine, de-a o scoate la capăt... Le-am spus ce seară petrecusem în ajun la tejgheaua barului din restaurantul lui Alfred. Povestea acelui necunoscut și toate lucrurile pe care mi le istorisise mi se păruseră foarte interesante. Iar de dimineață, când mă trezisem, îmi dădusem seama că voiam să știu și care-i continuarea.

— Cine e tipu' ăsta, mamă?

— Prefer să păstrez deocamdată pentru mine aceste detalii. O să încerc mai întâi să scriu...

Fantine a oftat, dezamăgită, curiozitatea nu-i era satisfăcută, apoi însă am surprins privirea ușurată a fiului meu.

— Un singur amănunt, Oscar, te-ar interesa, profesia lui, asta-i tot ce vă pot spune. E restaurator de mobilier de artă vechi, iar dacă am înțeles eu bine, e pasionat de istoria artei!

— Serios? a exclamat el. Crezi c-aș putea să...

— Ușurel... Lasă-mă mai întâi să văd ce fac cu toată chestia asta!
— Sigur, mamă, mi-a răspuns ponderatul meu fiu.
— Fir-ar să fie! a sărit Fantine. Am întârziat!
În mai puțin de trei minute, își luase geanta, își trăsese pe-un braț paltonul și mă pupase apăsat pe obraz.
— Pe diseară! Trebuie să sărbătorim!
— Nu, draga mea, aranjați-vă ceva fără mine, cu puțin noroc, o să fiu ocupată. Dar promit că, dacă-mi iese, facem chef mare... Copii, nicio vorbă tatei, vă rog eu... Nu mă faceți să-mi pară rău că v-am spus... Dacă e să-mi iasă, o să-mi facă plăcere să-i dau chiar eu vestea cea bună.

În ciuda numeroaselor mesaje de încurajare pe care copiii mi le-au trimis peste zi, n-am îndrăznit să intru în camera de lucru. Eram îngrozită la gândul că acea speranță și acea zvâcnire ar putea fi în zadar. Când s-au întors de la cursuri, gemenii m-au găsit zăcând pe canapea. Dezamăgirea ce li se citea pe față a funcționat ca un electroșoc. Groaza de eșec mă paralizase. Mi-era mai ușor să mă fac ghem în propria-mi pasivitate decât să mă confrunt cu necunoscutul ce mi se deschidea în față. Pentru binele copiilor, dar și pentru binele meu, trebuia să-mi înfrâng acea încremenire.

După masa de seară, am trecut pragul vechiului meu refugiu de care ajunsesem

până la urmă să mă tem. Singura persoană care mă împiedica să scriu povestea acelui om — sau să încerc, cel puțin — eram eu. Trebuia să mă înfrunt, să-mi înfrunt teama de eșec și de a descoperi că nu mai simt nimic. Pentru că, dacă aveam noroc și mergea, putea fi un început pentru a mă lăsa din nou în voia imaginației clocotitoare, a frazelor care se închegau de la sine, a înlănțuirii cuvintelor, a sensului lor, a muzicii lor. Iar dacă eșuam, aș fi avut răspunsul la propriile-mi temeri și n-aș mai fi încercat niciodată să scriu.

Brusc, am avut un violent sentiment al urgenței. Nu mai trebuia pierdut niciun minut, ca nu cumva să uit ce-mi spusese, mai ales fragmentele care-mi permiteau să povestesc, să creez o poveste în jurul lui. M-am luptat cu reflexul de a-l suna pe Esteban pentru a-i cerși niște vorbe liniștitoare. Și mi-am amintit că el nu mai avea nicio legătură cu acele lucruri, trebuia să mă descurc de una singură, având ca unic sprijin febrilitatea care mă apucase de câteva ore. Am luat o sticlă de vin și pachetul de țigări. Nu-mi interziceam nimic atunci când încercam să mă reîmprietenesc cu mine însămi, nici pileala, nici dependența de nicotină. Când am deschis computerul, îmi tremurau mâinile. Liniștea aceea mă opresa. Îmi trebuia niște muzică. Simțeam că notele muzicale mă vor ajuta să sap mai adânc în mine însămi, să ajung poate mai departe decât o făcusem

vreodată. Eram pregătită să-mi asum toate riscurile. Să nu mai am niciun reper, să nu mai știu cine sunt, să nu mai știu cum să fac... Să mă las cu totul în voia sorții. Am știut instinctiv ce-mi trebuia. O piesă pentru violoncel. Molcomă, puternică. Cu creșteri în intensitate, cu momente domoale. Voiam să ating acea muzică a cuvintelor scriind ceea ce-mi mărturisise tipul de aseară. Mi-am aprins o țigară și m-am lăsat dusă de val.

Timpul n-a mai avut nicio relevanță. Cuvintele țâșneau unele după altele. Uitând de mine însămi și de miza acelor rânduri, trăiam până-n străfundul sufletului întâlnirea dintre un tânăr bărbat și o tânără femeie. O întâlnire cum numai destinul o poate oferi. Simțeam chemarea trupurilor lor, a inimilor lor. Le simțeam trăirile devastatoare. Eram de neoprit, copleșită pur și simplu de puterea scrisului. Nu mai exista oboseală. Paginile se umpleau cu o viteză nebună. Mă jucam cu exactitatea fiecărui cuvânt, fiecărui sentiment, fiecărui sens. Vizualizam decorurile, adulmecam miresmele, auzeam sunetele din jurul lor. Eram străbătută de pasiunea care-i consuma. O altă lume, o lume necunoscută, se deschidea în fața mea. Ajunsesem într-o realitate paralelă. Eram locuită de ceea ce povesteam. Purtam acea poveste în mine, cu o forță nemaiîntâlnită. Aproape străină. Povestea lor devenea povestea

mea. Ca și cum, în atâția ani de scris, n-aș mai fi simțit niciodată o asemenea putere. Mă reîmprieteneam oare cu mine însămi? Sau tocmai descopeream o parte pe care nu mi-o știam? Palpam tot ceea ce tipul de aseară nu-mi spusese, dar îmi transmisese prin atitudinea și tăcerile lui. De parcă toată seara nu făcuse decât să-mi trimită niște mesaje subliminale pe care, iată, fusesem în măsură să le recepționez. În timpul acelui tête-à-tête ireal, bărbatul acela și cu mine vorbiserăm limbajul inconștientului. Iar eu nu voiam decât un singur lucru: ca asta să continue iar și iar.

Mă forțasem să scriu, înfruntându-mi frica de vid. Suferam, dar îmi plăcea, îmi plăcea acea durere care-mi dădea în sfârșit impresia că sunt vie. Ea mă ancora în realitate, în realitatea *mea*, cea care mă abandonase pentru atât de multă vreme. Îmi plăcea așa de mult acea durere, încât mă bușise și plânsul... nu mă deranjau lacrimile care-mi șiroiau pe obraji, le acceptam, le trăiam, aproape ca pe o renaștere. Și-mi dădeam seama că, fără scris, eram condamnată la moarte. Intram într-un scris fuzional după care alergam poate de ani întregi, poate din clipa în care începusem. Mă simțeam liberă, lipsită de orice cenzură. Cu cât cuvintele alunecau mai ușor, cu atât mai puternic era sentimentul că în romanele anterioare nu explorasem decât lucruri de suprafață. Până în acel moment, aveam tendința să povestesc, să descriu

emoții, nu le trăiam pentru a mă feri de primejdia care m-ar fi putut pândi în cazul unei chestionări interioare prea brutale. Acum mă lăsam în voia trăirii, mă abandonam, înțelegând dintr-odată că ținusem mereu lucrurile sub control.

În clipa aceea, nu voiam decât să fiu strivită, devastată de ceea ce scriam, împinsă în cotloanele cele mai întunecoase ale ființei mele. Mă regăseam pe mine însămi sau, mai degrabă, mă găseam. Și totuși aveam senzația că mă pierd. Tocmai căzuseră niște bariere pe care mi-era imposibil să le definesc. Ca un dig care ar fi cedat, lăsând să treacă un puhoi de simțăminte. Scrisul ăsta îmi oferea ceva inimaginabil — cu douăzeci și patru de ore în urmă, când îl ascultasem pe bărbatul acela, fusesem stăpânită din nou de pasiunea mea dintâi, inconștientul, psihicul, iar acum mă întorceam la cea de-a doua, scrisul, căruia îi descopeream o nouă formă. Cele două pasiuni ale mele se uniseră într-una singură. Unică. Noaptea asta de frenezie mă devora. Eram deja pierdută în acea poveste, acele sentimente, acele emoții, sufeream și mai voiam. Mă aruncasem cu sufletul înainte în acea căutare. Autodistrugerea la care mă supuneam de atâția ani n-avea un sens decât dacă muream răspunzând acelei chemări. Iar bărbatul de aseară îmi oferise acea chemare.

Tocmai pusesem punct la ceea ar fi putut să fie primul capitol al unui roman. Era 5 dimineața. M-am simțit din nou singură. Era insuportabil. Trebuia să reînnoiesc experiența aceea nebună, la limita schizofreniei, tocmai gustasem dintr-un drog de care nu mai voiam să mă lipsesc. De parcă ar fi fost prima dată când scriam. Voiam, mai presus de toate, să continui acea poveste. Voiam s-o arăt lumii și să dovedesc astfel că încă mai existam. Dar cum? Prinsă în toată acea nebunie, uitasem că ea nu-mi aparținea. Nu se născuse din inspirația mea, ci îmi fusese șoptită. Șoptită de un bărbat care o trăise. Era povestea pe care mi-o destăinuise spontan, fiindcă eram pentru el o necunoscută. Eram sigură că-și spusese că nu va avea de suportat nicio consecință a acelui moment de slăbiciune, a acelei imprudențe. Realitatea îmi interzicea permisiunea pe care tocmai mi-o acordasem. Nu se putea.

M-am îndepărtat de masa de lucru, cu un pahar în mână și o țigară în colțul gurii, căutând cu disperare o soluție. Numai copiii știau că luasem cina cu personajul meu principal. Acum, că fusesem din nou în stare să scriu, aveam să mă pot baza pe vechiul meu simț al ficțiunii și să merg mai departe, să inventez o continuare, să-mi însușesc cu totul acea poveste. Numai ei și cu mine aveam să știm că acel roman își avea originea într-o făptură reală, nu într-una

de hârtie. O mulțime de romancieri se inspirau din viața unui cunoscut, dintr-o întâlnire întâmplătoare, dintr-o conversație, dintr-o pățanie a cuiva... Nu era și cazul meu, eu nu făcusem asta niciodată, nici măcar nu-mi trecuse vreodată prin cap. Eram oare capabilă de o asemenea ispravă? Dacă aș fi mers până la capăt, dacă romanul acesta — inventat și născut din seara pe care o trăisem în ajun — ar fi văzut lumina tiparului fără ca altcineva în afară de noi trei să știe cine l-a inspirat, asta ar fi însemnat să fur de la acel om și să-i trădez încrederea pe care mi-o acordase dintr-un capriciu. Ce s-ar fi întâmplat dacă, prin cine știe ce întâmplare, cartea mea ar fi ajuns în mâinile lui? Cum ar fi reacționat? La urma urmelor, nu știam mai nimic despre el, ar fi putut să mă dea în judecată. Cariera mea — ce mai rămăsese din ea — ar fi fost distrusă, iar eu aș fi fost devastată, m-aș fi renegat pur și simplu. Prin urmare nu aveam de ales. Dacă textul acela mă ajuta să mă regăsesc, să aflu cine sunt cu adevărat, să fiu în stare de o trăire adevărată, trebuia să dau de acel om și să-l conving să mă lase să continui.

*

Dincolo de dilema morală, simțeam și că am nevoie de el. Pentru prima oară în cariera mea de romancieră, nu porneam de la zero, începeam dintr-un punct precis. Așteptam să-mi dea mai multe

detalii despre el, despre ei, despre relația cu acea femeie. Bărbatul acela mă întorcea la emoțiile brute, nefiltrate, trezindu-mi curiozitatea. Nu eram capabilă să lupt împotriva acelei nevoi, a acelei chemări, nici nu voiam. Gândirea mea și calea pe care trebuia s-o urmez erau legate de el. De parcă numai el mă putea întoarce la ficțiune. Voiam mai mult, voiam să sufăr alături de el, durerea lui m-ar fi ajutat să trec peste a mea. Voiam să înțeleg cum putuse ajunge în situația aceea atât de încurcată. La iubirea aceea absolută care mistuie totul în calea ei. Îmi dădeam voie să fiu absorbită în propria ficțiune, să mă detașez de realitatea lui, dar voiam foarte tare să-mi povestească și versiunea lui. Atunci și numai atunci aveam să mă simt liberă s-o creez pe a mea. Povestea lui avea să se amestece cu cea pe care urma s-o construiesc, pentru ca din viața lui și din sensibilitatea mea să se nască o istorie nouă, inedită.

Când am deschis ochii, simțeam în mine un fel de clocot, ca un zvâcnet de viață. Pe măsură ce mă trezeam, în minte-mi reveneau tot mai multe imagini de peste noapte. Scrisesem. Descoperisem o putere a abandonării și a pierderii controlului pe care nici n-o bănuiam. Stomacul mi s-a strâns într-un ghem de surescitare, alungând orice urmă de oboseală sau angoasă. Ochii îmi ardeau, bineînțeles, fața mi-era crâmpoțită, trupul cocârjat, dar de multă

vreme nu mă mai simțisem atât de vie și de plină de energie. Am făcut un duș rece, ca să mă dezmorțesc și mai tare. Copiii plecaseră la cursuri, am răsuflat ușurată, n-aș fi fost în stare să le explic ceea ce trăisem. Cât mi-am băut cafeaua, am recitit ce scrisesem cu câteva ceasuri mai devreme și am avut din nou senzația că eram unde mi-e locul. Scrisesem așa cum îmi dorisem dintotdeauna, dar nu-mi dădusem voie s-o fac. Eram hotărâtă să continui.

Trebuia cu orice preț să dau de omul acela. Fără să-și fi dat seama, îmi furnizase câteva indicii. Numele său: Lino. Ocupația: restaurator de mobilă. Regiunea unde trăia: Provence. Într-o oră, îl reperasem. Am intrat pe site-ul lui de pe net și am rămas cu gura căscată. Tipul era socotit printre cei mai buni din domeniul său. Se ocupase de mobilierul mai multor castele prestigioase. Lucrase pentru colecționari de renume. La așa palmares, nu m-aș fi mirat ca Oscar să fi auzit deja de el. E ciudat cum ajungem să ne facem o imagine despre oameni. Când îl văzusem înecându-și amarul într-un pahar de vin și arătându-mi mâinile alea pline de bătături și de pete provenite de la niște substanțe a căror existență nici măcar n-o bănuiam, nu mi-aș fi imaginat că talentul lui era plătit în aur și nici că profesioniștii din domeniu se băteau pe el. Cu cât aflam mai multe despre el, cu atât curiozitatea îmi creștea. N-aș fi fost surprinsă să

descopăr că trăia departe de lume, retras undeva la țară, ros de amintiri și de acea poveste de dragoste care-i distrusese, în mod evident, viața. Omul acela părea un personaj de roman mai adevărat decât ființa din realitate. Dacă aș fi încercat să-l creez, aș fi eșuat. Iar dacă până la urmă aș fi reușit, mi s-ar fi reproșat că un asemenea om nu există în „viața reală". Aveam o groază de întrebări în privința lui. În primul rând, de ce se lăsase prins în acea situație? La modul egoist, lucrul ăsta mă liniștea: nu eram singura care târa după ea niște valize.

Tot căutând, am găsit până la urmă un număr de telefon. Fără nicio ezitare, fără să mă gândesc la ce aveam să-i spun, am sunat. A intrat imediat căsuța vocală. Anonimă. Am vrut să-i las un mesaj, dar m-am abținut. Ca să nu înnebunesc, am plecat să bat străzile Parisului. Voiam să mă asigur că trăisem ceea ce trăisem, așa că am trecut prin fața restaurantului lui Alfred. M-am văzut din nou, prin geamul de la stradă, stând la tejghea cu Lino. Seara aceea era reală. Am traversat către casa cea impunătoare. Și expoziția era reală. Nu eram nebună, nu visasem. Mergând în continuare, mi-am petrecut ziua reîncercându-mi iar și iar norocul. Degeaba. Nu era posibil! Ce nevoie avea de telefon dacă nu-l folosea? Panica și frustrarea câștigau tot mai mult teren. Refuzam însă categoric să mă las pradă îndoielii.

M-am întors abia la ora cinei, descumpănită. Copiii erau acasă. Oscar făcea de mâncare, exact ca tatăl său cândva. Am înțeles imediat că erau la telefon cu Esteban. Fantine m-a întrebat din priviri dacă voiam să vorbesc cu el, am dat din cap că nu. I-am șoptit lui Oscar că mă duc să fac un duș înainte de masă. Sub apa caldă care, speram eu, avea să mă relaxeze, m-am gândit la ce-mi rămânea de făcut. Aș fi vrut atât de mult să mai am parte de o noapte de scris precum cea din ajun, să trăiesc cu pasiune, cu violență, o altă viață decât a mea! Nu concepeam ca mâine să mai trec prin ce trecusem azi și nici să pierd acea posibilitate de salvare. Prin urmare n-aveam de ales. Și nici nu mai voiam să pierd vremea.

— Copii, o să lipsesc o zi sau două, i-am anunțat așezându-mă lângă ei, la masă.
— De ce? m-a întrebat Oscar, îngrijorat.
— Trebuie să-l văd pe omul ăla despre care v-am zis ieri-dimineață.
— De ce? a repetat Fantine.
— Fiindcă am reușit să scriu, dar trebuie să-l întreb niște lucruri și să-i obțin acceptul… nu pot să-i fur povestea.
Anunțul meu a eclipsat vestea cea bună.
— Dar nici nu-l cunoști, mamă! E periculos! Așteaptă până-n weekend și vin și eu cu tine, mi-a propus Oscar care, brusc, își lua foarte în serios rolul de bărbat în casă.
— N-am să aștept, scumpule… Plec mâine-dimineață, e o chestie foarte

importantă pentru mine. Și stați liniștiți, am petrecut o seară întreagă în compania lui, nu pare un nebun.
— Mi-e frică, mamă, a plusat Fantine.
— Aveți încredere-n mine! O să vă sun, vă las și adresa lui, și telefonul, deși nu răspunde niciodată, am încercat toată ziua! N-o să fie nicio problemă, vă asigur.
Au capitulat, n-au avut încotro. Le-am zâmbit cât de larg am putut, iar acel început de regăsire a bucuriei de-a trăi a reușit, pare-se, să-i destindă până la urmă.

După masă, am mai încercat o dată să dau de el. Mi-a răspuns din nou tăcerea.
Aveam s-o pornesc la drum de dimineață și să debarc la el acasă sau cel puțin la el la atelier. Ceea ce, dacă stăteam să mă gândesc, poate era chiar mai bine. Trebuia să-i dau o dovadă a ceea ce făceam ca meserie, a ceea ce-mi doream. Am mai bibilit puțin acel prim capitol, apoi l-am imprimat. Avea să poată judeca singur. Îmi dădeam foarte clar seama că eram, practic, la mâna lui. Dacă-mi trântea ușa-n nas sau nu-i plăcea acel capitol, aveam să mă opresc. Dacă aprecia ce citea, aveam să-i cer ajutorul ca să continui. Puteam să-l vizitez periodic ca să-mi spună toată povestea, îmi permiteam să-i las singuri pe Oscar și Fantine, erau mari și autonomi de-acum.
Pe hârtie, totul părea perfect. Mai trebuia doar ca el să fie acasă, să accepte să m-asculte și să mă citească. Aveam

sentimentul că-mi riscam propria viață. Nu conta. Mă simțeam un pic mai vie, eu care credeam că nu mai am niciun strop de viață în mine.

A doua zi dimineață, mi-am strâns în brațe copiii. Mi-au făcut amândoi o tonă de recomandări, până și Fantine, de obicei flușturatică și cu mințile împrăștiate, părea cam îngrijorată, așa că le-am dat toate asigurările pe care mi le-au cerut. Doar avuseseră și ei parte de atâtea avertismente.

Apoi m-am dus în parcare, unde aveam mașina. Înainte de-a demara, am mai sunat o dată. Mi-a răspuns vidul. Am inspirat adânc și am pornit la drum.

Jucam totul pe o singură carte, cu toate riscurile pe care le implica asta, și savuram fiecare secundă a acelei senzații că-mi luam în mâini propria viață, că acționam și reacționam pentru a mă salva. Mi-a venit în gând Esteban. Pentru prima dată de când îl cunoșteam, scrisesem fără știrea lui. Pentru prima dată de când îl cunoșteam, mă îndreptam spre necunoscut, fără știrea lui.

Trăiam fără el, iar asta era foarte derutant.

7

Lino

Tovărășie îmi ținea *Requiem*-ul lui Mozart. Îmi plăcea să lucrez în penumbra înserării, doar la lumina lămpilor de pe banc. N-aveam nevoie de mai mult și, în primul rând, nu suportam luminile albe, mult prea crude, care dădeau un aspect clinic, rece și lipsit de senzualitate. Dincolo de haosul în care-mi plăcea să mă concentrez, simțeam nevoia să fiu într-un mediu propice intimității cu mobilele. Nu voiam să le deranjez peste măsură în bătrânețea lor, le chinuiam oricum destul, chit că era pentru binele lor. Tête-à-tête-urile acelea cu ele și cu lemnul erau ce mă atrăsese cel mai mult la acea meserie. Dialogul acela unic pe care numai eu îl aveam cu ele. Puteam să le ating, să le vorbesc, să le cert ori să le complimentez, să le seduc, fără ca cineva să mă creadă nebun, eram întotdeauna singur cu ele, iar atmosfera pe care o creasem în atelier era perfectă. Ca pentru o eternă întâlnire amoroasă cu mobilele.

*

Tocmai terminasem de desprins placajul de pe un birou Directoire, după ce râcâisem mai întâi cleiul vechi. Era o operațiune laborioasă și minuțioasă, care

cerea o precizie și o concentrare extreme. După patruzeci și opt de ore de la fiascoul parizian și douăzeci și patru de la ultimul apel al lui Alban, îmi regăsisem cât de cât calmul, lucru care m-a ajutat să nu fac vreo tâmpenie cu biroul. Mă felicitam că-mi oprisem de tot telefonul, puteam să stau mai mult decât liniștit. Aveam sentimentul că ajunsesem la un fel de pace a minții, mă simțeam liber, de fapt. Ar fi trebuit să mă gândesc mai devreme la acea soluție! M-am întins, mi-am trosnit vertebrele gâtului. Un val de aer rece mi-a coborât de-a lungul spinării. Eram epuizat. Aveam să mă opresc aici în seara asta. Mi s-a părut că, între două note, aud o voce. N-am luat-o în seamă, nesomnul îmi juca feste. Am verificat pentru o ultimă oară că nu mai rămăsese nicio urmă din vechiul clei. Am mângâiat lemnul gol, îmi plăcea cum îl simțeam în palmă, în ciuda volumului ridicat al muzicii, puteam auzi finețea catifelată a materialului și savuram fiecare clipă a acelei plăceri.

— Lino?

Chiar mă strigase cineva. M-am îndreptat imediat de spate, am oprit muzica și am întors capul spre intrarea în atelier. Nu visasem. În cadrul ușii, am zărit silueta unei femei care părea pierdută și fragilă în noaptea aceea friguroasă. M-am uitat la ceasul de la mână, era aproape 8. Rareori venea cineva până aici, mai ales în miezul iernii. În schimb, mă trezeam adeseori cu

oameni care se rătăceau. Aveam să rezolv rapid problema.

— Bună seara, pot să v-ajut cu ceva? am zis, apropiindu-mă de ea.

A ezitat. Parcă mai văzusem undeva fața aceea.

— Bună seara, Lino, sunt Rebecca, am cinat împreună la Paris. Nu-ți mai amintești?

Am simțit că mă clatin. Voisem atât de mult să ascund sub preș seara aia dezastruoasă, încât nici n-o recunoscusem. Totuși era greu de uitat un chip ca al ei. Trăsături fine, o privire limpede, păr castaniu vârstat cu alb și prins pe fugă într-un coc. Era frumoasă. Poate chiar mai frumoasă ca în urmă cu două seri. Nu era machiată, se prezenta firesc, cu urmele timpului afișate, la vedere, aproape impudic. În ciuda unei fragilități flagrante, se asuma. Mi-am venit în fire, dându-mi seama că mă uitam la ea cu mult prea multă atenție.

— Scuze, eram cu gândurile aiurea… Nu mă așteptam să te văd aici!

Părea total descumpănită. Am avut senzația că zăresc o umbră de regret în ochii săi și panica punând tot mai mult stăpânire pe ea.

— Mi-ai adus deja o mobilă pe care s-o repar? i-am zis eu ca să destind atmosfera.

A pufnit în râs, dar și-a ferit privirea.

— Nu… e… e complicat de explicat. Îmi pare rău că te deranjez, acum mi-am dat

seama cât e ceasul... totuși mi-ai putea acorda un pic de timp?
Ar fi trebuit să-i răspund că voiam să fiu lăsat în pace, dar fusesem deja suficient de egocentric la restaurant.
— Ar fi nepoliticos să te refuz după ce ai avut răbdare să m-asculți o seară întreagă.
— N-a fost o problemă, dimpotrivă! a exclamat ea. Stai liniștit!
Bruscul ei entuziasm m-a surprins, m-am hotărât să nu plusez. Am văzut-o că tremură.
— Hai să mergem înăuntru, ai înghețat.
Am întins un braț, poftind-o să treacă în curte, unde am dat cu ochii de ceea ce trebuie să fi fost mașina ei. Ce căuta acolo?
— Cum m-ai găsit? am întrebat-o, curios.
— Te-am căutat pe internet, îmi dăduseși suficiente indicii.
— Dar... vii direct de la Paris?
— Da, am pornit de dimineață. Greu ajunge omul la dumneata.
— Îmi place liniștea.
— Chiar îmi pare rău că dau buzna așa, am încercat să te sun, dar de fiecare dată mi-a răspuns căsuța vocală.
Corect.
— Alban, despre care ți-am povestit, mi-a lăsat un mesaj a doua zi după vernisaj...
Era atât de ciudat să-i vorbesc firesc despre Alban, de parcă l-ar fi cunoscut!

Trebuia să uit că-i povestisem toate acele lucruri.

— Din momentul ăla mi-am închis telefonul, m-am justificat eu.

Apoi mi-a căzut fisa și m-am oprit instantaneu.

— Stai așa, Rebecca, i-am zis prinzând-o de braț. Vrei să spui că ai traversat azi toată Franța ca să vorbești cu mine?

I s-a făcut rușine.

— Da. Ce am să-ți spun... și să-ți cer... e chiar important pentru mine. Nu-mi răspundeai la telefon, așa că n-aveam decât soluția asta.

— Trebuie să mă umfle râsul sau să mă ngrijorez?

— Nu știu.

Sinceritatea ei m-a dezarmat. Oare ce aveau să-mi mai audă urechile?

— Hai să intrăm la căldură, am scurtat-o eu.

Am deschis ușa casei și m-am dus țintă la șemineu.

— Simte-te ca acasă, ia loc!

Am aprins focul, ea a așteptat tăcută, eu la fel. Nu știam ce să-i spun. Habar n-aveam cine era de fapt acea femeie. Și-a scos paltonul. N-am mai stat să-i cer părerea, am deschis o sticlă de vin. Ceva îmi șoptea că urma să am nevoie iarăși de mai multe pahare. I-am întins și ei unul, l-a acceptat, a luat o gură, apoi a măturat cu privirea încăperea. Ce părere avea oare despre bârlogul meu? Nici că-mi păsa! Am rămas în picioare, ca pentru a mă apăra. În același timp, ce naiba mi

se putea întâmpla? La cât de fragilă și tremurătoare era, așezată cu jumătate de fund pe marginea canapelei și gata s-o șteargă în orice clipă, ce rău îmi putea face? Pe de altă parte, mi-am zis că, orice ar fi avut să-mi ceară, era mai mult decât hotărâtă, dacă venise la ora aceea acasă la un necunoscut. Mi-am interzis să mă las impresionat de vulnerabilitatea ei, dar era greu să rămâi indiferent la felul în care arăta. Părea că poartă pe umeri povara întregii lumi și că e la capătul puterilor.

— Deci, Rebecca, spune-mi despre ce e vorba. De ce ești aici?

A început să scotocească prin geantă și a scos un pachet de țigări.

— Te deranjează dacă fumez?

— Nu, dacă-mi dai și mie una! i-am zis eu ca s-o destind.

Mi-a întins pachetul cu o mână tremurândă și și-a aprins țigara. A tras un fum, apoi s-a ridicat, a început să umble încolo și-ncoace prin salon, după care s-a dus lângă șemineu. Ca s-o ajut să mai câștige ceva timp — și ca să mai câștig și eu, căci eram tot mai încordat —, am tras la rândul meu din țigară și am savurat senzația îndelung. Nu mai fumasem de ceva vreme, iar amețeala pe care mi-o dădea acea țigară îmi prindea teribil de bine. Eram pregătit să aud orice și mi-am repetat în gând că femeia aceea nu-mi putea face niciun rău.

— Te ascult… N-o să începi și dumneata, ca mine, cu șaradele… Am depășit acest

stadiu.
A schițat un zâmbet vag.
— De fapt, Lino... sunt aici pentru că am nevoie de dumneata...
— Dar nu pentru o mobilă, nu?
— Nu... nu pentru o mobilă... Nu m-ai întrebat acum două seri și-ți mulțumesc, fiindcă nu mi-ar fi plăcut să-ți răspund... dar astăzi, nu mai am încotro, trebuie să-ți spun cu ce mă ocup... Sunt romancieră.
— Scrii romane?
— Da... Cam asta înseamnă, mi-a răspuns ea cu un mic zâmbet ironic.
Mare tâmpit mai eram, pe cuvântul meu! Apoi a redevenit serioasă.
— Și... am început să scriu o poveste pornind de la ce mi-ai povestit... și aș vrea să continui.
M-am dat un pas în spate, total derutat.
— Nu sunt sigur că am înțeles bine.
— Ba cred c-ai înțeles. Stai, am ceva să-ți dau!
Era prea entuziasmată pentru gustul meu, mai ales că furia din mine creștea tot mai mult. Luasem plasă. A traversat încăperea și s-a apucat să scotocească din nou în geantă, din care a scos un plic. L-a mângâiat învăluindu-l cu o privire drăgăstoasă.
— Asta am scris după întâlnirea noastră... Așa cum ți-am spus, vreau foarte tare să continui, dar n-am s-o fac fără acceptul dumitale... Dacă mi-l dai, mi-ar plăcea să-mi spui ce s-a întâmplat mai departe.

Am tras un ultim fum din țigară și am aruncat-o în foc. Ajunsesem clar într-un univers paralel, dar toată treaba asta trebuia să înceteze. Am făcut tot posibilul să mă stăpânesc.

— Ascultă, Rebecca, eu mă străduiesc din răsputeri să pun punct acestei povești... așa că nu mi-am imaginat nicio secundă că cineva ar scrie-o și ar face din ea un roman. Chiar vrei să faci din ea un roman? m-am ambalat eu.

S-a făcut mică.

— Da, mi-a răspuns ea cu o voce pierită. Asta mi-aș dori, dar nu dacă...

— Răspunsul e nu! am întrerupt-o eu tăios.

A tresărit.

— Te rog, mai gândește-te, m-a implorat ea. E important pentru mine... nici nu-ți dai seama cât de tare...

— E vorba de viața mea, Rebecca, i-am replicat eu coborând ușor glasul. Nu de a dumitale!

Și uite că iar mă enervam.

— Știu, dar lasă-mă să...

— Îmi pare rău că ai străbătut toată țara pentru asta, dar ai greșit, poți să te întorci acasă.

Tranșasem problema. Ochii mari și triști i s-au umplut de lacrimi. Vedeam cum se lupta să și le stăpânească. M-am ținut tare și n-am plecat privirea, pentru a-i da de înțeles că n-aveam să mă răzgândesc.

— Foarte bine, a capitulat ea. Încă o dată scuze că te-am deranjat. Ar fi bine să plec, mă așteaptă un drum lung.

Și-a luat pe ea paltonul, a băgat plicul înapoi în geantă și a pornit-o spre ușă.
— La revedere, Lino, și mulțumesc că m-ai ascultat.
Pleca prea repede. M-a apucat brusc neliniștea, fără să-mi dau seama de ce.
— Stai puțin, doar n-o să pornești la drum acum!
— Ce vrei să fac?
Deschidea deja ușa.
— Nici nu mă gândesc! O să rămâi aici și n-o să pleci decât după ce dormi. Abia te mai ții pe picioare.
Ce mă apucase să-i propun să rămână? S-a îndreptat de spate, căutând evident să pară mai puternică.
— O să mă opresc undeva, dacă e nevoie. Nu-mi datorezi nimic.
Mi-am trecut mâna peste față, încercând să pricep cum stăteau lucrurile. Nu-mi plăcea deloc acea situație. Era pur și simplu exclus ca ea să scrie un roman despre povestea mea. Pe cine ar fi interesat? Pe de altă parte, nu-mi plăcea nici c-o făcusem să sufere, nici că voia să plece la drum după dezamăgirea pe care i-o pricinuisem. Mă ascultase cu atâta atenție…
M-am dus după ea. Ea s-a tras un pas în spate.
— Rebecca, hai să uităm ce mi-ai cerut. O să mâncăm împreună ceva și-o să dormi aici.
Și-a strâns paltonul în jurul său, ca pentru a se apăra, și s-a retras și mai mult. Aș fi putut să fiu mai subtil,

începusem s-o sperii. Am ridicat mâna, făcându-i semn să se liniștească.
— Am o dependință în partea cealaltă a curții. Poți să stai acolo foarte bine și o să fii în siguranță. Hai să vezi, măcar!
A ridicat, semeață, bărbia.
— Nu-i nevoie, plec! mi-a replicat ea, țanțoșă ca un cocoș de luptă.
N-am mai stat să-i răspund. I-am barat drumul, am scotocit într-un sertar și am scos legătura de chei.
— Vino cu mine, i-am ordonat.
A dat ochii peste cap, agasată. M-a distrat reacția ei și mi-a dovedit că nu era chiar atât de speriată cum mă temeam. M-a ascultat și am traversat amândoi curtea, fără să mai schimbăm vreo vorbă.
— E fostul grajd, pe care l-am reamenajat, i-am explicat eu, ca să rup tăcerea. În felul ăsta, pot să-mi găzduiesc stagiarii când vin să-i pregătesc.
Cu puțin noroc, vorbele astea aveau să-i arate că nu eram un om chiar atât de rău și nici vreun nebun periculos. Ea însă a rămas exasperant de mută.
— E o sobă cu lemne înăuntru, n-ar trebui să dureze prea mult până se face cald și bine, am continuat eu.
— De ce faci chestia asta? m-a întrebat ea brusc, în timp ce descuiam ușa. N-am nevoie de mila dumitale.
M-am oprit din descuiat și m-am uitat țintă în ochii ei.
— De ce m-ai invitat să cinăm împreună acum două seri, la Paris? Ți-era milă de mine?

— Nu! s-a revoltat ea. Nu știu, mi-a făcut plăcere. Nu m-am gândit.
— Ei bine, consideră că și la mine-i la fel! Intră, mă duc să caut niște lemne.
Câteva minute mai târziu, când m-am întors cu brațele pline, Rebecca stătea în mijlocul încăperii și mă aștepta, bălăbănindu-și brațele, descumpănită. Cât timp am aprins eu focul, s-a retras într-un colț, fără să spună nimic, și nu s-a mai mișcat de-acolo.
— Deci? Rămâi? am întrebat-o, aruncându-i o privire peste umăr.
A oftat, ostenită. Nu putea minți în privința oboselii.
— Da, bine, mulțumesc.
Am așteptat ca focul să se întețească, apoi m-am ridicat.
— Sus, în dulap, o să găsești așternuturi, i-am spus arătându-i scara care cobora prin chepengul din tavan. Instalează-te liniștită, eu mă duc să văd ce-am putea mânca.
— Serios, Lino, nu-ți bate capul cu mine! Mă bag direct în pat și, în felul ăsta, voi putea să plec devreme și să nu te mai deranjez.
— Să știi că prin dulapurile de-aici nu-i nimic de mâncare! Nu ți-e foame? Mie da, hai că găsesc eu ceva să ciugulim.
A lăsat să-i scape un zâmbet microscopic.

Când am deschis frigiderul, le-am mulțumit în gând lui Émily și Jérémy că mă plăteau în natură. Biata de ea îmi pregătise mâncăruri cât pentru un

regiment întreg. Nu trebuia decât să aleg una și s-o încălzesc. Avea să fie perfect. Mi s-a părut că zăresc ceva mișcare în curte, m-am apropiat de fereastră, era plăcut să văd lumina aprinsă în căsuța din față. Cu telefonul lipit de obraz, prinsă într-o conversație ce părea destul de aprinsă, Rebecca s-a dus să-și ia o geantă din mașină, după care s-a întors la fostul grajd.

Cine era oare femeia asta? De ce-i propusesem să rămână aici peste noapte? Nu era deloc stilul meu. Îi eram dator, desigur, pentru cină și, mai ales, pentru că mă ascultase, dar ea nu însemna nimic pentru mine, absolut nimic. Avea să dispară la fel de repede precum apăruse. De ce nu făcusem tot posibilul să scap de ea, așa cum aș fi făcut cu oricine altcineva? Era indescifrabilă, putea trece de la surâsul cel mai delicat la rictusul unei suferințe profunde. Eram șocat să recunosc, dar mă intriga tot mai mult. Pe lângă firea impetuoasă, faptul că venise până aici ca să-mi prezinte proiectul său merita tot respectul și toată ospitalitatea de care eram în stare. Ar fi trebuit să mă înfurie, iar eu o găzduiam... Pe de altă parte, cum îi cunoscusem deja capacitatea de-a mă face să vorbesc, trebuia să fiu cu băgare de seamă și să nu-i spun prea multe. Degeaba mă asigurase că n-avea să-și continue romanul fără acordul meu, nimic nu-mi garanta că n-o s-o facă. Ce noroc pe capul meu, să ajung să-mi

povestesc viața unei romanciere! Ce i s-o fi părut atât de interesant, încât să se gândească să scrie o carte? Nu eram decât un amărât care-și ratase șansa în amor și-și distrusese în felul ăsta viața. Probabil că existau mii de oameni ca mine.

Un ciocănit ușor în ușă mi-a întrerupt firul gândurilor.

— Intră!

A pășit înăuntru, timidă.

— Ai venit până la urmă, i-am zis zâmbind.

— Da, mulțumesc.

— Nu-mi mai mulțumi atâta. Bine?

— Foarte bine, spune-mi unde e vesela ca să pun masa.

I-am arătat bufetul, cu o mișcare din cap. Următoarele minute au fost din nou cât se poate de derutante. O Rebecca tăcută zburda firesc prin încăpere aranjând farfuriile și tacâmurile, de parcă ar fi știut locul de când lumea. De câtă vreme nu-mi mai ținuse cineva companie în casa asta? Nici nu-ndrăzneam să socotesc. Discreția și delicatețea ei mă făceau să nu mă simt invadat.

Mă surprindeam chiar găsindu-i prezența agreabilă. Era vizibil încordată, aproape nervoasă, și totuși mă liniștea.

— Lino! m-a strigat ea.

Pierdut în propriile-mi gânduri, nu realizam că mă uitam la ea fix, căutând să-mi dau seama care era secretul ei de mă anestezia în halul ăla.

— Da, scuze!
— Cred că se arde, m-a anunțat ea.
— Fir-ar să fie!
Am deschis rapid cuptorul. Rebecca a venit lângă mine, gata să mă ajute.
— E OK. Nu s-a făcut scrum, a constatat ea amuzată. Dar, ia zi-mi, cum ai reușit să gătești asta într-un sfert de oră?
I-am zâmbit stânjenit.
— Nu e meritul meu.
I-am explicat, în câteva cuvinte, înțelegerea tacită pe care o aveam cu Jérémy și Émilie. Mama mă-sii! Uite că-i povesteam în continuare viața mea!
— De obicei îi bombăn, mereu îmi dau de zece ori mai mult decât îmi trebuie, dar în seara asta chiar sunt mulțumit, altfel nu știu ce-am fi mâncat.
— Ne-am fi descurcat oricum, sunt sigură.
— La masă! Putem spune că e gata!
Ne-am așezat unul în fața celuilalt, la tejgheaua din bucătărie. Am luat fiecare câte o îmbucătură din farfurie, apoi i-am umplut din nou paharul de vin și l-am ridicat pe al meu către ea. A sorbit o gură, ferindu-se să-mi întâlnească privirea.
— Deși ai zis să termin cu mulțumirile, îți mulțumesc mult pentru găzduire, mi-a spus ea în cele din urmă. Nu știu ce m-a apucat să dau buzna așa peste tine, Lino. Mă simt îngrozitor de prost.
— N-ai de ce, toți facem lucruri din astea, dintr-un impuls de moment. Crede-mă că știu ce spun.

Am râs amândoi, amintindu-ne de seara mea de la Paris. Apoi ne-am apucat să mâncăm. S-a lăsat tăcerea, nu era deloc jenant, dimpotrivă, însă dorința de-a afla mai multe despre ea a fost mai puternică, așa încât, când a terminat de mâncat, am spart gheața:

— Așa carevasăzică, ești romancieră. Povestește-mi… Scrii de mult timp?

A clătinat din cap, ca și cum ar fi vorbit cu ea însăși.

— N-o să mă feresc de întrebările dumitale, mi-a spus ea, fără niciun entuziasm. Mi se pare normal să vrei să știi amănunte, așa că măcar atâta lucru să fac și eu, să-ți răspund.

I-am umplut din nou paharul, iar ea mi-a mulțumit din priviri. În ritmul ăsta, aveam s-o îmbăt. M-am ridicat, am luat o carafă cu apă și am pus-o între noi. Mutenia ei nu-mi ușura deloc treaba.

— Spune-mi ce vrei dumneata, o să-mi fie de ajuns, am încurajat-o eu. Dacă am stat atunci la povești a fost pentru că așa mi-a venit în acel moment. Toți avem secretele noastre.

A inspirat adânc, apoi:

— Am început să scriu când eram la facultatea de psihologie…

— Ești psiholoagă? am întrebat-o, nefiind sigur c-am înțeles bine.

— Acum nu mai sunt.

— Orișicât…

A ridicat din umeri ca pentru a se scuza. Era tot ce lipsea! O romancieră dublată

de o psiholoagă. Ce făcusem oare să merit una ca asta?!
— Și? am continuat eu pentru a încerca să uit acel nou amănunt.
— Am întrerupt, iar apoi, când așteptam să mi se nască gemenii, am reînceput... Am stat la orizontală trei sferturi din timp și a trebuit să scap cumva de angoase, chestie pe care am făcut-o prin scris.
— Ce vârstă au copiii?
— Sunt mari acum, anul ăsta o să împlinească nouăsprezece ani.
— Și când ai fost publicată, imediat după ce i-ai născut?
— Nu, a durat câțiva ani până mi-am făcut curaj să trimit un manuscris la niște edituri. Primul meu roman s-a vândut destul de bine... așa că am putut să scriu în continuare și să trăiesc din scris, cum se spune...
Un văl de tristețe i-a umbrit privirea.
— Am scris carte după carte, până acum doi ani.
N-am îndrăznit s-o întreb ce s-a întâmplat de s-a oprit. Nu voiam cu niciun chip s-o hărțuiesc. De unde-mi venea oare elanul ăsta protector? Am văzut că-mi zâmbea.
— Chiar nu vreau să redeschid subiectul, dar să știi că m-am hotărât să vin la dumneata fiindcă, a doua zi după ce ne-am întâlnit, m-am reapucat de scris pentru prima dată de doi ani încoace... și chiar mi-a plăcut... ce a trezit în mine povestea dumitale... scrierea unei

asemenea vieți, de fapt a acestui capitol, a fost o experiență foarte tare...

Mă puteam lăuda că pusesem din nou la treabă o romancieră. Eram bucuros sau jenat de chestia asta? Habar n-aveam și nici nu eram sigur că voiam să știu.

— De fapt, poate că nici nu mi-a ieșit mare lucru! a continuat ea văzându-mă că tac. Avantajul faptului că m-ai refuzat este că n-am să știu niciodată!

A râs. Râdea, evident, de sine însăși.

— De ce? Ce a putut să schimbe treaba asta? am răbufnit eu. Nu pricep în ruptul capului de ce ți se pare atât de interesantă povestea mea.

A mai băut puțin vin și a părut să reflecteze.

— Sinceră să fiu, nu mi-e nici mie foarte clar... Mi-ai vorbit fără precauții, fără cosmetizări... Ești un tip direct, Lino... Mi-ai transmis niște emoții pe care nu le știam ori poate că le uitasem... Din clipa în care m-am apucat să scriu, nu m-am mai putut opri, parcă eram posedată... Era o senzație mai mult decât îmbătătoare. Prin urmare, și dacă n-o să mai fie nicio continuare, eu tot îți mulțumesc pentru acele câteva ore pe care mi le-ai dăruit.

Îi tăiasem realmente elanul. Nu-mi dădusem seama mai devreme, dar acum îmi părea rău, ar fi trebuit s-o ascult, să încerc s-o înțeleg.

— Rebecca, îmi pare rău că am reacționat așa...

— Stai liniștit, nu-i nicio problemă... La urma urmelor, cine ar avea chef să fie deposedat de propria viață ca să și-o vadă deformată și expusă în văzul lumii? Nimeni. Nu-ți face griji! Înțeleg.

Era cum nu se putea mai sinceră, iar asta mă întrista și mai tare. Mi-am amintit că mi se păruse o tipă OK, iată că nu mă-nșelasem. Rebecca era un om adevărat. Brusc, s-a ridicat și a început să strângă de pe masă.

— Ce faci? am întrebat-o surprins.

— Nu se vede? Te las să stai liniștit și mă duc să mă culc. Vreau s-o pornesc cât mai devreme spre casă.

În câteva minute, făcuserăm să dispară orice urmă a cinei. Rebecca s-a încotoșmănat cu paltonul și mi-a zâmbit discret.

— Mersi încă o dată pentru tot.

— Ia-o încet mâine-dimineață, nu-i nicio grabă.

— Noapte bună, Lino!

— Și dumitale!

A plecat. Nu m-am putut abține, am urmărit-o de la fereastră cum se ducea spre fostul grajd. Îmi trăgeam palme ca să revin cu picioarele pe pământ, să redevin eu însumi, dar nu voiam să se sfârșească acel moment. Aș fi vrut să vorbesc cu ea în continuare, despre viața ei, despre a mea, despre ploaie și despre vremea frumoasă. Iar mai mult ca orice, voiam să văd ce scrisese și ce o făcuse să intre în toată transa aia. Cine s-ar fi gândit acum o oră, când anunțul ei mă

făcuse să încremenesc, c-o să ard de nerăbdare să citesc „acel capitol"? Am ieșit la rândul meu din casă și am traversat în grabă curtea.
— Rebecca, stai puțin! am strigat-o eu tocmai când se pregătea să închidă ușa.
— Ce s-a-ntâmplat? m-a întrebat ea, mirată.
— Dacă nu te-ai răzgândit, aș vrea să-mi arăți capitolul pe care l-ai scris. N-o să se schimbe nimic mai departe, dar ar trebui să-l mai citească măcar încă cineva, ca să nu fi făcut degeaba toate lucrurile astea.
Părea complet dezorientată.
— Ești sigur?
— Îți datorez asta. Dar, te rog frumos, nu sta prea mult să te gândești, că atunci încep să mă gândesc și eu și o să-mi pară rău.
Două secunde mai târziu, îmi întindea plicul. Fără să mai stau pe gânduri, l-am deschis și am scos dinăuntru un mic teanc de foi. Am citit primele cuvinte. Mâinile au început să-mi tremure.
— Am pus și un titlu, așa, ca să fie, dar pe cele adevărate le găsesc abia la sfârșit, s-a justificat ea.
— Aha... Bine, pe mâine!
M-am răsucit pe călcâie. Aș fi vrut să nu trântesc ușa de la intrarea în casă, dar mi-a fost imposibil. Aș fi vrut să nu fiu furios pe Rebecca pentru ceea ce mă făcea să trăiesc sau, mai bine zis, pentru ceea ce urma să mă facă să retrăiesc, dar mi-era imposibil. Mi-am turnat un pahar mare de vin și m-am prăvălit pe canapea.

Gonind pentru ea

Veneția, 2004

Lino aleargă. Aleargă pe străduțele acelea din Veneția pe care le știe de atâta vreme. De când a învățat să meargă, de fapt. Mama sa l-a adus aici prima dată când el avea doar câteva luni. Îi pare rău că aleargă așa de repede, că nu-și lasă timp să onoreze podurile, *calle*-urile, *corsi*-urile, nu-și lasă vreme nici măcar să inspire adânc pentru a se impregna cu mireasma lagunei. Știe că pe unii îi deranjează acel miros, pe el nu, pe el îl liniștește. Ar vrea să simtă acea indiferență venețiană pe care mama sa îl învățase s-o iubească. N-are cum. Aleargă, dar ține ochii închiși, e închis ermetic în fața frumuseții din jur, a culorilor calde și reci care se întrepătrund, care se completează, a arhitecturii, a dantelăriei acelor palate. De ce se grăbește atât de tare? Chiar nu știe. Nu e nimic presant, trenul său de întoarcere e abia a doua zi dimineață. Însă din clipa în care a pus piciorul pe peronul gării, a început să fugă. Urgența situației îl face să alerge, mai repede, și mai repede. E sfârșit de oboseală. N-a închis un ochi tot drumul. Nu se gândește decât la misiunea pe care și-a stabilit-o. Trebuie să-i facă acest cadou mamei sale. Nu se poate ca ea să se ducă

fără să admire ceea ce visa de atâta timp să poarte. Mama lui nu bănuiește că el este acolo, în orașul în care ea ar fi vrut să se nască.

Ca să explice cele două zile de absență, a spus că i-au mai rămas de dat niște examene. Ce supărată a fost când l-a văzut apărând cu o săptămână în urmă!

— Ce cauți aici? a zbierat ea atunci, adunându-și puținele puteri rămase.

El a vrut s-o întrebe ce făcea cu țigara în gură și cu paharul de whisky în mână, dar s-a abținut. O cunoaște prea bine. Mama sa a trăit întotdeauna viața din plin, așa avea s-o țină până în cea din urmă clipă, moment care nu era prea departe. Draga ei soră, buna ei soră Paolina, a încasat atunci o mustruluială zdravănă, poate ultima, drept pedeapsă. Lino și mătușa lui și-au ascuns cu greu emoția văzând-o cu câtă înverșunare se lupta cu moartea.

— Te-ai găsit tu să-l deranjezi pe fiu-meu! Ce prostii i-ai spus de l-ai făcut să vină cu fața asta terminată?

A calmat-o un acces de tuse, iar Lino a putut în sfârșit să se facă auzit.

— Oprește-te, mamă, chiar vreau să fiu aici. Nu-ți face griji! O să găsească Alban o soluție pentru cursuri și pentru examenele parțiale. Doar e un geniu! Iar în câteva zile mă duc înapoi.

Adevărul era exact pe dos. În clipa în care, după telefonul primit de la mătușă-sa, plecase de urgență de la École du Louvre, Lino simțise în adâncul

sufletului că n-avea să se mai întoarcă niciodată între acele ziduri.

*

Nu mai contează acum, și-a mințit mama și se pierde, gonind ca nebunul, prin Veneția. Există oare ceva mai bun și mai frumos decât să te pierzi prin acest oraș? Când se împiedică pe treptele unui pod, îi vine să râdă, și-i pare rău că mama sa nu e conștientă de locul unde se află el. Ar fi atât de mândră de el și de nebunia care l-a apucat, știe sigur asta și e tare bucuros. O să reziste până la întoarcerea lui, iar atunci va afla adevărul. Deocamdată, ea crede că va veni la ea cu diploma în buzunar. O să-l aștepte deci, ca să se ducă cu sufletul împăcat, și-o să-i zâmbească. De-asta a și-ndrăznit s-o mintă. Ar vrea să mai râdă, dar plânge. I se întâmplă atât de rar să plângă! Mama lui l-a învățat o mulțime de lucruri, dar nu și să plângă. Și totuși lacrimile îi șiroiesc pe față, i se preling de-a lungul obrajilor. Mama lui, cea care i-a dat naștere, care l-a educat, care l-a iubit, care l-a făcut să vadă până dincolo de hotarele acestei lumi, care i-a arătat frumusețea, va muri în scurtă vreme. El va trebui să continue singur căutarea de sine și, fără ea, fără prezența ei, să înțeleagă ce fel de om este.

Uneori se simte cu totul pierdut ca identitate. Începând cu numele ăsta. Lino. De ce l-o fi numit așa mama lui?

Bineînțeles, ea o ține una și bună că e o anagramă a lui Lion. A Leului din stema Veneției. A vrut neapărat să-și însemneze fiul cu marca acelui oraș care a fascinat-o dintotdeauna. I-a spus de sute de ori că un leu este puternic, dur, respectat, temut și că un om cu un astfel de nume va ști să se apere. Lucrurile astea i s-au întipărit în adâncul sufletului și explică de ce el nu plânge niciodată și nu-și îngăduie aproape niciun moment de slăbiciune. Dar tot mama lui l-a învățat și ce înseamnă delicatețea, frumusețea, blândețea, arta, respectul. În adolescență, a fost de ajuns să se uite la ea ceva mai atent ca să-și dea seama că-i plăcea compania bărbaților capabili de eleganță și de sensibilitate, care o venerau, o ocroteau și o lăsau liberă să fie ea însăși. Iată de ce Lino se simte cumva rătăcit între cele două identități transmise de mama sa. Dar e convins că până la urmă o să se găsească pe sine însuși, o să se înțeleagă. O să știe cine este. Și ce fel de om va trebui să ajungă.

Nu asta contează acum. O să vadă el mai târziu, când n-o să-i mai rămână decât amintirea mamei pentru a afla răspunsul. Își șterge cu furie lacrimile de pe obraji. Mai are puțin până la punctul de destinație. A intrat pe străduțele din spatele Pieței San Marco. Știe pe dinafară drumul până la Campiello San Zulian. De câte ori trecuse pe-aici înainte de începerea carnavalului? Mama lui își comanda costumația de pe un an pe

altul, lăsându-l pe artist să-și urmeze inspirația. Acum, el era cel care venea să i-o ia și să i-o ducă în Provence. Mama lui nu va mai avea ocazia să strălucească într-un palat venețian, prezența ei nu va mai lumina seratele acelea private și ascunse de la care își exclusese mai întotdeauna fiul, lăsându-l, când era mic, în grija unei bătrâne căreia-i plăcea la nebunie să-l ciupească de obraji.

Tot în fugă dă buzna și pe ușa acelui atelier secret.

— Giorgio! strigă el fără să stea pe gânduri.

În minte îi vine instinctiv italiana învățată de la mama sa. Lino are noroc și știe asta. Ea l-a făcut poliglot. Voia ca el să știe limbile frumuseții. Italiana pentru toate artele, evident, germana pentru muzicieni, spaniola pentru pictori și engleza pentru a putea discuta cu toți amatorii de artă. Așa că renunță pe loc la franceză ca să se facă înțeles.

— *Giorgio! Ho bisogno di te!* insistă el.

Nerăbdător, se fâțâie încolo și-ncoace prin holul de la intrare, mânat de sentimentul acela de urgență, chiar dacă locul în sine îl liniștește. Acolo, în acel atelier întunecos mirosind a vopsea, mucava, lipici, ipsos, pânzeturi și poleieli, aude în depărtare, ca și cum ar fi fost înzestrat cu un auz mai puternic decât al muritorilor de rând, sunetul unui ac străpungând stofe care mai de care mai maiestuoase, al unei perii mângâind diverse suprafețe. În ciuda

înfrigurării care-l stăpânește, nu poate să nu fie fascinat de acele costume și măști. Unele de o sobrietate terifiantă, altele lucrate la extrem, cu culorile lor sclipitoare, cu detaliile acelea luxoase care le fac și mai fermecătoare. Privirea i se oprește asupra bastoanelor, își amintește ce-i mai plăcea să se joace cu ele în copilărie, făcea tot felul de figuri, imaginându-și că e un bărbat influent și puternic, un prinț venețian. Giorgio și mama sa îl învățaseră că puterea și influența își trăgeau forța din discreție. Mânat de un impuls, se apropie de o pelerină mare și neagră, cu glugă. Îi mângâie catifeaua tivită cu o bandă aurie.

— Bună ziua, spune o voce delicată, cu un ușor accent franțuzesc. Giorgio nu este disponibil, pot să v-ajut cu ceva?

Se întoarce spre acea voce și e lovit în plin. E cea mai puternică lovitură încasată de el vreodată, atât de puternică, încât i-a stat inima-n loc.

*

Vocea, la rândul ei, se tot miră cum de-a reușit să articuleze câteva cuvinte în italiană. Nici nu mai știe cum o cheamă. Trage aer în piept și-și amintește. O cheamă Constance. Studiază istoria artei. Pasiunea ei sunt costumele de epocă. E aici, la Veneția, fiindcă a reușit un tur de forță obținând acest stagiu la unul dintre cei mai mari *maschereri* venețieni pentru a studia costumele respective în

perspectiva lucrării de licență. In clipa aceea însă, ea nu are ochi decât pentru cel care tocmai a intrat în atelier și i-a dat viața peste cap. N-a mai văzut un bărbat atât de frumos. E minunat, în ciuda aspectului său neîngrijit. Părul brun în dezordine, privirea limpede și chinuită. Pare venit dintr-o altă lume, pare lipsit de orice reper. Ea vrea să devină reperul lui. Vrea ca el s-o privească. N-a mai pomenit așa ceva. Simte că-i fuge pământul de sub picioare. Nu se poate. Trebuie să se adune, nu-și poate permite să facă orice-i trece prin cap. Știe că Giorgio se îndoiește deja de competențele ei și de rostul prezenței sale acolo.

— Pot să v-ajut? insistă ea.

Lino revine cu greu cu picioarele pe pământ. Se străduiește din răsputeri să alunge acel miraj. Frumusețea aceea cu părul de foc, privirea aceea întunecată care l-ar distruge cu totul dacă s-ar mai lăsa o secundă învăluit de ea. Nu trebuie să uite de treaba pentru care a venit.

— *Voglio vedere Giorgio,* răspunde el pe un ton dur.

A vorbit în italiană în mod voit, deși știe că ea e franțuzoaică. Își interzice orice apropiere de ea. Și totuși ea îl cheamă fără să scoată niciun sunet, iar el trebuie să-și înăbușe pornirea protectoare care-l cuprinde văzând-o cum șovăie și cum o pornește, cu capul în jos, spre capătul celălalt al atelierului. Vocea aspră a

venețianului îl ajută să uite de apariția aceea fermecătoare.

— *Lino! Cosa stai facendo qui? Mi aspettavo di vedere tua madre!*

— *Lei non verrà…*

Giorgio se schimbă la față. Pălește și-și scoate vechea bască de lână de care nu se desparte niciodată când lucrează, nici chiar când căldura devine înăbușitoare în acea Veneție în care s-au născut și tatăl, și bunicul, și străbunicul lui…

— Hai în spate, *figlio*, îi spune el tânărului pe care l-a văzut crescând în umbra minunatei sale mame.

În ciuda tristeții de pe fața lui Lino, Giorgio nu poate să nu observe privirile electrice schimbate între acesta și tânăra sa stagiară, pe cât de timidă, pe atât de înzestrată. Bărbatul se înclină în fața puterii dorinței și a dragostei care apar întotdeauna în cele mai nepotrivite momente, în cele mai nepotrivite situații. Tare mult i-ar plăcea să iasă ceva frumos din toată treaba asta… Fără să mai aștepte, îl servește pe Lino cu ceva tare de băut și se așază, strivit de ceea ce tocmai a înțeles.

— Am venit să-i ridic comanda, îl înștiințează Lino, anul ăsta n-o să poată veni ea însăși… Și n-o să mai vină vreodată. E o chestiune de zile sau de câteva săptămâni. Nu știe că sunt aici… Vreau neapărat să-și primească și ultima mască. Ai terminat-o?

Giorgio pare și mai strivit.

— N-o să mai văd niciodată zâmbetul Elenei, carevasăzică…

Lino știe prea bine că toți bărbații pe care i-a cunoscut mama sa au iubit-o, au căutat în zadar s-o țină lângă ei, în speranța c-o vor putea avea. Tăcerea se lasă peste acești doi bărbați care o iubesc pe femeia aceea pe moarte, unul ca fiu, celălalt ca bărbat care a dorit-o și care n-o s-o uite câte zile va mai avea de trăit.

— Lasă-mă să-i mai fac un ultim retuș în noaptea asta și vino mâine-dimineață!

Giorgio se ridică, se simte brusc obosit și bătrân, se duce și-și pune mâna grea pe umărul lui Lino. Îl conduce spre ieșire. Lino se desprinde din strânsoare și se întoarce spre *tabarro*, vrea să mai mângâie o dată și încă o dată acea pelerină. Constance nu-și ia ochii de la el, e tulburată de prezența lui, de tristețea pe care o degajă. Ar vrea să-i poată readuce zâmbetul pe buze.

Lino se întoarce brusc spre artist.

— Mi-o vinzi mie?

Giorgio surâde, plin de tristețe.

— Pentru ea, ți-o dăruiesc.

Lino răsuflă ușurat. Și-a amintit de o secvență din copilărie. Într-o seară din timpul carnavalului, se temuse ca mamei sale să nu i se facă frig atunci când o văzuse avântându-se în ceață doar cu masca și cu rochia pe ea. La carnavalul veșniciei, ar vrea să-i fie cald.

— O să ți-o ambaleze Constance.

Tânăra tresare auzindu-și rostit numele. Iar Lino nu mai are încotro, trebuie s-o

privească, s-o înfrunte. S-o admire. Nu știe de ce, dar e cuprins de o senzație de liniște atunci când ea îi aruncă un zâmbet timid, *așa că,* fără să priceapă cum e cu putință, îi zâmbește la rândul lui. Constance își savurează discret victoria — el i-a zâmbit — și se apropie de pelerină și de Lino, tremură toată pe dinăuntru, îi vine să plângă, să râdă, să-l atingă pentru a se convinge că nu-i o iluzie. Lui îi este imposibil să se clintească din loc, vrea s-o adulmece, o măsoară din cap până-n picioare, îi observă mâinile fine, curbura gâtului care te îmbie s-o săruți. Ea desprinde pelerina din agățătoare, cu mii de precauții.

— Voi avea grijă să călătorească în cele mai bune condiții, îi spune ea în franceză, instinctiv.

— Mulțumesc, murmură el.

Privirile li se intersectează, se dezmiardă și se iubesc deja. Giorgio înțelege atunci că trebuie să-i întrerupă. Lino are aceeași putere ca mama sa, aceea de a frânge inimi, Giorgio tocmai și-a dat seama de asta. Chiar dacă-i dur cu Constance, simte totuși nevoia s-o ocrotească. Tânăra aceea sfioasă, cuminte, inocentă, credulă poate... Nu vrea să treacă și ea prin chinurile îndurate de el.

— Constance! o strigă el. După ce pleacă Lino, nu mai lași să intre niciun client în atelier, am destul de mult de lucru ca să onorez comanda mamei lui.

Readucerea la realitate a lui Lino e destul de dură pentru el, dar nu are încotro, trebuie să-i protejeze pe unul de celălalt, simte că altfel s-ar putea termina prost. Lino se dă în sfârșit câțiva pași înapoi, îndepărtându-se de Constance.
— O să vin devreme mâine-dimineață. Ca să nu pierd trenul.
— O să mă găsești aici, îi răspunde Giorgio. Du-te și fă-ți de cap peste noapte, o să treacă mai repede timpul.

De îndată ce Lino iese pe ușă, artistul se ascunde în adâncurile atelierului său, strivit de ideea pierderii acelei femei. Are încredere în Constance c-o să-i respecte instrucțiunile.
Ea nu poate să reziste, se repede la ușă, sperând să-l mai zărească pe Lino câteva secunde până n-apucă s-o zbughească și să dispară pentru totdeauna. Surpriza pe care o are o face să icnească. El e acolo, așezat pe marginea fântânii din fața atelierului, și se uită spre ea. Lino a eșuat, se credea în stare să fugă până-n capătul celălalt al orașului, dar își dorea mult prea tare s-o mai vadă măcar o clipă. Iar ea este acolo, îi desparte un simplu geam. Ea își lipește palma de vitrină, de parcă astfel l-ar putea atinge. El mimează din vârful buzelor „Te aștept".

În ora următoare, Lino se luptă cu sine însuși. Ce naiba face acolo, așteptând-o pe fata aia când maică-sa trage să moară? Ar trebui să-și caute un pat într-un

cămin pentru tineret și să aștepte acolo până trece noaptea. Dar nu poate. Nu poate fiindcă este exact ca maică-sa. Ea și-a ascultat întotdeauna pornirile inimii și a cedat în fața lor. El se credea ferit de trăsătura asta de caracter. Iată că se-nșela. Vrea să trăiască acele câteva ore în compania lui Constance, să uite de umbra ce se întinde peste întreaga-i copilărie, doar alături de ea va putea crede în această iluzie.

La rândul ei, Constance nu vrea să se gândească la ce i se întâmplă, dar se uită din minut în minut la ceasul din atelier. Răsfoiește mecanic prin arhiva lui Giorgio. E pentru prima dată când nu-i fascinată de însemnări, de măsuri, de diferitele stofe, de schițele strămoșilor maestrului, se uită la ele fără să le vadă, nu se gândește decât la Lino. Știe că nu trebuie să verifice dacă mai e acolo, simte că n-o să se miște din loc. O s-o aștepte.

Gata, a sosit momentul. Își ia geanta, stinge toate luminile, artistul n-o să mai iasă din bârlogul său, n-a înțeles ea chiar totul, dar comanda lui Lino l-a tulburat pe Giorgio, l-a făcut să nu-l mai intereseze nimic altceva. Deschide ușa, Lino e tot lângă fântână și se uită țintă spre ea.

— Pe mâine, Giorgio, strigă ea către adâncul încăperii.

Îi răspunde un fel de mormăială. Ea își înăbușă un chicotit și se răsucește pe

călcâie. Lino e la un pas de ea și își afundă privirea într-a ei.
— Bună, Constance.
— Bună, Lino.
— Nu mă-ntreba de ce sunt aici…
— Nici de ce ești trist?
— Nici… Vreau doar să știi că sunt mai puțin trist de când te-am văzut. Vino!
O prinde de mână, palmele li se ating, inimile le stau în loc preț de-o bătaie.
Începe să se-nsereze, nu mai e timp de pierdut. Lino vrea să profite de apusul de soare în Piazza San Marco, nu-i pasă de turiști și de clișee, chiar i se pare frumos și și-ar dori ca frumusețea să-i înconjoare în fiece clipă în care va ține mâna aceea într-a sa. O trage după el alergând. Fuge în continuare. Fuge după timp, după nevoia urgentă de-a trăi. Iar Constance e pregătită să fugă împreună cu el. Trecătorii se amuză văzând perechea aceea de tineri abia ieșiți din adolescență care slalomează pe străzile Veneției râzând, zâmbindu-și, devorându-se din priviri, ținând sub tăcere vorbele de iubire pe care le simt deja, fiindcă le păstrează în adâncul lor pentru un moment prețios. Traversează piața, iar porumbeii își iau zborul când trec pe iângă ei, împărțindu-se pe două rânduri ca o gardă de onoare. Ajung în sfârșit la marginea lagunei, în dreptul intrării pe Canal Grande. În dreapta, sunt protejați de bazilica La Salute, iar San Giorgio veghează în fața lor. Lino știa că razele piezișe ale soarelui aveau să lumineze

chipul lui Constance. Ea e nimbată acum de o aură aurie care o face încă și mai frumoasă. Nu-și poate lua ochii de la fața ei. În cele din urmă însă, nu mai rezistă, așa că o ia în brațe, o strânge la pieptul său. Constance nu îndrăznește să facă vreo mișcare, atât de tare îl simte că tremură.

— Vii cu mine mai departe? o întreabă el în șoaptă.

— Unde vrei tu…

Pleacă din San Marco, Lino nu mai e grăbit, ține de-acum timpul în loc. Știe unde vrea să meargă, în zona San Polo, n-are nevoie să caute traseul până acolo. Constance nu-i dă drumul la mână, se ține după el. După ce au trecut pe podul Rialto, Lino se îndreaptă spre o *osteria* ascunsă într-un pasaj. Intră sigur pe el, sigur că șeful localului îi va găsi un loc, se cunosc de ani buni, iar părinții acestuia o știau pe maică-sa cu mult înainte ca el doi să se fi născut. Nu s-a înșelat. În câteva minute, iată-i instalați într-un capăt al tejghelei. E suficient să se uite unul la celălalt ca să se simtă singuri pe lume. Aleg un valpolicella, evident, și niște *cicchetti*. Își savurează prima gură de vin, iar din acel moment, nimic nu-i mai oprește. Vorbesc de parcă s-ar cunoaște de când lumea. Au confirmarea că sunt făcuți unul pentru celălalt. Împărtășesc aceeași pasiune pentru artă, istorie, căutarea frumosului în detalii, chiar și în cele mai insignifiante. Sunt fascinați de ceea ce li

se întâmplă. S-au găsit unul pe celălalt. Nu vor avea nevoie de nimic altceva. Nu deschid subiectul propriilor familii, au sentimentul că tocmai o creează pe-a lor. Ceilalți nu mai există de când ei doi s-au întâlnit. Nimic nu-i va despărți, sunt convinși.

*

Când ies din restaurant, Constance îl ia pe Lino de mână și, de data asta, ea e cea care-l duce pe niște străduțe din ce în ce mai întunecoase. N-a fost niciodată atât de sigură pe ea, aproape că nu-i vine să creadă. Ceea ce simte pentru el e o chestie violentă, extremă. N-a mai cunoscut niciodată un sentiment atât de fulgerător. Vrea să-l trăiască până la sfârșitul zilelor. Lino se lasă în voia ei, Constance poate obține orice de la el, e prizonierul ei voluntar. Credea că mai fusese îndrăgostit, se înșela. Acum se îndrăgostește pentru prima dată și îi place amestecul acela de suferință și plăcere. E conștient că nu se va mai putea lipsi niciodată nici de acea senzație, nici de ea. Ar fi putut deja s-o sărute, s-a gândit s-o facă, dar a vrut să mai amâne acel moment. Nu era destulă frumusețe în jur. Urcă pe o scară îngustă care-i duce la mansardă. Constance descuie ușa, intră prima în cameră, Lino o urmează și închide ușa în urma lui. Constance nu aprinde nicio lumină. Luna care răzbate prin ceață le e de ajuns ca să se vadă.

Frumusețea e acolo, toată. Lino își lasă jos geanta și haina, se îndreaptă spre ea fără nicio urmă de zâmbet, e foarte serios. Ceea ce se pregătesc să trăiască le va pecetlui viitorul. Îi prinde fața lui Constance între mâini, ea închide ochii. Îi e teamă c-o să moară, atât de tare își dorește acum s-o sărute. Înainte de a-i atinge buzele, el îi descoperă obrajii, genele, curbura gâtului care l-a vrăjit ceva mai devreme, la atelier.

— Lino, sărută-mă, te rog!

Lino cedează. Și se sărută. Se sărută cu o patimă pe care nu credeau s-o cunoască vreodată — și care-i depășește. Se dezbracă încet, descoperindu-se, gustându-se, lingându-și fiecare părticică de trup dezgolită. Patul lui Constance îi primește, în sfârșit. Se uită unul în ochii celuilalt, respiră precipitat, sunt plini de dorință și de dragoste abia încolțită. Sunt goi, lipiți unul de altul, sexele lor se caută reciproc. Lino se luptă cu propriile instincte, ține în continuare timpul în loc, se teme să nu-i scape printre degete.

— Ia-mă, îi șoptește Constance.

Intră în ea, timpul încremenește, la fel ca privirile lor fixate una într-alta, și crede că de fapt Constance greșește, că ea e cea care-l ia, care-i pătrunde fiecare fibră a trupului și a sufletului. Lino n-a ținut niciodată socoteala fetelor cu care a avut aventuri. Dar înțelege acum că e pentru prima dată când face dragoste. Constance, la rândul ei, nu credea că un bărbat îi poate oferi atâta plăcere și

atenție, se gândea că n-o să fie niciodată mai mult decât un obiect. Cu fiecare zvâcnet de șold, cu fiecare sărut, Lino îi dovedește contrariul. Există în sfârșit ca femeie, și e o femeie îndrăgostită. Ar vrea să-l țină în adâncul pântecului ei, iar el nu-și dorește decât să rămână în ea.

Așa că Lino și Constance dedică iubirii acele câteva ore ale nopții. Își vorbesc, se înțeleg, se devorează, se adulmecă, se sărută, se gustă iar și iar, se mușcă, se zgârie, se mângâie cu o blândețe infinită. Sunt tineri, abia ieșiți din copilărie, și totuși se iubesc ca niște adulți care stăpânesc știința trupului și a iubirii.

Zorii de zi îi găsesc somnoroși. Lino strânge în brațe trupul tremurând al lui Constance. Ea tremură de frică la gândul că se vor despărți. Tremură pentru el, fiindcă simte cum tristețea cuprinde din nou sufletul acestui bărbat pe care-l iubește deja cu toată ființa ei.
— Trebuie să plec, mă așteaptă Giorgio, șoptește el.
E sfâșiat de lacrimile pe care le descoperă pe fața iubitei sale.
— O să mă întorc, îți promit! Știu unde te găsesc. N-o să uit niciodată drumul până la tine.
— Când o să te-ntorci? N-o să stau aici o veșnicie. Și ne-am promis să nu spunem nimic despre viața noastră dinainte. Cum ai să mă găsești?
— Nu-ți face griji!

Se luptă cu mâhnirea care-l asaltează. Mama lui nu va mai rezista mult timp. Așa că se va întoarce destul de repede. Iar în viața lui nu va mai exista decât Constance. O să fie mult mai bine când se vor reîntâlni.

— Mă întorc curând, ai încredere-n mine!

Lino desprinde lănțișorul subțire pe care-l poartă la gât cu medalionul Sfântului Marcu, nu dă prea multă importanță religiei, dar mama sa i l-a făcut cadou. Pentru ea, asta înseamnă că fiul ei poartă cu el Veneția și pe patronul acesteia, și că va fi întotdeauna apărat. Lino nu are nimic care să i se pară mai valoros. Îl prinde în jurul gâtului atât de delicat al lui Constance, de-acum ea trebuie să fie cea apărată.

— Poartă-l pe-ăsta până-ți primești verigheta. Inima mea te va-nsoți mereu.

— Și a mea pe tine, reușește ea să-i spună, zâmbind.

Mâna lui Constance se strânge în jurul acelei bijuterii simbolizând iubirea care-i leagă. De-acum încolo, își aparțin unul celuilalt.

*

Lino se smulge din îmbrățișare și se îmbracă. Ea se pregătește, la rândul său, să se dea jos din pat.

— Rămâi acolo, vreau să te văd înfășurată în cearșafurile noastre. Vreau să iau cu mine această imagine. Ca pe

tabloul cel mai frumos pe care l-am văzut vreodată.

Își înșfacă geanta, își trage pe el paltonul, merge cu spatele, fără să-și ia ochii de la ea. Nu au nevoie să spună vorbele iubirii, le știu foarte bine.

Lino închide ușa, lăsând în urmă acea iubire și acea promisiune pe care o va onora.

8

Lino

Turbat de furie, am azvârlit hârtiile pe masă. S-au împrăștiat mult dincolo de ea, dar nu-mi păsa. Să stea pe jos! Puteam să le calc în picioare. Puteam chiar să le pun pe foc. Să le fac scrum și să consider că n-au fost niciodată înnegrite cu acele cuvinte. Ce mă oprea oare să traversez curtea, să bat la ușa fostului grajd și să-i cer în miez de noapte acelei femei intrate în viața mea absolut întâmplător să se urce în mașină și să dispară o dată pentru totdeauna? Eram încă prea civilizat?

Neputând să stau locului, am sărit de pe canapea și am început să umblu încoace și-ncolo prin living. Cum îndrăznise să facă una ca asta? Cu ce drept își permisese să-mi scrie viața sau, mai bine zis, ce credea ea că e viața mea? Tare mi-ar fi plăcut să-mi pot spune că ceea ce scrisese era o porcărie, o înlănțuire de chestii false, de erori, de interpretări greșite. Probabil că nu citisem eu cum trebuie, probabil mi se păruse că decriptez ceea ce fantasmasem în seara aceea. Era singura explicație posibilă. Trebuia să mă conving că-i așa. N-am mai rezistat, am luat câteva pagini de pe jos și le-am citit din nou. Totul era

adevărat. Atât de adevărat! Mai adevărat chiar decât realitatea. Într-atât de adevărat, încât aș fi putut crede că ea trăise totul în locul nostru, că ne spionase acum douăzeci de ani, că fusese între noi. Și că nu așteptase decât momentul în care să-mi dea lovitura de grație, rămânând fidelă fiecărei clipe din acele câteva ore. Arătându-mi fisurile, exaltările, certitudinile.

Eram oare artizanul propriei mele nefericiri, așa cum dădea ea de înțeles? O lăsasem pe Constance la Veneția, fără să mă gândesc la riscuri. Rebecca își permisese niște interpretări. Era cu totul derutant s-o simți la fiecare rând. Nu conta că n-o cunoșteam, ea era prezentă între mine și Constance. Cu discreție și delicatețe, așa cum se purtase cu mine în braseria aceea pariziană sau chiar aici, acum câteva ore. Era acolo, fără să facă vreun zgomot, și se impunea. Puternică. Clarvăzătoare.

De ce intrase oare Rebecca în viața mea? De ce găsea cuvintele prin care să mă readucă în vremea aceea atât de brutal și atât de exact?

Oare întâmplarea, oare destinul mi-o scosese în cale? Același destin care mă făcuse s-o întâlnesc pe Constance? Ce trebuia să fac cu paginile alea pe care mi le încredințase, pe care mi le dăruise? Ce mult aș fi vrut să le citească și Constance! Oare ea ce ar spune dacă le-

ar parcurge? Ar retrăi acele câteva ore cu aceeași vrajă, cu aceeași nebunie? S-ar înfuria la fel ca mine în fața insuportabilului adevăr al pasiunii noastre? Ar lupta? Mi-ar spune s-o alung pe Rebecca, s-o țin cât mai departe de noi, de mine? Ar arunca în foc povestea noastră, așa cum arătase deja că e în stare s-o facă?

Cum rămânea însă cu talentul Rebeccăi? Trebuia să recunosc, era înzestrată. Avea arta cuvintelor, arta de a transmite pasiunea, emoțiile, senzualitatea, iubirea. Și o făcea atât de frumos! Rândurile ei, frazele ei erau minunate. Nu mi-aș fi imaginat că cineva poate retranscrie atât de desăvârșit ceea ce simțisem. Mă îndoiam însă că era conștientă de lucrul ăsta. Avea oare atât de puțină stimă de sine? Așa părea, altfel și-ar fi luat mai multe precauții când mi-a prezentat *romanul său.* Nu-și imagina nicio secundă ce mă obliga să îndur. Mă punea în fața faptului împlinit.

În ciuda furiei din mine, în ciuda acelui zbucium — și poate că asta mă și scotea din minți —, eram la fel de liniștit ca atunci când îmi deschisesem sufletul. Ce puteam face cu sentimentul *ăsta* brusc de eliberare pe care mi-l dădea acea femeie? Să-l neg? Să uit de ea? S-o țin cât mai departe de mine? Paginile pe care tocmai le citisem și faptul că i-aș fi istorisit ce s-a întâmplat mai departe m-ar fi putut împăca oare cu propria-mi

poveste? Cu ce-i eram eu de folos, la urma urmei, ca să continue? Era suficient de talentată ca să scrie și singură. Ce naiba aștepta de la mine?

Nici nu conta, de vreme ce ea nu însemna nimic pentru mine. Voiam totuși să mă conving, în ciuda capacității sale de a mă sonda. Eram oare gata să merg mai departe? Să-i spun tot, să-i mărturisesc tot? M-a apucat frica numai gândindu-mă. Era riscantă continuarea acelei explorări. Puteam să mă pierd iremediabil sau să mă eliberez. Dar voiam eu să mă eliberez? Povestea aceea, povestea mea, povestea noastră, a mea cu Constance, era singurul meu reper, singurul element din viața mea pe care îl stăpâneam. Care-mi aparținea. De care mă agățam ca să rezist în continuare. Ca să nu abandonez lupta și să mă las să mor.

Dacă cedam solicitării ei, nu trebuia să uit că mai erau și celelalte lucruri... Rebecca nu avea deocamdată decât o viziune romantică a poveștii mele. Nu știa nimic despre frământările care mă chinuiseră și care încă mă chinuiau. Era ea oare în măsură să le afle? Aveam eu curajul să-mi înfrunt acea parte a ființei pe care dintotdeauna mi-o înăbușisem? Căutarea aceea mistuitoare de care nu devenisem conștient decât în urmă cu doi ani și care totuși mă rodea din copilărie?

Dacă mă livram în continuare, dacă o îngăduiam pe Rebecca în propria-mi existență, riscam să mă trezesc acolo unde refuzasem mereu să ajung.

9

Rebecca

M-am înfășurat și mai strâns în plapumă, savurându-i căldura — mi-era greu să mă trezesc. Nu că fusese o noapte urâtă, dar voiam să profit cât mai mult de senzația tainică de liniște și tihnă pe care o aveam. Am inspirat adânc și m-am mirat că nu recunosc mirosul așternutului. Am întredeschis ochii. Soarele tocmai răsărea, lumina invada timid camera care-mi era total necunoscută. Unde eram oare? Unde dormisem?

M-am ridicat în fund. Și mi-am amintit totul. Sosirea mea la Lino, seara petrecută în casa lui, felul în care mă primise, hotărârea lui bruscă de a citi totuși textul meu. Cât era ceasul? Mi-am luat telefonul, era abia 8. Le-am trimis un mesaj lui Fantine și Oscar ca să le urez o zi frumoasă și să-i liniștesc.

Apelul de aseară fusese unul dintre cele mai ciudate, aproape caraghios. Avusesem impresia că descopăr cum e să fii o puștoaică dojenită de părinți. Nu mai pățisem așa ceva. Gemenii mei văzuseră roșu în fața ochilor.
— Mamă! Cum să dormi la un necunoscut? Du-te la hotel! îmi ordonase fiică-mea.

Inițial, așa mă gândisem și eu. Dar cu cât mă afundasem mai mult pe drumurile alea de țară, cu atât mai limpede îmi fusese că, deși mă aflam în Provence, eram totuși în plină iarnă. Zona părea total adormită, poate că avea farmecul ei treaba asta, dar pe mine nu mă aranja deloc. La Lino ajunsesem târziu fiindcă luasem la rând satele din apropiere în căutarea unei camere. Negăsind nimic, mă dusesem până la urmă la el, fără să știu ce-aveam să fac după aceea.

— Așa aș fi vrut și eu, dar imaginați-vă că sunt undeva la naiba-n praznic! Nu e nimic pe kilometri întregi în jur. Ori dorm la el, ori mă urc în mașină și mă întorc la Paris! Și, sincer vă spun, copii, sunt frântă de oboseală.

Acceptaseră până la urmă, cu condiția să le trimit periodic mesaje. Ceea ce și făcusem. Înainte și după cină. Și acum. Răspunsul lui Oscar nu s-a lăsat prea mult așteptat: „Să ne zici când pornești la drum".

Fiu-meu n-avea nicio vină, dar mesajul lui mi-a amintit că mă întorceam la Paris cu mâna goală. Pieptul, care de două zile mă lăsa din nou să respir, mi s-a strâns la loc. Speranța mea nebunească de mai înainte, că omul acela o să accepte ce-i propuneam, fusese spulberată de meandrele realității. Degeaba voise în ultima clipă, aseară, să citească textul meu, nu așteptam nimic de la acea lectură, îmi dădusem seama de enormitatea lucrului pe care i-l ceream

chiar în timp ce mă auzeam explicându-i-l cu voce tare. Era perfect logic să refuze! Nimeni n-ar accepta să-și dezvăluie povestea unei necunoscute ca să facă ea din asta un roman. Eram atât de pierdută în propria-mi viață, încât nu mai gândeam decât prin prisma problemelor mele, a conflictelor mele interioare, și-mi închipuiam că oricine putea avea reacții la fel de derutante ca ale mele. Nu mă puteam supăra pe el. Și-apoi, ospitalitatea lui mă mișca profund, felul în care discutase cu mine în timpul mesei, fără a mă hărțui vreo clipă, fusese extrem de delicat, nici nu meritam un astfel de tratament, la cum mă băgasem în viața lui pentru ceva doar în beneficiul meu. Aseară, în locul acela care mi-era complet străin, aproape că avusesem, paradoxal, senzația că sunt eu însămi, râsesem — puțin, desigur, dar îmi făcuse tare bine —, mă simțisem destul de liberă, aproape relaxată. Poate că nu pierdusem chiar totul cu acel impuls de moment, așa cum considerase el venirea mea acolo.

Aveam să-i spun la revedere și să urc în mașină străduindu-mă să am o față cât mai senină, ca să nu par și mai disperată decât probabil că mă credea. N-aș fi vrut să mă considere o nebună ajunsă pe marginea prăpastiei. M-am dat jos din pat cu părere de rău și am făcut câțiva pași prin cameră ca să mi-o fixez în memorie. Era călduroasă, simplă. La prima vedere, ai fi putut crede că-i o

improvizație din cărămizi și mortar, dar nici vorbă. Erau numai materiale care mai de care mai nobile, pietre, lemn vechi conservat, îngrijit, reparat pe alocuri. În aer plutea o subtilă mireasmă de ceară. Nimic surprinzător din partea unui restaurator de mobile.

*

În treizeci de minute, ștersesem orice urmă a trecerii mele pe-acolo. Odată ajunsă afară, am putut vedea proprietatea la lumina zilei. M-am așezat pe o bancă din fața ferestrei fostului grajd și mi-am acordat câteva minute ca să admir frumusețea locului în care trăia Lino. Noaptea, nu-mi dădusem seama de dimensiuni. Curtea în sine era imensă. În jurul ei, în formă de U, erau trei clădiri, cea în care dormisem eu, casa lui Lino în față, iar între cele două, atelierul său care, la origine, fusese probabil un hambar. Din locul său de lucru, avea o perspectivă splendidă asupra câmpiei vălurite. În depărtare, se putea distinge un cătun cu câteva coșuri care fumegau. De când data oare corpul acela de fermă? De când locuia el aici? Îmi dădeam seama că ține la liniștea lui, când hotărăști să trăiești într-un asemenea loc, nu-ți poți dori decât să fii lăsat în pace. Doar uitându-mă în jur și deja mă simțeam liniștită. Aș fi putut sta ore întregi să contemplu acel peisaj, timpul, grijile păreau să nu mai aibă nicio putere la Lino acasă. De parcă acolo ai fi putut

trăi alături de realitate, eliberat de ea. Căutam de nu știu când acea senzație. Iar acum, acasă la acest om, o atingeam cu vârful degetelor.

Nu era un loc feeric, nici pomenească, ci mai degrabă aspru, natura era brută și invadatoare, iarna întărind și ea această impresie. În ciuda cerului de un albastru limpede, acum, că soarele răsărise pe de-a-ntregul, era un frig pătrunzător, care-ți înțepa ochii, îți mușca din carne, îți amorțea mâinile, dar îți dădea și uimitoarea senzație că ești viu și liber.

*

Am fost smulsă din contemplare de Lino, care a apărut brusc din străfundurile atelierului. Își începuse devreme ziua de lucru. Parcă aștepta să ies din cameră ca să-și arate nerăbdarea de-a mă vedea plecând. Sosise așadar momentul să ne luăm rămas-bun, dar eu nu reușeam să-mi găsesc puterea de-a mă ridica. Lino venea spre mine, cu fața încruntată și două cești în mâini. Mi-a întins una, am observat cât de istovit arăta. S-a așezat lângă mine, fără să spună un cuvânt. A scos un oftat adânc, de oboseală, s-a uitat la geanta pe care o aveam pusă jos și s-a sprijinit de spătarul băncii, întinzându-și picioarele în față. Nu-mi găseam deloc cuvintele, am întors privirea într-o parte, intimidată brusc de prezența sa. N-aveam curaj să-l înfrunt și să-l întreb dacă a citit, cu atât mai puțin ce părere avea. Oricum, n-avea să

schimbe cu nimic situația. Așa că am profitat de acele ultime momente la el acasă și m-am sprijinit și eu de spătarul băncii. Ne-am băut cafeaua în tăcere. Era tare, concentrată, scurtă. Numai bună să mă trezească, dacă n-aș fi fost deja. Savuram razele soarelui hibernal.

— Ce mă fac eu cu dumneata, Rebecca? m-a întrebat el cu o voce ostenită.

Surprinsă, am întors fața spre el, stătea cu capul sprijinit de zid, cu ochii închiși, dacă n-ar fi vorbit, aș fi putut crede c-a ațipit.

— Nu prea ai ce, i-am răspuns. În câteva minute, mă urc în mașină și dispar din viața dumitale.

A deschis ochii și s-a uitat la mine fix.

— Chiar crezi c-o să fie atât de simplu? N-am să pot uita niciodată ce am citit.

Mersese așadar până la capăt. Mi s-a strâns inima de emoție și de frică.

— Îmi pare foarte rău că am scris, Lino…

— N-ar trebui. La urma urmei, nu m-ai obligat să-ți povestesc lucrurile astea, iar dacă aș fi fost ceva mai curios, aș fi știut din prima seară cu ce te ocupi în viață… O să-ți mărturisesc ceva, m-a perturbat atât de tare ce-am citit, încât n-am închis un ochi toată noaptea. Am senzația că ai intrat realmente în mintea mea.

N-am lăsat să se vadă nimic, dar am luat drept un compliment ultima lui remarcă.

— Sper să uiți totul la un moment dat, i-am zis. Chiar îți doresc asta.

Era momentul să pun capăt vizitei mele la el acasă. M-am ridicat, mi-am luat

geanta de jos. Mă întrista gândul că n-aveam să-l mai văd. Fusese o chestie destul de pe furiș, dar cele două seri petrecute în compania lui și noaptea în care scrisesem — despre el — îmi lăsau impresia că țesusem o legătură specială cu omul acesta, și-mi plăcuseră la nebunie acele momente.

— Mulțumesc pentru tot, încă o dată.

Se uita țintă la mine, dar nu spunea nimic. Prin urmare am făcut stânga-mprejur și am străbătut încet curtea. Mai câștigam un pic de timp în locul acela din afara lumii și a agitației sale. De ce tocmai acolo trebuise oare să mă simt apărată? Mi-am pus lucrurile în portbagaj. Apoi, fără a-mi da voie să-i mai arunc o ultimă privire, am deschis portiera.

— Stai puțin! am auzit.

Nu eram în stare să fac nici cea mai mică mișcare. Mă uitam în interiorul mașinii, tetanizată. Mă temeam să nu fi fost o halucinație acea vorbă. Acel ordin. Acel strigăt.

Peste câteva secunde, l-am simțit în spatele meu.

— M-am răzgândit, a pufnit el.

M-am hotărât să-i înfrunt privirea. Am fost surprinsă de cât de aproape era și mi s-a părut mai înalt decât îmi lăsase impresia până atunci.

— Ce? Ești… ești… ești sigur?

— Chiar deloc, mi-a răspuns cu o jumătate de zâmbet. Nu-ți pot garanta c-

o să rezist până la capăt. Și n-aș vrea să te fac să-ți pierzi timpul.
— Am destul timp, dar ce-i cu schimbarea asta bruscă?
— Habar n-am... Poate dorința de-a retrăi totul pentru o ultimă dată înainte de-a uita întreaga poveste?
Surprinderea mea era atât de mare, încât nu mai reușeam să scot niciun cuvânt. Mă pregătisem mult prea mult pe dinăuntru pentru a reuși să plec și să dau uitării speranța aceea de-a mă reapuca de scris.
— Deci... ce zici? a insistat el văzându-mă că tac. Rămâi sau pleci?
— Păi... păi... da, rămân.
A părut ușurat, n-am priceput de ce. Se temea oare că mă răzgândisem peste noapte? Puțin lipsise aseară să mă dea pe ușă afară, iar acum se bucura să rămân. Zău dacă înțelegeam ceva!
— S-ar putea să dureze ceva dacă e să-ți povestesc totul, m-a anunțat el cu un aer stânjenit.
— Bănuiesc... Dacă ești de acord, pot să stau până mâine-dimineață, după aceea trebuie să mă întorc să văd ce mai e cu copiii mei...
Nici nu mă gândeam să plec fără să aflu continuarea.
— Și o să revin când îți convine și dumitale.
— Cum vrei, pentru mine e bine oricum. Poți folosi în continuare vechiul grajd, mi-a zis, arătând cu mâna înspre acesta.

Am refuzat clătinând din cap.

— N-o să te sâcâi mai mult decât e necesar! O să găsesc în zonă un loc unde să stau.

— Ar fi caraghios, e spațiu destul aici... Vei fi total independentă, și eu la fel. Fiecare își va putea face programul cum vrea. Și, sincer îți spun, s-ar putea să fie imposibil să găsești o cameră în perioada asta a anului.

Știam că așa era. Și-apoi, n-aveam nimic împotrivă să mă mai bucur un pic de cadrul acela excepțional.

— Ești sigur că nu te deranjează?

Fața i s-a destins.

— De fapt, îmi face chiar plăcere.

A părut la fel de mirat ca și mine de răspunsul său.

— Bun, trebuie să m-apuc de treabă, m-a anunțat el după o tăcere lungă și apăsătoare. În dimineața asta, n-o să pot sta cu dumneata...

Era ciudat să constat cât de tare părea să-și fi pierdut încrederea pe care mi-o arătase până atunci.

— Mă adaptez, nu-ți face probleme. Mă duc să vizitez satul!

Până să-mi termin eu răspunsul, el deja se îndepărtase cu un pas, iar eu nu-mi puteam lua ochii de la el. Ce se-ntâmplase oare? Lino mă primea la el acasă și era gata să-mi încredințeze viața sa — exact lucrul la care visam. Nu-mi venea să cred! Făceam un salt în necunoscut și-mi plăcea. Înainte de-a dispărea în atelier, s-a întors către mine.

— Te aștept aici după-amiază.
I-am zâmbit în semn de mulțumire.

După ce i-am anunțat și liniștit pe copii în legătură cu această nouă schimbare de program, mi-am dus la loc în cameră valiza și mi-am făcut din nou patul. Apoi m-am hotărât să ies și să explorez împrejurimile. Când să urc în mașină, l-am văzut pe Lino ieșind din adâncurile atelierului, i-am făcut semn cu mâna, el mi-a răspuns la fel, după care a dispărut înăuntru, de parcă ar fi fugit de mine. În stilul ăsta, nu prea mă vedeam scriind. Habar n-aveam cum o să procedez. Nu mă vedeam presându-l să mi se destăinuie. Dacă mărturisirile lui nu-și păstrau măcar un strop de spontaneitate, eram convinsă că toată povestea avea să-și piardă din intensitate. Dar dacă stăteam după el să se hotărască, cred că puteam aștepta mult și bine. De fapt, mă simțeam destul de debusolată. Scrisesem acel *prim capitol* cu emoția regăsirii dorinței de-a scrie, fără să mă gândesc, fără să calculez. În același mod, îi ascultasem primele confesiuni fără vreun gând ascuns, fără să aștept ceva. Acum, situația era exact pe dos. Cred că eram amândoi derutați. Oare dintr-un impuls de moment se hotărâse Lino să-mi propună să rămân și să continuăm? Sau dintr-o nevoie profundă? Poate că exact în clipa aceea regreta. Ce puteam face? Singura certitudine: trebuia să găsesc o strategie pentru ca el să nu se răzgândească din nou, iar eu să rămân la

fel de firească precum la prima noastră cină, de la restaurantul lui Alfred.

Drumul până în sat m-a destins. Conduceam contemplând câmpia aceea provensală pe care n-o știam deloc. Era atât de ușor să nu-ți imaginezi acel peisaj decât în miez de vară, copleșit de un soare greu, puternic și legănat de țârâitul cicadelor! Ce vedeam acum mă impresiona prin asprimea sa, simțeai puterea naturii în hibernare, dar care îți zvâcnea sub picioare, gata să te cheme la ordine. Era frumos, simplu, nud. Străbăteam un ținut plin de câmpuri de lavandă tăiată, de vii ce aveau să înmugurească-n curând. Doar măslinii aveau o culoare mai vie. Decorul acela îți insufla forță, dar îți impunea și o anumită umilitate.

Puțin mai târziu, am uitat cu totul de mine umblând prin sat. Nu mi-era greu să ghicesc ce gândeau rarii trecători pe care-i întâlneam. Probabil că arătam ca o pariziancă tipică rătăcită pe meleagurile lor. Nu m-am lăsat intimidată, mi-am asumat inocența. Am făcut câteva cumpărături, ca să am de mâncare. Nu mă așteptam ca Lino să mă invite tot timpul la masă. Fusese foarte clar în privința asta, el își păstra libertatea de mișcare, eu pe a mea. Mi se părea perfect așa! Înainte de-a mă întoarce, am făcut câteva fotografii cu casele din piatră, cu piața din fața bisericii și cu fântâna de-acolo, ca să le trimit copiilor. Clișeele

acelea turistice aveau să le dovedească unde eram.

După-amiază, mi-am luat inima-n dinți și am traversat curtea. Muzica nu mai urla atât de tare ca în ajun, dar Lino era la fel de concentrat la ce făcea. Dădea meticulos cu o pensulă pe o ușă așezată pe bancul său de lucru. Mirosul era puternic, amețitor. Și nu dintre cele mai plăcute. Cum de putea respira în duhoarea aia? Am bătut de două ori, scurt, la ușă. A ridicat privirea înspre mine.

— Îi dăm drumul? m-a întrebat fără niciun preambul.

— Nu știu.

Răspunsul meu l-a distrat.

— S-ar părea că n-o să avansăm prea rapid. Intră, nu sta acolo!

Voia oare să termine mai repede?

— Pot să mă uit pe-aici? Și să vorbim în timp ce lucrezi?

— Da. Și da.

Abia făcusem câțiva pași, când tot el a rupt tăcerea:

— Ai mai făcut chestia asta?

Am ridicat din sprâncene, circumspectă.

— Adică să scrii pornind de la viața unor oameni care ți-o povestesc?

— Nu, întotdeauna mi-am inventat poveștile. Ideea mea nu e să-ți scriu povestea cuvânt cu cuvânt... Vreau să scriu un roman despre viața dumitale. Așa că, cine știe? Poate o să schimb unele evenimente, cronologia, locurile, dacă nu te deranjează, bineînțeles.

— Dumneata scrii, nu eu... In același timp, și mie mi-ar plăcea să fie rescrisă altfel povestea. I-ai putea schimba finalul...

Avea oare să mă mintă? Să-mi povestească în ce fel și-ar fi dorit el să se încheie toată tărășenia? Un văl de tristețe i s-a așternut pe chip. Preț de câteva clipe, a părut plecat cu gândul undeva foarte departe. De-aseară încoace, tindeam să uit amploarea lucrurilor pe care mi le mărturisise deja. Oare o mai iubea încă pe femeia aceea? Oare se gândea la ea în fiecare secundă? Îi bântuia ea visele? Toate scenariile erau posibile. Dacă ceea ce urma să aflu mă frapa, mă șoca, habar n-aveam cum urma să continui. Ce se întâmplase oare în acești douăzeci de ani? Aveam să fiu eu în stare să scriu toate lucrurile pe care urma să mi le spună ori să mă desprind cu totul de ele?

A pufnit pe nas, ca pentru a-și alunga niște gânduri, și s-a întors la treaba lui. Eu am făcut turul încăperii. Hambarul acela transformat în atelier era imens, dar putea părea mic la prima vedere, atât de multe lucruri erau înghesuite peste tot. Nu exista un ungher care să nu fie ocupat de mobile, unele într-o stare jalnică, altele în curs de restaurare, plus materiale, deșeuri, scânduri, bucăți de lemn, borcane de dulceață, unele goale, altele conținând tot felul de substanțe — de care socoteam că-i mai bine să nu te apropii — și sumedenie de scule. Mai

erau și fiare vechi, și chiar, spre marea mea surprindere, un încălzitor cu gaz.
— Pe ăsta la ce-l folosești?
— La încălzitul cleiului.
A făcut o strâmbătură amuzată.
— Simți mirosul ăsta ciudat? De-acolo vine!
A fluturat o cratiță veche.
— Folosesc un clei pe bază de resturi de pește.
— Aha... tare!
Și-a înăbușit un chicotit în fața mutrei mele dezgustate. Mi-am continuat turul. Nu îndrăzneam să mă apropii de niciun obiect, nici măcar de cele mai mici, de teamă să nu se prăbușească totul.
— Dumneata cum reușești să te orientezi în spațiul ăsta? l-am întrebat în cele din urmă.
S-a îndreptat de spate și s-a sprijinit de un bufet, cu o figură îmbufnată.
— Rebecca, n-ai vrea să ne tutuim? Sau poate tu preferi să păstrezi o anumită distanță când muncești?
Îmi forța mâna, dar avea dreptate. De ce să rămânem la răceala lui „dumneata"? Plus că „tu"-ul lui suna firesc, logic. I-am zâmbit.
— Deci... tu cum faci să te descurci în harababura asta?
A încuviințat satisfăcut din cap.
— E haloimăsul meu, îl cunosc!
Am izbucnit în râs văzându-l cât de mândru era. Și nu-mi venea să cred cât de eliberator era să râzi așa, spontan! Când am reușit să redevin serioasă, am

surprins privirea intensă a lui Lino îndreptată asupra mea. Tulburată, am plecat capul și mi-am reluat interogatoriul, sperând să-l îndrept înspre ce ne interesa pe amândoi.

— Locuiești de mult timp aici?

În loc de răspuns, s-a dus în fundul atelierului, de unde s-a întors cu un taburet de lucru în brațe. A făcut puțin loc, apoi l-a pus jos și a bătut cu palma în tăblia lui, uitându-se la mine fix.

— Ia loc, Rebecca, doar n-o să stai în picioare.

M-am executat, iar el s-a reapucat de lucru.

— Aproape c-aș putea spune că m-am născut în casa asta, a continuat el din proprie inițiativă. A fost casa maică-mii.

O umbră de melancolie i-a trecut peste chip.

— Ar fi înnebunit de fericire să aibă un scriitor în ogradă! Spre deosebire de mine, n-ar fi ezitat nicio secundă să-ți accepte propunerea. Maică-mea era un adevărat personaj de roman, despre ea ar trebui să scrii, era mult mai interesantă ca mine.

— Din păcate, ea nu mai e aici... Iar eu te-am întâlnit pe tine. Dar mi-ar plăcea foarte mult să-mi vorbești despre ea și despre...

— Moartea ei, știu... și despre ce a urmat.

A apucat ușa, a ridicat-o, s-a dus s-o cerceteze la lumina zilei. Trăgea de timp, văzându-și mai departe de munca lui.

— Cu ce să încep? a mormăit el.
Avea nevoie să-l ajut.
— Cu mama ta, dacă vrei. Iar după aceea, să continui cu... întoarcerea ta de la Veneția... Povestește-mi așa cum ai trăit tu lucrurile, întoarce-te în timp...
S-a uitat la mine lung, apoi a apucat ceva ce părea a fi o rindea. A inspirat adânc, ca să-și facă curaj.

Din clipa aceea, fără a se opri din lucru, a vorbit, a vorbit, a tot vorbit. Iar eu am pierdut noțiunea timpului. Cred că n-am mai întâlnit pe nimeni cu așa o dorință de a-și deschide sufletul, partea proastă era că nu-și dădea seama de lucrul ăsta. Lino nu mai era acolo, în atelierul său, era în acel altundeva despre care-mi vorbea. Deși aveam impresia că uitase cu totul de mine.
Eram complet absorbită de ceea ce-mi povestea, de parcă aș fi fost prinsă într-un roman sau film care mă pasiona. Mă simțeam copleșită, deși eu eram cea care trebuia să istorisesc, cu propriile-mi cuvinte, incredibila și teribila lui poveste. Aveam să fiu oare la înălțimea mărturisirilor sale? Nu păcătuisem oare prin exces de orgoliu? Nu voiam nici să-l dezamăgesc, nici să-l fac să regrete. Tocmai îmi asumasem o responsabilitate în plus. Poate că eram din nou capabilă să scriu, dar nu-mi puteam permite să eșuez în privința lui și a încrederii pe care mi-o acorda. Ceva îmi spunea că e o chestie prețioasă și că n-o oferea decât foarte rar. De ce mie? Nu trebuia să-mi

bat capul cu asta. Așa cum evitam să mă gândesc la marja de manevră pe care o aveam. Povestea lui era extrem de puternică, mult peste ceea ce-mi putusem imagina. Realitatea depășea ficțiunea. Îl ascultam, îi înregistram cuvintele și tot ceea ce spunea, cu corpul său care se încovoia, se încorda, își recăpăta suflul, se îndârjea și mai tare asupra lemnului ori se relaxa.

*

Brusc, a tăcut. Dădea impresia că-și aranjează ustensilele, dar nu făcea decât să le mute dintr-un loc într-altul, fără niciun sens. Se închidea tot mai mult în el, cu fiecare secundă ce trecea. Avea fața crispată, iar privirea, când am reușit să i-o surprind pe furiș, își regăsise lucirea aprigă. Schimbarea lui de atitudine mă deruta atât de tare, încât nici nu mai reușeam să-mi amintesc ultima lui frază. Care era oare ultimul detaliu pe care mi-l povestise de ajunsese în acea stare?

— S-a făcut târziu, am zis eu în cele din urmă.

Se întunecase, poate chiar de ceva vreme, nici nu-mi dădusem seama.

— E destul pentru astăzi. Deja mi-ai spus o mulțime de lucruri. Te las să te liniștești acum.

A încuviințat din cap. Pusă în fața atât de evidentei sale indispoziții, nu mai știam ce să spun, mă simțeam eu însămi prost. Mersese oare prea departe? Era răvășit de amintirile pe care le dezgropa?

— Seară frumoasă, Lino!
M-am dat jos de pe taburet și am pornit-o spre ușă.
— O să scrii în seara asta? m-a întrebat.
M-am întors spre el.
— Poate un pic... sau mai mult. Nu prea știu cum o să fac... Mai întâi trebuie să-mi adun gândurile și să interiorizez tot ce mi-ai spus...
Am crezut c-o să mai spună ceva, dar s-a răzgândit și mi-a întors spatele.
— O să trec să-mi iau la revedere mâine-dimineață, am murmurat eu.
Și am dispărut fără ca el să mai scoată vreo vorbă.

10

Lino

În dependință tocmai se stinsese lumina. Toată seara nu făcusem decât să mă întreb dacă și ce anume scria Rebecca. Îi vedeam, de la fereastra mea, silueta trecând încolo și-ncoace, la un moment dat mi se păruse că avea laptopul în mână, după care dispăruse pe scara ce ducea la chepengul din tavan. N-o mai văzusem de atunci, iar acum se culcase. Oare dormea? Mi-era rușine că mă purtam ca un voyeur. Aveam să-nnebunesc dac-o țineam tot așa.

Parcă nu mai eram eu însumi de când apăruse în viața mea. O primisem, îi oferam pe tavă gândurile și amintirile mele. Oare fusese o bună decizie când îi propusesem să-și continue proiectul și să-mi asculte mai departe mărturisirile? Nu mai eram sigur de nimic. Singura certitudine era că-mi fusese imposibil s-o las să plece azi-dimineață. Nu mă gândisem, pe moment, ce implica treaba asta. Rememorarea întâlnirii mele cu Constance era dureroasă, desigur, dar ea îmi amintea cât de fericit fusesem preț de câteva ore. Reconstituiam întreaga poveste, iar asta mă termina. Probabil că Rebecca nu înțelesese de ce mă oprisem brusc din vorbit. Cum să-i fi explicat

violența furiei și-a urii care mă apucau? Mă abținusem din răsputeri să nu distrug totul în jur, nu voiam s-o sperii. Aș fi putut să fac țăndări mobilele și bancul de lucru, să izbesc cu pumnii în pereți, așa cum făcusem în urmă cu douăzeci de ani când înțelesesem că pierdusem tot. Îmi stăpânisem de bine, de rău mânia, iar asta pentru Rebecca, pentru a o proteja. Prezența ei, chiar și undeva departe, mă liniștea. Dar nu eram decât la începutul poveștii. De unde să știu cum aveam să reacționez la următoarele ei vizite? Voiam să fie aici, voiam să-i spun totul. Acum, că începusem, aproape că simțeam nevoia să-i spun povestea mea până la capăt, ca să mi-o șterg o dată pentru totdeauna din memorie. Eram însă conștient că asta avea să redeștepte în mine tot ce era mai rău.

A doua zi dimineață, m-am apucat de treabă devreme, după o noapte de somn neașteptat de întremător. Senzația de odihnă a dispărut însă rapid. Trecând prin fața fostului grajd, încă adormit, mi-am amintit că Rebecca urma să plece și nu m-am bucurat deloc. Luat de valul propriilor confidențe, nu reușisem s-o cunosc mai bine, și voiam să știu mai multe despre ea. Cine era? Ce-i plăcea? Ce i se-ntâmplase?

Puțin mai târziu, am auzit o portieră trântindu-se. Doar n-avea să plece așa, ca o hoață! Nu se putea. Sau, atunci, chiar că nu mai înțelegeam nimic. M-am dus

repede afară. Și m-am liniștit pe loc. Rebecca venea înspre mine, cu o figură sfioasă. Mistralul era ca de gheață azi și-i făcea părul să-i fluture în jurul feței.
— Trebuie s-o pornesc la drum, m-a anunțat ea.
— Ai scris? am întrebat-o eu abrupt.
De ce reacționam așa?
— Iartă-mă... eram doar curios.
A dat din cap, vizibil liniștită.
— E normal... și... ca să-ți răspund la întrebare... foarte puțin, am încercat să-mi pun ordine-n gânduri... Voiam să știu dacă vrei să citești pe măsură ce avansez... sau când o să termin.
Adică să sufăr iar și iar...
— Nu știu dacă o să am curaj...
— Înțeleg, îmi spui tu când simți nevoia.
— Când te întorci?
— Sper că săptămâna viitoare, dacă nu te deranjează...
— Când vrei tu, chiar și mai repede... Vino, eu sunt aici, n-am de gând să-mi deschid telefonul, așa că nu-ți bate capul să mă anunți din timp. Poți să stai și mai mult, fără nicio problemă... dacă asta te ajută.
Am stat câteva secunde bune uitându-ne unul în ochii celuilalt. Mi-a fost teamă că n-am s-o mai văd niciodată și nu-mi plăcea deloc acel sentiment. Rebecca a tras adânc aer în piept, ca pentru a se aduna sau a se smulge din legătura aceea dintre noi.
— Mulțumesc, Lino, a șoptit ea încetișor. Pe foarte curând, atunci!

Și-a strâns paltonul în jurul său, parcă ar fi vrut să se apere de ceva.

— Ai grijă de tine, i-am zis eu.

S-a răsucit pe călcâie, a pornit-o spre mașină și mi-a aruncat o privire peste umăr. I-am zâmbit, și ea la fel. Apoi a urcat în mașină. Mi s-a părut c-a durat o veșnicie până a pornit-o din loc.

Am urmărit-o cu privirea până a dispărut la capătul aleii.

Eram singur din nou.

Cum de putuseră acele treizeci și șase de ore să răvășească totul într-un asemenea hal?

11

Rebecca

Nu mi-am dat voie să mă uit în oglinda retrovizoare. Singurul motiv pentru care plecasem erau copiii. Fantine și Oscar aveau nevoie să mă vadă, aveau nevoie să se liniștească. Mă puseseră să promit că astăzi mă întorceam. Situația în care mă pusesem îi îngrijora mai mult decât mi-aș fi imaginat. Nici nu era de mirare. Văzuseră cât de distrusă eram. Fusesem cinstită cu ei și le spusesem despre despărțirea iminentă de tatăl lor. Le interzisesem să-i sufle vreo vorbă lui Esteban despre cartea pe care o plănuiam. Eram în casa unui bărbat pe care nu-l cunoșteau și li se părea că nu mai înțelegeau ce-i cu mine. Nu se înșelau. Nu mai eram cea pe care o știau sau pe care o știuseră. Doar ei mă puteau face să mă desprind din acel loc.

Toată seara dinainte, nu făcusem decât să mă gândesc la Lino, care se închisese în casă, în partea cealaltă a curții. Abia mă abținusem să nu-i bat la ușă și să-l întreb cum îi mai e. Sigur, nu schițase niciun gest pentru a mă face să mai stau când îi zisesem că-l las să se liniștească, dar simțisem că nu era deloc în apele lui. Retrăia niște momente cumplite din trecut care îl afectau încă și astăzi, iar

asta îl făcea să sufere. Și eu îi impuneam acea suferință doar pentru a-mi compensa lipsa de inspirație. Rontăisem fără niciun chef o bucățică de pâine cu niște jambon. Din când în când, mă duceam la fereastră să văd dacă-l puteam zări acolo, în casă. Reușisem să-i disting silueta în două rânduri. Părea să se învârtă-n loc. În încercarea de-a nu mă mai gândi la el, îmi deschisesem laptopul ca să m-apuc să pun în pagină lucrurile pe care mi le destăinuise mai devreme. Cuvintele veneau unele după altele, grăbite parcă să se materializeze, dar trebuise să mă opresc, copleșită de propriile simțăminte. Chiar și așa, de departe, îl cunoșteam, intrasem în casa lui, iar asta era o schimbare față de când scrisesem primul capitol. Trăiam la el acasă, îl puteam observa pe îndelete. Și sufeream pentru el. Îmi apăreau, în flash-uri, imagini ale lui Lino la douăzeci și cinci de ani. Tristețea lui, furia lui. Și mă revoltam împotriva lor, împotriva nedreptății pe care o trăise. În cele din urmă, mă dusesem sus să mă culc, păstrând laptopul lângă mine. Crezusem prostește că patul, cu moliciunea și confortul lui, avea să-mi ofere acea detașare care să m-ajute să intru în pielea romancierei. Mă lăsasem însă foarte repede păgubașă. După două ore de răsuceli și zvârcoleli, reușisem să adorm, dar nu-l visasem decât pe el. Nu voiam eu să intru cu totul în acea poveste? Eh, uite că intrasem! Când mă trezisem,

primul lucru care-mi venise în minte era că nu voiam să plec. N-aveam însă încotro. Din pricina copiilor mei. Până una-alta, aveam să las deoparte agitația aia interioară care mă cuprinsese în momentul plecării, când ne priviserăm lung în ochi.

După un drum care mi s-a părut interminabil și în timpul căruia am rumegat aceleași și aceleași gânduri, am ajuns în sfârșit acasă. Am stat câteva minute bune în fața ușii apartamentului, incapabilă s-o descui. Ce făceam acolo? N-aveam niciun chef să reintru în rutina cotidiană, mă temeam foarte tare de revenirea la cenușiul acelei existențe. Din fericire, copiii aveau să fie acolo, lângă mine. Îmi promiseseră c-o să cinăm cu toții.

Fantine și Óscar au apărut împreună de cum s-a înserat. Ne-am așezat imediat la masă, iar ei au început interogatoriul.

— Deci, mamă? Ce mai faci?

— Ziceți-mi mai bine ce-ați făcut voi în aceste două zile!

Trăgeam de timp. S-au executat entuziasmați, nu m-am mirat când am aflat că amicii lor își făcuseră tabăra de bază la noi acasă, dată fiind starea în care găsisem apartamentul. Mă străduiam din răsputeri să fiu atentă la ei. Era însă greu, nu înregistram nimic din ce-mi spuneau. Nu voiam decât un singur lucru, să mă-nchid în camera de lucru și să mă-ntorc la Lino sau, mai bine zis, la povestea lui.

— Și tu, mamă? Merge treaba?

— Da, le-am răspuns după vreo câteva secunde, cât mi-a luat ca să revin la realitate. A fost foarte interesant, am stat mult de vorbă cu...
— Adică acum, gata, poți să-ți scrii romanul?
— Va trebui să mă mai duc. Am nevoie de timp, mai am să-i pun niște întrebări... E prima dată când scriu în felul ăsta, după cum știți, deci încă bâjbâi.
— O să te duci des?
— Nu știu, le-am răspuns, sinceră.
— Dar cine e tipu' ăsta? Zi-ne despre el! Care-i povestea lui, de te interesează așa de tare? s-a aprins fiică-mea.
— Hei, Fantine! Ușurel! a mormăit frate-său. Eu vreau să știu cu ce se ocupă! Mi-ai zis că e specializat în istoria artei? Așa e? Ce perioadă?
M-am afundat în scaun sub rafala lor de întrebări. Nu puteam să nu le spun nimic, căci s-ar fi îngrijorat și mai mult. Trebuiau calmați, numai că eu voiam să-i țin pentru mine pe Lino și povestea lui. Încercam un sentiment de posesie și de protecție deopotrivă.
— Hmmm... cam multe întrebări, scumpilor... Pe scurt, Lino e un tip singuratic, pasionat de munca lui de restaurator... Cred, Oscar, că Renașterea italiană e perioada pe care o cunoaște cel mai bine... Cât despre povestea lui, deocamdată sunt abia la început... Când era doar cu puțin mai mare ca voi, a trăit o pasiune amoroasă pe cât de

extraordinară, pe atât de scurtă... Și-a pierdut și mama, și femeia iubită... ceea ce, pare-se, i-a marcat întreaga viață... Asta-i tot, mai mult nu pot să vă spun deocamdată.

Copiii s-au uitat la mine, împietriți. Le puteam citi gândurile. Nu vedeau nimic extraordinar în treaba asta, nimic pentru care merita să mă ambalez atât de tare.

— Ascultați-mă, știu că, prezentată așa, poate părea o chestie total neinteresantă, dar simt că mai sunt o mulțime de alte lucruri care s-au întâmplat. De-asta trebuie să continui.

Ca la un semn, au ridicat amândoi din umeri, deloc convinși. Nu voiam să le las ocazia de a-mi mai pune și alte întrebări.

— Bun, și voi? Ați stabilit ceva cu tata? Când plecați la Madrid? Cred că abia așteaptă să vă vadă.

Fantine s-a apucat să-mi explice care era planul. Aranjaseră și ea, și frate-său să poată lipsi de la cursuri fără să aibă probleme. Fiică-mea invocase posibilitatea de a beneficia de un stagiu într-un birou de arhitectură din Madrid, iar Oscar, pe aceea de a studia în detaliu câteva tablouri la Muzeul Regina Sofia.

— Cât timp o să fiți plecați?

— O săptămână întreagă!

— Și tata ce părere are? El vă zisese de un weekend, are de lucru, mă rog, așa-mi imaginez. N-o să se poată ocupa de voi...

Trecuseră două săptămâni de când plecase, iar noi nu vorbiserăm nici măcar o dată. De patruzeci și opt de ore, nu mă

gândisem deloc la el, nu-i simțisem lipsa. În schimb — și chiar dacă nu era o veste neașteptată —, faptul că cei doi copii ai mei urmau să meargă la el fără mine era ceva mai greu de îndurat. Mi se părea cam mult totuși, știam ce putere de atracție putea să aibă țara natală a lui Esteban asupra copiilor noștri. De fapt, era o strategie pentru ca ei să nu se mai întoarcă. Iar eu aveam nevoie de ei pentru a mă readuce cu picioarele pe pământ, pentru a-mi reaminti de îndatoririle pe care le aveam.

— Tocmai, mamă, ne întrebam dacă n-ai putea să vorbești tu cu el... Și să-l liniștești, ai fost plecată două zile, iar asta-i dovada că ne putem descurca singuri și că nu va fi nevoie să se ocupe de noi! Suntem adulți de-acum!

— Trebuie oare să-ți amintesc, Fantine, c-ai spus la școală c-o să faci un stagiu cu el? Plus că tata o să fie încântat să te ia cu el peste tot.

Fiică-mea jubila.

— Nu te deranjează că te lăsăm singură atâta timp? s-a neliniștit Oscar.

— Nu vă faceți griji pentru mine... și-apoi, așa o să pot merge la Lino fără să mă tot gândesc la voi.

Urma să am opt zile de libertate, opt zile în care nu mă vor mai bate la cap să vin acasă. Știam precis că, odată ajunși la Madrid, nu vor mai sta tot timpul cu grija mea, iar eu mă voi putea ocupa de scrisul acela care mă depășea.

S-au uitat din nou, perplecși, unul la celălalt, așa că m-am hotărât să le-o tai înainte de-a apuca să mai emită vreun comentariu.

— De altfel, e vremea să mă duc să lucrez.

Un sfert de oră mai târziu, masa era strânsă, bucătăria aranjată, iar eu le uram noapte bună copiilor.

— Somn ușor, dragilor, și stați liniștiți că-l sun eu pe tata.

— O să-i spui și de cartea pe care-ai început-o? m-a întrebat Fantine.

Nu mai aveam încotro. Nu le mai puteam cere copiilor să tacă pentru a mă proteja. Și de ce anume să mă protejeze, în fond?

— Sigur, clar!

I-am pupat cu duioșie și m-am dus în camera de lucru.

Dulcea nebunie

Pentru a înțelege de ce era Lino în căutarea absolutului și a frumuseții, trebuia coborât până la origini. La originea lui, mai exact. Mama sa. Frumoasa, minunata Elena.

Se născuse la mijlocul anilor cincizeci, cu câteva minute înaintea surorii ei, într-o familie cât se putea de tradițională. Însă Elena fusese întotdeauna o copilă aparte. Părinții ei o supranumiseră foarte repede mica lor artistă. Din fragedă pruncie, fusese pasionată de muzică, pictură, dans, istorie. Dar cea mai mare pasiune a sa era Veneția. Legendele ei. Măreția ei. Decăderea ei. Personajele ei. Intrigile ei. Artiștii ei. Cutumele ei. Măștile ei. Carnavalul ei. Nici nu concepea, de altfel, ca acesta să nu mai existe. Ar fi vrut să renască din cenușă cel din veacul al șaptesprezecelea. Citea toate cărțile pe care le găsea despre Serenissima. Restul n-o interesa. Atât de puternică era pasiunea ei, încât a decretat că n-o mai cheamă Hélène, ci Elena. Și pe sora ei geamănă a rebotezat-o. Pauline a devenit Paolina. Fugea de la școală ca să cânte la pian, la vioară, să picteze sau să confecționeze costume și măști. Era un electron liber pe care nimeni nu-l putea stăvili. Până în adolescență, părinții săi au râs de treaba asta, încercând s-o mențină pe un drum

cât mai drept. Crescând însă, Elena a început să aibă niște stări sumbre. Trecea de la exuberanța cea mai deplină la o melancolie dintre cele mai profunde. Pasiunile sale o stabilizau cât de cât, dar toată lumea era neputincioasă în fața acelei suferințe care risca s-o distrugă. Numai sora ei geamănă putea s-o liniștească atunci când cădea pradă devastatoarelor crize de furie ori de tristețe.

La douăzeci și patru de ani, Elena a dispărut fără urmă, ajutată de Paolina care, deși n-avea niciun chef să țină pasul cu excentricitățile surorii sale, era gata de orice pentru a-și ajuta dublul extravagant să cunoască fericirea. Așa că i-a făcut un plan pentru a se volatiliza fără niciun risc. Paolina i-a făcut rost de niște bani și de câteva locuri unde să tragă până ajungea la destinație. Elena a pornit-o la drum. Părinții au căutat-o luni întregi. Zadarnic, căci, cum se apropiau de țintă, Paolina îi deturna.

Elena a reapărut după doi ani, scânteietoare, vioaie, elegantă, întâlnise artiști, fusese model și muză, și participase activ la pregătirile pentru reluarea carnavalului de la Veneția. Ba chiar luase parte la repetiția generală și confidențială. Primul public era programat pentru anul următor, 1980! Elena plănuia să fie și ea acolo. Dar se întorsese și cu o burtă care se tot rotunjea. Vestea nu le-a picat prea bine

părinților săi, mai ales că Elena nu era în măsură să le spună cine era tatăl acelui copil pe care-l aștepta, și nici nu-i păsa, la drept vorbind. Tot ce conta era făptura aceea micuță care creștea înăuntrul său.

Noroc că părinții ei erau destul de înstăriți, aveau mijloacele necesare pentru a-i oferi fiicei lor un loc unde să trăiască după bunul său plac și unde să-și poată crește copilul. Nu mai aveau nicio speranță ca fiica lor să intre în rândul lumii. Călătoria aceea despre care n-au aflat nimic în plus părea totuși c-o ajutase să se maturizeze. Elena devenise femeie. Învățase să-și țină sub control schimbările bruște de dispoziție, era conștientă de responsabilitățile pe care le avea acum că urma să devină mamă. I-a asigurat c-o să aibă foarte mare grijă de copilul său — îl iubea deja la nebunie —, urmându-și în același timp pasiunea. Învățase mult în ultimele luni și-și făcuse numeroase relații. Le-a vorbit despre planul său de-a deveni impresar, lucru care i-ar asigura banii necesari pentru întreținerea bebelușului. Elena n-avea talent pentru o artă anume, dar îi înțelegea pe creatori, îi admira, îi plăcea să se ocupe de ei și să le redea statutul meritat dacă trebuia. Voia să-i ajute. Visa la un loc în care ar putea să-i primească și să-și crească copilul. Îi plăcuse dintotdeauna natura, așa că a pus ochii pe o fermă care avea în jur un hambar, un grajd și terenuri întinse cu pomi fructiferi, o grădină de legume care avea

să le asigure hrana, plus câmpuri cu lavandă și măslini cât vedeai cu ochii. Culmea norocului, casa Paolinei era pe dealul de alături. Puteau comunica trimițându-și mesaje luminoase de pe o parte pe cealaltă a văii. Sora ei nu stătuse degeaba în anii cât ea lipsise. Întâlnise un băiat drăguț, cam fad după gustul Elenei, dar care o iubea pe Paolina. Și care, mai ales, avusese buna idee de a-i face un copil. Amândouă aveau să devină mame în același timp. Paolina și-a propus să se ocupe de finanțele surorii sale gemene, care avea supărătoarea tendință de-a face praf banii.

Lino a văzut lumina zilei în acea fostă fermă, în 1979. A crescut înconjurat de dulcea nebunie a mamei sale, într-un du-te-vino neîncetat de artiști care veneau să lucreze la ei acasă și care o iubeau pe mama sa. Lino n-a avut un tată, ci o mulțime de tați. Bărbații care se apropiau de Elena știau foarte bine că trebuiau să lege o relație specială cu fiul ei, pentru a spera să primească un pic din atenția ei, și n-aveau voie să umble cu prefăcătorii. Elena deținea un al șaselea simț prin care-i detecta imediat pe comedianții atașamentului pseudopatern. Lino avea același farmec ca mama sa și nu întâmpina nicio dificultate în a se face iubit. Oamenii aceia îl copleșeau cu afecțiunea lor, dar în același timp îl creșteau, neezitând să-l dojenească și să-l îndrume pentru a deveni bărbat, chiar

dacă Elena avea întotdeauna ultimul cuvânt în privința fiului ei.

Spațiul acela a ajutat-o să-și găsească echilibrul, își răsfăța fiul, iar susținându-i pe artiști, făcea ceea ce-i plăcea. Și, mai ales, era liberă. Paolina a născut un băiat la câteva luni după ea. Gemenele reușiseră să aducă pe lume aproape niște gemeni. Lino și Alban au fost crescuți ca niște frați.

Elena și Lino se duceau periodic la Veneția. Mama nu putea sta prea multă vreme departe de Serenissima și nu concepea ca fiul său să nu cunoască acel oraș. Voia ca Lino să-i simtă nebunia, magia, misterul. Când erau acasă, Alban petrecea destul de mult timp la ei. Băiețelul acela, mult mai rezervat decât vărul său cel plin de viață, se bucura uneori să guste din acel spirit liber și petrecăreț, chiar dacă nu se simțea deloc în largul lui. Se înghesuia să-și urmeze vărul, așa cum mama lui se înghesuia să-și urmeze sora geamănă. În fiecare vară, se duceau cu familia pe coasta Adriaticii. Doar că Elena și Lino făceau un ocol de câteva zile pe la Veneția. Mama n-ar fi acceptat în ruptul capului să treacă prin zonă fără să respire aerul Serenissimei.

În plus, Elena s-a ocupat de educația artistică și istorică a fiului și nepotului ei. Avea geniul pedagogiei. Și unul, și celălalt au dezvoltat aceeași pasiune ca a ei. Ca să-și facă mama fericită, Lino a

învățat cu sârg în școala primară, la gimnaziu și la liceu, voia să urmeze școlile cele mai înalte ca să se pună în slujba artei, la fel ca mama lui, și ca s-o facă mândră de el. La Alban a fost altfel. El era mai pragmatic decât vărul său cel influențat de ideile fanteziste ale propriei mame. Se aștepta să reușească, dar fără să strălucească, era perfect conștient că nu are puterea de seducție a lui Lino, nu capta lumina așa cum o făcea el. Arta și istoria artei au rămas domeniile sale preferate, așa că a urmat aceeași cale ca Lino, știind totuși că avea să rămână mereu în umbra vărului său.

În ciuda calmului ei aparent, Elena a rămas toată viața o excesivă. A băut, a fumat, a uitat să doarmă, să se odihnească, să aibă grijă de ea. Cu cât Lino creștea, cu atât își îngăduia mai multe excese. Acestea au acaparat-o complet când fiul ei a plecat să-și continue studiile la Paris. Faptul că nu-l mai avea lângă ea i-a redeșteptat vechii demoni. Nu s-a mai putut opri și și-a consumat toate resursele. A intrat în hora amețitoare a petrecerilor, a alcoolului, a carnavalurilor prelungite mult peste perioada lor din an. La fiecare trecere pe acasă, Lino îi vedea privirea tot mai stearsă, Elena slăbea, nu mai mânca aproape nimic, și-a pierdut formele voluptuoase și a început să tușească. Corpul a început să-i cedeze, iar din acel moment, totul s-a precipitat. Nimic nu putea stăvili procesul de

autodistrugere a Elenei. Paolina s-a grăbit să-i stea la căpătâi, în încercarea de a-l proteja pe Lino cât mai mult cu putință. Nepotul ei avea să ajungă în scurt timp orfan.

Când Elena și-a văzut fiul apărând, livid, acasă, a înțeles că totul s-a sfârșit. Dar s-a luptat, a urlat. Nu voia să moară în Provence. Voia să moară la Veneția, turba de furie că n-o mai țineau puterile pentru acea ultimă călătorie. A făcut tot posibilul să se stăpânească atunci când Lino i-a spus că se duce din nou la Paris ca să încheie cu examenele. Când el avea să se întoarcă, Elena avea să-i ceară, ca pe un cadou de adio, s-o ducă acolo pentru ultima oară.

S-o lase să moară în preajma lagunei.

Când îți fuge pământul de sub picioare

Provence, 2004

Lino se apleacă spre chipul și trupul reci ale mamei sale. Îi aranjează *tabarro*, poate sta liniștit, n-o să-i fie frig. Revede în minte zâmbetul ei când i-a arătat ce i-a adus. La întoarcerea lui de la Veneția, ea abia dacă mai putea vorbi. Starea i se degradase îngrozitor în ultimele patruzeci și opt de ore. Îi dăduseră lacrimile de mândrie văzând că fiul său avea în el aceeași nebunie ca ea. În timp ce ea se stingea, el îi povestise despre Veneția, Giorgio și Constance, despre

viața lui care tocmai se schimbase, ea îl strânsese de mână cu puțina putere pe care o mai avea și-i șoptise: „Să trăiți fericiți aici, amândoi“. Când o văzuse cât de tare o epuizase toată lupta aceea, îi murmurase la ureche că n-avea s-o dezamăgească. Pentru femeia aceea, fiul ei era viața ei, îl iubea mai mult ca orice, mai mult decât era îngăduit, nimeni nu și-ar fi putut imagina cât de puternică fusese acea iubire de mamă.

*

Peste două zile, parcă resemnată, încetase să mai lupte. Smulsese atunci un ultim zvâcnet de viață ca să-și mângâie fiul pe obraz. Lino simțise întreaga dragoste pe care ea i-o purta, apoi mâna ei căzuse plină de grație. Lino își pierduse mama, reperul său, nebunia sa. Într-o clipită, devenise bărbat, la fel de abrupt ca în noaptea în care făcuse dragoste cu Constance.

— Lino, a sosit momentul, îi șoptește Paolina.
Știe și el. Își sărută pentru ultima oară mama pe frunte, apoi ia masca făcută de Giorgio cu atâta dragoste și atâta dorință și acoperă cu ea frumosul chip al mamei. Nu s-a născut venețiană, dar va muri venețiană. Se dă un pas înapoi, se desprinde din îmbrățișările mătușii și ale lui Alban. Trebuie să fie tare, degeaba știe că are niște oameni lângă el, se simte singur. Și așa va fi până o va reîntâlni pe

Constance. Capacul de lemn se închide peste trupul mamei sale.

Alaiul care-i însoțește mama este după chipul și asemănarea ei. Lino a avut grijă ca toți care au îndrăznit să vină să-i respecte ultimele dorințe. Arta și frumusețea trebuiau să-i țină tovărășie Elenei în ultima-i călătorie. Prietenii ei, iubiții ei, toți cei care au putut ajunge s-au întrecut în excentricitate. În ciuda lacrimilor zăvorâte în el, zâmbește, are sentimentul că se află la cel mai frumos carnaval din viața mamei sale, în acordurile baroce ale muzicii lui Lully, cântate de cei ce i-au fost alături de-a lungul vieții. Gândul și dorința de-a o revedea cât mai curând pe Constance îl ajută să reziste, în ciuda golului mistuitor pe care-l resimte. Ea a devenit drogul lui, centrul lui de greutate. Și-a pierdut cu totul echilibrul de când a plecat de lângă ea.

Tot restul zilei și toată seara, Lino stă deoparte, observă, înregistrează, ține la distanță orice semn de afecțiune. Singurele pe care le mai îngăduie sunt ale lui Alban. Vărul său își face griji pentru el și-i spune:
— Mă sperii. Suntem aici, cu tine.
— Te înșeli, sunt singur.
— Lasă-ne să te ajutăm, te rog!
Lino îi răspunde tăcând, așa că Alban face în continuare tot posibilul să-l readucă la realitate.

— Am aranjat la școală, o să-ți poți da examenele restante, nu vor să-ți strici parcursul de până acum, ești cel mai bun.

Lino își trece mâna pe după gâtul vărului său. Apoi se strâmbă. Încurajările și complimentele acestuia nu mai au nicio putere asupra lui. Intenționează să savureze până la ultimul strop libertatea pe care i-a picurat-o în suflet mama sa.

— Nu mă mai întorc acolo, Alban, viața mea e în altă parte de-acum. Tu ești cel mai înzestrat, cel mai calm, cel mai echilibrat și mai erudit.

— Lasă prostiile, Lino! Ai înnebunit?

— Nimic nu mă va face să mă răzgândesc, plec cât de repede pot. Ai să vezi, am găsit cel mai încântător motiv ca să renunț la cariera aia de custode unde sigur aș fi ajuns să mă plictisesc. Tu, în schimb, o să excelezi. Sunt convins că vei ajunge o autoritate în domeniu... În ce mă privește, am să trăiesc arta altfel.

N-are niciun chef să-i spună lui Alban despre Constance. Vărul său n-ar înțelege. Îi e drag, dar e prea cuminte ca să priceapă cât de importantă-i făptura aceea care-l ține în viață și-l face să plutească după călătoria la Veneția. Și-n plus, vrea să țină secretă deocamdată existența lui Costance. Numai maică-sa știe de ea, iar asta-i cum nu se poate mai potrivit pentru cât de puternică e poves-tea lor.

Încă de-a doua zi, Lino se confruntă cu realitatea. Asupra lui se abate o adevărată urgie. Află de datoriile maică-sii. Până și Paolina, care-i administra conturile, este surprinsă de cheltuielile uriașe făcute pe la spatele ei. Lino nu-i poate purta ranchiună, mama lui a ajutat, a sprijinit o mulțime de artiști, unii dintre ei ajungând să strălucească peste tot în lume. A muncit pentru arta lor, pentru frumos, și a avut dreptate s-o facă. Dacă ar avea-o în fața lui, i-ar spune să facă același lucru, să nu-și bată capul cu ce va fi în viitor. În schimb, simte o ură feroce pentru vreo câțiva, cei ajunși mai mult decât celebri. Niciunul nu se grăbește să-i sară în ajutor. Își găsesc cu toții cine știe ce pretext ca să-i închidă telefonul în nas, ori cine știe ce scuză ca să nu dea înapoi nici măcar a mia parte din sprijinul pe care maică-sa li l-a acordat pentru a-i ajuta să se afirme. Își promite că într-o bună zi se va răzbuna, va răzbuna memoria mamei sale. Auzind ce-l sfătuiește notarul care, văzându-l atât de tânăr, îi mai vorbește și de sus, Lino explodează cu o furie de care nimeni nu-l credea capabil, nici măcar el. Individul a îndrăznit să-i sugereze că ar fi bine să vândă proprietatea mamei sale. Locul acela care a făcut-o fericită, locul în care s-a născut el și unde a crescut. Refuză categoric. Toți — Alban, Paolina — îi spun că n-are încotro.

*

Zilele trec una după alta, dar Lino se luptă în continuare, caută soluții. În cele din urmă ia singura decizie rezonabilă și responsabilă, chiar dacă asta îl distruge: să vândă terenurile din jurul fermei, livezile în care mamei îi plăcea să se plimbe și să culeagă fructele pârguite. Și-a fixat o limită. Să nu se atingă niciodată de casă, de fostul grajd unde mama îi găzduia pe artiști și de hambarul unde aceiași artiști creau. Numai că asta necesită timp, mult timp, iar tot acest timp îl îndepărtează de Constance. Pe zi ce trece, lipsa aceea îl roade tot mai tare. Simte că se izolează de lume. Nu mai are răbdare cu nimeni. Toată ființa sa urlă după Constance, singura făptură care-l poate liniști.

Încearcă să-i scrie, începe scrisori pe care nu le termină și nu le semnează niciodată. Cuvintele îi par fade, ridicole, mult sub ceea ce simte el. În momentele de slăbiciune sau de deznădejde, e gata să sune la atelierul lui Giorgio ca să vorbească cu ea, să-i audă glasul, s-o liniștească, să-i explice prin ce situație trece. Lui Lino i se pare însă c-ar fi ceva atât de vulgar, încât nu mai trece la fapte. Este convins că iubirea lor e superioară, nu se poate coborî la nivelul unor constrângeri materiale. Nu, Lino nu poate s-o sune, să-i spună „alo, eu sunt". Ei doi sunt deasupra acestor lucruri. Știe că ea știe că el se va întoarce. O să-l aștepte, chiar dacă asta o să dureze mai mult decât se gândea el. Constance nu

va pleca de la Veneția fără el. Din noaptea aceea, sunt legați unul de celălalt. Din punctul de vedere al lui Lino, sunt deja căsătoriți. Ca să se calmeze, închide periodic ochii și vede în gând lănțișorul și medalionul cu Sfântul Marcu atârnând la gâtul lui Constance, odihnind în siguranță pe pielea ei dezgolită. Imaginea aceea îi dă puterea să reziste.

*

Trec săptămâni întregi, apoi încep să treacă luni. În cea mai mare parte a timpului, Lino stă singur în casa mamei sale, încă-i e greu s-o considere casa lui. Asistă la montarea gardurilor care amputează proprietății o parte din terenuri. Îi vine să-i ia la bătaie pe cei care smulg din pământ copacii maică-sii. Așa că se închide în casă și așteaptă momentul când va putea să plece după Constance. Alban s-a întors de mult la Paris. Lino nu se obosește să vadă ce mai face. Singurul contact pe care-l acceptă este cu mătușa lui, care îl vizitează aproape în fiecare zi. Biata Paolina e foarte îngrijorată pentru nepotul său.

— Lino, fii rezonabil, îi spune ea. Maică-ta n-ar fi vrut să ajungi în halul ăsta din pricina acestui loc. Ce faci, renunți la propria viață? Sunt lucruri pe care nu le mai poți recupera, oricât te-ai strădui.

— Stai liniștită, o să se rezolve totul curând, iar viața care m-așteaptă o să fie fabuloasă.

Ea își trece mâna, cu tandrețe, prin părul lui.

— Îmi amintești atât de tare de Elena… Semeni atât de mult cu ea…

Remarca Paolinei îl face pe Lino să zâmbească și să-și strângă mătușa în brațe. Și ea seamănă cu mama lui, dar e versiunea rațională, ponderată.

— Bunicii tăi n-au avut ce face, Elena a trăit așa cum a găsit de cuviință… Iar tu faci exact ca ea! Pe riscul tău…

După trei luni de lupte, a venit în sfârșit și ziua în care Lino poate pleca liniștit din casa mamei sale. E casa lui de-acum, iar în curând va fi și a lui Constance. Mătușii și lui Alban le spune doar c-o să lipsească un timp. Nu răspunde la nicio întrebare. Vrea să țină totul secret, și destinația, și planul.

Ia un tren de noapte până la Veneția. Și-o rupe din nou la fugă de îndată ce pune piciorul pe peron. Își amintește cu emoție de goana lui dezlănțuită pe aceleași străzi, din urmă cu câteva luni. Simte în preajmă prezența mamei sale. Nerăbdarea și dorința îl mistuie și-i dau aripi. Intră în trombă în atelierul lui Giorgio.

— Constance! Constance! Unde ești?

Încremenește văzând că nu-i nimeni la birou. Îl strigă pe Giorgio.

— *Giorgio! Dov'è Constanza?*

Venețianul iese din adâncurile atelierului, are o privire rea, dură. Lino nu l-a mai văzut niciodată așa. Îl apucă

instantaneu groaza. Refuză să se gândească la ce n-ar fi cu putință.

— Unde e?

— *Se n'è andata*, Lino, a plecat... A suferit prea mult așteptându-te.

— Spune-mi unde e! strigă Lino, înroșindu-se la față. Se vede clar că știi!

— *Mai!* Am să vă protejez pe unul de celălalt, așa cum mi-ar fi plăcut să mă protejeze și pe mine cineva de mama ta.

Lui Lino i se pune un văl negru pe ochi, pierde orice simț al realității și-l înșfacă pe Giorgio de guler, izbindu-l violent de perete. Refuză să vadă durerea pe care i-o pricinuiește acelui om pe care l-a respectat atât de mult până atunci.

— Zi-mi odată unde s-a dus! îi poruncește el, strângându-l cu și mai multă putere.

— *Picchiami!* Lovește-mă cât vrei, omoară-mă dacă asta te liniștește, viața mea a trecut, dar a lui Constance abia începe. Și a ta la fel, Lino. Se stingea pe picioare așteptându-te, crezând în ceea ce i-ai promis. Nu sunteți făcuți unul pentru celălalt! Ați ajunge să vă chinuiți reciproc!

Lino izbește cu pumnul la câțiva centimetri de fața lui Giorgio și scoate un răget de fiară feroce. Violența se descătușează în el, incontrolabilă, făcându-l să distrugă totul în jur. Giorgio nu caută să-l oprească, traversează atelierul, trage oblonul și se așază într-un colț. Se uită lung cum puștiul acela pe

care-l știe de când lumea își descarcă suferința din dragoste.

În cele din urmă, după un prăpăd care a părut să dureze o veșnicie, Lino se prăbușește la pământ, în mijlocul haosului pe care l-a creat. Se leagănă înainte și-napoi, plânge în hohote pentru prima oară de când și-a pierdut mama. Nu sunt doar câteva lacrimi care-i curg pe obraji, sunt șuvoaie întregi, i-a fugit pământul de sub picioare, nu mai e nimic, nu mai are nimic. Din vina lui, din orgoliu, din dorința de frumos și de iubire absolută, a pierdut totul. Când Giorgio simte că s-a mai domolit criza, se ridică de pe scaun și se apropie de un Lino total abătut. Îi trage un șut în gambă ca să-l facă să reacționeze. Privirea cumplită a tânărului îi rupe inima. Face eforturi uriașe să se țină tare, să nu-i spună unde a trimis-o pe Constance ca să încerce să se vindece.

— O să stai la mine până repari tot ce-ai stricat. După aceea pleci și nu vreau să te mai văd. Niciodată. N-o să mai intri niciodată pe ușa asta, din respect pentru memoria mamei tale... În seara asta o să bei, o să bei până-ți trece setea, iar mâine te apuci de treabă.

Din acel moment, Lino trăiește în atelierul lui Giorgio, doarme pe o saltea pe care *mascherero* i-a pus-o pe jos. Nu scoate o vorbă. Execută ordinele lui Giorgio. Acesta din urmă îl trimite la fratele său, Giacomo, care e restaurator

de mobilă de artă. ln fiecare dimineață, Lino pleacă de la atelierul de măști și intră în cel de alături. Giorgio îi dă instrucțiuni clare fratelui său. Nu are voie să-l ajute cu nimic, Lino trebuie să se ocupe singur de tot ce a distrus. Așa că Lino, docil, nu are încotro, trebuie să învețe. Se uită cu atenție, ascultă, descoperă, ia în mână ustensilele, se rănește, face încercări pe mobile mai puțin valoroase sub ochiul intransigent al lui Giacomo.

După câteva săptămâni de ucenicie, acesta consideră că e pregătit. Lino se apucă de una dintre cele mai mari lucrări din viața sa, sub supravegherea lui Giorgio, care, în acest timp, trebuie să refacă toate măștile distruse. Cei doi lucrează cot la cot, fără să-și adreseze vreun cuvânt. Lino taie cu ferăstrăul, șlefuiește, decupează, lipește, lustruiește, face schițe, caută soluții pentru a obloji etajerele, bibliotecile, mesele pe care le-a atacat cu atâta înverșunare. Face tot posibilul să șteargă urmele pe care le-a lăsat. Seara bea, bea ca să uite în continuare și să poată adormi. Și plânge de dorul lui Constance. Suferă mult, foarte mult. Se simte locuit de același demon ca mama sa. Excesul.

După două luni de roboteală, atelierul își regăsește în sfârșit strălucirea. Lino își aranjează în rucsac puținele lucruri pe care le luase cu el. N-așteaptă nimic de la Giorgio, îl știe prea bine, nu va încălca

niciodată pactul pe care l-a încheiat cu sine însuși, o va proteja pe Constance. În timp ce se pregătește să plece fără a se mai osteni să-l salute pe Giorgio, intră în atelier fratele acestuia. Urmează o discuție aprinsă între cei doi italieni, Giorgio se postează în fața lui Lino, în vreme ce fratele său se uită cu atenție la ce a lucrat. Lino e atât de sleit de puteri, încât nici nu încearcă să înțeleagă ce-și spun cei doi. Nu vrea decât s-o șteargă și să se bage într-o văgăună unde să-și aștepte moartea, ca un câine.

— Ești talentat, *ragazzo*, îl anunță restauratorul.

Lino nu are nicio reacție în fața acelui compliment. Nu vede de ce i-ar păsa.

— Hei, Lino! N-auzi ce-ți spune omul? îl ia la rost Giorgio.

Lino își ridică spre el privirea tenebroasă. Giorgio cedează, se apropie și-l prinde cu o mână de ceafă.

— Ori stai până crăpi de tristețe, ori îți transformi talentul în artă... De ce nu-ți dedici viața reparării de minunății stricate?

Lino nu răspunde nimic, se smulge din mâna venețianului, își înșfacă rucsacul și pleacă din atelierul de măști fără să se uite-n urmă.

În ciuda urii pe care o simte pentru Giorgio, i-a rămas în minte sfatul pe care i l-a dat. În trenul care-l duce înapoi spre casa maică-sii, se tot gândește la vorbele acelea. *Repararea de minunății stricate.* Ar putea fi, într-adevăr, misiunea vieții sale,

acum că, nemaiexistând Constance, nimic nu mai are sens, valoare, savoare. Dacă e să aleagă viața în locul morții — căci, Dumnezeule, numai la moarte s-a gândit toată perioada aia interminabilă cât a stat la ticălosul de Giorgio! —, ar face-o pentru maică-sa și pentru amintirea sa. N-o să se ridice niciodată la nivelul ei, dar e dator să încerce măcar să-i recâștige respectul pe care sigur i l-a pierdut. Și ce-ar putea fi mai potrivit decât să aibă grijă de niște obiecte de artă?

Viitorul îi este de-acum pecetluit. Se hotărăște să intre la o școală profesională ca să învețe meserie. În câteva săptămâni, totul e aranjat. După ce trece de șocul avut la aflarea veștii, Paolina înțelege că nu are suficientă influență asupra lui Lino pentru a-l face să-și bage mințile-n cap și să renunțe la acea schimbare de macaz. Nepotul ei s-a afundat într-o lume întunecată. Nu va ieși de-acolo decât dacă așa hotărăște el. Se mulțumește așadar să-i spună că ea îi va fi mereu alături. Lino se străduiește să fie cât mai delicat cu mătușa sa, care-i e ca o a doua mamă. O strânge în brațe și își termină de pregătit plecarea. Trebuie să încuie casa mamei pentru o durată nedeterminată. Nu știe când se va întoarce. Nici dacă se va mai întoarce vreodată.

Când se pregătește să tragă zăvorul de rămas-bun la ușa casei, apare în curte

Alban, panicat.
— Încă n-ai plecat! exclamă el. Mi-era teamă c-o s-ajung prea târziu.
— Prea târziu pentru ce? bombăne Lino.
— Pentru a te opri să faci cea mai mare tâmpenie din viața ta!
— Poți să încerci cât vrei, nimic nu mă va face să mă răzgândesc.
Lino închide lacătul, bagă cheile în buzunar și o pornește hotărât spre mașină. Nu trebuie să cedeze. Se gândește la maică-sa... trebuie să fie tare, intransigent cu sine însuși.
— Stai! strigă Alban.
Lino se oprește-n loc, obosit. Nu mai are niciun strop de energie pe care să-l consume cu vărul său.
— Știu că e greu să-ți pierzi mama, dar ăsta nu-i un motiv să...
— Nu știi nimic! explodează el, răsucindu-se către Alban. Habar n-ai ce am pierdut eu! Și n-o să stau acum să-ți explic, că oricum n-ai înțelege.
Simte cum durerea îi țâșnește din adâncul pântecului. Îi e atât de rău fără Constance! Nu poate accepta că nu l-a așteptat. Ce-a făcut-o să se-ndoiască de iubirea lor? Probabil că nenorocitul ăla de venețian a montat-o împotriva lui. Dar de ce? Ce i-a făcut el acelui individ ca să-l lipsească de iubirea vieții lui?
Lino tresare când Alban îl prinde de umeri.
— Vino cu mine, îi propune acesta. Mă duc la Roma pentru câteva luni, particip la un ciclu de conferințe despre

Renaștere. Fac eu cumva și te înscriu și pe tine. Ești mult prea bun ca să ajungi un simplu restaurator.

Lino se dă brusc înapoi. Alban nu pricepe absolut nimic. Dacă Constance l-ar fi așteptat și n-ar fi rupt firul acela invizibil care-i ținea legați, l-ar fi putut însoți amândoi pe vărul său. Lino e convins că ei i-ar fi plăcut la nebunie să participe la acele cursuri. Iar asta îl îndurerează și mai mult.

— De ce-ai vrea să vin cu tine? izbucnește el. Cine ești tu să știi ce e mai bine pentru mine?

Alban ia o față rugătoare.

— Ne-am relua viața pe care o duceam înainte de dispariția Elenei. De asta ai nevoie acum...

Lino izbucnește în râs. Dar e un râs rău. În primul rând, nu vrea să mai audă niciodată de Italia și nici să mai calce pe-acolo. Apoi, oricât de drag i-ar fi vărușău, e perfect conștient că propunerea lui nu vine din generozitate. Lino nu mai este cel care a fost, chiar dacă asta îl întristează și mai tare...

— Tu ai nevoie de asta, îi răspunde el în cele din urmă. Ți-e frică să te duci singur... Nu te baza pe mine... M-am schimbat, Alban... Nici nu știi cât de mult! Și va trebui și tu să te schimbi. Să te maturizezi naibii odată! Eu n-o să mai stau după fundul tău și n-o să te mai ajut. Trăiește-ți viața și uită de mine!

— Nu se poate... nu poți să-mi faci una ca asta... cum să mă lași așa? Suntem ca

frații...

— Eu nu mai am pe nimeni, n-ai cum să schimbi situația, asta e...

Lino îl lasă singur, deși vede cum vărului său i se umplu ochii de lacrimi. Încearcă să se convingă că i-a făcut de fapt un serviciu, chiar dacă într-un mod mai brutal. Văru-său trebuie să devină bărbat, iar asta înseamnă trecerea prin încercări și prin despărțiri, el știe cum e.

Și-a făcut datoria, așa că poate să-și înceapă această nouă viață de la care nu așteaptă nimic.

12

Rebecca

Mi-a trebuit aproape o săptămână ca să scriu aceste pagini. Vinovate pentru o așa încetineală nu erau nici lipsa inspirației, nici cea a muzicii cuvintelor. Era vorba doar de capacitatea de-a trece eu însămi prin chinurile lui Lino. Le simțeam în propria-mi ființă, le înduram ca și cum ar fi devenit ale mele. Plângeam, mă țineam cu greu să nu urlu ori să răstorn totul în jur. Respiram tot mai precipitat ori mi se tăia pur și simplu răsuflarea de la atâta suferință. Fiecare paragraf era un val copleșitor care mă-nghițea cu totul, fiind nevoie de o energie uriașă ca să revin la suprafață. Eram într-o permanentă căutare a cuvântului potrivit, a cuvântului care să onoreze acele trăiri, trăirile lui devenite și ale mele. La sfârșit, eram întotdeauna epuizată, strivită, trecută parcă prin cazne și simțeam nevoia să fiu lângă el, să-l consolez pentru ceea ce trăise în urmă cu douăzeci de ani. Aș fi dat orice ca să-i pot schimba povestea, dar era prea devreme. N-aveam puterea să-i învii mama și nici să i-o aduc înapoi pe Constance.

*

Mi-ar fi plăcut tare mult s-o cunosc pe Elena, să vorbesc cu ea, să-i descopăr dulcea nebunie — cum o numea fiul ei —, aceea care, din câte bănuiam, nu putuse fi diagnosticată la vremea respectivă. Aș fi avut cu siguranță multe de învățat de la acea femeie. Oricât de departe ar fi mers cu excentricitățile ei.

Cât despre Constance... Aveam să i-o aduc oare înapoi? Nu eram prea sigură. Cum de nu putuse avea încredere în el până la capăt? N-ar fi putut să-l mai aștepte câteva săptămâni sau câteva luni? De ce nu smulsese de la italianul ăla bătrân niște informații despre Lino și mama lui? Ar fi putut să dea fuga la el, să-l susțină, să-i stăvilească lacrimile. De ce nu se bătuse pentru ei doi? Întâlnirea lor, noaptea lor de amor și legămintele făcute nu-i fuseseră oare de ajuns pentru a-și da seama că omul acela era dincolo de constrângerile timpului? Sau poate că Lino nu trăise aceleași clipe ca ea. Să i se fi părut lui totul mult mai mare, mult mai puternic? Plus că putuse să-și facă și amintirile mai grozave decât fuseseră în realitate...

Romanul acesta îmi permitea să stabilesc o altfel de relație cu personajele mele. Până atunci, ajunsesem întotdeauna să mă atașez de toate, chiar și de cele mai puțin simpatice, le găseam scuze pentru orice defect, acordându-le întreaga-mi indulgență. Nu și de astă dată. Îndeosebi în privința lui Constance. Simțeam o

ostilitate tot mai mare față de ea. Despre Alban încă nu știam ce să cred. Rămânea în continuare greu de descifrat.

*

Trebuia să mai aștept încă două zile până s-o pornesc din nou la drum și să mă reîntâlnesc cu Lino. Plănuisem să-i duc pe copii la aeroportul Orly, după care s-o șterg în Provence. Nu mă înduram să-i las să plece mai repede, deși mă rodea pe dinăuntru dorul... nu... nu dorul, faptul că nu puteam înainta cu scrisul. Refuzam ideea că mi-ar putea fi dor de Lino. Nu era decât un personaj. De care mă atașam ceva mai mult decât de celelalte.

Soneria telefonului m-a smuls din gândurile în care mă adâncisem.
— Bună seara, Becc.
Esteban. Discutasem cu el numai prin mesaje despre șederea copiilor la Madrid, nu-mi găsisem nici până acum curajul să-l sun. Mă simțeam foarte stânjenită la gândul că trebuia să-i spun despre noul proiect de carte.
— Esteban... ce mai faci?
— Muncesc întruna, dar îmi place. Nici nu știu când trece timpul!
Era fericit, îmi dădeam seama după voce.
— Și o să te descurci cu copiii?
— Stai liniștită, chiar mă bucur c-o să stea mai mult. Dar tu? N-am înțeles foarte exact ce zicea Fantine... ai început să te miști?

Am dat ochii peste cap, amuzată de ce gură spartă putea să fie fiică-mea.
— Da... eu... Lucrurile au evoluat în aceste două săptămâni... M-am reapucat de scris.
— Ce? a râs el, ironic. Deci chiar trebuia să mă car de-acasă ca să-ți regăsești inspirația!
M-a durut agresivitatea lui, dar am făcut tot posibilul să-mi păstrez calmul, n-aveam niciun chef să mă cert cu el.
— A fost un concurs de împrejurări... n-a venit așa, din senin... Am întâlnit pe cineva care a început să-mi povestească viața sa... și a fost o chestie atât de tare, încât mi-a venit s-o scriu și să fac din ea un roman.
— OK, deci...
Nu era nevoie să-l văd ca să știu că stătea să explodeze.
— Trebuie să mă duc la el ca să-mi poată povesti în continuare, pe îndelete.
— La el? E un bărbat? s-a ambalat Esteban.
— Da, care-i problema?
— Problema, Rebecca? Îți bați joc de mine? Te duci acasă la un tip pe care nu-l cunoști și care te-a făcut să te reapuci de scris! Ce credeai c-o să zic?
— Ai uitat c-ai plecat ca să luăm o pauză? Și că, înainte de plecare, mi-ai dat de înțeles c-o să ne despărțim de tot? Nu m-așteptam să sari în sus de bucurie, dar măcar să mă încurajezi și tu un pic. Mă adun, nu mai vegetez toată ziua, m-am întors la vechea mea meserie.

— Nu despre asta este vorba, sunt foarte bucuros că scrii din nou, dar te duci să te-ntâlnești între patru ochi cu un bărbat!

De unde venea oare instinctul ăsta de proprietate?

— Pentru un roman! Lino e un personaj. Și tu? Tu ce faci? Nu muncești tot timpul cu o femeie? am atacat la rândul meu.

N-avea ce să-mi răspundă. Aveam dreptate, nu găsise altceva mai bun de făcut decât să-mi explice, în urmă cu câteva săptămâni, că avea să lucreze la acel proiect împreună cu o oarecare Pilar cu care-și dorea de ani întregi să colaboreze.

— Esteban, am continuat, de când te știu eu, întotdeauna ai fost înconjurat de femei, oriunde lucrezi, toate roiesc în jurul tău! Dacă aș fi făcut o criză de fiecare dată, aș fi murit de mult! Așa că gelozia ta tardivă e mai mult decât deplasată! Le-am lăsat copiilor coordonatele lui Lino, adresa, numărul lui de telefon, vor putea să dea de mine oricând, ca de obicei.

A oftat din rărunchi, obosit.

— Becc, iartă-mă… nu mi-e deloc ușor.

— Și crezi că mie mi-e? Îmi pare rău c-o iei așa. Nu mai are chiar niciun rost. Bucură-te de copii! Pe curând!

Am închis, sleită de puteri. Eram epuizată de neînțelegerile dintre noi, de starea relației noastre de cuplu care numai cuplu nu mai era, de răul pe care ni-l pricinuia propria noastră indiferență.

Trecuseră mai bine de două săptămâni de când plecase și noi tot nu reușeam să comunicăm fără să ne rănim. Iar prezența lui mi-era tot mai îndepărtată cu fiecare zi care trecea, fiindcă reușeam din nou să scriu. Nu mi-era dor de el. Dimpotrivă, telefonul acela îmi redeșteptase niște senzații pe care nu le mai suportam. Eram perfect conștientă că nu căutase niciodată cu bună-știință să mă sufoce și totuși exact asta făcea.

Apariția lui Lino în viața mea îmi dădea peste cap reperele. Scriam așa cum n-o făcusem niciodată, respiram din nou, așa cum nu mai respirasem de ani întregi, aveam sentimentul că sunt tot mai mult eu însămi. Nu mă mai simțeam într-un continuu decalaj față de ceilalți. Spuneam tot mai des ce gândeam. Cel puțin începeam să-mi dau voie s-o fac. Refuzam, chiar și în numele poveștii mele cu Esteban, să renunț la ceea ce trăiam de câteva zile încoace. Era foarte puțin ca timp, dar mie mi se părea foarte mult... și foarte clar. Aveam să termin de scris romanul lui Lino atunci când avea să se întoarcă bărbatu-meu. Abia atunci aveam să mă pot gândi din nou la ceea ce se contura drept inevitabil.

Discuția aceea îmi confirma că totul s-a încheiat. Cel puțin din punctul meu de vedere. Și-apoi, habar n-aveam ce trăia Esteban în Spania. Din spusele copiilor, care vorbeau cu el la telefon, era fericit, mai entuziasmat ca oricând. Își regăsise strălucirea departe de mine. Iar eu

o redescopeream pe a mea — desigur, ceva mai palidă ca a lui, ca de obicei — departe de el...

13

Rebecca

Singura soluție pentru a ieși din toate astea cu capul sus era să-mi văd de drum și să mă concentrez la ceea ce-mi propusesem să fac.

Inima-mi bătea mai-mai să-mi spargă pieptul când am intrat pe drumeagul ce ducea la casa lui Lino. Tremuram de nerăbdare și de încordare. La fel ca prima dată când ajunsesem aici, era târziu și-un întuneric de tăciune. Asta era singura similitudine. Fiindcă acum știam unde sunt. Oare cum avea să mă primească? Trecuse mai bine de o săptămână fără să fi schimbat vreo vorbă. Eu, una, mă gândisem tot timpul la acel aranjament care să m-ajute să avansez cu romanul, dar Lino? Putea foarte bine să se fi răzgândit, să-și fi schimbat radical atitudinea. Văzusem cât de brusc se putea suci ca dispoziție. Nici nu îndrăzneam să mă gândesc în ce stare m-ar fi adus o chestie ca asta. Am făcut tot posibilul să rămân optimistă. Nu m-a ținut însă prea mult. Mă gândisem aproape la toate, dar nu și că aș fi putut găsi locul gol. Atelierul era cufundat în întuneric, la fel și fostul grajd, dar, mai surprinzător, și casa. Iar ca să pună capac la toate, nici mașina nu i se vedea pe

nicăieri. Fără să mai stau pe gânduri, am scos telefonul să-l sun. Căsuța vocală. Totuși Lino mă asigurase c-o să fie mereu acolo. Ce pățise oare?

Cu toate astea mi-era imposibil să plec, așa că m-am apropiat de casă. În ușă era prins un bilet pentru mine. L-am luat și i-am văzut scrisul de mână, fin, elegant:

> Rebecca,
> Dacă ajungi în seara asta, eu, după cum poți vedea, sunt plecat. Sunt la Jérémy și Émilie, cred că ți-am vorbit despre ei. Ușa e descuiată, intră în casă, instalează-te, nu trebuie decât să mai pui un lemn pe foc. Când o să mă-ntorc, o să mă ocup eu de soba din fostul grajd. Nu te duce acolo, e prea frig, iar soba aia cam face figuri la aprinsul focului. Mănâncă, ia din dulapuri tot ce-ți trebuie, o să găsești pe tejghea și o sticlă de vin. Simte-te ca acasă!
> Lino

Ce ușurare și ce bucurie am simțit în acel moment! Mă aștepta, carevasăzică. Primul meu gând a fost să nu-l ascult, mi-am luat din portbagaj geanta și valiza și am traversat curtea, hotărâtă să mă instalez „la mine". Fostul grajd era deschis și înghețat. Chiar și cu cea mai tare voință din lume și cu trei pulovere de lână pe mine, tot m-aș fi congelat dacă-l așteptam acolo. Am dat curs așadar invitației lui. De cum am intrat în

casă, m-a învăluit mirosul de ceară de parchet și de foc de lemne. Am căutat pe dibuite de unde să aprind lumina. Mă simțeam ca o intrusă, așa că am închis ușa fără să fac niciun zgomot. Am stat câteva secunde bune fără să mă mișc, intimidată că eram la el acasă în absența lui. Apoi m-am dezmeticit, doar n-aveam să stau așa, încremenită, toată seara! M-am ocupat de șemineu, după care m-am prăbușit pe una dintre canapele și m-am uitat în jur.

Acum că știam povestea acestei case și ce viață incredibilă adăpostise, eram conștientă de puterea și de importanța ei pentru Lino. Era locul la care mama sa ținea atât de mult, pe care-l găsise pentru el, pentru a-l crește pe el, doar că această casă pe care se încăpățânase s-o păstreze în amintirea ei era în același timp vinovată de pierderea lui Constance. De ce o ținuse atâta vreme? Ani în șir, cât își făcuse ucenicia, o neglijase cu totul, din câte înțelesesem. În locul lui, probabil că aș fi vândut totul rapid, în niciun caz nu m-aș fi gândit să trăiesc în locul care mă lipsise de ființa pe care o iubeam. Sau poate că așteptase în continuare întoarcerea lui Constance, neputând accepta c-o pierduse pentru totdeauna. Mama lui îi ceruse să trăiască fericit aici, cu ea. Mai spera el oare să onoreze acea promisiune? Mi se părea imposibil, dar de la el te puteai aștepta la orice.

Puteam înțelege de ce ținea cu dinții de ea, casa asta era într-adevăr

extraordinară. Din clipa în care-i trecusem pragul, în ciuda anxietății care mă stăpânea, mă simțisem foarte bine. Întâmpinată cu blândețe, cu căldură. Ferită de lume și de realitate. Eram convinsă că păstrase amprenta mamei lui. Era suficient să vezi tablourile, tapiseriile, sculpturile, covoarele ce acopereau dalele de teracotă originale. Inițial, existase pare-se un zid care despărțea salonul de bucătărie, parcă-l și vedeam pe Lino demolându-l, poate într-un acces de furie, de durere sau de tristețe. Dăduse o notă de modernitate construind, probabil cu mâna lui, tejgheaua asta de lemn lustruit pe care mâncaserăm în prima seară. Bucătăria, cu mobile vechi de fermă, păstrase un aer arhaic. Salonul, pe de altă parte, era orientat către șemineul cel uriaș. Iar câteva canapele vechi de piele împrejmuiau o masă joasă din lemn prețios.

În cele din urmă, m-am ridicat și m-am apropiat de corpurile de bibliotecă pe care numai o magie le făcea să stea în picioare. Erau pline-ochi cu cărți de artă și de istorie. Printre ele, câteva trebuie să fi fost extrem de rare, mi-am trecut degetele peste scoarțele lor și mi-am imaginat moliciunea hârtiei vechi din interior, mirosul lor de timp prăfuit. Împrăștiate printre cărți, mai multe fotografii înrămate. N-am rezistat în fața curiozității. Am descoperit chipul Elenei. Era de o frumusețe amețitoare. Ochii

mari, care păreau să aibă aceeași tentă cenușie ca ai lui Lino, adăugau strălucire trăsăturilor extrem de fine ale feței, părul brun i se revărsa în cascadă peste umeri și pe spate. Întreaga ei făptură degaja o senzualitate extraordinară. Imaginile o arătau la carnavalul de la Veneția. Una dintre ele mi-a reținut atenția în mod special. Lino stătea lângă Elena, arăta aproape ca un bărbat. Am luat-o ca să mă uit la ea mai de-aproape. Într-un colț era înscrisă o dată. 1996. Lino avea șaptesprezece ani. Era costumat și pregătit să-și însoțească mama. Era îmbrăcat în negru, iar în mână ținea o mască albă, lipsită de orice expresie. Privirea lui avea o intensitate tulburătoare. Paralizantă.

*

Viața pe care o trăise alături de mama aceea neobișnuită, educația pe care ea i-o oferise nu putuseră decât să-l închidă într-o aspirație către absolut și pasiune, dar și către distrugere. Lino nu putea nici să trăiască, nici să gândească precum muritorii de rând. Oare cum i se părea propria-i existență atunci când se oprea cu privirea asupra acestei amintiri din trecut? M-am gândit din nou la întâlnirea lui de la Veneția cu Constance, își închipuise mai mult ca sigur că avea să continue tradiția maternă. Și m-am întrebat: în condițiile în care Constance percepuse sufletul chinuit, artistic, complex și radical al lui Lino, nu i se

făcuse oare frică? Cum putea reacționa o tânără în fața unui astfel de om? Dăduse oare înapoi după plecarea lui Lino? Cu timpul, își spusese poate că nu-și va putea asuma niciodată o astfel de dragoste. Dacă tânăra care fusesem cândva s-ar fi aflat în aceeași situație, oare ce reacție ar fi avut? M-aș fi simțit depășită de aspirațiile lui Lino? Ar fi putut ardoarea lui, pasiunea lui să mă îndepărteze de el? Sau m-aș fi aruncat cu capul înainte, împreună cu el, chit că asta m-ar fi dus la pierzanie? Regreta acum Constance că n-o făcuse? N-aveam să știu niciodată. Nu puteam decât să-mi imaginez. Și eu, în locul ei? N-aș fi încercat orice ca să dau de el? Nebunia acelor întrebări m-a făcut brusc să mă cutremur și să pun la loc fotografia lui Lino.

După ce am mâncat ceva de seară și am băut un pahar de vin, mi-am luat laptopul, intenționând să-mi notez impresiile, întrebările și frământările. Am mai băgat un lemn în șemineu și m-am așezat confortabil pe o canapea. Am tastat câteva cuvinte, câteva fraze, dar am renunțat rapid. Eram prea emoționată și prea tulburată de senzația aceea că lucrurile imaginare și cele reale, simțite ceva mai devreme, se amestecau tot mai mult și n-aveau cum să dispară în limburile gândirii.

M-am cuibărit între perne și m-am pierdut în contemplarea focului din cămin.

14

Lino

I-am salutat pe Jérémy și Émilie dând flash-uri cu farurile, în timp ce ei îmi făceau cu mâna de pe aleea din fața castelului. Mă dusesem la ei pretextând că vreau să văd cum merg lucrările. Îi cunoșteam suficient de bine ca să știu că, dată fiind ora la care veneam, îmi vor propune să rămân la masă. Abuzasem cu bună-știință de generozitatea lor. Nu voiam să mai petrec încă o seară așteptând sosirea Rebeccăi.

Trecuse mai mult de o săptămână de când plecase. Răbdasem trei zile, după aceea începusem să sper și să-i tot aștept întoarcerea. Mă blamam pentru un asemenea comportament, iar pe ea eram teribil de furios. În câteva ore, mă făcuse să mă confrunt cu propria-mi singurătate și cu jalnica viață pe care o duceam. Și totuși, prin vocea ei, prin prezența ei, prin așteptările pe care le avea de la mine și povestea mea, reușea să aducă o mică rază de lumină. Plecarea ei lăsase în urmă un gol care mă absorbea.

*

Eram slab și stupid, așa că, atunci când o ștersesem de-acasă, lăsasem un bilet în ușă. „Nu se știe niciodată!“ mă gândisem

eu înainte de-a o porni spre prietenii mei care nici nu-și imaginau prin ce treceam. Când apărusem la ei acasă, la ora cocteilului, cu o sticlă de vin bun, avusesem sentimentul că se simțeau onorați de vizita mea neanunțată. De fapt, ceea ce-i onora era generozitatea lor față de mine. Profitasem de primirea lor călduroasă ca să uit. Îmi dăduseră să mănânc, îmi umpluseră paharul iar și iar, până socotiseră că-mi făcusem plinul. Avuseseră dreptate, mintea mi se îneca în aburii alcoolului. N-aș fi avut nimic împotriva unei țigări de-a Rebeccăi. Am deschis geamul ca să nu mă ia somnul, frigul și vântul aveau să m-ajute. Asta ar mai fi lipsit, să mă fac praf cu mașina. Am urlat cât am putut de tare ca să mă trezesc.

Eram la pământ, dar nu chiar într-atât încât să mă bântuie gândul sinuciderii. Maică-mea, în ciuda bolii sale — de care fusesem tot timpul conștient, deși nimeni nu îndrăznise să-mi vorbească despre ea —, nu încercase niciodată să atenteze la propria-i viață. Fusese întotdeauna mai tare decât fazele ei de melancolie. Chiar dacă refuzam să mă gândesc la acele lucruri, știam acum de unde-și lua voința de-a trăi în ciuda demonilor care o chinuiau. De ce nu-mi spusese și mie? Am izbit cu pumnul în volan ca să-mi descarc furia. Un gest derizoriu, dar era tot ce puteam face. Maică-mea nu mai era, nu mai aveam cum să țip la ea ca să știu, ca să-i înțeleg

opțiunile, deciziile, ca să-i cer să-mi răspundă la întrebări. Nu se mai putea...

*

Am parcat ca un robot. Cu puțin noroc, aveam să mă prăbușesc în pat ca butucul și să uit de toate. Când am ajuns la câțiva metri de ușa de la intrare, am ridicat capul și am văzut lumină înăuntru. M-am uitat în curte, mă oprisem, fără să-mi dau seama, lângă mașina Rebeccăi. Mi-am trecut furios cu o mână peste față. Surpriza m-a trezit instantaneu din beție. Era acolo. Se întorsese. Exact asta așteptam și totuși mă întrebam dacă era un lucru bun. Treaba asta putea să mă distrugă. Și nu doar fiindcă mă făcea să retrăiesc relația mea cu Constance, toată povestea de-atunci și toată căutarea mea disperată. Nu-mi plăcea deloc dependența pe care o dezvoltam față de Rebecca. Dar numai eu eram de vină, eu îi propusesem să stea cât vrea și să revină de câte ori o să aibă nevoie. Nu trebuia sub nicio formă să uit că prezența ei era justificată doar de profitul său personal, cu care eu n-aveam practic nicio legătură. Pe ea n-o interesa omul care eram. Găsise un subiect pe care să-l analizeze, iar eu la atât mă rezumam. Doar la atât.

Am deschis ușa temător, gata să mă apăr de ea și de ceea ce putea provoca. M-am calmat imediat în fața imaginii care mă aștepta. Rebecca dormea liniștită, cu fața destinsă, întoarsă către șemineul în care

focul încă pâlpâia. Am avut grijă să nu fac zgomot când am închis ușa în urma mea. Mi-am scos paltonul și m-am dus să mai pun un lemn pe foc. Apoi, trăgând tot timpul cu ochiul la ea, am mers în bucătărie și am dat pe gât aproape un litru de apă ca să împrăștii și ultimul damf de băutură. Mă abțineam cu greu să nu mă apropii de ea. Am văzut-o cum se strânge ghem, fără să se trezească. Îi era frig. M-am dus să iau o pătură și am acoperit-o cu ea cât am putut de delicat, nu voiam s-o deranjez, voiam s-o pot privi în starea aceea de totală abandonare. M-am străduit din răsputeri să n-o ating. Așa că m-am îndepărtat și m-am așezat pe un fotoliu, în fața ei. Am contemplat-o. Exista oare ceva mai frumos și mai fragil decât o femeie adormită?

După un timp care părea să nu se mai sfârșească, a gemut. Apoi a fluturat din pleoape și privirea i s-a oprit asupra mea, iar pe față i-a încolțit un zâmbet somnoros.

— Lino... ai venit acasă...

— Și tu... te-ai întors...

A dat să se ridice, dar eu am fost mai rapid, m-am dus la ea și am împins-o înapoi, cu mii de precauții.

— Culcă-te la loc, Rebecca!

Mi-a zâmbit din nou și s-a strâns colac pe canapea. Și-a vârât fața într-o pernă, fără să-și ia privirea de la mine. Ochii nu i s-au putut lupta prea mult, iar ea s-a readâncit în lumea viselor. Mi-am

apropiat mâna de obrazul ei, m-am stăpânit în ultima clipă să n-o mângâi. Am făcut turul salonului ca să sting toate luminile. Apoi m-am așezat la loc. Nu ne mai luminau decât flăcările din cămin. Aveam să-mi petrec noaptea în preajma ei. Mi-am promis să profit de strălucirea sa, stăvilindu-mi însă elanul care mă împingea către ea.

Am tresărit. Ațipisem. Imaginea Rebeccăi dormind fusese un adevărat cântec de leagăn. Nu se mișcase deloc în somn. M-am uitat la ceas. Era 6 dimineața. Mă gândeam că, dacă mă vede acolo când deschide ochii, aveau să se strecoare între noi stânjeneala și jena. Apropierea noastră trebuia să rămână suspendată în tăria nopții. În scurt timp, realitatea avea să-și reintre în drepturi...

O jumătate de oră mai târziu, îmi încheiasem dușul cu apă rece, eram perfect treaz și conștient de jocul primejdios pe care-l făceam. Înainte să ies, am avut grijă să nu mă uit deloc la ea. Era încă întuneric. Am traversat curtea și am intrat în fostul grajd. Într-un sfert de oră, am aprins focul în sobă și am burdușit-o cu lemne ca să încălzească locul cât mai repede. După aceea m-am dus să mă refugiez în atelier. Doar munca mă putea face să nu mă mai gândesc la ea, la următoarele etape ale povestitului și ale celor pe care urma să i le furnizez pentru romanul său...

15

Rebecca

Stăteam încremenită la ușa atelierului lui Lino, neîndrăznind nici să bat, nici să intru. Sperasem că dușul și cafeaua tare aveau să-mi limpezească mințile ori chiar, în visurile mele cele mai nebunești, să mă readucă la o realitate în care nu mi-aș fi petrecut noaptea pe canapeaua lui. Cum putusem s-adorm așa? Și mai ales de ce nu mă împotrivisem când el, ajuns acasă, îmi zisese să rămân acolo? Confortul și căldura mă făcuseră să cedez. Dar și prezența lui, trebuia să recunosc. Când deschisesem ochii și-l văzusem pe Lino, care părea senin, în fotoliul din fața mea, mă liniștisem cu totul, mă simțisem apărată și ciudat de la locul meu. Nu mi-aș fi dorit să mă aflu în altă parte.

Un sentiment foarte îndepărtat de-acum. Când mă trezisem, la 9 și ceva, se luminase de mult de ziuă. Nu mai avusesem de secole o noapte așa de întremătoare, eram amorțită după atâta somn, dar perfect conștientă de locul în care mă aflam. Amintindu-mi de intermezzoul nocturn cu Lino, sărisem de pe canapea și descoperisem că în casă nu mai era nimeni. Ieșisem repede în curte, iar acolo mă liniștisem văzându-i

mașina și auzind zgomot în atelier. Fără să mai stau pe gânduri, mă dusesem și mă-nchisesem în fostul grajd, unde era minunat de cald.

Avusesem nevoie de toată dimineața ca să-mi găsesc puterea de-a ieși din ascunzătoare. Profitasem de acel răstimp ca să-i sun pe Fantine și Oscar. Ieri-seară, nici nu mă gândisem să-i întreb dacă ajunseseră cu bine la Madrid și dacă se întâlniseră cu tatăl lor. Erau bine. Puteam de-acum să mă ocup de Lino, ignorând întrebările care-mi tot vâjâiau prin cap.

Nu-mi rămânea decât să-mi asum abandonarea de sine din ultima noapte și să mă reapuc de treabă. Trebuia să merg mai departe și să ascult de acea urgență pe care o simțeam. Am inspirat adânc ca să-mi fac curaj, am ciocănit de două ori în ușă și am intrat.

— Bună, Lino!

A tresărit, mi s-a părut c-am picat prost, iarăși.

— Scuză-mă, te-am speriat.

A ridicat din umeri ca pentru a-mi spune că nu era nimic.

— Când lucrez, am tendința să n-aud ce se întâmplă în jur. Ai văzut deja pe pielea ta!

Am râs amintindu-mi de prima mea venire aici. Hotărât lucru, de cum mă apropiam de el, aveam parte numai de situații bizare. Am mai înaintat câțiva pași.

— Îmi pare rău c-am adormit așa…

— Ți-a fost mai bine în casă decât în fostul grajd, acolo era prea frig.
— Mulțumesc pentru foc, de altfel.
— Te rog... Măcar ai dormit bine? m-a întrebat el cu o figură impasibilă.
Ce-o fi gândit când s-a trezit și m-a găsit tot acolo, pe canapea? Am roșit la față, după care însă am hotărât să-mi asum acea situație.
— Excelent, trebuie să recunosc.
— Atunci nu încape niciun regret! E niște cafea acolo, ia și pune-ți, mi-a zis el, arătând către fundul atelierului.
M-am conformat mai mult din nevoia de a-mi găsi ceva de făcut decât pentru c-aș fi avut poftă, i-am pregătit și lui o cană pe care i-am lăsat-o alături, iar el mi-a mulțumit încuviințând din cap. Spre marea mea surprindere, am descoperit taburetul de lucru exact unde-l lăsasem în urmă cu o săptămână. Lino se gândise să-l instaleze din nou acolo. Așa că m-am reașezat pe locul meu obișnuit din atelier. Mi-am strâns palmele în jurul cănii, neștiind cu ce să încep. Cum să reînnod firul discuției noastre? N-aveam nicio idee. Mai ales că el părea să-și fi concentrat toată atenția asupra unui cufăr.
— Cât timp te gândești să rămâi? m-a întrebat fără să se uite la mine.
— Dacă nu te deranjează, aș putea sta vreo săptămână... în felul ăsta aș avansa, iar tu ai scăpa mai repede de toată corvoada.

Mi-a întors spatele și s-a dus să scotocească în vraișteа de unelte și materiale.

— E bine și așa, a răspuns el în cele din urmă. Chiar aș prefera să n-o lungim prea mult... Păi, atunci, să-i dăm drumul. Nu mai știu unde-am rămas. Poate mă ajuți tu!

Eram convinsă că știa foarte bine unde rămăsese.

— Hotărârea ta de-a face școala profesională, i-am răspuns, fără să clipesc.

S-a reapucat de lucru, cu un zâmbet în colțul gurii.

— O să-ți fac un rezumat al acelei perioade, nu e ceva relevant pentru povestea ta.

— Dă-mi voie să judec eu asta! Trebuie să te cunosc mai bine.

Și-a ațintit privirea asupra mea.

— Și eu când o să te cunosc, Rebecca? E destul de frustrant să-ți povestesc viața mea fără să știu nimic despre tine.

— Viața mea nu e interesantă, crede-mă. Oricum, nu ea e subiectul!

— Lasă-mă să hotărăsc eu cum e. Și, cine știe, poate mă hotărăsc s-o scriu!

Am râs, mișcată de umorul lui și de interesul pe care-l arăta. După figura pe care o avea, era foarte mândru de replica sa.

— Dacă ții neapărat... dar mai înainte aș vrea să avansez cu povestea. În opt zile, o să ai ocazia să-mi pui toate întrebările pe care le vrei.

Cum putusem să-i fac o asemenea promisiune? Privirea lui hotărâtă era cât se poate de grăitoare, știam clar că n-avea să uite ce-i făgăduisem. De ce-mi luasem un angajament care mă făcea să mă simt atât de inconfortabil? Existau, firește, câteva chestii mai stânjenitoare, dar n-aveam nimic de ascuns și, cu toate astea, eram îngrozită la gândul că ar trebui să-i povestesc propria-mi viață. Prin urmare m-am concentrat pe ce era esențial:

— Școala profesională, vorbește-mi despre ea.

— Au fost, categoric, cei mai frumoși cinci ani din viața mea... A fost incredibil, iar asta numai lui Giorgio i-o datorez...

— L-ai mai văzut pe Giorgio?

Fața i-a împietrit într-o expresie de furie combinată cu tristețe.

— Mai târziu... o să vorbim și de el, îți promit... sau poate vrei să faci un salt în timp?

A ridicat o sprânceană, interogator. I-am răspuns cu un zâmbet ironic.

— Nici vorbă! Trebuie să înțeleg acei cinci ani pe care i-ai trăit acolo. Sigur au avut o influență asupra lucrurilor care au urmat.

A capitulat. Apoi a zâmbit larg, un zâmbet aproape de copil. Chiar și numai pentru asta și tot merita să-l fi întors la acele vremuri.

Pentru prima dată de când îmi povestea propria-i viață, mi s-a părut bucuros,

vesel, vorbăreț. Descoperirea lucrului cu lemnul și a restaurării fusese o veritabilă revelație pentru Lino. Și, întocmai cum presimțise venețianul, avea mâini de aur pentru treaba asta. Lino mi-a explicat că-și făcuse formarea ca ebenist, apoi specializarea în restaurarea mobilierului de artă, fără să simtă niciun fel de mândrie. După aceea urmaseră anii de ucenicie. Într-un fel, viața aceea într-o comunitate de lucru cu care împărtășeai bune și rele îl pusese din nou pe picioare. Era acceptat așa cum era, nu pentru că era fiul maică-sii. Lumea îl lua ca atare. Avea de-a face cu oameni de toate condițiile, toate obârșiile și toate vârstele, simțea cum crește alături de ei, învățând de la fiecare câte ceva. Întâlnirile acelea îl ajutau să țină durerea la distanță și să rămână fixat pe obiectivul pe care și-l propusese.

A rupt orice legătură cu Alban, fără să-i pese că acesta din urmă ar fi putut suferi. În toți acei ani, s-a rezumat la câteva scurte apeluri telefonice sau scrisori către mătușa sa, pentru a o liniști. Da, el era bine, era în viață, muncea, călătorea, își descoperise o pasiune nouă care onora amintirea maică-sii și care i se potrivea mult mai mult decât o carieră de custode de muzeu. Singurul lucru pe care-l aștepta în schimb era să știe că Paolina se ținea bine în continuare și că veghea, de pe dealul ei, asupra casei Elenei. De îndată ce mătușă-sa începea să-i dea detalii despre viața lui Alban, Lino

întrerupea scurt conversația ori lectura scrisorilor pe care aceasta se încăpățâna să i le scrie.

— Eram realmente fericit cu oamenii ăia, mi-aș fi putut petrece acolo toată viața... de-asta încerc să dau și eu din ceea ce mi s-a dat, primind periodic stagiari... când îi am aici, lângă mine, îmi amintesc de toți acei ani...

— Aș fi curioasă să văd cum procedezi ca să-i înveți.

A rânjit.

— De cum ajung aici, intră direct în miezul problemei. Un bun restaurator trebuie să poată lucra fără tehnologie, ca pe vremea când a fost făcută mobila de care trebuie să se ocupe el acum. Teoretic, ar trebui să poată lucra fără apă curentă și fără electricitate. Cam cum e aici, în hambarul ăsta.

Am râs.

— Și ce-ți place cel mai mult să le transmiți?

A ridicat privirea și s-a gândit câteva clipe.

— Să-i învăț să uite de ei. Restauratorul nu contează. Noi suntem aici pentru a reface gesturile tâmplarului inițial, adaptându-ne la personalitatea lui. Mergem pe urmele lui descoperind mobila pe care a creat-o. Trebuie să stăpânești arta de a trece neobservat... În principiu, munca noastră nu trebuie să se vadă. Trebuie să asculți lemnul care-ți șoptește ce tehnici au fost folosite pe el acum câteva secole.

Lino a mângâiat cufărul cu o senzualitate care m-a tulburat, eram ca hipnotizată de mișcarea mâinii sale. Cum aș fi putut transcrie prin cuvintele mele acea emoție, acel gest? Era imposibil. Trebuia să-l vezi ca să-l simți, ca să palpezi tot ceea ce transmitea prin gestul acela atât de neînsemnat în aparență.

— Ia uite aici!

Îi străluceau ochii de surescitare și de admirație. M-am apropiat de cufăr.

— E din secolul al optsprezecelea. Îți dai seama câte a văzut, prin câte a trecut? A fost fasonat de un ebenist care a avut de executat o comandă pentru o familie importantă din nordul Italiei. Din Bergamo, mai exact. De atunci, a tot străbătut timpul. Iar astăzi, este al unui colecționar francez care vrea să și-l țină la capătul patului!

M-am uitat lung la el, fascinată de entuziasmul său. Dar și emoționată peste poate de atâta frumusețe, cea a obiectului, de viața lui, de munca ebenistului și de aceea, indispensabilă, a restauratorului. M-am smuls din fața ochilor lui Lino și mi-am reluat locul pe taburet. Ne-am zâmbit.

— Ce vreau să spun, pe scurt, e că treaba asta te învață să fii smerit și că asta-i starea de spirit pe care vreau să le-o insuflu.

— Mare noroc au stagiarii cu tine. Vorbești realmente poetic despre meseria ta, e o plăcere să te-asculte omul.

A ridicat din umeri ca pentru a-mi spune că nu era mare lucru.
— Îmi plac lemnul și mobilele, cele care au o istorie, care au trecut prin multe... și care sunt totuși în viață...
Așa cam ca tine, mi-am zis în gând, fără a îndrăzni s-o rostesc cu voce tare.
— De ce ai plecat de la școala profesională? l-am întrebat după niște minute bune de tăcere odihnitoare.
A strâmbat din nas.
— Alban... Paolina mi-a scris într-o bună zi ca să m-anunțe că fiul ei urma să se căsătorească, dar că, din câte simțea ea, nu era complet fericit pentru că, citez, „fratele lui" nu mai era acolo. De parcă aș fi murit.
A tăcut o bună bucată de vreme. S-a învârtit puțin prin atelier, a împins cufărul într-un colț și l-a lăsat acolo. Apoi s-a instalat din nou lângă bancul de lucru, cu un sertar de comodă în mâini.
— Vrei să ne oprim aici pentru astăzi? i-am propus eu.
A ridicat privirea spre mine și m-am mirat văzându-l cât de hotărât era.
— Nu, o să continuăm... dar să nu te miri, Rebecca, dacă uneori o să ți se pară că sunt cu mintea în altă parte sau nervos... nu trebuie să faci nimic, că-mi revin...
Am încuviințat din cap.
N-am mai deschis gura din acel moment, ahtiată fiind să ascult povestea zilelor și a săptămânilor de după primirea acelei scrisori. Lino intrase într-

o fază logoreică a confidențelor, un cuvânt dacă aș fi scos, l-aș fi blocat. Eram atentă la orice oftat al său, orice gest, orice strângere bruscă a pumnilor, la umerii care i se lăsau sub povara mâhnirii, la privirea care i se întuneca, deși, cu câteva minute înainte, strălucea de bucurie, și mă luptam cu pornirea care-mi spunea să mă apropii de el, să-i prind fața în mâini și să-i amintesc că toate acele lucruri se încheiaseră, rămăseseră undeva departe, în urmă, că trebuia să uite de ele. Cum să-i fi spus așa ceva când eu îl forțam să retrăiască totul?

*

Într-un târziu, a amuțit, tras la față. Pe mine, una, mă ajunsese oboseala emoțională. Nu îndrăzneam să-i spun că era destul pentru azi, mai ales că nu-mi venea să-l las singur după ceea ce tocmai îmi povestise. Aș fi vrut să-i pot ușura cumva situația. Din păcate însă, n-aveam cum. Orice aș fi zis, orice aș fi făcut, simpla mea prezență i-ar fi reamintit de promisiunea pe care o făcuse că-mi va istorisi totul.

— Ești bine, Rebecca? s-a neliniștit el.

Am ridicat privirea spre el. S-a încruntat, vizibil îngrijorat.

— Ești palidă la față! Am zis ceva care…

— Nu, Lino, nici vorbă… îmi dau seama cât de greu e ceea ce-ți cer și mă enervează.

A venit rapid lângă mine. Nu el trebuia să mă aline, să-și facă griji pentru mine. Mi-a zâmbit cu blândețe.

— Nu e viață reală, fiindcă tu ai s-o transformi într-un roman...

Până s-apuc să-i răspund, s-a auzit din ușa atelierului o voce.

— Salut, Lino! Ia zi, te-ai trezit din beție? Oh, scuze, nu știam că ai musafiri!

Lino a dat ochii peste cap, exasperat de spontaneitatea prietenului său. Când naiba se îmbătase?

— Bună seara, Jérémy, i-a răspuns el înaintând spre tânărul din prag. Ce cauți aici?

Mi-am amintit de biletul prins în ușă, deci la ei era Lino aseară... când mă găsise dormind în casa lui. De ce băuse oare? N-aveam de unde să știu și nici nu-l puteam întreba. Cei doi și-au strâns mâna.

— Păi... treceam prin zonă și voiam să știu ce părere ai despre noul dosar de solicitare a unei subvenții de la administrația locală. Nu stau mult, văd că ești ocupat.

Faimosul Jérémy s-a uitat înspre mine, timid. M-am hotărât în sfârșit să cobor de pe taburet și să mă apropii. Lino s-a întors spre mine.

— Rebecca, ți-l prezint pe Jérémy, despre care ți-am vorbit. Jérémy, Rebecca... Rebecca e...

Lucru foarte neobișnuit la el, Lino își căuta cuvintele, neștiind, în mod clar,

cum să mă prezinte. Nu-l puteam lăsa într-o situație atât de stânjenitoare.

— Încântată, Jérémy, i-am zis întinzându-i mâna, mi-a vorbit foarte mult despre castelul dumitale. Mi-ar plăcea să-l vizitez cândva. Sunt o veche prietenă a lui Lino, nu m-am mai văzut cu el de ani întregi. Am picat aseară, pe neanunțate! Chiar când se întorcea de la dumneata!

Privirea lui Jérémy se tot muta de la Lino la mine.

— Bun, păi, atunci, vă las să vă bucurați de această revedere.

— Nici vorbă! am replicat eu, ridicând vocea mai mult decât era cazul. Sigur aveți de discutat despre mobilier și despre lucrări! Eu oricum sunt frântă de oboseală, am de dat niște telefoane și mai am și niște treburi de terminat. O să stau aici câteva zile, am tot timpul să vorbesc cu Lino.

Jérémy își căuta cuvintele, neștiind, în mod evident, ce să spună. Nu l-am lăsat să le găsească.

— Ne vedem mâine? l-am întrebat pe Lino, uimit și amuzat de replicile mele.

Mi-a zâmbit cu un aer complice.

— Când vrei tu, dar...

— Super, am tot ce-mi trebuie, nu-ți bate capul cu mine în seara asta, am făcut cumpărături!

Nu știu dacă am vrut să-mi joc până la capăt rolul de prietenă veche și surescitată sau dacă așa mi-a venit, dar m-am apropiat de el, m-am ridicat pe

vârfuri și l-am sărutat pe obraz. În clipa în care mi-am lipit buzele de fața lui, răspunsul mi-a fost clar, voiam să-l ating. M-am desprins de el având impresia că mă mișc cu încetinitorul și i-am văzut privirea serioasă și surprinsă în același timp. Jérémy parcă dispăruse cu totul. Lino a dat să întindă mâna spre mine, ca pentru a mă reține. M-am întors cu spatele la el, din ce în ce mai tulburată.

— Pe curând, Jérémy!

N-am ascultat ce a răspuns. Aproape că alergam când am ieșit din atelier. Ajunsă în curte, m-am mai calmat un pic, dar inima-mi bătea de parcă voia să-mi spargă pieptul. Totul se petrecuse foarte repede, nu mă gândisem la nimic. Ce m-apucase oare? Speram totuși că făcusem ceea ce trebuia pentru a-l ajuta să continue discuția liniștit.

Lino m-a prins din urmă când mă pregăteam să deschid ușa fostului grajd. M-a apucat de mână și m-a oprit în loc.

— Rebecca, nu era musai să pleci.

— Știu, dar e mai bine așa, i-am zis, ferindu-mi privirea.

Mi-a dat drumul la mână, dar a rămas lângă mine.

— Mulțumesc că m-ai scos din încurcătură. Țin mult la Jérémy, dar... nu vreau să știe...

— Am bănuit.

Am îndrăznit în sfârșit să ridic ochii, părea într-adevăr stingherit.

— Și a fost chiar nostim, am adăugat, sperând să mai destind atmosfera.

O idee bună, fiindcă Lino a pufnit în râs, la fel ca mine. Îmi plăcea complicitatea înfiripată între noi. În aer plutea un soi de relaxare. Iar asta mă tulbura peste măsură, îmi doream să prelungesc acel moment, aș fi vrut ca Jérémy să insiste și să plece, pentru a putea să ne continuăm discuția între patru ochi, să zâmbim și să râdem împreună. Amploarea acelei dorințe bruște și puternice m-a copleșit. Trebuia să pun capăt acelui dialog care ne apropia prea mult, care ne lega prea tare unul de celălalt.

— Serios, am murmurat.

S-a aplecat spre mine și m-a privit în ochi. Am regăsit în privirea lui seninătatea din noaptea trecută, aș fi vrut să savurez senzația aceea că sunt la locul meu, liberă și în consonanță cu ceea ce simt. De când oare nu mai simțisem așa ceva? Dar nu era normal, nu era în plan, nu era posibil.

— Mâine ar trebui să fii liniștit, eu am să scriu…

Readucerea la realitate l-a făcut să se dea un pas înapoi. Nu mă făcea să mă simt mai ușurată această distanță, dimpotrivă, mă rănea. Făcusem bine așadar restabilind-o.

— Spor la lucru, atunci!

Incapabilă să-i răspund, am încuviințat din cap și am intrat în sfârșit în fostul grajd. M-am lipit cu spatele de ușă și am închis ochii. După un timp care mi s-a părut c-a durat o veșnicie, l-am auzit plecând înapoi spre atelier. Trebuia să uit

de acest moment și să mă concentrez asupra esențialului: scrierea romanului. Ceea ce, teoretic, mi se părușe simplu până acum devenea din ce în ce mai complicat. Credeam că va fi de ajuns să-l ascult ca să reușesc să scriu. Așa era. Ce nu anticipasem, în schimb, și nici nu-mi imaginasem era că m-aș fi putut atașa de el — de el ca om. Eram depășită, nu reușeam să pun niște limite, niște bariere; oare simțămintele și senzațiile mele erau mai importante decât obiectivul pe care mi-l stabilisem? Ce anume îmi plăcea? Să-l ascult ca să scriu? Sau pur și simplu să fiu cu el? Trebuia să fac tot posibilul ca să termin cât mai repede și să mă îndepărtez. Să uit. Să-l las să fie doar un personaj de roman. Nimic altceva.

Am mâncat ceva pe fugă. Apoi am făcut turul încăperii ca să-mi dau seama unde aș sta cel mai bine. Mă atrăgea fereastra. Am mutat acolo, cu mari opinteli, micuțul birou care zăcea exilat într-un colț, boscorodind în gând meseria lui Lino și omniprezența mobilelor din lemn masiv! Mi-am conectat imprimanta. Apoi mi-am deschis laptopul și mi-am pus alături o veioză care împrăștia o lumină blândă, discretă, propice concentrării. Când am terminat cu pregătirea locului, a început să-mi dea târcoale oboseala. N-am lăsat-o să mă răzbească. Simțeam că, pentru liniștea mea interioară, trebuie să termin cât mai repede, iar în plus de asta, știam că

trebuie să scriu sub imperiul emoției. Ceea ce-mi destăinuise Lino era puternic, intens, violent, intim. Încă mai simțeam fiorii care mă străbătuseră când îl ascultam.

Oare ce făcea acum? Cum se mai simțea? Am ridicat capul și m-am pierdut în contemplarea ferestrelor unde se vedea lumină. Când l-am zărit, mi s-a strâns stomacul. Brusc, mi-a vibrat telefonul. Am tresărit, ca prinsă în flagrant delict. L-am înșfăcat. Un mesaj de la Esteban: „Becc, copiii mi-au zis că ești în Provence. Sper că merge așa cum îți dorești, sunt sigur c-o să reușești. N-ar fi trebuit să mă enervez acum două seri… dar suntem într-o situație destul de complicată, nu? Ai grijă de tine… Te îmbrățișez". Potențialul meu viitor fost soț avea darul de-a simți primejdia și tocmai acum se găsise să și-l folosească. Nu mă deranja, dimpotrivă, mesajul lui avea meritul de-a mă readuce la propria-mi viață, la viața mea reală.

Am ieșit în toiul nopții să fumez o țigară. Luminile erau stinse la Lino. Dormea. Visa oare? Ce visa? Am pufnit, enervată. Trebuia să mă gândesc la omul din carte, numai la el. Am strivit mucul țigării și m-am dus să mă închid din nou în povestea lui. Am scris până-n zori. Mi-ar fi plăcut să mai continui, dar nu mai rezistam, abia îmi mai țineam ochii deschiși. Degeaba simțeam adrenalina curgându-mi prin vene, puterile mă

lăsau, iar trupul meu cerea îndurare. M-am târât până în cameră agățându-mă de barele scării ce cobora din chepeng. M-am prăbușit pe pat și, până să-mi dau seama, am și adormit.

Când m-am trezit, soarele era deja sus, pe cerul înghețat. Dorința, nevoia chiar de-a încheia acel capitol atât de important, un moment de cotitură în roman, mi-au dat energia necesară ca să mă târăsc până la duș. De îndată ce m-am îmbrăcat, mi-am făcut o cafea și m-am întors la masa de lucru. Înainte de-a mă cufunda în text, am aruncat o privire în curte, mașina lui Lino era acolo, probabil că el era în atelier. Mi l-am scos apoi din minte pe bărbatul care lucra la câțiva metri de mine, ca să mă concentrez asupra bărbatului din roman.

Lino era un personaj de ficțiune, nimic mai mult.

Nimic mai mult.

Dubla suferință

Provence, 2009

Lino cedase în fața rugăminții Paolinei. Nu suportase gândul că-l putuse răni atât de tare pe Alban. Se ura pentru că-l făcuse să sufere, deși el n-avea de fapt nicio vină. Când aflase de la mătușă că vărul său nu-i vorbise niciodată „logodnicei" sale despre el și că nici măcar nu-i rostise numele, își dăduse seama de ridicolul situației. Desigur, Lino era furios pe lumea întreagă, dar chiar nu-și mai amintea din ce motiv îl exclusese pe Alban din viața sa.

Înaintează pe străduțele din Aix, sperând să regăsească gustul bucuriei… și al vieții. Să se fi vindecat oare cu totul? Se simte mai puternic după cei cinci ani petrecuți la școala profesională. Și are încredere că acea putere regăsită o să-l ajute. Nu contează, își spune el. N-are de ales. Pentru Alban, n-o să se pună de-a curmezișul iubirii, n-o să-și avertizeze vărul în privința suferinței care ar putea urma, n-o să fie ursuz. N-are de ce să-și facă griji, Alban este mult mai inteligent și mai pragmatic decât el, a găsit secretul pentru a rămâne alături de femeia pe care o iubește. Speră să nu fie dezamăgit de acea femeie și — chiar dacă n-are nici dreptul, nici pretenția s-o facă — să i-l

poată încredința pe Alban fără nicio teamă, cu toată încrederea.

Se apropie de Cours Mirabeau și-și promite să nu fie nici invidios, nici gelos pe Alban. Trebuie să se bucure pentru el. Se schimbase oare în acei cinci ani? Va da oare peste același văr firav, timid, fragil? Nu crede. Întâlnirea aceea într-un loc atât de animat și de circulat, un loc unde te duci ca să fii văzut, nu se potrivește cu amintirea pe care i-o păstra. S-a maturizat și Alban între timp. A făcut bine oare acum cinci ani, când l-a luat tare? Devenise oare un bărbat sigur pe el? Singura certitudine era c-o apucaseră pe căi opuse. Alban a intrat în lumina reflectoarelor de care fugise întotdeauna, iar el s-a afundat în umbră, deși totul îl hărăzea luminii. Lino a ajuns un lup singuratic, închis ermetic în fața sentimentelor, dur. Iar Alban părea să se fi deschis, să se fi împlinit și să fi prins încredere în el. Foarte bine, își zice în sinea lui când nu mai are decât câțiva metri până să-l revadă. Lino ar fi preferat să se reîntâlnească mai întâi la mama sa acasă, acolo unde crescuseră amândoi cu nasul plin de muci și genunchii juliți, în niciun caz acolo, și mai ales ca să-și cunoască viitoarea verișoară. Dar numai el e de vină. Căsătoria are loc peste două zile. Iar acum că Alban știe că vărul său s-a întors, crede probabil, în naivitatea lui, că ciocnirea dintre ei și anii scurși nu va avea niciun impact asupra complicității lor, că niciunul din ei nu

are ceva de recuperat sau de înțeles în privința celuilalt.

— Lino! aude el în depărtare.

Nu se aștepta la așa ceva, dar inima îi bate mai repede, în pas cu bucuria pe care o simte la gândul acelei reîntâlniri. La cei treizeci de ani ai lor, Alban și Lino se aruncă unul în brațele celuilalt, se strâng cu putere, strigă apucându-se reciproc de ceafă și se uită lung unul la altul. Lino e uimit de cât de bucuros se simte, e copleșit de speranța reîntoarcerii la viață. Înainte de a vorbi despre ce urmează, are ceva important să-l întrebe:

— Mă ierți pentru lucrurile groaznice pe care ți le-am spus?

— Ești aici, cum să nu te iert?

Își lipesc frunțile, ca în copilărie când făceau un legământ. Se regăsesc. Lino este emoționat, e încă în stare să simtă dragostea adevărată, chiar dacă-i vorba doar de o rudă. Își spune că poate, într-o zi, va reuși să fie fericit.

— Așa deci, te însori!

Fața lui Alban strălucește de fericire și de iubire.

— Totul e perfect acum că te-ai întors! O să-ți placă la nebunie de Constance, sunt sigur. Hai să ți-o prezint!

Lino se clatină pe picioare. Constance, e doar un nume, nimic mai mult. Doar nu e numai una pe Pământ. Ghinionul a vrut ca vărul său să se însoare cu o femeie care poartă același nume ca aceea pe care el a pierdut-o pentru totdeauna din vina lui. Alban e atât de fericit, încât

nu-și dă seama de tulburarea vărului său și se îndreaptă spre una dintre terase. Lino caută să se-adune și-l urmează zicându-și în sinea lui, cu amărăciune, că poate nu se vindecase încă de tot. Avea să reușească oare vreodată? Nu era prea sigur.

În clipa următoare, a primit răspunsul. N-avea să se vindece niciodată de ea, nici măcar n-o să aibă cum. Făptura mult adorată, visată, iubită, dorită se ridică și se îndreaptă spre Alban, zâmbindu-i cu tandrețe. Lino încremenește. Nu se poate. Constance se clatină la rândul ei întâlnind privirea neguroasă a acelui bărbat pentru care a fost cât pe-aci să moară de durere. E oare cu putință ca... Lino nu știe cum de reușește, dar nici nu face stânga-mprejur, nici nu-și revendică sălbatic dreptul asupra acelei ființe, nici nu cade din picioare, ci înaintează în continuare spre Constance, care e tot mai lividă pe măsură ce el se apropie. Iar între ei e Alban, care nu-și dă seama de nimic. Și care-i fură un sărut în treacăt femeii pe care o iubește, sub nasul vărului său care iubește ca un nebun aceeași femeie. Lino își încleștează pumnul.

A ajuns lângă ei. N-are încotro. Soarta se înverșunează împotriva lui. Ce poate el să facă? Situația e atât de grotescă, încât pare o glumă proastă.

— Lino, ți-o prezint pe Constance, femeia vieții mele, îl anunță mândru

Alban, luând-o de mână. Constance, el este Lino, vărul meu, fratele meu, a venit special pentru noi.

Constance închide ochii, inspiră adânc, apoi se uită țintă la el, cu răceală.

— Mă bucur să te văd, Lino.

După care face un lucru inimaginabil, se apropie de el și-l sărută amical pe ambii obraji. Lino trage aer în piept, sorbindu-i parfumul pe care l-a căutat la atâtea alte femei în acei ultimi cinci ani.

În câteva secunde, Alban se ocupă de toate, îi instalează pe cei doi la o masă, dar nu are stare și, cât ai clipi, se enervează pe încetineala chelnerilor. Așa că se ridică de pe scaun.

— Ce bei? îl întreabă el pe Lino.

— Orice, numai tare să fie... și pe măsura acestei căsătorii.

Alban nu sesizează ironia și izbucnește în râs. Apoi îl prinde de umeri pe vărul său.

— Poți să fii convins! Cât mă bucur să te revăd! Mă duc eu să rezolv! Faceți cunoștință până mă-ntorc.

Și dispare în braserie. Lino se uită lung la Constance. Își dă seama că ea tremură, îi e frig și totuși fruntea îi e plină de broboane de sudoare. Apoi ea își trece nervoasă mâna prin părul ca de foc — minunatul ei păr. Ochii săi negri îl hipnotizează la fel ca odinioară, deși iscodesc în stânga și-n dreapta căutând o scăpare. Nu poate rezista, privește cu atenție fiecare părticică din trupul ei. Gâtul arcuit, decolteul, curbura sânilor,

sânii aceia pe care i-a venerat o noapte întreagă, apoi coboară, îi mângâie cu privirea picioarele încrucișate unul peste altul, în minte-i reapare imaginea coapselor ei strângându-l pătimaș, își amintește de toate, de pielea ei jilavă, de căldura ei, de gustul gurii ei. Cum poate îndura ca Alban să-și petreacă de-acum toate nopțile alături de ea, cu ea?

— Viața ta era cu mine, șuieră el printre dinți. Eram legați unul de celălalt, eram ca și căsătoriți...

— N-ai mai venit niciodată, eu te-am așteptat.

— Nu cât trebuia. M-am luptat să protejez casa maică-mii, ca să devină casa noastră. De cum am putut, m-am întors după tine la Giorgio, dar tu plecaseși. N-ai avut răbdare să m-aștepți...

Constance are lacrimi în ochi.

— Te-ai întors la Veneția? îl întreabă ea în șoaptă.

N-are nevoie de răspunsul lui, a înțeles deja.

Scâncește încetișor, ferindu-și privirea. Înăuntrul ei, totul explodează. Suferința, iubirea extremă simțită pentru el, o iubire din cauza căreia a fost convinsă c-o să moară. Atât de convinsă, încât n-a mai spus nimănui despre săptămânile petrecute la Veneția. Apoi întâlnirea ei cu Alban, care a tămăduit-o prin blândețea, răbdarea și calmul lui. De ce mai vibrează atât de tare ființa ei în prezența lui Lino? Refuză să se lase

stăpânită de acele emoții. A câștigat deja acea luptă. N-o să-și mai irosească viața. Se îndreaptă așadar de spate, Lino observă cât de puternică pare și cât de sigură de ea. Și simte c-o dorește și mai tare.

— Nu mai contează, continuă ea pe un ton sec. Poimâine, eu și Alban ne căsătorim. Îl iubesc, să n-ai nicio îndoială.

Vrea oare să-l distrugă definitiv? A reușit. La Veneția, așa cum o știa el, nu și-ar fi închipuit că e atât de tranșantă.

— Nu trebuie să afle niciodată despre noi, îi poruncește ea. M-ai înțeles?

Lino n-apucă să-i răspundă, Alban reapare cu o sticlă de șampanie, radiind, și îi servește cu câte o cupă. Lino simte privirea lui Constance supraveghindu-l. Are doar câteva secunde ca să se hotărască. Dacă o ascultă pe Constance și nu spune nimic acum, după aceea va fi prea târziu, iar el va trăi în minciună toată viața. Dacă vorbește, îl pierde pe Alban, dar va avea ocazia s-o recucerească pe Constance. Nu poate crede că nu mai înseamnă nimic pentru ea. Se uită atent la vărul său, nu l-a mai văzut niciodată atât de sigur pe el, atât de fericit. Lino și-a petrecut copilăria și adolescența protejându-l, ajutându-l, înfruntându-i pe ceilalți, încurajându-l. În adâncul lui, știa foarte bine că, deși n-o făcea într-adins, îl strivea de fapt pe Alban. El, Lino, nu s-a temut niciodată de nimic, reușea întotdeauna, făcea orice

fără nicio dificultate, în timp ce pentru Alban totul însemna efort. A fost nevoie ca el să dispară din viața lui și să apară Constance pentru ca Alban să se maturizeze și să devină în sfârșit adult. Lino nu îndrăznește și nici nu vrea să-l distrugă. La urma urmelor, destul că e el distrus. Cu un sfert de oră mai devreme, se gândea c-o pierduse definitiv pe Constance. Nu s-a schimbat nimic, în fond. Lino își dă seama că, începând din acel moment, va trebui să învețe să trăiască cu certitudinea că ea iubește pe altcineva. Ar fi preferat să nu știe pe cine anume... și să nu aibă o legătură de sânge cu bărbatul care i-a furat-o. Cum să-l considere pe Alban un rival?

Fără a mai aștepta să ciocnească, dă peste cap prima cupă. Nu-i mai pasă dacă ea o să-i creadă un bădăran. În schimb, simte cum crește în el un val de ură, nu-și poate permite să scape frâiele din mână. Știe de ce e în stare. Va trebui să se țină tare în zilele următoare, să joace teatru și să-l apere pe Alban de violența lui și de secretul lor.

— Cum v-ați întâlnit?

O să-i fie greu, dar nu are de ales, trebuie să se prefacă. Poate că, maturizându-se, Alban a devenit și mai perspicace. Cei doi îndrăgostiți, fiindcă așa trebuiau considerați, își aruncă o privire plină de subînțelesuri, care-l sfâșie pe dinăuntru. El ar fi trebuit să se însoare cu ea, el ar fi trebuit să i-o prezinte lui Alban. Asta și avea de gând după ce s-ar fi întors

împreună de la Veneția. Golește încă o cupă dintr-o înghițitură și își aprinde o țigară din care trage ca un apucat.

Apoi e pur și simplu fascinat de talentul actoricesc al lui Constance. Aceasta povestește cu un entuziasm neprefăcut — trebuie să recunoască, chiar dacă asta îl strivește — împrejurările în care s-au întâlnit. Lino află în sfârșit unde a trimis-o Giorgio. La Roma.

— Constance asista la conferințele despre care-ți zisesem atunci, îi explică vărul lui.

Istoria artei. Pasiunea lor comună, a tuturor celor trei. Renașterea. Italia. Ce ironie... O lume a naibii de mică unde toată lumea ajunge să cunoască pe toată lumea. Până în acel moment, trebuia să recunoască, era mai degrabă bucuros că ieșise din casta aceea exclusivistă. Acum, o regretă amarnic. Și când te gândești că Alban îi propusese să vină cu el la Roma! Dacă s-ar fi dus, ar fi reîntâlnit-o pe Constance, iar situația de-acum ar fi fost exact pe dos.

Vărul său preia ștafeta, îi descrie în amănunt anii pe care i-au petrecut la Roma, trecând apoi la specializarea lui Constance în veșmintele de epocă. În clipa aceea, Lino nu se poate abține să nu se uite la ea, ea îl privește în ochi, el descoperă o umbră de tristețe în privirea ei, iar amintirea Veneției, a măștilor lui Giorgio îi străbate pe amândoi ca un fior.

Se întâlniseră într-o lume a frumuseții, dar la fel și Alban cu ea. Și încă ce frumusețe! Roma. Roma care are totul și chiar mai mult decât atât pentru a rivaliza cu Veneția. Alban sigur n-a plecat în zori după prima lor noapte. Alban este genul respectuos, tandru și serios. Exact opusul lui. Încă un val de furie. Lino mai bea o cupă. Alban nu-și dă seama de nimic și continuă spunându-i că acum stau la Paris. Vestea aceasta îl face pe Lino să răsufle ușurat. Nu se va întâlni prea des cu ei. Orice iluzie de mângâiere, oricât de mică, e binevenită.

— Dar destul cât am povestit despre noi! se întrerupe Alban. Tu ce mai faci, mai ești la școala profesională?

— Nu, am hotărât să mă opresc... mă gândesc să-mi deschid un atelier de restaurări. O să stau în casa maică-mii.

— Deci acum știu unde te găsesc, îi spune Alban vesel. Avem multe de povestit.

— Sigur, îi răspunde laconic Lino.

— Poate-mi spui și mie până la urmă de ce-ai întrerupt studiile, am fi putut lucra împreună acum! Dar înainte de toate vreau să știu din ce motiv ai dispărut la câteva luni după moartea Elenei. Știu că n-are nicio legătură cu ea. Mai era ceva despre care n-ai vrut niciodată să-mi spui!

Alban se oprește și o prinde de mână pe Constance.

— Elena era mama lui Lino, o femeie extraordinară, ți-am povestit câte ceva despre ea, ei îi datorez totul. Fără ea, n-aș fi fost ceea ce sunt și nu te-aș fi întâlnit…
Fără maică-mea, nici eu nu te-aș fi întâlnit, își zice Lino în sinea lui.
— A murit acum cinci ani, precizează el pentru Constance.
Trebuie să înțeleagă și ea, să afle cum de-au ajuns în această situație. Ea se schimbă la față. De ce nu l-a implorat pe Giorgio să-i spună ce s-a întâmplat?
— Îmi pare rău, murmură Constance.
Lino îi mătură condoleanțele tardive cu o mișcare din mână și hotărăște că e vremea să plece, i-a fost de-ajuns.
— Ne vedem la nuntă! le spune el, ridicându-se de pe scaun.
Alban sare în picioare și-l prinde de umeri.
— Maică-mea a reușit să facă rost de certificatul tău de naștere și de actul de botez. O să fii martorul meu. Fii atent că, dacă refuzi, nu mă mai însor și o să ai de-a face cu Constance, zice el râzând.
— N-aș vrea s-o supăr pe viitoarea mireasă, îi răspunde Lino, cu un rânjet strâmb. Ne întâlnim la biserică.
În următoarele patruzeci și opt de ore, Lino nu se trezește din beție decât atât cât să-și cumpere un costum. Se anesteziază ca să uite, sfâșiat fiind între frățeasca iubire pentru Alban și mistuitoarea iubire trupească pentru Constance.

Ajunge cu doar două minute înainte de începerea ceremoniei. O caricatură a lui însuși. Îmbrăcat într-un costum negru și bățos, cu o cravată de aceeași culoare și cu niște ochelari de soare care să-i ascundă ochii injectați de sânge și alcool. E perfect conștient că arată ca un naș din mafia italiană. Se amuză la gândul că unii s-ar putea teme de el. E convins că, oricât de întristată ar fi fost să-l vadă așa, mama lui ar fi fost mândră că-și poate asuma un asemenea rol ca să se apere de propria-i suferință.

Paolina îl așteaptă la capătul scării ce duce spre biserica din secolul al XI-lea pe care mirii au ales-o pentru a-și uni destinele, îl boscorodește pentru lipsa lui de punctualitate, iar el râde, dezinvolt.

— N-aș fi ratat asta pentru nimic în lume.

Ea se încruntă, îngrijorată. Îl cunoaște și percepe ironia amară a nepotului ei.

— Ce se întâmplă, Lino?

— O să rezist, îi răspunde el aruncând țigara și strivind-o cu piciorul.

— Nu te cred.

Îl sărută pe creștet.

— Greșești.

Lino îl zărește pe Alban și profită de ocazie ca să scape. Se duce la vărul său, îi aranjează nodul de la cravată.

— Am crezut că nu mai vii.

— Eh, uite că te-ai liniștit! Hai, trage aer în piept și totul o să fie bine.

— Îți mulțumesc că te-ai întors, e foarte important pentru mine, am nevoie de

binecuvântarea ta.
Lino se simte ușurat că nu i se văd ochii, zâmbește din vârful buzelor, cu o privire dură, tenebroasă.
— Una mai bună nici c-ai fi putut găsi... Mă duc să te-aștept în primul rând.

Din respect, Lino se silește să-și scoată ochelarii de soare, apoi străbate naosul bisericii sub privirile mulțimii de cunoscuți și necunoscuți. Cu toții întorc capul spre el. E măreț, impunător, carismatic. Ai fi putut crede că-i mirele, de n-ar fi fost aura aceea întunecată și amenințătoare care plutește în jurul lui. Câteva secunde mai târziu, Lino îi zâmbește vărului său care, de braț cu propria mamă, parcurge același drum ca și el. Apoi lasă capul în jos și se uită țintă în pământ, înțelegând după sunetul orgii că e rândul lui Constance să-și facă intrarea. Nu vrea s-o vadă, invocă amintirea maică-sii pentru a-și găsi puterea de-a face față acelei cumplite încercări. Dorința și iubirea pe care le simte pentru Constance sunt însă prea puternice, îl fac să ridice capul în clipa în care ea trece pe lângă el, iar privirile li se-ntâlnesc instantaneu. Lino simte că i se smulg bucăți din trup, din inimă, e sfârtecat, biciuit, hăcuit, ce supliciu pentru el s-o vadă astfel! Căci ea e ca un înger. Îngerul său diabolic, cel la care visează și care l-ar putea scăpa de propriii săi demoni. I se pare că ea are lacrimi în ochi. Din ce motiv oare? Emoția

căsătoriei? Regretele? Iubirea lor pierdută?

Tot timpul ceremoniei — un timp ce-i pare că nu se mai termină — stă cu dinții încleștați. Când mirii consimt să-și unească destinele, Lino iese din propriul trup, n-o poate auzi pe Constance făcând legământ de iubire cu vărul lui, când cu el ar fi trebuit s-o facă. Și chiar a făcut-o, într-un fel, într-o mansardă din Veneția... Ce se-alesese, de altfel, de medalionul acela cu Sfântul Marcu? Scăpase oare de el? Își impune să nu se mai gândească la asta.

Se stăpânește doar de dragul lui Alban care, din când în când, îi cere din priviri aprobarea. Lino reușește chiar să-l bată frățește pe umăr când vine momentul semnării în catastife. Îi este însă imposibil să mai îndure strălucirea minunatei sale Constance. De îndată ce buna-cuviință i-o îngăduie, fuge afară. Își aprinde o țigară, se ascunde din nou în dosul ochelarilor de soare și regretă că n-are la el ceva de băut.

Lino rezistă de bine, de rău tot restul zilei și toată seara, golind pahar după pahar. Se bazează pe capacitatea de-a face față oricărei situații, reușind astfel să n-o ia razna. Privirile îngrijorate ale Paolinei îi reamintesc periodic de propriile-i responsabilități. Se teme că mătușa sa a înțeles. Ea îl cunoaște la fel de bine cum își cunoștea propria soră. Așa că Lino joacă un rol de compoziție, își folosește

farmecul pe lângă prietenele lui Constance — ce ironie, își zice el în gând —, glumește și râde zgomotos cu prietenii lui Alban, dintre care unii îl știau de la École du Louvre și-l privesc acum de sus pentru că-i un simplu restaurator. Nu merge însă cu teatrul chiar până la a ține un discurs în onoarea tinerilor căsătoriți.

În schimb, când începe balul, pe care Alban l-a deschis împreună cu soția sa, nu se poate abține și se îndreaptă spre ei.
— Îmi dai voie să ți-o fur, Alban? În fond, acum suntem o familie.
— Ești singurul în care am încredere, îi răspunde vesel și sincer vărul său.
Bietul meu Alban, dac-ai ști tu ce-am făcut cu nevastă-ta, își zice în sinea lui cu cruzime.
Iar Alban i-o oferă pe Constance, așa cum ai oferi un dar. Lino își încolăcește brațul în jurul ei și o conduce pe ringul de dans. Ea se lasă în voia lui, hipnotizată. Își stăpânește cu greu respirația. Niciodată nu și-ar fi închipuit că-i va mai simți trupul lipit de al ei. Iar acesta e mai magnetic ca oricând. Degeaba a fost îndrăgostită nebunește de soțul ei, își dă seama în acel moment de puterea pe care Lino o va avea întotdeauna asupra ei. Urăște acea soartă, urăște acea întâmplare. Întotdeauna a detestat infidelitatea, iar la câteva ore după ce ea și Alban și-au jurat iubire veșnică, are deja sentimentul că-l

înșală abandonându-se în brațele lui Lino.

— Ești minunat de frumoasă, îi susură el la ureche.

O strânge mai tare decât i-ar permite decența, dar e ultima ocazie s-o simtă lipită de el. O dorește atât de tare, încât îi vine să urle. Profită de un pas de dans ca să-i mângâie spatele dezvelit, palma lui percepe fiorul ce străbate trupul lui Constance. Îi adulmecă părul, se abține cu greu să nu-și lipească buzele de gâtul ei.

Dintr-odată, o simte încordându-se, o pierde, a mers prea departe.

— Lino, uită-te la mine, îi poruncește ea.

Se supune. Ce altceva să fi făcut? Ochii minunați ai lui Constance sunt triști și hotărâți. Lino ar putea muri privindu-i.

— Hai să uităm ce am trăit împreună, te rog! Îl iubesc pe Alban din toată inima. Nu-mi pune liniștea-n pericol. Nu-l face să sufere, ține foarte mult la tine. Acum că te-a regăsit, mi-a povestit despre mama ta, despre copilăria voastră, despre cât l-a durut că n-a mai știut nimic de tine în acești ultimi cinci ani. Nici nu-ți imaginezi cât de important ești pentru el. Nu-l trăda! Fă-o pentru mine, în amintirea a ceea ce am simțit cândva unul pentru celălalt. Iartă-mă că nu te-am așteptat, așa cum și eu te iert că ai ajuns prea târziu. Nu vom putea rescrie niciodată povestea pe care am trăit-o.

El o strânge de parcă ar vrea s-o sfărâme, ea icnește.

— Hai să fim prieteni, Lino, se zbate ea.
Lino își cufundă privirea în ochii ei. O privire mai tenebroasă ca oricând.
— Bine, spune el. Accept soarta la care mă condamni, o merit, dar te...
O sărută delicat pe obraz, o ia de mână și o conduce înapoi la Alban.
— Iată-ți soția! Mi-am făcut datoria de martor de cununie și de membru al familiei! Acum mă duc să mă distrez.

Nici nu se îndepărtează bine de ei, că de el se apropie o prietenă a lui Constance. I-a dat târcoale toată ziua. Lino știe foarte bine că tot ce așteaptă de la el e o partidă de sex. Ca să păstreze aparențele, î-a răspuns femeii la toate avansurile. Ar putea s-o înghesuie într-un colț ca o cătană și să-și descarce tensiunea și dorința mistuitoare care-l macină. Și-așa e la pământ cu stima de sine. Nu vrea totuși să se scârbească și mai mult de propria-i persoană. Așa că trece prin fața femeii fără să-i arunce nici măcar o privire.
Înșfacă o sticlă de pe bufet și pleacă de la petrecere...
Urcă în mașină fără să salute pe nimeni.
Se întoarce în casa mamei sale.

16

Lino

Rebecca îmi spusese clar că nu exista niciun risc să dau ochii cu ea, dar eu o așteptasem toată ziua. Asta nu mă împiedicase totuși să lucrez, ba chiar trăsesem ca nebunul și fusesem de-o eficiență incredibilă. Spre seară mă ajunsese oboseala, mă simțeam frânt, dar mulțumit de munca pe care o făcusem. Fără să-și dea seama, Rebecca mă stimula să mă autodepășesc. După ce ieșisem din atelier, traversasem curtea abia abținându-mă să nu trag cu ochiul spre fostul grajd. Crezusem prostește c-aveam să mă tolănesc frumos pe canapea și să-mi golesc capul de toate gândurile.

Mă scotea din minți treaba asta, dar mi-era dor de ea, de privirea, de prezența, de râsul, de vocea, de tăcerile ei. Degeaba mă luptam să-mi înăbuș atracția pe care o simțeam pentru ea, eșecul meu era lamentabil. Ieri, când mă scosese din încurcătură cu Jérémy, mi se păruse simpatică, înduioșătoare chiar. Iar sărutul ei, chiar dacă era doar o stratagemă pentru a fi cât mai convingătoare în rolul de veche prietenă — doar nu eram chiar atât de stupid, încât să cred c-o făcuse spontan —, mă trezise din amorțeală, mă

făcuse să vibrez. Ceea ce nu mi se mai întâmplase din momentul despărțirii definitive de Constance. Îmi dădusem seama că-mi doream cu disperare s-o strâng în brațe, s-o cunosc, voiam să-mi povestească despre ea, despre copiii ei, despre bărbatul cu care-i făcuse. Mai făcea el parte din viața ei? Dacă da, tipul trebuia să aibă a naibii de multă încredere în relația lor, de vreme ce-o lăsa să stea în casa unui necunoscut care-i povestea despre viața lui. Nu eram chiar așa de încrezut, încât să-mi imaginez că sunt un pericol, nu mai eram cel care fusesem cândva, dar... în locul acelui tip, nu mi-aș fi asumat nici cel mai mic risc de-a o pierde. Nu contează ce-ar fi zis gura lumii despre mine, eu, unul, n-aș fi lăsat-o niciodată pe femeia pe care o iubeam, pe mama copiilor mei, singură cu un alt bărbat pentru atât de multă vreme. Fie și numai pentru siguranța ei! Dacă eram un nebun violent și voiam să-i fac rău?!

Trebuia să știu, trebuia să înțeleg viața pe care-o trăise. Nu negam faptul că aveam nevoie să-i spun propria-mi poveste pentru a încerca să mă vindec, dar venirea ei la mine nu se putea rezuma doar la atât, chiar dacă singurul său obiectiv era scrierea acelui roman.

O vedeam, pe fereastră, aplecată în continuare asupra laptopului. Trebuia să-i ofer cumva o pauză, era inuman să lucreze cu atâta îndârjire, mai ales că

materia primă erau propriile-mi eșecuri. M-am dus repede în bucătărie, m-am uitat prin dulap și prin frigider, aveam cu ce să încropesc o cină stropită cum se cuvine. Am dat să deschid ușa casei, dar m-am oprit. Dacă ea mă refuza, chiar că aveam să par un idiot. M-am îndepărtat de holul de la intrare. Mi-era de-ajuns cât suferisem. Știam foarte bine ce avea să se întâmple în mintea mea dacă accepta să ia cina cu mine, aveam să-mi imaginez tot soiul de lucruri, lucruri imposibile, irealizabile. În același timp, văzându-mă cum ezitam să traversez curtea — curtea *mea*, tot uitam că sunt la mine acasă — ca să-i propun Rebeccăi o cină fără niciun fel de pretenții, îmi cam dădeam seama de ce-mi distrusesem viața într-un asemenea hal. Sigur, Constance mă ținea prizonier în povestea aceea de demult, dar groaza de a suferi iar și iar mă făcuse să mă blindez, să mă izolez de lume. În seara când o întâlnisem pe Rebecca, nu-mi fusese teamă s-o abordez în braseria aceea pariziană, îmi asumasem riscul de-a fi trimis la plimbare, fără să-mi pese câtuși de puțin. Dar totul era mult mai simplu, în acel moment încă n-o cunoșteam. Dacă în seara asta mă respingea, atunci aveam să știu clar cum stau lucrurile.

Ezitarea m-a făcut să reîncep cu foiala prin salon, iar la un moment dat, fără voia mea, am dat cu ochii de privirea maică-mii dintr-o fotografie. Ce șut în fund mi-ar fi tras! Ea nu se temuse

niciodată de dorință, de sentimente, suferise, dorise, iubise, indiferent de urmări, dar trăise. Oriunde o fi fost, îi păream probabil extrem de timorat, nu mă ridicam la înălțimea moștenirii sale.

Peste un minut, băteam la ușa fostului grajd. Rebecca a apărut în prag, cu ochii încercănați, un surâs obosit pe buze și părul prins în grabă.

— Bună seara, i-am zis eu sec.

— Bună seara, Lino, ești bine?

— Da. Tu?

A dat din cap că da.

— N-ai ieșit toată ziua, am continuat eu.

— Nu m-am putut opri, efectiv, a fost…

Părea sincer amuzată.

— Foarte tare! a încheiat ea.

Gura mi s-a lățit într-un zâmbet ironic.

— Ți-am dat de furcă?

— Versiunea ta din roman e… nu știu cum să zic… dar e fainâ, îmi place.

Cum să fi luat acea remarcă? Habar n-aveam. Dar era mai bine să nu mă pierd în interpretări nefondate, așa că am hotărât să-mi duc până la capăt ideea cu care venisem.

— Nu te-ar tenta o pauză?

— De ce nu…?

— Nu e cine știe ce, doar traversezi curtea și mănânci cu mine de seară, dar mai ieși din ale tale, fiindcă, dacă accepți, nu-ți dau voie să-mi pui nicio întrebare care să aibă legătură cu romanul.

Odată trecută surpriza, izbucnește în râs.

— Cu plăcere, mulțumesc. Chiar mi-ar prinde bine.
Răspunsul ei mă făcea cum nu se poate mai fericit.
— Vino când vrei.
— Stai așa, că vin cu tine și te ajut să pui masa! Așteaptă-mă aici!
A dispărut înăuntru, iar peste câteva clipe a reapărut înfofolită într-un veston de lână și cu laptopul în mână. A durat mai puțin de un minut, dar momentul acela în care, umăr lângă umăr, ne-am îndreptat spre casă, mi-a dat sentimentul că eram acolo unde trebuia să fiu. Pentru nimic în lume n-aș fi vrut să fiu altundeva. Sau cu altcineva. Iar asta era nimic pe lângă jumătatea de oră care a urmat, în care am gătit amândoi, sorbind din când în când dintr-un pahar, vorbind de toate și nimic, mai ales banalități. Nu exista nicio miză, nicio așteptare a vreunuia față de celălalt. Era foarte liniștitor. Și totuși nimic nu era normal în situația noastră. De data asta, maică-mea ar fi fost al naibii de mândră de mine. Nu mi-am putut stăpâni râsul.
— Ce-i? m-a întrebat Rebecca, nedumerită.
— Nimic! Mă gândeam la o chestie, n-are importanță.
N-a crezut o iotă.
— Iar vorbești în șarade? a susurat ea.
M-am aplecat spre ea și m-am încruntat conspirativ. A pufnit în râs, îmi plăcea la nebunie s-o distrez.

Soneria telefonului său a stricat farmecul acelui moment. Rebecca a tresărit și s-a grăbit să-și ia mobilul.

— Scuză-mă, sunt copiii.

Își trăgea deja pe ea vestonul, pregătindu-se să iasă în frig.

— Stai aici! Afară e un ger de mori. O să am grijă să mă fac mic de tot, să-mi astup urechile și să nu scot niciun sunet.

Mi-a mulțumit printr-un zâmbet jenat și s-a dus să se așeze pe canapeaua unde dormise. Apoi a răspuns. Eu m-am îndepărtat cât de mult am putut, dar mi-a fost imposibil să n-o urmăresc cu privirea.

— Draga mea Fan, ce mai faci?

Zâmbetul i-a devenit radios, privirea i s-a fixat în gol, Rebecca râdea încetișor, părea că nu i se lasă posibilitatea să zică nimic și că e extrem de fericită. După fiică, a venit rândul fiului să vorbească cu ea. Trăsăturile chipului ei erau de-o gingășie fără seamăn. Apoi a părut că e supusă unei rafale de întrebări.

— Da, merge treaba, te asigur... Sunt foarte bine... serios... Păi... da, poți să-i zici și lui taică-tău... Nu... n-are rost să mi-l dai la telefon... Să vă bucurați în continuare de excursie și tu, și sora ta... Vă iubesc pe-amândoi...

A închis, iar eu m-am străduit să mă uit în altă parte. Am lăsat-o să se liniștească. În cele din urmă, a venit lângă mine, la tejghea, și s-a cocoțat pe un scaun, cu privirea încețoșată. Mi-am stăpânit cu

greu dorința bruscă de-a o lua în brațe, mulțumindu-mă doar cu:
— Sunt bine copiii?
A înghițit în sec, parcă avea un nod în gât.
— Da, sunt chiar în al nouălea cer!
S-a ridicat brusc și a scos mâncarea din cuptor. Am încercat s-o opresc, dar mi-am dat seama dintr-o privire că era mai bine s-o las în pace. Trebuia să-și găsească ceva de făcut.
Câteva minute mai târziu, aveam amândoi dinainte farfuriile pline, iar cina a început în tăcere, la fel ca-n prima seară. Nu voiam s-o bruschez. Și mă simțeam destul de stângaci, neștiind ce să-i spun. Eram jalnic.

Pe parcursul mesei, i-a revenit culoarea în obraji. Mi-am permis așadar să cedez în fața curiozității.
— Ce fac copiii tăi? Sunt studenți? Povestește-mi despre ei.
Fața i s-a destins cu totul.
— Fantine e la arhitectură, merge pe urmele lui taică-său, iar Oscar, dacă-ți vine să crezi, e la facultatea de istoria artei. Nu mă-ntreba de unde-i vine treaba asta, că habar n-am!
— Iubirea pentru artă nu are nevoie de explicații...
— Am să-i spun și lui ce-ai zis, sunt sigură c-o să-i placă.
A fost rândul meu să zâmbesc cu gura până la urechi.
— Sunteți apropiați?
— Da, chiar suntem...

— Probabil că le e dor de tine.
A ridicat din sprâncene, ironic.
— Mai mult mie de ei! Nu-i ușor să-i vezi crescând și ajungând să zboare cu propriile aripi. Săptămâna asta sunt amândoi la Madrid, de-asta mi-am permis să stau aici atât de mult.
— Și ce fac în Spania?
A tras adânc aer în piept.
— Esteban… soțul meu… s-a dus să lucreze acolo două luni…
Era așadar cât se poate de măritată. N-ar fi trebuit să mă mir. De fapt, mă puteam simți mai protejat în felul ăsta. Chiar dacă nu era atât de ușor de acceptat. Mi-am înecat dezamăgirea în pahar.
— El e spaniol, copiii adoră țara tatălui lor, ceea ce-i normal, și-i înțeleg, am adorat-o și eu înaintea lor… Și-au aranjat la facultate zicând că merg să studieze și s-au dus la el. Fantine îl urmează ca o umbră și la birou, și pe șantier, Oscar umblă prin toate muzeele… Iar în restul timpului, trag chefuri cu verișorii lor.
Acea ultimă precizare a făcut-o să pufnească în râs. Ar fi trebuit să profit de ocazie, să-i cer să-mi povestească despre tatăl copiilor săi. N-aveam însă niciun chef s-o aud lăudând calitățile acelui tip perfect, deschis și absolut deloc gelos, care avea așa o încredere în Rebecca și-n relația lor.
— Și? Ce spun Fantine și Oscar despre proiectul tău de roman? Le-ai zis despre el?

— Ce pot să-ți spun este c-au văzut roșu în fața ochilor când le-am zis c-o să merg la tine acasă! Oscar voia să vină cu mine ca să mă apere, se temeau că ești un tip periculos.

Slavă Domnului că măcar copiii aveau grijă de ea!

— În locul lor, așa aș fi gândit și eu! i-am spus. Cum ai făcut de i-ai convins să te lase să vii pân-aici?

A făcut o strâmbătură atât de nostimă, încât mi-am dorit din nou să râd împreună cu ea.

— Le-am zis cum te cheamă și le-am dat adresa și numărul tău de telefon, precizând că nu prea te pricepi să-l folosești!

Nu și-a mai putut stăvili râsul, iar eu i-am urmat pe loc exemplul.

— Și-acum? am întrebat-o când am redevenit serioși.

— Sunt foarte bucuroși că m-am reapucat de scris. Pasivitatea din ultimii ani, depresia în care am căzut n-au fost ușor de suportat pentru ei... pentru familia noastră...

— Toată copilăria și toată adolescența am stat pe lângă artiști, așa că știu cât de dureros este să-ți pierzi inspirația. Te-ai simțit probabil ca-n iad.

A lăsat capul în jos și a început să adune, cu vârful degetelor, firimiturile de pâine de pe tejghea.

— Cam așa ceva. Am crezut că înnebunesc... Nu mai știam cine sunt, mi se părea că nu mai sunt nimic, că am

pierdut totul. Le-am încercat pe toate, nimic nu funcționa. Doi ani ți se par o veșnicie când pasiunea pe care o aveai a dispărut și nu mai vrea să se întoarcă. Viața trecea pe lângă mine și nu mai întrezăream niciun viitor.

— Ai o explicație pentru ceea ce ți s-a-ntâmplat?

A râs încetișor, trist.

— M-ai avertizat, într-adevăr, că vrei să afli mai multe despre mine. Văd că te ții de cuvânt.

— Poți să fii sigură c-am să continui, i-am zis zâmbind. Deja mi-ai spus niște lucruri.

Văzând-o atât de tulburată, mi-am înfrânat dorința de a-i lua mâna într-a mea ca s-o liniștesc, s-o încurajez.

— Când mi-a apărut primul roman, am văzut că străluceam în ochii lui bărbatu-meu, ai copiilor, ai unor necunoscuți. Aprecierea aia îți ia mințile, trebuie să recunosc... N-am fost niciodată genul de om care să simtă o fascinație pentru celebritate... Nici măcar ca puștoaică nu visam să mă fac actriță, cântăreață sau mai știu eu ce vedetă!

A reușit, în sfârșit, să râdă.

— Și totuși micul succes pe care l-am avut mi-a dat o încredere în mine pe care niciodată n-aș fi crezut c-o s-o am. Întotdeauna am fost o fire mai degrabă rezervată. Mi s-a făcut frică imediat c-o să pierd acel cadou neașteptat... aveam în sfârșit impresia că știu cine sunt... Însă m-am luat atât de în serios, încât

am uitat de mine însămi. In afară de copii, numai la asta mă gândeam... nu voiam să dezamăgesc... Și-apoi simțeam nevoia asta să scriu, era ceva visceral... așa e și-acum...

A clătinat din cap, agasată.

— Astăzi, privind retrospectiv, îmi dau seama că n-am riscat nimic, că nu m-am expus niciunui pericol prin scris, prin alegerea subiectelor, chiar dacă pe dinăuntru clocoteam... Și am spus da oricărei propuneri, ca să nu trebuiască să mă opresc. Acceptam toate solicitările, chiar și pe cele unde știam că nu mă voi simți în largul meu... Ca să scap de tot ce nu-mi plăcea, mă închideam în camera de lucru cu personajele mele, cu poveștile mele. Uneori, numai asta conta. Cu fiecare nou roman, nu așteptam decât să mă vâr din nou în bula mea ireală. Doar acolo credeam eu că mă pot simți bine...

S-a oprit, în minte îi reveneau, pare-se, niște amintiri îndepărtate, apoi a ridicat din sprâncene și și-a reîndreptat atenția spre mine:

— Știi, când stăteam cu personajele mele, mă simțeam inatacabilă, eliberată de orice constrângere care n-avea legătură cu ele. Trăiam în tihnă, eram lăsată în pace pentru că scriam... Mi se părea că respir mai bine în acele momente... În realitate, îmi făceam singură rău... pentru că, fără să-mi dau seama, am intrat într-un cerc vicios... M-am lăsat devorată, fără a-mi mai hrăni

propriul suflet... Nu-mi îngăduiam nicio pauză. Am ajuns la epuizare căutând mereu idei noi ca să-mi protejez și păstrez acel refugiu artificial...

— De ce?

— Pentru că nu mai aveam niciun fel de control!

S-a oprit și a râs cu tristețe.

— Cu timpul, am ajuns să mă recunosc tot mai puțin în cea care eram, atât în scris, cât și în afara lui. Eram tot mai puțin fericită. Simțeam că nu mai făceam nimic fiindcă-mi doream, ci doar fiindcă trebuia... Mi-era însă imposibil să mă opresc, și-apoi scrisul era singura modalitate de-a fugi de cealaltă realitate... fiindcă în paralel cu conștientizarea acelor schimbări, viața mea de cuplu se ducea de râpă... Nici nu știu de ce ți-am zis că Esteban e soțul meu...

Nu mai înțelegeam nimic și nu-mi plăcea deloc ce declanșa în mine treaba asta. Speranță...

— Nu e soțul tău? Nu mai e?

A oftat și a băut ultima gură de vin din pahar. A ridicat din nou privirea spre mine, iar pe buze i-a înflorit un zâmbet dezabuzat.

— Încă mai e, dar nu pentru mult timp... Când se întoarce, urmează să ne despărțim oficial.

— Îmi pare rău.

Ce altceva puteam să-i spun? N-avea nicio importanță ce simțeam eu în

privința acelei vești. Ceea ce conta erau ea și tristețea ei.

— N-are de ce să-ți pară rău... Sfârșitul poveștii noastre este... cât se poate de banal, în fond. Doar că am fost noi prea lași, în ultimii ani, ca să luăm această decizie.

A ridicat din umeri, obosită, învârtind între degete paharul gol. Mi-a povestit despre cum s-au întâlnit, despre tinerețea lor, despre neputința lor de-a sta unul fără celălalt, despre nașterea gemenilor, despre cariera strălucită a soțului său și despre cariera ei, al cărei succes o făcuse să scape lucrurile de sub control. Iar apoi despre distanțarea și neînțelegerile care au urmat, despre viețile lor paralele și despre lupta zadarnică a amândurora pentru a se convinge că totul avea să se rezolve până la urmă. Despre conștientizarea faptului că nu se cunoșteau atât de bine cum crezuseră.

Pe măsură ce povestea, se îndrepta tot mai mult de spate. Își asuma propria poveste, fără să se rușineze, analizând cauzele eșecului său, ale despărțirii lor, cu emoție, tristețe și resemnare.

Înțelepciunea ei mă făcea să-mi văd propriul egocentrism. Nu eram decât un puștan capricios care nu voise niciodată să accepte realitatea, preferând să se lupte cu ea chiar cu riscul de a-și irosi viața, de a trece pe lângă marile bucurii, pe lângă adevărata fericire. Femeia aceasta îmi reamintea de singurătatea pe care n-o mai suportam și de

responsabilitățile pe care le aveam. Sigur, Rebecca suferea din pricina acelei încheieri a relației cu soțul ei, dar măcar ea trăise. Când erau mai tineri, soțul său se zbătuse ca să rămână cu ea. El nu avea dorințe extreme, așteptări exagerate, voia pur și simplu să trăiască alături de ea, începând chiar din acea clipă. Acum, chiar dacă povestea lor se terminase, aveau să facă parte pentru totdeauna unul din viața celuilalt. Nimeni n-avea să le poată fura vreodată ceea ce trăiseră și construiseră împreună. La urma urmelor, mie nici n-ar fi avut ce să mi se fure, în afară de câteva momente furtive, ireale, utopice. Trecusem pe lângă iubire, pe lângă o familie, pe lângă propria-mi viață. Pe lângă toate, de fapt. Dacă Rebecca n-ar fi fost în fața mea în acel moment, sigur n-aș fi stat ca trăsnit în fața amplorii propriilor mele eșecuri și erori, ci aș fi dat frâu liber furiei. O furie îndreptată împotriva mea. Eu eram vinovat pentru starea catastrofală în care ajunsese viața mea. Și n-aveam deocamdată nicio soluție ca s-o remediez. În caz că nu era deja prea târziu...

— A fost cât pe-aci să mă pierd cu totul, a murmurat ea.

— Femeia pe care o am în față, cea care ești, nu seamănă deloc cu o femeie pierdută, dimpotrivă... Scrii din nou. În afară de copii, asta-i cel mai important pentru tine... Sunt convins că mai ai multe de scris...

Nu mi-a răspuns, dar s-a uitat la mine lung, cu un zâmbet timid pe buze.

— În seara când ne-am întâlnit, a continuat ea după câteva secunde bune, eram total abătută. Cred că în momentul acela am fost mai aproape ca niciodată de renunțarea definitivă la literatură, începeam deja să mă obișnuiesc cu gândul că trebuia s-o repornesc de la zero, chiar dacă nu știam nici în ce direcție, nici cum...

Vocea ei blândă — aproape că vorbea în șoaptă — și emoția din glas m-au făcut să tresar.

— Nici n-ai idee, Lino, cât îți sunt de îndatorată... M-ai salvat...

Niciodată nu mi se mai făcuse o asemenea declarație, nu simțeam c-o merit. Era pentru prima dată când mi se spunea că-i fusesem de folos cuiva. Că ajutasem la ceva. Ceva frumos, pe deasupra.

— Orice-ai crede tu, rolul meu n-a fost atât de important... Aveai în tine chestia asta cu scrisul, nu trebuia decât să-ți dai voie din nou s-o faci. Nu uita că am citit primul capitol... Rebecca, eu cred că nu-ți dai seama ce efect au avut acele prime pagini asupra mea. Ai reușit să mă arunci pur și simplu în aer și să mă liniștești în același timp... Așa că eu, unul, sunt convins că ai fi reușit oricum, la un moment dat...

Și-a sprijinit capul în palmă și m-a țintuit cu privirea ei blândă și hotărâtă.

— Nu vom ști niciodată asta, dar ce-i sigur e că ai trezit ceva din mine.

Mi s-a tăiat pentru o clipă respirația, ochii ei, pe care nu și-i mai lăsa în jos, mă țineau parcă prizonier. M-am luptat cu dorința de-a face să dispară spațiul care ne despărțea. Nu trebuia să-mi mai spună asemenea lucruri. Nici nu-și imagina ce efect aveau cuvintele ei asupra mea.

— Păi, atunci, să facem în așa fel încât să nu mai adoarmă, i-am zis.

A fost rândul ei să respire precipitat. Mi-era imposibil să-i descifrez expresia de pe chip. Tocmai intraserăm într-o dimensiune necunoscută. Nu mi-aș fi închipuit niciodată că proiectul ei de roman avea să mă ducă atât de departe. Mă năpădeau niște simțăminte incontrolabile, de dragoste și dorință, pe care le credeam îngropate în cele mai adânci cotloane ale ființei mele.

*

M-am smuls din mrejele privirii ei și m-am ridicat brusc. Am început să strâng masa fără să scot un cuvânt. Rebecca, la fel de tăcută și ea, s-a luat după mine. Deși o simțeam încordată, aveam, din nou, sentimentul că-mi cunoștea dintotdeauna și casa, și obiceiurile. Cu ea, fiecare gest era cât se poate de firesc. Impresia aceea că ne topeam dintr-odată într-un cotidian comun mi-era insuportabilă, mă făcea să cred că reintram amândoi într-o rutină care avea

să mă distrugă. Orice măsuri de protecție aș fi încercat să iau pentru a mă feri de ea. Mijloacele mele de apărare erau prea slabe, ne atingeam întruna, ne frecam în treacăt unul de altul, eram incapabil să mă îndepărtez de ea, căutându-i neîncetat căldura contactului, a mâinii. Dar având grijă, în același timp, să nu mă uit la ea.

— Lino, a murmurat ea. Cred... cred că... cel mai bine ar fi să te las să...

— Ai dreptate.

Deja își trăgea pe ea vestonul și se-ndrepta spre ușă. Cu mâna pe clanță, a întors privirea spre mine.

— Ne vedem mâine? Ai timp?

M-am apropiat de ea.

— Mâine-dimineață trebuie să mă duc după materiale, o să fii singură aici, dar după-amiază aveam în plan să merg la Jérémy și Émilie, nu vrei să vii și tu?

Am cedat, preferam să sufăr văzând-o plecând, dar am încetat să mă mai lupt, femeia asta mă readucea practic la viață. Aveam să sufăr destul când ea n-avea să mai fie aici. Pe chip i-a înflorit un zâmbet larg.

— Mi-ar plăcea foarte mult, a șoptit ea.

— O să ai timp să-mi pui toate întrebările pe care ie vrei... E un drum destul de lung până la ei.

A râs încetișor. Apoi s-a ridicat pe vârful picioarelor și m-a sărutat pe obraz.

— Noapte bună!

După care s-a făcut nevăzută.

17

Rebecca

Am fugit și m-am baricadat în fostul grajd. N-am aprins nicio lumină, m-am dezbrăcat și m-am înfășurat în plapumă, de parcă ea ar fi putut să mă apere. De Lino. Redescopeream senzații, dorințe, sentimente pe care le credeam uitate, interzise. Buzele încă-mi ardeau de la atingerea obrazului său. Eram însă furioasă pe mine. Cum de mă lăsasem să cad atât de ușor în capcană? Mă îndrăgosteam de propriul personaj, deși eram convinsă că-l privisem tot timpul ca pe o ființă fictivă. Nu mai făceam deosebirea între realitate și ficțiune. Voiam ca Lino să mă iubească, dar să mă iubească la fel de tare cum o iubise pe Constance. Ca și cum aș fi fost ea, așa aș fi vrut. Un lucru imposibil. El era al ei pentru totdeauna, atracția pe care o simțea pentru mine nu conta. Nu eram atât de oarbă încât să cred că-i eram indiferentă. Alchimia dintre noi era cât se poate de grăitoare. Dar mie tot nu-mi venea să cred. De ani întregi nu-i mai mărturisisem cuiva atât de deschis ce-mi stătea pe suflet — nici nu știu dac-o făcusem vreodată, de fapt. Soțului meu nu-i vorbisem niciodată despre frământările care mă chinuiau de când eram romancieră. Despre rolul pe care-l

jucam de atâta timp pentru a-mi păstra cariera aceea care, în loc să mă împlinească, mă distrusese mai degrabă încetul cu încetul. În adâncul meu, simțeam și eu nevoia să povestesc despre suferință, despre ceea ce ne rănește, prin niște istorii foarte românești, cu personaje neobișnuite, nu neapărat ancorate în cotidianul știut de toată lumea, dar mi-era prea teamă să nu mă pierd pe mine însămi și să nu pierd afecțiunea pe care reușisem s-o câștig. Prin câteva fraze, câteva întrebări, câteva priviri învăluitoare și încurajatoare, Lino nu doar că-mi dăruise povestea sa incredibilă ce întrupa toată acea violență a sentimentelor despre care-mi dorisem întotdeauna să scriu, dar mă ajutase și să-mi deschid inima așa cum n-o mai făcusem nicicând. Omul acesta mă elibera de toate opreliștile.

Eram pierdută ca romancieră. Cum să fi continuat cu scrisul când pântecul mi-era plin de dorință pentru personajul meu principal? În trecut, visasem să mă întâlnesc cu unul în realitate, dar acum că trăiam cu adevărat lucrul acesta, era mai tulburător și mai complex decât mi-aș fi imaginat.

Ca femeie, eram și foarte descumpănită. De la Esteban încoace, nu mai simțisem niciodată o asemenea atracție pentru altcineva. Pentru prima dată, un bărbat mă tulbura atât de tare, încât să mă gândesc să fac pasul final care să oficializeze despărțirea de cel care mi-era

soț. Cum să uit că Lino iubea o altă femeie, una care-i distrusese desigur viața, dar care-l marcase profund, una căreia îi aparținea trup și suflet? Cu ceea ce-mi destăinuise despre el și cunoscându-mă prea bine — mai ales cu fragilitatea care mă caracteriza —, știam că, dacă mă lăsam dusă de val, aveam să aștept de la el un bărbat întreg, un amant sumbru și pasional. Ceea ce n-avea să mai fie niciodată. Sau, dacă era să mai fie vreodată, avea să fie pentru ea. Și numai pentru ea. Eram eu în stare să savurez această paranteză fără să aștept mai mult decât îmi putea el oferi? Nu riscam oare fie să-mi distrug romanul, fie să înăbuș femeia pe care o simțeam vibrând înăuntrul meu? Eram oare pregătită să mă abandonez cu totul pentru câteva clipe de frumusețe și de trăire absolută cu Lino?

M-am trezit fără să fi găsit răspunsuri la acele întrebări. N-avea rost să le caut, aveau să-mi vină ele atunci când aveam să fiu pregătită, dacă aveam să fiu vreodată. În loc să mă chinui singură, mai bine mă duceam să lucrez. Aveam destulă materie ca să înaintez cu povestea, iar în mine clocoteau atâtea lucruri, încât trebuia neapărat să mă eliberez, să-mi descarc prin cuvinte toate acele emoții.

Nimic nu mergea.

Pentru început, era o vreme apăsătoare, întunecată, iar eu prinsesem deja gustul

luminii din sud, chiar și pe timp de iarnă. Degeaba era cald și bine în fostul grajd, aveam frisoane din cap până-n picioare. Ceea ce nu mă ajuta deloc să mă concentrez. Și-apoi — nu-mi venea să cred că pățesc așa ceva —, de cum începeam o frază, mintea mea începea s-o ia pe coclauri, îndreptându-mi gândurile, în mod surprinzător, către Constance. Simțeam nevoia s-o înțeleg, să-mi dau seama ce fusese în sufletul ei după căsătoria cu Alban. Trebuia să mă distanțez puțin de perspectiva lui Lino. Era musai să intru în mintea și-n inima lui Constance. Și să vorbesc despre suferința tuturor, nu doar despre cea a lui Lino. Dacă voiam să merg mai departe cu acel roman, era obligatoriu să dau viață tuturor punctelor de vedere, chiar dacă asta mă durea și chiar dacă știam exact înspre ce parte înclină inima mea.

Cum traversase oare Constance anii care urmaseră, ani în care, pentru a nu-și alerta soțul și pentru a-i face pe plac, fusese obligată să stea în preajma bărbatului pe care-l iubise nebunește și pe care poate că încă-l mai iubea, în adâncul sufletului ei? M-am pus în locul ei, uitând de mine ca să fiu ea, silindu-mă să nu mă mai gândesc la ce simțeam ca Rebecca aia care învăța în fiecare zi cum să-l cunoască pe Lino cel de azi, care nu mai era al lui Constance.

Cum stăteam așa, pierdută în contemplarea curții măturate de un

mistral pe care-l bănuiam rece ca gheața, am auzit zgomotul unui motor. M-am îndreptat de spate, surprinsă și bucuroasă la gândul că Lino se întorcea deja acasă. Cu atât mai mare mi-a fost dezamăgirea când nu i-am recunoscut mașina. Din ea a ieșit un bărbat care a trântit portiera și a pornit-o spre atelier cu un pas hotărât și sigur pe el. Cu costumul lui scorțos, era profund distonant în peisaj. Cine putea să fie? Ce putea să vrea? Un client bogat? Un colecționar? A dispărut din câmpul meu vizual, așa că am ciulit urechea, așteptând. În ciuda ușii și a ferestrei zăvorâte, l-am auzit pe individ ciocănind cu putere și încercând clanța fostului hambar. În foarte scurt timp, și-a pierdut răbdarea.

— Lino! a urlat el. Deschide-mi!

Nu era așadar un necunoscut. M-a năpădit atunci o presimțire rea. Ce trebuia oare să fac? N-aveam nicio legitimitate ca să-i ies în întâmpinare. Putea fi însă vorba de ceva important pentru Lino. Cum nu mai răspundea deloc la telefon, risca să nu afle cine știe ce veste importantă. Nu puteam sta așa, fără să fac nimic. Mi-am luat inima-n dinți, mi-am pus pe mine vestonul de lână și am ieșit în curte.

— Bună ziua!

Bărbatul s-a întors spre mine și s-a apropiat. Era ceva în alura lui care mă intriga, iar când a ajuns în fața mea, am

avut sentimentul că-l mai văzusem undeva.

— Cine sunteți dumneavoastră? m-a întrebat el abrupt.

Am ridicat din umeri. Cine naiba se credea?

— Nu asta contează... Veneam să văd dacă vă pot ajuta cu ceva.

— Nu vă cunosc! Ce căutați aici? Eu sunt aici aproape ca acasă, spre deosebire de dumneavoastră!

Am înțeles imediat pe cine aveam în față și m-am mușcat de interiorul obrazului ca să nu-mi iasă din gură numele lui. Alban. Trebuia să rămân calmă și impasibilă.

— Nu pretind c-aș fi acasă... dar spuneți-mi cine sunteți dumneavoastră și poate am să vă pot da niște informații.

A clătinat din cap și și-a lățit gura într-un zâmbet care putea fi oricum, numai sincer nu. Apoi mi-a întins mâna, n-aveam de ales, trebuia să i-o strâng.

— Vă rog să mă scuzați, a început el. Eu sunt Alban, vărul lui Lino. Proprietarul acestor locuri...

Nici că puteau exista două ființe mai diferite. Alban era subțiratic, aproape slăbănog, palid la față, cu trăsături uscate. Era impecabil, bărbierit cu grijă și foarte curat. La limita asepticului. Niciun strop de generozitate, niciun pic de căldură nu emana din acest om. Iar eu trebuia să mă lupt cu propria-mi uluială. Îmi întâlneam încă unul dintre personaje, iar treaba asta era extrem de

derutantă. Îl aveam în minte pe cel descris de Lino, acel Alban din urmă cu cincisprezece ani, introvertit, lipsit de încredere în sine, dar mai degrabă cumsecade. Îmi imaginasem o vagă asemănare între cei doi veri. Câteva trăsături fizice în comun. În fața mea însă aveam un bărbat suficient, care reușise în viață, era conștient de asta și considera probabil că i se datorau o mulțime de lucruri.

— Rebecca, încântată. Sunt o prietenă a lui Lino.

— O prietenă, a repetat el cu o undă de ironie în glas.

— Exact.

Aș fi vrut să-l apreciez, să dovedesc puțină empatie pentru ignoranța sa în privința nevesti-sii și a lui Lino. Dar omul acela mă făcea să mă simt inconfortabil. Mi-au venit în minte niște lucruri de care-mi pomenise Lino și care lui i se păreau neimportante. Precum rivalitatea lor din copilărie, pe care Lino o socotea banală, firească. Relația lor nu fusese niciodată atât de limpede și de sănătoasă cum își închipuia el. Aceasta alimentase mai mult ca sigur ranchiuna și amărăciunea lui Alban. Inflexiunea vocii lui, când rostea numele vărului său, trăda o agresivitate reținută.

— Unde e Lino? m-a întrebat el. Atelierul e încuiat.

Nu se-ncurca în false politețuri, știa precis de ce era acolo.

— Lipsește toată ziua. Am să-i spun că ați trecut pe-aici.
— În niciun caz! Nu ne-am mai văzut de mult, am fost foarte ocupat în ultima vreme, și vreau să-i fac o surpriză. Pot conta pe complicitatea dumneavoastră?
Mi-a aruncat un zâmbet seducător, pe care i l-am întors fără nicio șovăială.
— Desigur.
— A fost o plăcere, Rebecca. Nu știu dacă vom avea ocazia să ne mai vedem, prietenele lui nu stau niciodată prea mult.
Încerca să mă rănească. Nicio șansă.
A trecut prin fața mea, fără să mai scoată vreun cuvânt, s-a urcat în mașină și a demarat în trombă.
Întâlnirea aceea mă perturbase profund. Individul îmi înghețase pur și simplu sângele în vine, n-aș fi vrut să se mai întoarcă. M-am refugiat în fostul grajd, întrebându-mă cum aveam să-i spun lui Lino despre vizita aceea neașteptată. Și cum aveam să-l înfățișez de-acum înainte pe Alban în roman. Ca să nu mai zic de Constance. La urma urmelor, se căsătorise cu acest om, după ce-l iubise pe Lino.

Pe înserat, când Lino s-a întors acasă — minciuna pe care i-o trăsesem lui Alban nu era chiar atât de mare —, am ieșit imediat în curte. El a venit spre mine, vizibil bucuros să mă vadă. M-am înseninat pe loc.
— Îmi pare rău, a durat mai mult decât mă așteptam.

— Stai liniștit, am avut ce face.
Răspunsul meu a părut să-l amuze. Se gândea probabil că-mi petrecusem timpul scriind. Cum ar fi putut să-și imagineze ce preocupări avusesem?
— Va trebui să lăsăm pe mâine vizita la Jérémy și Émilie, e deja târziu și am venit cu ditamai calabalâcul!
Am aruncat o privire spre mașină și am izbucnit în râs când am văzut ce nebunie era acolo. Savuram fiecare clipă de relaxare, neavând habar cum va reacționa când aveam să-i povestesc.
— Unde o să pui toate astea? l-am luat eu peste picior.
— O să dau pereții mai încolo, ce crezi?
Complicitatea dintre noi, tot mai intensă cu fiecare clipă petrecută împreună, ne-a prins ca-ntr-un văl. Ne priveam în ochi, surâzând, apropiindu-ne unul de celălalt. Aș fi vrut să mă pierd în privirea aceea, dar n-aveam să-mi dau voie până nu mă eliberam de ce aveam pe suflet. De ce apăruse omul acela de dimineață? Nu puteam tăinui o asemenea informație. Intuiam însă că, în momentul în care aveam să-i spun cine trecuse pe-aici, totul avea să fie pus din nou sub semnul întrebării.
— Ai avut o vizită azi-dimineață.
S-a încruntat, neîncrezător.
— Serios? Cine?
— Alban, i-am răspuns murmurând, ca pentru a atenua șocul veștii.
Făptura lui, atât de relaxată cu o clipă înainte, degaja acum o tensiune atât de

puternică încât, dacă nu l-aș fi cunoscut, m-ar fi putut băga în sperieți.

— Mama mă-sii… Ai vorbit cu el?

Am dat din cap că da, apoi i-am spus și restul.

— Voia să te vadă, evident. Nu i-am zis decât că ești plecat toată ziua. În schimb, mi-a cerut să nu-ți spun c-a trecut pe-aici, fiindcă vrea să-ți facă o surpriză. Eu am preferat să-ți spun totuși, ca să nu fii luat prin surprindere. M-am gândit că ai prefera să te pregătești puțin înainte să…

Și-a prins capul în mâini și a început să umble încolo și-ncoace prin curte. Apoi, ca pentru a se defula, a deschis portbagajul și s-a apucat să descarce materialele. A făcut un prim transport în atelier și s-a întors la mașină, îi vedeam privirea întunecându-i-se tot mai tare.

— Deci n-o să mă lase niciodată în pace, mormăia el.

A luat o scândură mare și a dispărut din nou în fostul hambar. Nu știam ce i-aș fi putut spune, îmi mai lipseau niște ultime elemente ca să știu unde ajunseseră de fapt cu relația lor. De data asta, când s-a întors, s-a apropiat de mine.

— Era bine?

Tonul lui era aproape arțăgos, dar ochii îi erau umbriți de o îngrijorare autentică, iar asta chiar mă depășea. Puteam eu oare să-i mărturisesc ce simțisem de fapt când îl întâlnisem pe vărul lui, să-i spun tot ce-mi stătea pe suflet? Am șovăit mult prea mult timp ca să nu-l alarmez.

— Rebecca, ce anume nu-mi spui?
— Nu... nimic important... doar că... nu mi-l imaginam așa... nu mă așteptam să întâlnesc un astfel de om, atâta tot.
— De ce? Cum era?
— Foarte fălos... N-aveți nicio legătură unul cu altul... Nu știu cum să-ți spun, dar m-a făcut să mă simt foarte inconfortabil.
Spre deosebire de tine, mi-am zis în sinea mea.
— Nu-l cunoști! mi-a întors-o el sec.
M-am dat un pas în spate, surprinsă de acel atac, deși eram conștientă că mi-o luase gura pe dinainte.
— N-am zis că-l cunosc, m-am apărat eu. Dar nimic nu-l obliga să se poarte atât de disprețuitor și de grosolan cum a făcut-o. Tu n-ai fost aici, eu da.
Lino nu mi-a lăsat timp să-i explic că mă luase drept o ibovnică vulgară și trecătoare, c-a și sărit în apărarea vărului său.
— Ți-ai făcut o impresie greșită despre el. Alban e un timid, orice-ai crede tu...
Lino se înșela total în privința vărului său. Oare sentimentul vinovăției îl făcea să fie atât de îngăduitor?
— Îl cunosc bine, venirea lui până aici ca să limpezească niște lucruri n-a fost deloc ușoară pentru el, probabil că s-a luptat serios cu sine însuși, iar faptul că a dat peste o necunoscută sigur l-a descumpănit. Când nu se simte în siguranță, se protejează prin genul ăsta de răceală, nu prea știe cum să

reacționeze. Asta-i arma lui ca să nu se facă de râs.

Eram siderată.

— Cum poți să-i iei apărarea? m-am revoltat eu. Nu te înțeleg... Și-apoi, tu n-ai fost aici! la zi-mi, de când nu l-ai mai văzut? De unde știi că nu s-a schimbat? Ești sigur că-l cunoști cu adevărat?

A făcut un pas spre mine. N-am dat înapoi, am ținut mai departe capul sus.

— Cine ești tu să-mi spui așa ceva? Nu vorbi despre ceea ce nu cunoști! Am să-l apăr întotdeauna pe Alban! Fie și numai ca să-mi răscumpăr greșeala! Cum am putut face prostia de-a crede că ai putea să-nțelegi? Cele cinci minute pe care le-ai petrecut cu el nu-ți dau niciun drept să-l judeci! Cu atât mai puțin să ai certitudini despre ce crezi tu că e povestea noastră!

M-am uitat în ochii lui, furioasă pe el și pe mine însămi. Aveam dovada clară că n-avea să se ierte niciodată și nici n-avea să se elibereze de acea povară voluntară. Iar asta mă scotea din minți! Cine suferea acum? Din câte știam eu, Alban era în continuare căsătorit cu Constance, fericită și mulțumită de viața ei, iar Lino era mai singur ca oricând.

— Fiindcă nu ești în stare să pricepi ce vreau să spun de fapt, am răbufnit eu pe un ton cât se poate de caustic, o să te las să-ți aranjezi lucrurile, iar eu mă duc să-mi văd de treaba mea.

N-a încercat să mă oprească. Fiecare dintre noi era convins că el are dreptate.

Știam că aveam să ajungem până la urmă să ne contrazicem pe marginea poveștii lui, eu aveam interpretările mele, el avea trăirea pe viu. Chiar dacă între noi se lega o relație specială, eu aveam să am întotdeauna o anumită distanțare și o privire din exterior pe care el, în mod evident, nu le putea avea. Îmi venea să mă întorc și să urlu la el ca să priceapă că era total paralel cu realitatea! De ce făcea pe neștiutorul? Nu i se potrivea deloc. Ar fi trebuit totuși să-i vorbesc cu mai mult tact, să-l fi luat mai cu binișorul. Dar voiam foarte tare să-l protejez și să-i deschid ochii, să-l fac să priceapă adevărul. Am trântit ușa, iar umbra de regret pe care-o simțeam a dispărut cu totul. Cum să-mi revin ca scriitoare și ca om dacă eu îmi înăbușeam propriile păreri, propriile gânduri?

Am petrecut prima parte a serii întorcând pe toate părțile ceea ce se întâmplase, foarte întristată de acea ceartă. Dar și foarte lucidă. Mă lăsasem furată de confuzia dintre realitate și ficțiune, iar acum plăteam pentru asta. Oricare ar fi fost sentimentele mele pentru bărbatul care era sau pentru cel întrupat prin cuvintele mele, n-aveam dreptul nici să intervin în viața reală, nici să mă joc de-a psihologul cu el. Simțeam, în mod insidios, că mă apropiam de sfârșitul poveștii. Eram liberă, de-acum, să-mi exprim în roman propriile emoții. Aveam să pot așterne pe hârtie acea trezire la viață a inimii și a

simțurilor pe care Lino mi-o provocase. Aveam să născocesc eu însămi continuarea, s-o creez din mintea mea, iar Constance cea din roman avea să trăiască totul în locul meu. Ideea aceasta era totuși o ofensă și pentru el, și pentru creativitatea mea. De-aș fi putut să-l scutur cumva pe Lino ca să reacționeze, să treacă peste toate! Din păcate, ultima noastră discuție nu-mi dădea mari speranțe.

Constatarea asta mi-a reamintit cât de singură eram, aș fi vrut să-mi pot descărca sufletul, să mă despovărez de ce-mi stătea pe inimă, de tristețea care mă asalta, de confuzia care mă tulbura. N-aveam pe nimeni cu care să vorbesc. Am pufnit într-un râs amar. Ființa căreia îi mărturisisem cele mai multe dintre frământările mele în ultima vreme era Lino. Iar asta era destul de dureros, fiindcă probabil tocmai îl pierdusem.

Am simțit nevoia imperioasă de-a auzi o voce cunoscută. L-am sunat instinctiv pe Esteban. Cu fiecare nou țârâit al soneriei, regretam tot mai mult și speram din adâncul inimii să nu răspundă. Nu mă mai înțelegea de foarte multă vreme. Eram atât de jalnică, încât apelam la cel care avea să fie în curând fostul meu soț.

— Rebecca?

Nu Becc…

Pe fundal, zgomotul unei discuții aprinse.

— Te deranjez, îmi pare rău.

— Nici vorbă, zi-mi, s-a-ntâmplat ceva? Nu pot să ți-i dau pe copii la telefon, nu sunt cu ei în momentul ăsta.
— Nu, nu... nu știu de ce te-am sunat, n-ar fi trebuit.
Am auzit strigându-l o voce fermecătoare de femeie, el i-a răspuns în spaniolă, iar în glasul lui am simțit soarele. Oficializa și el despărțirea noastră, cu mult mai mult aplomb și succes decât mine, din câte se părea.
— Scuză-mă, mi-a zis el. Sunt cu niște prieteni. Ești bine?
— Da, voiam doar să văd ce mai faci. Pari în plină formă, mă bucur pentru tine.
Între noi s-a așternut o tăcere ce părea să nu se mai sfârșească.
— Merge treaba cu romanul? m-a întrebat el în cele din urmă.
— Da, chiar foarte bine... Sunt tot în Provence, la Lino.
Încă un moment de tăcere apăsătoare.
— Grozav, mă bucur pentru tine.
— Făceam o pauză și am zis să văd cum o mai duci. Gata, am aflat. Seară frumoasă! Pa!
Am închis, neștiind ce să cred despre acea scurtă conversație. Esteban își vedea de viața lui. Bănuiam asta, evident, dar acum aveam confirmarea că așa era.

Dacă voiam să scap de tot ce mă frământa, nu mă puteam baza decât pe mine și pe cel mai bun prieten al meu, pe care tocmai îl redescoperisem: scrisul.

M-am dus la masa de lucru. Înainte să mă afund din nou în lumea cuvintelor, am aruncat o privire spre casa lui Lino. Luminile erau aprinse, focul trosnea probabil în șemineu. Îl puteam vedea cum se învârte prin living ca un leu în cușcă. Îl supărasem foarte tare. Trebuia să fiu pregătită de-acum să mă respingă, să mă anunțe că nu mai voia să continue. Și mi-am dat seama cât de tare mă durea asta. Fiindcă nu mă săturasem deloc de el.

Ca să nu mă las copleșită de regrete și de îndoieli, trebuia să profit de poate ultima mea seară în acel fost grajd, aflat la doar un pas de casa lui, și să-i explic în scris de ce reacționasem atât de virulent.

Spiritul de familie

În primii ani de căsătorie ai lui Alban și Constance, Lino e la adăpost de cei doi. Se dedică trup și suflet atelierului său, clienților săi tot mai importanți. Fiecare deplasare a lui e un prilej de a întâlni oameni noi, de a-și perfecționa unele tehnici de restaurare, de-a se deschide către alte perspective. Cunoștințele și succesele de la școala profesională îi asigură o reputație care-i permite să lucreze pentru unele dintre cele mai mari castele. Muncește până la epuizare, se pierde în trupuri care-i oferă o plăcere frugală, artificială desigur, dar care, în acele clipe de zbenguială fără niciun simțământ, îl ajută să uite. Îl vede pe Alban de fiecare dată când acesta vine să-și viziteze mama în Provence, căci petrece întotdeauna câte o zi la el acasă, „ca să mai stea de vorbă cu vărul lui". Constance stă retrasă, nu-l însoțește aproape niciodată. Lino îi mulțumește, în sinea lui, că-i menajează astfel pe toți și, mai ales, pe el. Din spusele soțului ei, are o carieră înfloritoare, bucurându-se de niște succese la fel de strălucite ca ale lui Alban. Amândoi sunt pe cale de-a deveni niște nume de referință în domeniul lor. De îndată ce Lino reușește să-și lase amintirile deoparte, profită din plin de noua-i complicitate cu vărul său, mulțumindu-se s-o dea cotită atunci

când Alban încearcă să afle ce s-a întâmplat cu el după moartea Elenei. În momentele acelea, Lino bea un pahar dintr-o înghițitură și-i spune:
— Pierderea maică-mii m-a făcut să-mi pierd mințile, atâta tot!
Alban nu crede, dar nu insistă. Îl cunoaște pe Lino și e perfect conștient că, dacă-l provoacă, îl pierde. Iar Alban nu vrea asta. Are nevoie de el în viața lui. În primul rând, pentru că Lino l-a apărat întotdeauna de tot și toate, el e cel care a încasat-o în locul lui și care-l mustră dacă e cazul. Alban e perfect conștient că-i datorează reușita sa lui Lino. Fără el, n-ar fi ajuns niciodată omul care este astăzi. Chiar dacă n-o s-o recunoască niciodată cu voce tare, îi e profund îndatorat.

Și-apoi, într-un mod mai perfid, simte nevoia să-i arate că el a reușit să ajungă mai sus decât Lino. Cine-ar fi crezut!? își zice în sinea lui de fiecare dată când pleacă din casa Elenei în care Lino frăiește mai tot timpul, ca un pustnic. Alban s-a simțit de foarte multe ori strivit de carisma magnetică și invadatoare a vărului său. Până în ziua căsătoriei sale, când l-a văzut apărând, Alban n-a putut decât să se simtă un tip insipid în fața aurei lui Lino. Nu e orb, știe prea bine că privirile s-au întors către martorul său de cununie, nu către el. Spre deosebire de el, Lino avusese totul, până să-i moară mama. Invidia asta amestecată cu afecțiune și admirație l-a

ros întotdeauna. Îi e rușine pentru ceea ce simte — a dezvoltat tot felul de strategii pentru a camufla această ură —, dar e ceva mai puternic decât el și decât dragostea pentru cei de-același sânge. Când, după un weekend în compania lui, își ia rămas-bun de la el, se urcă în limuzina sa elegantă și-o pornește înapoi spre Paris, spre proiectele sale prestigioase și spre minunata sa soție, își savurează victoria asupra destinului care-l ursea unui etern loc doi. Întotdeauna fusese în urma lui Lino, trebuia să se țină după el, să încerce să se ridice la nivelul lui. Până și propria-i mamă îl compara mereu cu Lino. Acum însă, el, Alban, este în frunte.

Vine și ziua în care Alban își sărbătorește, în sinea lui, triumful. Pe lângă promovarea sa la Luvru, îi spune că va fi ceea ce Lino n-a fost niciodată. Tată.

— Constance e însărcinată.

Propoziția aceea îl lovește pe Lino ca un upercut în stomac, a pierdut-o pe Constance pentru totdeauna. Alban tocmai i-a dăruit cel mai frumos cadou, un copil.

Câteva luni mai târziu, ca din întâmplare, Lino e la Paris pentru livrarea unei mobile restaurate, când primește un telefon de la vărul său, care-l anunță că li s-a născut băiatul. Aflând că vărul său e în zonă, Alban îi propune să vină la maternitate. Trebuie să-și vadă

finuțul, pentru că, evident, el este nașul lui. Deși nu-i stă în obicei, Lino e ca paralizat și, pentru prima oară de când se știe, nu găsește nicio scuză ca să-l refuze. Să fie oare, în adâncul sufletului său, un prilej ca să cedeze dorinței de-a o revedea pe Constance? Căci nu e o secundă a vieții sale în care să nu-l roadă dorul de ea.

Când deschide ușa salonului lui Constance, încremenește în fața tabloului pe care-l descoperă. Constance e singură, Alban nu-i acolo. Vor fi doar el și ea. Ea tocmai îi dă să sugă copilului, îi aruncă un zâmbet obosit, dar mai frumos ca frumusețea însăși. E o madonă, își zice în sinea lui. Ar trebui să se simtă stânjenit, total nelalocul lui în acea încăpere, dar nici pomeneală. Intră mândru, se așază firesc lângă ea și o contemplă. Acceptă că n-o va putea uita niciodată, că degeaba se va lupta, ea va fi întotdeauna stăpâna lui, el este al ei, indiferent ce alegeri va face, indiferent ce-i va fi dat să trăiască.

Constance nu încearcă să-și ascundă sânul, e pierdută în contemplarea fiului său, și totuși nu se poate abține să nu caute privirea acelui bărbat care-i ocupă mult prea adesea gândurile. De câte ori nu visase să trăiască acea clipă cu el, pe vremea când se topea de dorul lui la Veneția? Acum, el e aici, dar nu e tatăl fiului ei, va fi nașul lui. Nu s-a gândit să-i refuze propunerea lui Alban, și nu doar

ca să nu trezească bănuieli — știe că soțul ei n-ar fi acceptat respingerea lui Lino fără niște motive întemeiate —, ci pentru că, în adâncul sufletului ei, vrea ca pruncii săi — ai săi, nu ai lui Alban — să fie legați cumva de Lino.

Nu-și spun niciun cuvânt, se mulțumesc cu acele priviri pârjolitoare. Oricât de dezgustată ar fi de ea însăși, a dat naștere unui copil, își iubește soțul mai mult ca orice pe lume, e fericită să-l simtă pe Lino lângă ea, trebuie doar să întindă mâna ca să-l atingă. Înțelege că, în ciuda distanței pe care s-a înverșunat s-o pună între ei, el va fi întotdeauna cineva aparte, iar ea va avea întotdeauna nevoie de el în viața sa. Dar e îngrijorată pentru el, îi vede masca suferinței de pe chip, îi pare rău că-l supune la asemenea chinuri. Ce-ar putea face ca să-l aline, ca să-l consoleze?

*

Până la urmă, Constance rupe tăcerea. Trebuie să-l menajeze totuși.

— Alban trebuie să vină cât de curând, preferă ea să-l avertizeze.

Lino se ridică, își pune cu delicatețe mâna pe creștetul copilului și-l învăluie cu o privire mustind de duioșie.

— E foarte frumos fiul tău, o să-i fiu întotdeauna aproape.

Apoi se apleacă spre Constance și o sărută lung pe frunte. Ea îl mai ține pe loc câteva secunde prinzându-l de cămașă. Sunt născuți unul pentru

celălalt, n-au ce face, trebuie să învețe să trăiască cu treaba asta. Să înțeleagă și să accepte iubirea aceasta interzisă, înăbușită, ținând-o ascunsă de ochii lumii. E un pact dureros, primejdios, dar indispensabil supraviețuirii pe care o pecetluiesc în tăcere, prin acest sărut cast.

— O să-i spun c-ai trecut pe-aici și că mai aveai niște drumuri de făcut.

El își lipește încă o dată buzele de creștetul ei și iese din încăpere fără să se uite în urmă.

În următorii șase ani mai apar încă doi copii în casa lui Alban și Constance, care nu pierd deloc vremea, înflorind de-a dreptul în rolul de părinți și jonglând magistral cu propriile cariere.

Lino asistă de departe la viața acestei familii — aparent perfectă — din care face parte și el într-un fel. Alban, soția și copiii lor vin periodic în Provence ca s-o vadă pe Paolina. Și deci și pe Lino. Iar el nu ezită să preia comenzi din apropierea Parisului. De câte ori îi vede, e bucuros, trist, furios și nebun de dorință după Constance. Dorul acela mistuitor i se mai ostoiește puțin atunci când se apucă amândoi să despice firul în patru discutând despre artă și istorie — Veneția rămânând însă întotdeauna un subiect tabu. Dincolo de atracția brută, animalică pe care au simțit-o unul pentru celălalt în clipa când s-au întâlnit, a existat și această apropiere intelectuală. Ea e tot ce le-a mai rămas

acum și amândoi sunt bucuroși să profite de ea. Dezbat, își împărtășesc punctele de vedere, cunoștințele, se completează reciproc, se zgândăresc, râd. Spre marea lor mirare — și chiar dacă nu vorbesc despre asta —, clădesc o adevărată prietenie. În unele seri sau zile petrecute cu toții laolaltă, ajung chiar să râdă în hohote, să glumească, între ei născându-se o reală complicitate. Lino e înnebunit de plăcere când Constance se înroșește în obraji din cauza vinului, a veseliei sau a enervării, atunci când se vede contrazisă. Știe că nu trebuie să fie seducător cu ea, așa că este el însuși, acel el însuși de-acum, nu cel de la Veneția, căci a îmbătrânit între timp, s-a înăsprit. Uneori e dur, brutal, nu umblă cu mănuși, bea cât îl ține setea, nu se reține de la nimic. Nu trebuie să interpreteze un rol ca să-i intre ei în grații. Se etalează pe sine, cel care a devenit, fără să-și dea seama că, în felul acesta, nu face decât să sporească dependența lui Constance de prezența lui.

Constance, într-adevăr, savurează fiecare secundă trăită în preajma lui. Lino este așa cum îl ținea minte, orgolios, puternic, în ciuda acelei răzgândiri pe care n-a înțeles-o atunci și pe care nici acum n-o înțelege, este amuzant, seducător chiar fără să vrea. Ea face tot posibilul să-l protejeze, oricât de ridicol ar părea. Până la urmă, după ce-și iau rămas-bun de la el, Lino rămâne întotdeauna singur, iar ea e cuprinsă de

tristețe și neliniște, se teme să nu pățească ceva. Și se va strădui din răsputeri să nu se mai gândească la el până la următoarea întâlnire de familie.

La început, Alban e mirat de brusca încălzire a relației dintre soția și vărul lui după nașterea primului copil. E enervat peste poate când îi surprinde schimbând câte o privire complice. Tocmai când credea că problemele s-au rezolvat, acum că el are tot, iar Lino nu mai are nimic, în aer începe să plutească din nou un iz de rivalitate. E îngrozit la gândul că Lino îi va seduce nevasta ori că-l va face să pară mai puțin interesant în ochii ei. E foarte atent și cu băgare de seamă. Nu-i lasă niciodată prea mult timp singuri în aceeași încăpere sau are grijă să fie și unul dintre copii cu ei. Prezența inocentei sale progenituri e cea mai bună modalitate de-a împiedica o eventuală apropiere între cei doi. Iar dacă totuși le îngăduie un moment de singurătate, stă și-i spionează din spatele ușii.

După luni întregi de îngrijorare la fiecare trecere a lor prin Provence și cu diverse alte ocazii, Alban se liniștește — niciun gest echivoc, nicio vorbă deplasată. Lino este ireproșabil. La fel și Constance, dar asta i se pare normal, doar o cunoaște. Totuși caută în continuare o explicație pentru acel reviriment, iar singura pe care o găsește este apariția copiilor. Lino ajunge să aibă o legătură foarte puternică cu întâiul lor născut, dar apoi și cu

ceilalți. Atitudinea aceea n-a putut decât s-o calmeze pe Constance, presupune Alban. Niciodată n-a înțeles circumspecția neveste-sii față de vărul său. A făcut tot posibilul să priceapă, a întrebat-o direct, dar degeaba. Ea i-a zis mereu că avea o impresie, o senzație pe care n-o putea explica și care-i spunea să fie precaută. Dar cum copiii sunt totul pentru ea, dacă Lino îi iubește și-i ocrotește, iar micuții își adoră „unchiul", a lăsat garda jos și a mers pe încredere. Până la urmă, Alban își dă seama că a câștigat pe toate fronturile. Are ceea ce Lino n-o să aibă niciodată, o nevastă, o familie, un succes nemaipomenit, iar văru-său, de care nu se poate totuși lipsi, face parte din viața sa.

În ce-l privește pe Lino, el a fost primul surprins de acel atașament pe care-l simțea pentru „nepoțeii și nepoțelele lui". A renunțat la ideea de paternitate și la orice fel de legătură cu copiii în clipa în care Giorgio — ticălosul ăla — i-a spus c-a pierdut-o pe Constance pentru totdeauna. Prin urmare chiar nu se aștepta să-i iubească atât de tare. Nu vrea să știe dacă asta-i pentru că sunt de același sânge cu el sau pentru că sunt ai lui Constance și ar fi trebuit să fie ai lui. Răspunsul la acea întrebare l-ar face să sufere prea mult. Și are și-așa destule pe cap. Evident, cu finuțul lui chiar e ceva aparte, mai ales că întâmplarea sau genetica au vrut ca acesta să semene cu el al naibii de tare. Micuțul Paul este un

micuț Lino. De cum se uită la acel copil, amintirile îl năpădesc. În afară de asemănarea fizică — au aceiași ochi cenușii pe care numai Alban, din familie, nu i-a moștenit —, Paul este la fel de nestăpânit ca el odinioară. Sare, fuge, se rănește, se pune în pericol, se urcă pe tot ce-i iese-n cale. Când petrec cu toții un weekend împreună, Alban își lasă fiul în grija lui, știe foarte bine că numai Lino se poate înțelege cu el, doar sunt unul ca altul. În acele momente, în adâncul inimii sale, lui Lino îi place să-și imagineze că Paul este cu adevărat fiul său. Nu-l ajută deloc să simtă privirea tandră și învăluitoare a lui Constance îndreptată asupra lor. Abia se abține să nu se uite și el la ea. Lupta aceea perpetuă, de îndată ce sunt împreună, îl epuizează, dar se convinge că-i mai bună decât nimic.

Lino petrece multă vreme și cu Paolina, rămasă singură de-acum. Se trezește adeseori gândindu-se că, în familia lor, femeile sunt cele care au puterea și privilegiul inimii, iar asta chiar îi convine. El nu are tată, iar al lui Alban este un tip distant, șters. Mama și mătușa lui i-au arătat că stabilitatea, iubirea, responsabilitatea, dăruirea și libertatea vin de la femei, nu de la bărbați.

Foarte adesea, urcă pe colina din fața casei, are nevoie de mătușa sa, se ocupă de greutățile ei, de problemele ei de sănătate, o face cu drag, cu toată sinceritatea și cu dorința, la fel de

sinceră, de a-l ajuta pe Alban. Lungile discuții pe care le are cu ea sunt o ocazie de-a reînvia amintirea Elenei, a acelei copilării minunate pe care au trăit-o Alban și cu el, dar — iar asta îl deranjează pentru că nu-și permite s-o ia la rost pe femeia aceea care-i o a doua mamă pentru el — Paolina profită periodic de acele momente ca să-l interogheze despre cum își vede el viața și despre relația sa cu femeile.

— Lino, tu ești făcut pentru iubire, cea adevărată, mare, aia care ține o viață întreagă, nu înțeleg cum de nu ți-ai găsit o nevastă!

— Mă idealizezi, mătușă... Eu sunt ca mama, nu sunt bărbatul unei singure femei, la fel cum nici ea n-a fost vreodată a cuiva... Ce vrei să fac? Îi calc pe urme...

E întotdeauna mirat s-o vadă dându-și ochii peste cap, agasată, enervată, aproape furioasă. „Dac-ai ști tu, Eleno, cât mă superi", mormăie ea.

— Greșești... Vreau să cred, dragă nepoate, că n-ai întâlnit-o încă pe cea potrivită... Sau poate mă-nșel eu...

Lino știe că ea știe, dar, pentru a-i proteja pe Constance și Alban, n-o spune cu voce tare. Și nici ea.

— Lasă himerele, continuă ea. Nu aștepta imposibilul.

— Nu-ți face griji pentru mine, Paolina... Duc exact viața pe care mi-o doresc.

Lino știe foarte bine să mintă.

— Băiatul meu drag, toți care te văd cred că joci femeile pe degete... Eu știu că nu-i deloc așa... de fapt, în toate femeile cu care te-ncurci, nu faci decât să-ți îneci amarul...

Paolina are dreptate. Lino o ține tot într-o aventură. Unele rămân mai mult în viața lui și ating suprema performanță de a face parte, pentru un timp, din cotidianul său. Acestea ajung să-i cunoască și familia. Lino își asumă propria viață sentimentală. Nu are nicio problemă să le prezinte o femeie, pentru câteva săptămâni sau luni, lui Alban și, implicit, lui Constance. O face cât se poate de senin. Doar n-o să se priveze de niște clipe de plăcere ca să n-o ofenseze pe ea. E ceva îngrozitor, brutal, crud, pervers, dar chiar se simte satisfăcut când o vede pe Constance crispându-se în fața femeilor pe care i le prezintă. Le alege perfect, sunt inteligente, sclipitoare și n-au niciun motiv să fie invidioase pe iubirea lui venețiană. Fiindcă nu știu absolut nimic despre povestea lui. Așa încât, de multe ori, sunt chiar adorabile cu Constance. De fapt — și e conștient de acest lucru —, Lino nu s-a îndrăgostit niciodată. Simte afecțiune, dorință — doar n-o să ajungă totuși să se culce cu femei doar pentru plăcerea de-a o răni pe Constance —, apreciază momentele împărtășite cu cuceririle sale, dar nimic mai mult. Nu-și deschide niciodată sufletul, nu se lasă niciodată dus de val, nu se gândește niciodată la un posibil

viitor. Își păstrează independența, nu trăiește cu niciuna dintre ele.

Constance însă nu știe asta. La fiecare prezentare, simte că i se înfige un pumnal în pântec și în inimă, lucru pe care se străduiește din răsputeri să-l ascundă. Toate acele femei pe care Lino i le vâră sub nas îi amintesc de ceea ce a pierdut. Ar vrea să se bucure pentru el, să-și spună că are dreptul și el la fericirea unei vieți de cuplu și de familie precum ea cu Alban. Acest simplu gând îi este de nesuportat. Îi e rușine, dar consideră că Lino este al ei. Suferă de îndată ce-l simte că se îndepărtează de ea, că nu-i mai este devotat pe de-a-ntregul. Are nevoie să-l știe pe Lino la picioarele ei, trebuie să aibă în permanență confirmarea că ea este marea lui iubire.
Chiar dacă-i ceva îngrozitor — și e conștientă de treaba asta —, discută îndelung cu soțul său despre acest subiect. Amândoi găsesc o mulțime de lucruri pe care să le reproșeze acelor femei. Ea se poate în sfârșit defula, el e întotdeauna de acord cu ea. Și unul, și celălalt consideră că acele femei nu-l iubesc așa cum ar merita. De ce oare nu-și găsește una pe potriva lui?

Lucrul pe care nu-l știe Constance — și care ar liniști-o în privința puterii sale asupra lui — este că Lino la ea se gândește de fiecare dată când face dragoste cu o alta. Ceea ce duce la niște scene pe cât de vulgare, pe atât de

tragicomice. In unele weekenduri, când Paolina este prea obosită ca să primească familia cea numeroasă a fiului ei, ajung cu toții la Lino. Cinele de sâmbătă seara sunt în general festive și stropite din belșug. Iar când fiecare cuplu se duce în camera sa, despărțită de cealaltă doar de un perete, se întrec care să-și exprime mai sonor orgasmul. Constance și Lino se provoacă reciproc, exagerează implicarea în partida de sex cu partenerii lor, aceștia din urmă nerealizând ce teatru se joacă în paturile din acea casă. Ziua următoare are un gust de mahmureală pentru doi dintre protagoniștii acelei povești, care stau și se cântăresc din priviri cu o cană de cafea în față. Ei sunt singurii care percep efluviile acelui desfrâu prefăcut. Și fiecare își promite în sinea lui că e pentru ultima oară când mai joacă jocul acela bolnav. Degeaba însă.

În 2020, la puțin peste zece ani de la căsătoria lui Alban și Constance, Paolina i se alătură preaiubitei sale surori. Lino este impresionat de tăria vărului său, care suportă moartea propriei mame ca un adult. Ceea ce și este, fără doar și poate. Lino, în schimb, e mai marcat decât ar fi crezut de acea nouă pierdere, Paolina era tot ce-l lega de mama lui, de amintirile sale, de acea dulce nebunie în care a crescut. În mod neașteptat, împarte acea tristețe cu Constance, care-și adora soacra pentru blândețea ei, înțelegerea ei, empatia și tăcerile ei.

La înmormântare, în vreme ce Alban se achită de rolul său, demn, drept, călduros cu toți cei care vin să-i aducă un ultim omagiu mamei sale, Constance și Lino îi consolează pe copiii care tocmai și-au pierdut bunica, se îmbrățișează, se prind de mâini, și le strâng, își aruncă priviri pline de dragoste și alinare. Se agață unul de celălalt, deși nu are niciun sens. În tristețea acelui moment, reajung la o formă de contact fizic, total neînsemnată pentru ceilalți, dar care pentru ei are o cu totul altă semnificație. Se ating, se freacă unul de celălalt, reușesc chiar să se și sărute pe gât. În plină durere sufletească și în ciuda rușinii care-i încearcă, sunt tot mai aprinși de dorință.

În lunile următoare, Alban face naveta între Paris și Provence ca să pună în ordine lucrurile lăsate în urmă de mama sa. De cele mai multe ori, vine fără Constance, ea preferă să se dedice copiilor și muncii, iar el preferă să se lipsească de ea în acele momente. Lino e chinuit de dor, dar începe să-și spună că poate-i mai bine s-o vadă ceva mai rar. Frustrarea din ultimii cincisprezece ani îl copleșește, simte c-a ajuns la capătul răbdării. Dar trebuie să-și concentreze atenția asupra lui Alban și să-l susțină în acea grea încercare.

Cei doi veri petrec din nou mai mult timp împreună, amintindu-și de trecutul comun pe care-l au în spate.

Moartea Paolinei îi face să treacă într-o nouă eră. Amândoi îmbătrânesc brusc. Ca și cum existența ei i-ar fi menținut în poziția de copii, permițându-le să rămână tineri și să-și îngăduie momente de iresponsabilitate, de ușurătate. Ea reprezenta ultima redută pentru apărarea a ceea ce trăiseră împreună. Dincolo de durerea sufletească a unui fiu și a unui nepot, Alban și Lino nu-și imaginau nicio clipă c-aveau să fie atât de debusolați. La cei mai bine de patruzeci de ani ai lor, devin bărbații rămășițelor acestei familii care supraviețuiește și care, până acum, n-a fost condusă decât de femei. Nu au nevoie — și poate nici nu vor — să vorbească despre asta ca să știe ce misiune le revine de-acum încolo.

*

Alban nu-și dorește această poziție în cadrul familiei, nu-l interesează, el n-a simțit niciodată, în fond, că ar exista un rol pe care ar trebui să-l joace. Nu se îndoiește de dragostea pe care i-o purta mama sa, dar știe că ei i-ar fi plăcut ca fiul său să fie mai ciudat, mai artist, mai puțin calculat, mai puțin timorat. Pe scurt, mai ca vărul său. Odată cu maturizarea adusă de vârstă, își dă seama cât de sufocat s-a simțit de ceea ce se aștepta de la el sau, mai bine zis, de ceea ce se dorea pentru el.

Se întreabă dacă moartea mamei sale nu e o ocazie de-a se scăpa de acea presiune și de a-și câștiga în sfârșit libertatea,

dând uitării acea copilărie și acea situație mai puțin obișnuite. Se simte cumva vinovat, fiind perfect conștient că, fără Elena care i-a transmis pasiunea sa, fără maică-sa care l-a susținut și fără Lino care l-a protejat mereu, ar fi un nimeni. Însă nu poate rezista acelui sentiment de eliberare care dospește în el. Își spune că va putea vorbi în sfârșit cu adevărata lui voce, nu cu aceea pe care ceilalți o așteaptă de la el, căci, până la urmă, slăbiciunea lui era convenabilă pentru toată lumea. În familia aceea, trebuia să existe un dominator și un dominat, după modelul relației dintre Elena și Paolina. Maică-sa n-a avut niciodată o problemă cu acea situație, dar el descoperă acum că n-a suportat-o niciodată, în ciuda iubirii pe care o putea simți pentru mama sa, mătușa sa și Lino.

Lino, pe de altă parte, socotește că nu merită acel rol de garant al spiritului de familie și nici al spiritului mamei sale. El n-a construit nimic, n-a făcut nimic pentru a le întreține. Își dă seama, cu durere, că Paolina avea dreptate, s-a pierdut în iluzii, întreținând doar amintirea viitorului său neîmplinit cu Constance. A lăsat timpul să-i scape printre degete, n-a reușit să continue ceea ce construise mama lui, nu i-a onorat memoria așa cum îi promisese pe patul de moarte. S-a purtat, în acei ultimi ani, ca un etern adolescent. A uitat de căutarea frumuseții, a absolutului, a murdărit tot ceea ce primise ca

moștenire. A crezut c-a devenit bărbat când i-a murit mama, dar s-a înșelat amarnic. A rămas doar un puștan capricios. Abia acum devine într-adevăr adult, însă e prea târziu ca să mai facă ce n-a făcut. Maică-sa, Paolina și Alban se așteptau ca el să strălucească, iar el n-a fost decât o umbră. E neajutorat și se simte îngrozitor de singur. Nu mai are repere. Îl macină vinovăția pentru propriul eșec. Speră că Alban va izbuti să mențină spiritul în care au crescut și că va duce mai departe legenda familiei, asta e ultima lui nădejde. Destul de firavă. Știind prea bine că vărul său este cel care l-a înțeles întotdeauna cel mai puțin.

Așa că Lino se închide din nou în el însuși, felul său de-a fi n-a fost decât o modalitate de-a fugi de responsabilități. Ridicolă. Primejdioasă. Inutilă. Pune punct aventurilor, face curățenie generală în tot ce înseamnă relații, se concentrează mai intens asupra muncii, căci doar când muncește simte o oarecare seninătate și își poate spune că n-a eșuat cu totul.

Un an mai târziu, Alban vine în Provence cu întreaga familie pentru a continua cu dereticatul în casa Paolinei. Lino e nedumerit, nu prea înțelege ce-ar mai fi fost de făcut. Ca să păstreze tradiția din ultimii ani, Alban îl întreabă dacă pot dormi la el. Lino e bucuros, îndurerat și furios când o revede pe Constance. Însă, ca de fiecare dată, își

înăbușă sentimentele și dorința care-l împinge către ea. Încearcă să se poarte la fel ca înainte, dar nu mai are tragere de inimă. N-o mai provoacă, nu-și mai folosește umorul, caută prin toate mijloacele să stea departe de ea. Constance, la rândul ei, pare închisă în sine, evită să-l privească. Și totuși Lino o simte c-ar vrea să-i vorbească. În rarele momente când ajung unul lângă celălalt, Constance începe câte o frază pe care n-o termină niciodată. Fie pentru că se blochează, fie pentru că-i întreruptă de unul dintre copiii lui Alban.

Seara, după ce termină de mâncat, Constance se duce să culce copiii, iar Lino observă cât de sigur pe el pare Alban. După moartea Paolinei, trebuie să recunoască, i se pare schimbat, altfel de cum îl știa, mai puternic. Lino se bucură pentru el. Rolurile s-au inversat definitiv între ei, își spune Lino în sinea lui, fără urmă de amărăciune. Alban are tot ceea ce-și dorea Lino și el este cel care va păstra aprinsă flacăra familiei. În mod normal, Lino ar trebui să-și dorească să-l scoată din viața sa, dar, dimpotrivă, nu vrea cu niciun chip să-l piardă. Alban este cel care-l ajută să-și păstreze echilibrul.

— Ne mai dai și nouă ceva? întreabă Alban când Constance se întoarce în living. Ceva vechi și tare?

Lino îi zâmbește în chip de răspuns. Ideea de-a ciocni în cinstea vremurilor de altădată îi oferă un strop de bucurie

și-i dă iluzia că poate nimic n-o să se schimbe. Câteva minute mai târziu, cei trei ridică paharele. După prima înghițitură, Alban îi întinde o cutie, sub privirea neliniștită a lui Constance, ceea ce pe Lino îl miră.

— Am găsit asta la maică-mea, îi spune el. E a Elenei.

Lino ia cutia cu o mână tremurândă.

— Știi ce-i înăuntru?

— Nu, când am văzut că e a ei, am pus-o deoparte ca să ți-o dau.

Lino refuză să remarce lipsa de sinceritate a lui Alban, se ridică și pune cutia în bibliotecă.

— Nu te uiți să vezi ce e?

— Nu, nu mă interesează, răspunde el pe un ton sec care nu lasă loc de negocieri.

N-are niciun chef să se afunde în amintirile maică-sii. În plus, trebuie să se apere de tot ce însemna ea și, prin urmare, de eșecul lui în a-i cinsti memoria. Îi e de-ajuns cât îl chinuie vinovăția pentru acel eșec.

— Ai dreptate! îi spune Alban. Destul cu răscolitul trecutului! Să privim de-acum spre viitor! Nici că se putea un moment mai bun! Avem să-ți dăm o veste pe chestia asta!

Lino intră instantaneu în alertă. Tonul satisfăcut al vărului său îl face să se teamă de ce e mai rău.

— Te ascult.

— Am vândut casa maică-mii.

— Ce? Dar… nu știam că vrei să scapi de ea. De ce?

— Vreau să trec la alte lucruri... Viața noastră e la Paris. Și, între noi fie vorba, n-avem mijloacele necesare pentru a ține două case.

Lino se ridică brusc, panicat. Alban și ai lui — deci și Constance — nu mai au niciun motiv să vină în Provence, acum că Paolina a murit. Se enervează, se înfurie în sinea lui — cum de nu s-a gândit la asta mai demult? —, o să-i vadă mult mai rar de-acum. Alban o să dispară din viața lui, luându-i și ultimele amintiri din copilărie. Mai rău, o să-i fure și acea fărâmă de Constance de care încă se mai bucură. O să rămână fără absolut nimic.

— Dacă e vorba de bani, pot să v-ajut eu să păstrați casa. Nu cheltuiesc nimic din ce câștig!

— N-am nevoie de caritatea ta! se ambalează Alban. Acceptă ca măcar unul din noi doi să aibă o altă viață decât aceea a mamelor noastre! Gata! Nu mă mai interesează să stau aici! Maturizează-te odată, ce naiba!

Lino dă înapoi în fața acestui atac. Alban a folosit aceleași cuvinte ca el atunci când l-a respins după dispariția lui Constance și moartea mamei lui. Și e pentru prima oară când vărul lui îi vorbește de sus. Nu-i vine să creadă că acesta îl privește ca pe o cantitate neglijabilă.

— Calmează-te, își sfătuiește Constance soțul.

Pe cine oare vrea ea să protejeze? Pe Lino, de noua aroganță a soțului ei? Pe Alban, de violența pe care o simte crescând în Lino, care-i emană prin toți porii? Alban își dă seama că e posibil să fi întrecut măsura și se repliază. Trăsăturile feței i se îndulcesc, aproape prea repede ca să fie sincere.

— Doar nu-ți închipui că vreau să rup orice legătură cu tine! Treaba asta nu schimbă cu nimic relațiile dintre noi, suntem în continuare o familie.

Copilul cel mai mic nu găsește ceva mai bun de făcut decât să se trezească exact în acel moment. Alban se uită la nevastă-sa.

— Sunt frântă, du-te tu, îi răspunde Constance. Am stat toată ziua după fundul lor.

Alban bombăne, dar cedează. N-o poate refuza. Ea este singura pe care trebuie s-o protejeze de schimbarea stării lui de spirit. De cum dispare, Lino și Constance se uită unul în ochii celuilalt.

— Ce-a fost faza asta? izbucnește Lino.

— Nu știu, dar e foarte hotărât. Moartea Paolinei, în loc să-l doboare, l-a maturizat... în bine și în rău.

Lui Constance îi dau lacrimile, își dă seama că-l va pierde pe Lino. Alban a hotărât brusc să se distanțeze de istoria propriei familii. Pe zi ce trece, soțul ei se schimbă tot mai mult, e mai dur, știe ce vrea, nu mai acceptă să stea în umbra altora ca odinioară. Are mult mai multă încredere în sine, iar ei îi place să-l vadă

așa, e mândră de el, chiar dacă nu s-a obișnuit încă pe de-a-ntregul cu acest nou Alban. În schimb, s-a cam încheiat cu jocul periculos pe care ea și Lino l-au jucat în ultimii ani. A crezut prostește că-i poate avea lângă ea pe amândoi toată viața, încă mai credea că poate avea o relație cu Lino. Naivitatea asta o stupefiază. Se ridică și se apropie de el.

— Știam amândoi că treaba asta n-avea să țină la nesfârșit... Am continuat să ne chinuim unul pe celălalt, murmură ea. Am crezut... am crezut că putem... E momentul să ne oprim.

— Cum îți închipui c-am să te pot uita acum, când eu mă lupt de-atâta vreme să mi te scot din gând? Nu vreau să pierd și puținul pe care mi-l mai oferi.

E pentru prima oară când își spun deschis ce au în suflet și-n pântec.

— Nu există altă soluție.

În clipa aceea, Lino dărâmă toate zidurile de apărare pe care le-a ridicat în ultimii ani și o strânge la pieptul său. Ea nu se împotrivește. Se simte atât de bine așa, abandonată în brațele lui! Preț de câteva secunde, amândoi uită că Alban este la câțiva metri de ei, că ar putea să-i găsească îmbrățișați. Mâinile lui Lino apasă tot mai tare, se încleștează pe talia lui Constance, iar ea uită de toate celelalte, uită de realitate, își simte pântecul palpitând pentru el, fantasma aceea pe care a tot retrăit-o de când Alban i l-a prezentat pe vărul lui cu două zile înainte de căsătorie, n-a încetat o

clipă să-l dorească. Sunt atâtea lucruri pe care ea le știe și trebuie să le țină sub tăcere, și care o chinuie de atâta amar de vreme! Însă dorința pe care o simte pentru acest bărbat e mult prea greu de îndurat. Constance ridică privirea spre el. Lino nu vrea decât un singur lucru, să-i muște buzele, să i le devoreze. Ea simte asta, l-a observat destul de mult în ultimii ani ca să știe precis că are aceeași putere asupra lui. Își pune cu delicatețe degetele pe gura lui Lino.

— Nu, șoptește ea.

Se desprinde din brațele lui. Se dă înapoi fără să mai scoată vreun cuvânt, fără să-și ia ochii de la el, apoi o zbughește spre camera copiilor. Lino rămâne încremenit, dezorientat, în mijlocul livingului. O aude pe Constance anunțându-l pe Alban că se duce la culcare.

Câteva minute mai târziu, dă pe gât două pahare, unul după altul.

— Să nu te superi pe mine, îi spune Alban când se întoarce. Nu ți-am zis de treaba asta fiindcă știam că vei încerca să mă convingi că fac o greșeală. Simt nevoia să-mi iau singur hotărârile. Amintește-ți cum am încercat cu toții să te convingem să vinzi casa Elenei, iar tu n-ai ascultat pe nimeni... Mi-ai refuzat ajutorul. Acordă-mi și mie acum aceeași libertate.

— Nu sunt supărat pe tine, te-nțeleg, îi răspunde Lino, deși gândește exact pe dos. Nimic nu vă împiedică să veniți să

stați la mine... iar din când în când o să vă vizitez și eu la Paris.

Alban râde, liniștit și victorios.

Lino știe că n-o să se mai vadă.

S-a terminat.

18

Rebecca

Lino,
Se pare că ai citit până la capăt și noul capitol dacă ai ajuns la aceste câteva rânduri suplimentare. Sau poate că te-ai dus direct la sfârșit! Nu contează. Dacă-ți strecor pe sub ușă aceste pagini, abia terminate, asta-i ca să înțelegi reacția mea după întâlnirea cu Alban. Mă aflu într-o postură ciudată, cu care nu sunt deloc obișnuită, în care nu am niciun reper, pe care nu știu s-o controlez. Nu mă gândeam că scrierea unui roman bazat pe lucrurile pe care le-ai trăit mă va pune într-o asemenea situație. Ca să scriu, trebuie să interpretez, să inventez, să mă implic eu însămi, să umplu golurile acelor amănunte pe care nu mi le spui, pe care nu le știi. Prin forța lucrurilor, văd, imaginez sentimente, reacții pe care tu nu le poți vedea sau nu ai impresia că le-ai trăit, ori care poate nici n-au existat. Asta-i esența meseriei mele, ăsta-i farmecul pasiunii care mă animă, și numai datorită ție am regăsit această nebunie a creației.

*

Tu ești de o parte a acestui proiect nebunesc, eu sunt de cealaltă. Problema este că tind să uit treaba asta. Să stau în

preajma ta nu mă ajută să-mi păstrez mintea limpede și nici să-mi mențin un minimum de obiectivitate. Granițele dintre realitate și ficțiune sunt permeabile. Ești important pentru mine, nu eram deloc pregătită să mă apropii de tine. Inconștient, ca să mă protejez, am presupus că vei rămâne un simplu subiect de observație! Iartă-mi această comparație, stai liniștit, nu semeni deloc cu un șoarece de laborator! Drept să-ți spun, nu prea știu ce cuvinte să folosesc, dar simt exact contrariul. Iar trecerea prin aceste încercări de mână cu tine cel de hârtie, ascultându-te pe tine cel de acum, mă înfurie uneori, mă răscolește, mă face să vreau să te apăr și să te conving și pe tine să reacționezi. Am dezvoltat o oarecare ostilitate față de persoanele care au trecut prin viața ta. Voi avea grijă să nu-ți dau să citești însemnările mele despre Constance și să nu-ți spun ce cred despre ea…

A mă certa de-adevăratelea cu unul dintre personajele mele e o experiență interesantă, dar dureroasă, trebuie să recunosc. Descoperirea adevăratului Alban, după prezentarea idealizată și înflăcărată pe care i-ai făcut-o, a fost un șoc, și asta trebuie să recunosc. Mă așteptam la un băiat drăguț, am văzut exact opusul. Poate fiindcă-l socotesc vinovat pentru o parte din suferințele tale, la fel ca pe Constance. Numai că, spre deosebire de ea, mi-e teamă că el chiar îți vrea răul, și nu

vreau să suferi. Mi-am permis să-ți spun ce gândeam, nu-mi pare rău, pentru că nu vreau să te mint ori să te încurajez într-o utopie în care nu cred. Sper că mă vei ierta.

Probabil că mă crezi lipsită de curaj fiindcă îți scriu, și nu greșești, dar mă descurc ceva mai bine cu cuvintele scrise decât cu cele rostite și, mai ales, voiam să fiu sigură că nu mă întrerupi și că voi putea spune tot ce aveam să-ți spun după acest capitol. Țineam neapărat să știi ce-mi stătea pe suflet, iar acum știi.

Poate că vei pune capăt acestei experiențe pe care o trăim de câtva timp, mi s-ar părea normal, nu ți-aș purta ranchiună.

Nu-mi datorezi nimic.

Rebecca

19

Lino

M-am prăbușit pe taburetul de lucru al Rebeccăi. Citisem capitolul și scrisoarea ei umblând încolo și-ncoace prin atelier. Le găsisem în zori, când mă pregăteam să mă duc să lucrez. De-atunci, nu făceam decât să citesc și să recitesc acele cuvinte.

Bineînțeles că mă rănise aseară, dar o făcuse spunând niște adevăruri. Poate că asta m-a înfuriat cel mai tare. Mă pusese în fața propriilor mele contradicții. Nu mai voiam să am de-a face cu acest Alban și totuși mă încăpățânam să-i iau apărarea și să-mi fac griji pentru el. Mi-era clar că nu mai e acel om cu care-mi petrecusem o mare parte din viață. Iar ea avea dreptate, nu-l mai cunoșteam. De ce nu-mi dădea pace văru-meu? Era oare conștient de răul pe care mi-l făcuse? Teamă mi-era că da.

De fapt, în acel moment, nici nu-mi mai păsa de el. Nu mă gândeam decât la Rebecca. Femeia asta mă tulbura peste poate. Felul ei de-a scrie și de-a fi. Spontaneitatea și onestitatea scrisorii ei mă răvășeau. Îmi povestea despre starea sa de confuzie, poate nu foarte diferită de a mea, deși situația ei nu era deloc clară. Dar ce fel de om eram eu pentru ea? Cel de hârtie, cum îi plăcea să spună,

sau cel din carne și oase pe care-l întâlnise din întâmplare într-o braserie pariziană și cu care trăia o experiență ce ne depășea și pe unul, și pe celălalt? Ce loc îmi acorda în viața ei? Ce reprezentam de fapt pentru ea? Făcând abstracție de roman. De câteva zile încoace, lucrurile se accelerau, încetineau, derapau. Timpul însă era pe sfârșite. Ce nu știa ea era că nu mai aveam mare lucru să-i povestesc. Șederea sa aici se apropia cu pași mari de final, iar eu, din clipa în care ne-am întâlnit, o voiam cât mai mult lângă mine. Eram atât de nepregătit s-o las să plece, încât mă gândeam s-o lungesc cât puteam cu acele confidențe. Voiam să mai stea, să tot stea.

Cum își putuse închipui c-aveam s-o dau afară după o simplă neînțelegere? Întrebarea aceea m-a făcut să și zâmbesc. Eram gata să recunosc că reacționasem exagerat, dar ea chiar nu înțelesese că se băgase în viața mea? Vaga-mi destindere a cedat locul furiei. Ca întotdeauna, eram artizanul propriilor mele eșecuri. Nu-mi mai suportam violența, radicalismul mâniei și al sentimentelor.

Mi-era tot mai greu să mă lipsesc de ea. Oare nu-și dădea seama? Deveneam în sfârșit — poate prea târziu — conștient că omniprezența trecutului meu o incita să gândească mai degrabă contrariul. După tot ce-i mărturisisem — mai ales în privința femeilor —, putea foarte bine să

creadă că nu era decât încă o trecătoare prin viața mea, un simplu paleativ pentru dorul de Constance.

Neputând sta locului și nevrând să mă mai învârt ca bezmeticul, am căutat un loc unde capitolul acela și scrisoarea ei să fie în siguranță. Cuvintele de-acolo erau mult prea prețioase ca să se piardă în harababura din atelier.

Am ieșit rapid în curte. Voiam să continuăm din punctul în care rămăseserăm înainte de-a veni vorba de Alban. N-aveam să-l las să-mi distrugă viața. După doar câțiva metri, am încetinit pasul. Probabil că și ea avea același gând ca mine, fiindcă venea către fostul hambar. Văzându-mă, un zâmbet timid i-a luminat chipul. Am parcurs amândoi distanța care ne despărțea. În ciuda discretei sale bucurii, părea cumva jenată. Numai eu o puteam scăpa de acea stânjeneală.

— Mulțumesc, i-am spus.

S-a încruntat, mirată.

— Pentru ce, Lino?

— Pentru cuvintele tale, pentru surpriza de azi-dimineață, pentru că m-ai trimis la plimbare ieri… Nu mă ajuți deloc cu marasmul în care mă zbat de când ne-am întâlnit, dar tind să cred că merită.

Încordarea i s-a risipit pe loc, umerii i s-au relaxat, iar ochii i s-au umplut de lacrimi. Una i s-a prelins pe obraz, m-am apropiat și i-am șters-o cu delicatețe.

— Nu știu ce-i cu mine, Lino…

— Nu ești singura…

Atingerea obrazului ei mi-a dat o stare de bine, atât de rară pentru mine, iar când și-a lăsat fața în palma mea, binele acela a fost și mai copleșitor.

— Astăzi, am continuat eu, aș vrea să lăsăm deoparte povestea mea și romanul tău... cred că suntem amândoi un pic cam obosiți. Dacă mai ai chef, hai să mergem la Jérémy și Émilie, o să-ți arate castelul. O să vezi ceva diferit de ce-i pe-aici. Hai să găsim frumusețea și altundeva decât în cuvinte. Ce zici?

Mi-a răspuns printr-un zâmbet.

Peste mai puțin de jumătate de oră, o porneam la drum. N-aveam niciun motiv să ne grăbim. Așa că am făcut o mulțime de ocoluri. Nu c-aș fi ținut în mod deosebit să-i arăt zona. Dar simțeam nevoia să-mi las un pic de timp ca să mă liniștesc. În fața casei Paolinei, mi-a aruncat o privire plină de duioșie și n-a făcut niciun comentariu, amintindu-și de pactul pe care-l încheiaserăm. Ochii i-au sclipit în dreptul unei capele abandonate. A mers pe jos printre rândurile de viță-de-vie și s-a minunat descoperind, la un moment dat, priveliștea văii acoperite de negura iernii. Pentru masa de prânz, am hotărât să ne oprim la o cârciumă din sat pe care o știam de când lumea.

Era la fel de în largul său și de firească pe scaunele rustice din lemn ale birtului ca în braseria sa pariziană. Amabilitatea și atenția ei față de bătrânii proprietari ai localului care nu ofereau decât meniul

zilei, adică un singur fel de mâncare, erau pe măsura simplității acestuia. Mă asculta discutând cu ei, întrebând ce mai făceau unii sau alții, cu un surâs tandru pe buze. A pufnit în râs când cei doi i-au povestit, amuzați, drăciile pe care le făceam când eram puști. Prezența ei mă fermeca tot mai mult cu fiece secundă.

— Nu mi-ai zis c-ai fost așa afurisit! m-a luat ea în tărbacă, lovindu-mă ușor în umăr.

Privirile ni s-au întâlnit, s-au agățat una de alta. În sfârșit eram din nou relaxați.

— S-ar zice că eram plin de viață! i-am răspuns.

Iar ea a râs.

Într-un târziu, a trebuit să plecăm din acel loc uitat de timp ca să ajungem totuși și la castelul prietenilor mei. Odată sosiți la destinație, am oprit motorul și i-am lăsat răgaz să privească. Mă uitam la ea în timp ce descoperea dimensiunile lucrărilor de renovare. Era stupefiată, făcuse niște ochi cât cepele în fața acelui spectacol.

— Ce șantier! E absolut minunat! Nu mă așteptam la așa ceva!

— Imaginează-ți cum arăta acum un an și jumătate, când l-au cumpărat. Sincer vorbind, chiar dacă mai au într-adevăr încă mult de lucru, nu credeam c-o să reușească. M-au uimit, realmente.

S-a întors spre mine și s-a așezat mai bine în scaun.

— Pari foarte mândru de prietenii tăi. Sunt norocoși să te aibă alături de ei.

Am clătinat din cap, încruntându-mă.
— Nu, din contră... Dacă n-ar fi apărut ei, chiar dacă habar n-au prin ce-am trecut, m-aș fi dus la fund definitiv...
M-a întrerupt lipindu-și mâna de obrazul meu. Propriu-i gest a surprins-o, făcând-o să încremenească.
— Nu uita c-am zis că astăzi facem o pauză. Nu vreau să aflu nimic care te-ar putea întrista.
I-am luat mâna într-a mea și m-am aplecat spre ea, gata să cedez dorinței de-a o săruta. S-a tras înapoi, cu o sclipire poznașă în ochi.
— Și nu uita nici că trebuie să reintru în rolul de veche prietenă.
În mai puțin de două secunde, a ieșit din mașină, lăsându-mă mut și frustrat. M-am luat imediat după ea și m-am bucurat s-o văd îmbujorată. Îmi plăcea jocul acela al seducției pe care-l jucam amândoi. Partida avea să devină de-acum destul de delicată. Fuseserăm reperați.
— Salut, Lino! a răsunat ca o trâmbiță glasul lui Émilie.
Mi-a dat un pupic și s-a întors spre Rebecca.
— Dumneata trebuie să fii Rebecca!
— Bună, Émilie. Lino mi-a vorbit foarte mult despre dumneata, dar am putea să ne tutuim, nu?
În loc de orice răspuns, tânăra mea prietenă a sărit de gâtul ei. Jérémy a apărut exact în acel moment, iar Rebecca

l-a pupat ca pe un vechi și bun prieten. Acesta a început să se bâlbâie.
— Ți-am zis că vreau să vă văd castelul! Iată, am venit!
L-a luat de braț și l-a tras înspre peronul din fața intrării. Își juca la perfecție rolul de prietenă exaltată. Avea această capacitate de a jongla între o ascultare atentă, seriozitate, dorință crescândă și prietenie voioasă. Părea atât de liberă!
— Începe tu, Jérémy. O să venim și eu cu Lino, dar vreau să-i arăt ceva mai întâi.
Rebecca mi-a aruncat peste umăr o privire plină de subînțeles și mi-a zâmbit.
— Cine-i femeia asta, Lino? m-a întrebat Émilie.
M-am întors spre ea și am văzut că mă privea cu foarte mare atenție.
— Păi, nu ți-a zis bărbatu-tău? E o veche prietenă!
A dat ochii peste cap, dezamăgită.
— Ce-am văzut eu mai adineauri e orice altceva, dar nu o privire pe care-o schimbă între ei doi vechi prieteni.
— Îmi plăceai mai mult când erai timidă! i-am răspuns eu pe același ton.
A izbucnit în râs.
— Mersi, tocmai mi-ai răspuns la întrebare.
Am clătinat din cap, îmbufnat că picasem atât de ușor în capcană. Cine era mai cu experiență dintre ea și mine?
— E foarte drăguță, mi-a zis ea.
— E mult mai mult de-atât, i-am replicat eu.

N-avea rost să mă mai prefac.

— Și? m-a întrebat ea, pe un ton îngrijorat.

— E complicat, am spus și m-am oprit.

Cum să-i explic lui Émilie că încă nu reușeam să-mi descâlcesc sentimentele? Fusesem convins că n-o să mă mai îndrăgostesc niciodată, că n-o să mai simt niciodată o dorință violentă, iubitoare, mistuitoare. Rebecca mă tulbura tot mai mult cu fiece clipă. Cum să-i spun lui Émilie că în câteva zile o să plece, că n-o să mai am niciun motiv s-o revăd? În scurt timp, Rebecca avea să-și reîntâlnească soțul, omul care, chiar dacă hotărâseră să se despartă, avea încă puterea de-a o face să cedeze. Cum să-i explic că reîncepusem să caut frumusețea, că asta mă terifia și mă fascina deopotrivă?

Émilie m-a prins de braț și m-a condus către peronul castelului.

— O să-ncercăm să simplificăm un pic lucrurile, cel puțin pentru câteva ore!

20

Rebecca

Profitam de fiecare clipă a acelei vizite incredibile. Era un adevărat privilegiu să pot explora clădirea aceea abandonată, recuperată și îngrijită apoi ca un bolnav. Jérémy s-a relaxat, iar timiditatea i s-a evaporat cu totul de cum a început să-mi facă turul proprietății. Generozitatea cu care el și Émilie mă făceau părtașă la acel proiect, cu care-mi prezentau *casa lor* crezându-mă „o veche prietenă" a lui Lino de care n-auziseră niciodată, îmi transmitea o căldură omenească pe care n-o mai primisem de foarte mult timp din partea unor necunoscuți. Pentru că mă închisesem în mine însămi, renunțarea la scris, evident, mă făcuse să-mi pierd și curiozitatea, dorința de-a descoperi, de-a asculta. Cu timpul, cred că-mi pierdusem anumite repere. Ametită complet de un mediu care, e adevărat, îmi permitea să uit pentru scurt timp de starea dezastruoasă a relației mele cu Esteban, dar în care nu eram eu însămi, ajunsesem până la urmă să pierd din vedere ceea ce mă făcea să vibrez, să visez, plăcerea de-a mă întâlni cu oamenii, cu omenescul. Faptul că-i ascultam acum pe tinerii aceștia de treizeci de ani mă umplea de bucurie, mă ungea la inimă.

Și-apoi, îl aveam pe Lino lângă mine. In fiecare clipă, sau aproape, îi simțeam privirea neguroasă ațintită asupra mea. Îmi explica fiecare restaurare de care se ocupase deja, îmi arăta mobilele încă suferinde de care avea să se-ngrijească în curând. Îmi întindea mâna pentru a mă ajuta să trec peste găurile din parchetul original care stătea să se surpe, mă proteja când urcam pe schele. Fiecare situație, fiecare etapă a vizitei ghidate a castelului, ne oferea ocazia de-a ne atinge, de-a ne seduce, de-a exacerba acea dorință tot mai greu de controlat dintre noi. Totul se schimbase în câteva ore și totuși ceea ce se întâmpla nu era decât urmarea logică a atracției pe care o exercitam unul asupra celuilalt de când ne întâlniserăm. Altfel cum se explica faptul că fusesem gata să fac orice pentru ca el să mă ajute să scriu, iar el acceptase să mi se destăinuie fără nicio rezervă?

Îi scrisesem scrisoarea dintr-o răsuflare, simțind o nevoie irepresibilă de-a vorbi cu el. În cazul lui fusese ceva instinctiv, în timp ce cu Esteban îmi fusese imposibil. Strecurarea ei la sfârșitul capitolului mi se păruse cât se poate de normală. Voiam ca el să înțeleagă, să știe. Îmi asumasem toate riscurile, chiar și pe acela de a-l pierde, dar nu puteam să-l mint și nici pe mine nu mă puteam minți. Avusesem dreptate. Amândoi am recunoscut că nu ne mai puteam struni sub nicio formă. Iar din acel moment, ne-am lăsat în voia sorții. Trebuia să

accept că nu mai aveam niciun control asupra lucrurilor pe care le simțeam. Bărbatul acesta mă atrăgea, mă ajuta să redescopăr dorința, îmi făcea inima să bată mai repede, îmi oferea ocazia de-a fi eu însămi. De-a mă simți în locul potrivit. La momentul potrivit. Eram conștientă de efemerul situației noastre. Peste cel mult câteva zile, aveam să plec, să mă întorc la Paris, să-mi regăsesc copiii, viața mea obișnuită. Cât despre el, știam prea bine că o altă femeie îl distrusese, că-l stăpânea, chiar dacă stăpânirea aceea se întindea doar peste sufletul lui, prin amintirile din trecut. Și totuși simțeam în adâncul meu că aveam ceva mai puternic de trăit cu el. Chiar dacă prioritatea mea era să mă întorc la scris, mi-era cu neputință să mă împotrivesc înflăcărării ce-mi cuprinsese inima și trupul. Era oare el acela care avea să mă facă să-l uit pe Esteban sau măcar să-l țin la distanță? Mă putea ajuta oare Lino să încep o viață nouă, după ce-mi oferise șansa de-a mă întoarce la vechea-mi profesie? Cert este că mă ducea într-o lume unde scrisul își avea locul său.

— Nu rămâneți la cină? ne-a propus Émilie când coboram înapoi la parter.

Lino m-a consultat din priviri, i-am zâmbit și am răspuns eu pentru amândoi.

— Cu mare plăcere! Vin cu tine la bucătărie. Lino, du-te și mai uită-te la

dulap, că nu i-ai dat niciun răspuns lui Jérémy mai devreme!

S-a apropiat de mine și a început să-mi șoptească la ureche. Prietenii săi se prefăceau că n-ascultă.

— Din vina cui? mi-a strecurat el. Ai uitat cum te prosteai pe schela aia de trei metri?

— M-ai fi prins tu!

Și m-am îndepărtat de el râzând. Bucătăria era incredibilă, cu un șemineu în care ar fi putut intra și zece oameni. Mă simțeam bine, în largul meu. În doar câteva minute, Émilie a încropit un meniu și m-a pus la treabă, eu trebuia să mă ocup de curățatul legumelor. Stăteam de-o parte și de alta a mesei mari, de fermă, piesa principală a bucătăriei.

— E fantastic ce faceți aici. Cred că sunteți foarte mândri de voi!

— Încercăm, dar mulțumesc, Rebecca, ești foarte amabilă.

Am rămas tăcute câteva minute. Apoi n-a mai rezistat, însă eu eram pregătită. Știam că are un instinct protector pentru Lino și mă bucuram pentru el. Niște oameni iubitori vegheau asupra lui.

– Nu știu ce e între voi, a început ea. Dar voiam să-ți spun că, de când îl cunoaștem noi pe Lino, nu l-am mai văzut niciodată atât de fericit, atât de deschis. De obicei e mai degrabă ursuz!

Am râs în hohote amândouă.

— Cred că-i meritul tău... Pentru noi e ca un frate mai mare... Are grijă de noi,

în felul lui. Ținem foarte mult la el și n-am vrea să i se întâmple ceva rău.
— Nici eu.
— Foarte bine. O să stai tu cu ochii pe el?
— Nu-i ușor, dar am să fac tot ce pot. Degeaba ți-aș promite, fiindcă nu mă cunoști, n-ai niciun motiv să mă crezi. Dar îmi promit mie.
Mi-a zâmbit, bucuroasă și ușurată.

Cina s-a desfășurat într-o atmosferă prietenoasă, pe care am savurat-o cu nesaț. Râdeam, beam, puțin cam mult, evident. Jérémy și Émilie îmi povesteau cum îl lua valul pe Lino când lucra la câte o mobilă, cum le șoptea la ureche comodelor, secreterelor sau altor birouri.
— Ești un mistic, de fapt! l-am luat eu peste picior. Nu mi-ai zis treaba asta! Poate c-ar trebui să mă feresc de tine!
Puțin a lipsit să nu se înece cu mâncarea.
— la stai așa, nu ești tu cea care vorbește cu oameni care nu există? mi-a băgat-o el, foarte mândru de sine.
— De ce spui asta? l-a întrebat Jérémy.
— Da, așa e! Nici măcar nu te-am întrebat cu ce te ocupi, a continuat Émilie.
— Păi... eu... am bâiguit.
— Rebecca e romancieră, a răspuns Lino.
M-am emoționat, o spusese cu atâta mândrie! Își asuma profesia mea de față cu prietenii săi. I-am aruncat o privire plină de gratitudine și de alte simțăminte pe care mi-era greu să le accept.

— Incredibil! Și ai scris multe cărți?
— Vreo câteva... dar a trecut mult timp de când n-am mai publicat ceva.
— Acum Rebecca scrie, a anunțat Lino, de-asta a venit la mine. E mai liniștită aici.
Am încuviințat din cap, amuzată de ultima lui precizare.
— Și poți să ne spui despre ce e vorba?
M-am uitat la Lino, care mă privea la rândul lui, curios.
— E vorba despre iubire, familie, rupturi, frumusețe, despre lucruri pe care ți le dorești, dar nu le obții întotdeauna... și pe care trebuie să le uiți la un moment dat dacă vrei să-ți trăiești viața.
A înghițit în sec, cu mare greutate, fără a-și lua ochii de la mine. Apoi mi-a zâmbit, vizibil emoționat de ceea ce tocmai spusesem despre viața lui de hârtie.
— Uau! Să ne spui când apare cartea!
— O să v-anunțe Lino.

Ceva mai târziu, urcând din nou în mașină, am simțit un junghi în inimă. Nu eram deloc sigură c-o să-i mai revăd vreodată pe Jérémy și Émilie, care îmi dăruiseră atâta bucurie. Lino a pornit la drum fără ca vreunul dintre noi să fi scos vreun cuvânt.
— Îți mulțumesc pentru ziua asta frumoasă, i-am zis în cele din urmă.
— Eu îți mulțumesc...
Tristețea din vocea lui m-a alarmat, m-am întors către el.

— O să te pomenească multă vreme de-acum încolo, a continuat Lino, atent la drum. Chiar și când tu vei fi dispărut din viața mea, ceea ce se va întâmpla cât de curând... Știu c-am stabilit să nu vorbim nimic azi, dar ne apropiem de finalul poveștii și vreau să știi lucrul ăsta. Tu te vei întoarce la ai tăi și nu vei mai avea niciun motiv să mai treci pe-aici.

S-a uitat în sfârșit la mine. Avea o privire serioasă, intensă, m-a răscolit, n-am fost în stare să i-o înfrunt. Așa c-am întors capul. M-am pierdut în contemplarea peisajului cufundat în întunericul nopții.

Drumul la întoarcere mi s-a părut mult mai scurt decât la dus, când Lino făcuse o mulțime de ocoluri. A parcat în curte și a oprit motorul. Atunci, fără a mă uita la el, i-am spus:

— Sunt încă aici și nu vreau să ne gândim nici la sfârșitul poveștii, nici la plecarea mea. Ar trebui să mă concentrez pe scris și-atât. Nu pot. Până una-alta, suntem împreună. Iar în clipa asta, pentru mine, e tot ce contează.

— Ești sigură?

— Deloc. Tu?

— De când te-am întâlnit, nu mai sunt sigur de nimic...

A ieșit din mașină, eram incapabilă să mă mișc. Mi-a deschis portiera. Am ridicat privirea spre el, el mi-a întins mâna.

Degetele ni s-au întrepătruns, iar el m-a condus către casa lui. Înăuntru, n-a aprins nicio lumină. Mi-a dat drumul la

mână și s-a dat câțiva pași înapoi, ca și cum n-ar fi putut sta prea aproape de mine. Îl distingeam totuși destul de clar în întuneric. Respirațiile noastre sacadate aveau parcă ecou.

— Rebecca, gândește-te bine! Dacă nu pleci acum, n-o să-mi mai pot stăpâni dorința pe care-o simt pentru tine de când te-am găsit adormită pe canapea.

Avea o voce încordată, îmi dădeam seama cât de tare se lupta cu el și cu propria-i dorință. Și eu, de câtă vreme nu mai dorisem și nu mă mai simțisem dorită cu o asemenea intensitate? Liniile mele de apărare cădeau una după alta. Cu toate astea eram gata să renunț dacă nu era vorba de ceva la înălțimea simțămintelor mele pentru el. Deveneam exigentă. Nu voiam să mă expun și să mă trezesc că nu sunt tratată așa cum meritam.

— Dacă rămân, trebuie să faci dragoste cu mine așa cum n-ai mai făcut niciodată... Eu nu sunt o...

M-a făcut să tac cu un sărut furios, pătimaș, care mi-a umplut de lumină pântecul și sufletul, care m-a făcut să uit de tot ce cunoscusem până atunci, de tot ce scrisesem despre el. Mă brusca și totuși era plin de blândețe. Gurile ni s-au prins într-un fel de luptă. Apoi mi-a cuprins fața între mâini, nedezlipindu-și buzele de ale mele.

— Cu tine și numai cu tine vreau să fac dragoste, a șoptit el. Dacă la un moment

dat o să ai vreo îndoială, spune-mi și-ți voi dovedi că greșești.

Am reînceput să ne sărutăm, mai înfierbântați ca oricând. Am traversat cum-necum livingul, ajungând în sfârșit în camera lui. M-a ridicat și m-a întins pe pat. Am încercat să-l trag către mine, dar nu m-a lăsat, țintuindu-mi mâinile pe saltea, de-o parte și de alta a feței.

— Lasă-mă să te privesc!

M-am străduit să-mi relaxez mușchii, deși tot ce voiam era să ne aruncăm din nou în luptă trupurile, dorințele. Mâinile lui și-au croit cu hotărâre drum pe sub puloverul meu și l-au făcut să zboare cât colo, blugii au urmat același traseu. Apoi a început să-mi exploreze trupul, buzele sale, limba sa mi-l gustau bucățică cu bucățică. Fiecare sărutare, fiecare mângâiere îmi aminteau ceea ce uitasem de atâta amar de vreme. lubirea fizică, sexul. Eram din nou o femeie capabilă de dorință. Trupul pe care mi-l oferam îmi amintea că puteam să freamăt, să vibrez cu o intensitate dureroasă. Da, îl doream atât de tare, încât mă durea. Senzația aceea divină trăită cu Lino mă făcea să-mi dau seama că nu mai știam cum e un astfel de abandon. Gurile ni s-au regăsit cu patimă, iar el m-a lăsat în sfârșit să-l descopăr. Îmi ceda puterea asupra dorinței din noi. Mi-am trecut mâinile peste trupu-i nervos, îl simțeam palpitându-mi sub degete, sub buze. Apoi m-a prins sub el. Ne-am privit în ochi.

— Rebecca, nici nu-ți închipui ce-ai stârnit.

Și a intrat în mine dintr-un zvâcnet. Brusc, ne-am liniștit amândoi. Am stat așa, încremeniți, o bună bucată de timp, ținându-ne respirația. Urgența împreunării se disipa în puterea și evidența fuziunii. Apoi trupurile noastre și-au reluat dansul. Fiecare mișcare din șale ne făcea să ne apropiem de intensitatea ultimă a plăcerii. Lino m-a dus până la orgasm fără să mă scape o clipă din ochi. Când m-a văzut abandonându-mă cu totul juisării, și-a dat drumul și el. S-a prăbușit în brațele mele, iar eu l-am strâns la piept, răvășită, copleșită de ceea ce tocmai trăiserăm împreună. Tremura, se agăța de mine, se încleșta, eu mi-am lipit fața de trupul lui, m-am prins de el cu toată puterea, de parcă m-aș fi temut să nu dispară. Răsuflarea ni s-a calmat, Lino m-a sărutat pe gât, pe umeri, pe obraji, pe gură. Apoi s-a lăsat pe-o parte, trăgându-mă după el. Picioarele ne erau în continuare încleștate, de parcă ne-ar fi fost imposibil să ne desprindem unul de celălalt.

— Rar mi-a fost dat să simt ceva atât de puternic, mi-a mărturisit el.

— N-o să găsesc niciodată cuvintele prin care să traduc ce-am trăit acum.

Un zâmbet blând i-a luminat fața.

— Momentul ăsta va rămâne numai al nostru.

21

Rebecca

Lumina zilei mă mângâia pe față. Nu eram sigură că vreau să mă trezesc. Dar simțurile îmi erau tot mai vioaie. Am clipit. Razele timide ale soarelui se strecurau prin storurile de la fereastră. Brațul lui Lino era încolăcit peste mijlocul meu, iar el dormea liniștit. Nu-l mai văzusem niciodată cu o față atât de relaxată. De teamă să nu-i tulbur somnul, m-am abținut să-mi trec mâna prin părul lui, deși tare-mi doream s-o fac. Poate ca să m-asigur că nu-i o himeră. Mișcându-mă cât mai puțin cu putință, m-am uitat în jur, aveam acum tot timpul să-i inspectez camera. Astă-noapte n-avusesem când s-o fac. Mi s-a reaprins focul în pântec amintindu-mi de ceea ce trăiserăm împreună. L-am stins însă concentrându-mă asupra lucrurilor din jur.

Pereții erau împodobiți cu o colecție impresionantă de măști venețiene. Unele, de femei — fuseseră oare ale Elenei? —, bogate în detalii, în pietre sclipitoare, pene și poleieli aurii. Îți transmiteau magia carnavalului, spiritul unor sărbători misterioase. Altele însă te făceau să te gândești la un suflet plin de negreală, abia le puteam înfrunta

privirile întunecate, atât de tare mă perturbau. Reprezentau oare partea neguroasă a lui Lino? Dar care era aceea? Eram eu sigură c-o detectasem? După care, răspândite între lumină și umbră, erau poate cele mai fascinante, cele mai tulburătoare, măștile de un alb imaculat, cu niște expresii pe care nu le puteam desluși decât dacă m-aș fi ridicat din pat. Erau atât de atrăgătoare! Mi-am amintit de fotografia descoperită în biblioteca lui Lino, acolo ținea în mână una de felul ăsta. Oare pe care ar lua-o cu el, dacă ar trebui să aleagă una singură? Dar eu? Aș alege oare partea obscură a ființei mele? Cea pe care o vânam dintotdeauna, pe ascuns, în cărțile pe care le scriam. Și poate dincolo de ele...

În dreptul patului, un tablou imens ocupa tot spațiul. Și acolo, bineînțeles, tot o reprezentare a Veneției. Una destul de abstractă. Niște dâre groase de vopsea înfățișau laguna, iar în depărtare mitica piață San Marco. Unde ghiceai, din fușele penelului, Turnul Campanila, Bazilica și Palatul Dogilor. Căuta oare Lino să-și petreacă nopțile în decorul Serenissimei ca să onoreze memoria mamei sale? Sau era mistuit și el de această obsesie? De ce ținea să aibă o legătură atât de strânsă cu acel oraș? Să fi fost vorba doar de iubirea sa pierdută pentru Constance? Doar ce mi-am amintit de acea femeie, că m-a și mușcat gelozia. M-am luat la rost, poate că n-aveam o dovadă clară, dar eram sigură că

azi-noapte nu se gândise nicio clipă la ea. Lino făcuse dragoste cu mine, mă iubise dincolo de tot ce aș fi putut să-mi imaginez, să fantasmez. Trupul și sufletul mi se simțiseră dorite pentru ceea ce erau. Adâncit în somn, s-a lipit și mai strâns de mine, de parcă ar fi vrut să se topească în carnea mea. L-am privit câteva clipe și, brusc, am simțit că-l vreau din nou. Bărbatul acela adormit mă făcea să uit cine eram, ajutându-mă în același timp să mă regăsesc.

Iar apoi, fără să pot controla ceva, m-am trezit gândindu-mă la copii și la Esteban. Mi-am luat ochii de la Lino și m-am pierdut în contemplarea măștilor.

Făcusem dragoste pătimaș cu altcineva decât tatăl lui Oscar și Fantine. Esteban, pe care de atâția ani îl credeam a fi bărbatul vieții mele, singurul care ar fi avut acces la trupul meu. Și totuși, în dimineața asta, n-aveam sentimentul că l-am trădat, nu mai eram de foarte multă vreme un cuplu. Nu regretam nimic din cele petrecute azi-noapte, nici sărutările, nici mângâierile, nici suspinele de plăcere. Mă simțisem femeie. Mă simțisem vie. Habar n-aveam însă dacă eram în stare să-mi asum acele lucruri.

Cum aș fi putut să știu, de vreme ce peste câteva zile, atât de puține de fapt, aveam să-mi reiau viața așa cum o lăsasem înainte de-a o pune în standby?

22

Lino

Rebecca credea că dorm în continuare, îi întrețineam această iluzie mișcându-mă cât mai puțin, mulțumindu-mă s-o privesc printre gene. Înainte de a-i spune ceva, trebuia să înțeleg cât de mult se schimbase situația. N-o mințisem azi-noapte, ceea ce simțisem în brațele ei, în carnea ei depășea tot ce-mi fusese dat să trăiesc până atunci. Împreunarea cu ea îmi deschidea ochii, îmi punea într-o lumină nouă propria-mi poveste și, mai ales, obsesia-mi maladivă pentru Constance. Nu-mi plăcea să mă gândesc la ea în timp ce adulmecam trupul Rebeccăi, căreia, cu câteva ore în urmă, îi promisesem c-o să fiu numai al ei. Nu voiam să murdăresc ceea ce trăiserăm împreună și ce însemna frumusețe pură, conștientă. Dar nu mă puteam abține. Felul în care ne dăruiserăm unul celuilalt nu putea decât să-mi amintească de ceea ce considerasem mereu drept cel mai puternic lucru din lume. Toată viața mea, crezusem că numai Constance mi-ar fi putut da acea stare, că nicio altă femeie nu m-ar fi putut tulbura într-atât. Cele cu care avusesem aventuri în toți acești ani nu fuseseră decât o distracție, un mijloc agreabil de-a uita și de-a aștepta. Intensitatea trăirilor stârnite de

Rebecca mă făcea să-mi dau seama că, vreme de mai bine de douăzeci de ani, nu pe Constance mă înverșunasem s-o iubesc, ci amintirea întâlnirii noastre, a nopții noastre de dragoste de la Veneția, a promisiunilor noastre romantice și adolescentine, a visurilor mele utopice. Iubisem nebunește, maladiv ideea acelei iubiri efemere. Atât de intoxicat eram, încât închideam ochii la tot ce-mi displăcea, mă rănea, mă deranja, mă nedumerea. Orice-ar fi făcut, orice-ar fi spus, Constance trebuia să rămână îngerul acela perfect pe care-l întâlnisem în cel mai dificil moment al vieții mele. Trebuia cu orice preț s-o idealizez, în loc să conștientizez că sentimentele mele erau legate de un castel din cărți de joc gata să se prăbușească. Trebuia să mă agăț neapărat de ceva. Eram bolnav de iubire. Treaba asta mă înnebunea, dar înțelegeam că, până la urmă, nu cu maică-mea semănam. Iar cineva știuse asta înaintea mea.

De când ne întâlniserăm, Rebecca mă curăța de propriul meu trecut, mă lecuia de boala aceea care mă rosese, mă ajuta să înfrunt ceea ce refuzasem întotdeauna să resping sau să accept. Spre deosebire de ea, știam care-i ultima etapă a drumului pe care mă convinsese să-l refac. N-avea să fie ușor, dar, mulțumită ei, mă simțeam destul de puternic încât să retrăiesc scena de acum doi ani care-mi dăduse lovitura de grație. Și poate că,

povestindu-i ei, aveam să mă simt liber. Să accept cine sunt. În sfârșit!

M-am lipit mai strâns de ea și i-am savurat căldura, moliciunea, parfumul, pielea trupului pe care aș fi vrut s-o gust iar și iar. Rebecca avea puterea de-a mă face să iubesc cum nu mai iubisem niciodată. Femeia asta, dacă voia, putea face din mine un om mai bun, capabil de-a trăi cu propriii săi demoni. N-aveam să-i impun însă această povară, câtă vreme ea însăși se lupta cu ai săi. N-aveam să cad și cu Rebecca în aceeași capcană în care căzusem cu Constance. O respectam prea mult. Rebecca merita ceva mai de soi decât nebunia mea, decât goana mea după frumusețe și absolut care putea deveni nesănătoasă, obsesivă. De fapt, reușise deja să mă facă mai bun, fiindcă știam c-o voi lăsa să plece, că nu voi mai aștepta nimic de la ea, nici promisiuni, nici declarații. Ceea ce trăisem cu ea, ceea ce ne mai rămânea de trăit împreună era deja foarte prețios. Două zile, două nopți. Și-mi doream să savurăm fiecare secundă a lor, sfârșitul poveștii mele n-avea să ni le strice, îmi făgăduiam lucrul ăsta.

Eram gata să mă trezesc pentru ea. Am ridicat capul spre ea și-am văzut-o cufundată în niște gânduri ce mi-au părut imposibil de decriptat.
— Bună dimineața, am murmurat.
S-a întors spre mine, surprinsă. Am mângâiat-o ușor pe obraz, ea a închis

ochii de plăcere.
— Cum îți este?
— Bine, mi-a răspuns ea.
Nu eram totuși foarte convins.
— Ești sigură? Mă uit la tine de câteva secunde și ești așa de serioasă... Pari îngândurată.
S-a apropiat de mine și m-a sărutat cu delicatețe.
— Să nu te superi... ceea ce s-a petrecut între noi o fi poate logic, dar e și foarte derutant.
Am sărutat-o la rândul meu.
— Așa e. Îți pare rău?
Mi-era imposibil să-mi ascund neliniștea din glas.
— Nu, sigur că nu! Iar asta poate că-i singura mea certitudine... Să mă trezesc în brațele tale, să deschid ochii, să te văd dormind lipit de mine, să mă simt liberă să fiu eu însămi, să nu-mi găsesc nicio vină, să te doresc iar și iar, să fiu înconjurată din toate părțile de Veneția... De când ne-am întâlnit, e un mare talmeș-balmeș în mintea mea, în inima mea, nu mai știu dacă sunt în realitate sau în imaginație...
— Văd că ne punem la fel de multe întrebări și unul, și celălalt! i-am zis râzând.
A râs la rândul ei și s-a cuibărit la pieptul meu.

— Ce-ai zice de-o cafea? i-am propus eu puțin mai târziu.
A dat din cap aprobator.

Când m-am întors la ea, am găsit-o stând în fund, cu spatele lipit de tăblia de la capul patului și înfășurată în cearșaf. M-am așezat lângă ea. După ce-a sorbit câteva guri, și-a lăsat capul pe umărul meu, era un gest spontan, firesc, iar eu am sărutat-o pe creștet. Fiecare minut alături de ea merita plătit în aur. Mulțumită ei, descopeream că frumusețea putea fi simplă, era lucrul pe care-l căutasem întotdeauna fără a vrea să recunosc. Și în privința asta, din nou, am înțeles cu cine semănam. Cât timp pierdut!

— Măștile astea toate erau ale mamei tale? m-a întrebat ea.

— Jumătate ale ei, jumătate ale mele. În fiecare an, îmi dăruia câte una. Toate au fost făcute pentru noi de Giorgio.

A întins gâtul, vizibil surprinsă.

— Stai puțin, vrei să zici că unele dintre cele agățate pe perete ți le-a dăruit când erai doar un copil?

— Da, de ce?

— Sunt destul de înfricoșătoare!

— Ți se pare? Nu m-au speriat niciodată, am crescut cu ele și cu magia și misterul Veneției. După care, într-o bună zi, a considerat că eram destul de mare ca să mi le aleg singur. Iar eu mi-am continuat seria de măști sumbre…

S-a tras de lângă mine și s-a așezat turcește în fața mea. Era atât de drăguță, de firească, de impudică! Era relaxată și aveam sentimentul că de multă vreme nu i se mai întâmplase asta. Eram

bucuros și mândru c-o ajutam să redescopere acele senzații.

— De ce? Nu simțeai nevoia de lumină? De bucurie? s-a enervat ea.

— Pe-astea le-aveam acasă, cu maică-mea, cu prietenii ei, cu artiștii care aveau grijă de mine, care mă creșteau în locul tatălui pe care nu-l aveam.

Nu părea deloc convinsă.

— Rebecca, carnavalul, măștile, costumele îți permit să fii altcineva decât tine, să treci drept cine nu ești sau te pot ajuta să-ți explorezi latura obscură, interzisă... Preț de câteva ore, elimini toate diferențele, îți lași deoparte problemele, uiți cine ești, uiți de responsabilități, te simți liber, vibrezi, îți înfrângi teama, cauți plăcerea fără să te gândești la consecințe, fiindcă nu ești tu... Masca este cea care-și asumă toate riscurile.

— Și tu asta ai făcut?

— Da, i-am răspuns cu mândrie. De la o vârstă încolo — de la cincisprezece, șaisprezece ani —, maică-mea a considerat că era momentul să aleg, adică să-mi trăiesc carnavalul așa cum îmi doream.

A râs și s-a uitat la mine cu subînțeles, bănuia că trecusem prin ceva experiențe în perioada respectivă. Apoi și-a recăpătat cât de cât seriozitatea, dar mai ales interesul. Părea fascinată de povestea asta cu Veneția, de acest mister, această libertate.

— Ai o preferință pentru vreunele dintre cele pe care le-ai purtat?
— Da, cele albe, ca în secolul al șaptesprezecelea, acele *Bauta* care nu te lasă să ghicești nimic. Trebuie să te înarmezi cu răbdare ca să-ți dai seama cine se ascunde în spatele lor. Transformă până și timbrul vocii. Îmi place misterul ăsta.
— Șaradele, enigmele... te caracterizează...
Eram fericit că aveam o amintire, o anecdotă comună. Am simțit crescând în mine o dorință incontrolabilă, care-mi dovedea cât de mult mă ajutase deja Rebecca să mă asum așa cum eram. Mi-am lăsat cana pe noptieră și i-am luat-o și pe-a ei din mână. Apoi am sărit din pat.
Oare câte măști purtase Rebecca? Cele ale scrisului, bineînțeles, apoi aceea a mediului în care trebuia să se învârtă. Și aceea cu care i se înfățișa soțului ei. Dar i se potriveau ele? Mă îndoiam. Altminteri, n-ar fi fost astăzi aici. Încă nu și-o găsise pe-a ei. Pe cea care i se potrivea. Am trecut în revistă toate măștile din colecție, întorcând din când în când capul ca să mă uit la ea. Era complet derutată, nu înțelegea ce făceam. I-am aruncat un zâmbet enigmatic.
— Ce faci?
— Aleg masca pe care mi-ar plăcea s-o porți.

A clătinat din cap, dar n-am luat-o în seamă, am continuat să reflectez.

— Nici vorbă, Lino! N-o să-mi pui nicio mască!

I-am măturat răspunsul cu o mișcare nonșalantă din mână. Apoi am ales. O *Colombina*, bineînțeles... Regina jocurilor amoroase. A ei era neagră, cu dantele elegante și delicate, senzuală și total misterioasă. Rebecca era luminoasă, dar, gata, trebuia să-și accepte latura întunecată. Trebuia să-și găsească masca potrivită, cea care-i semăna. Am dat-o jos de pe perete și am vrut să mă apropii de pat. Ea a făcut ochii mari.

— N-am să port o mască de-a mamei tale! Doar nu sunt ea!

Am ridicat ochii în tavan, amuzat.

— Stai liniștită, nu e nimic pervers în dorința mea, nu te confund cu maică-mea! Oi avea eu probleme cu capul, dar nici chiar în halul ăsta!

A izbucnit în râs.

— Bun! a exclamat ea. Hai că m-am liniștit! Dar asta nu schimbă cu nimic situația, nu vreau s-o pun, ar fi o lipsă de respect.

N-aș fi crezut că-i cu putință, dar femeia asta mă tulbura tot mai mult.

— Cu acest răspuns, tocmai i-ai câștigat respectul... O cunosc destul de bine ca să-ți pot spune că ar fi fost fericită s-o porți. Iar dacă vrei să știi adevărul până la capăt, ea n-a purtat-o niciodată. Și nici vreo altă femeie din viața mea, te asigur... Nu mi-a trecut niciodată prin

minte, până la tine... Nu știu dacă mai ai nevoie de dovezi că sunt cu tine și nu cu altcineva, dar asta e una. Ai fi fascinat-o pe maică-mea, ți-am mai zis... și cred că Giorgio ar fi fost mândru s-o porți.

Rebecca s-a încruntat, circumspectă, iar eu i-am aruncat o privire prin care încercam să-i spun că nu era cazul să discutăm nici despre momentul în care-l pomenisem pe marele maestru al măștilor, nici despre tonul pe care-l folosisem. A înțeles. M-am apropiat de ea.

— Așa că suntem trei inși care vrem s-o porți. Ești de acord?

— Realitate sau ficțiune? m-a întrebat ea cu o voce emoționată.

M-am așezat lângă ea și am mângâiat-o pe obraz.

— Aș fi vrut să te întâlnesc pe un pod din Veneția, în miez de noapte... N-ai fi știut nimic despre mine, iar eu n-aș fi știut nimic despre tine... De zile întregi suntem în plină irealitate... hai s-o ținem așa până la sfârșitul romanului.

A închis ochii, în semn de acceptare. I-am aranjat masca pe față și am legat funda la ceafă. A stat câteva secunde pentru a se obișnui cu acest al doilea chip, apoi s-a uitat țintă în ochii mei. Ai ei, încadrați de negrul măștii, străluceau cu o putere greu de suportat.

— Ce-ai fi făcut dacă m-ai fi întâlnit?

— Te-aș fi închis într-un palat pustiu, în renovare, ca să fiu sigur că nu ne deranjează nimeni.

M-am aruncat spre buzele ei, alegerea unei *Colombina* nu era deloc întâmplătoare, îi lăsa gura liberă. Ea a desfăcut cearșaful în care se înfășurase. Indiferent că eram într-un roman sau în realitate, Rebecca devenea venețianca mea mult visată, mult fantasmată, liberă de tot și de toate. Am făcut dragoste încă și mai intens decât azi-noapte, nu mai conta nimic în afară de ceea ce trăiam, de mângâierile și sărutările noastre, de sexele care se căutau, se completau, se devorau, mă aflam în pântecul ei, în suspinele ei, în gemetele ei de plăcere.

*

Ceva mai târziu, când ne-am trezit, am observat că avusese grijă să protejeze masca punând-o pe noptieră.

— Ai fost deja la Veneția? am întrebat-o.

Își avea atât de clar un loc și un rol de jucat acolo!

— Nu…

Am oftat, cu ciudă, speranță și tristețe deopotrivă.

— Cum ai vrea să merg acolo dacă nu cu tine? a continuat ea.

M-am răsucit peste ea, am prins-o în brațe și am sărutat-o. Ea și-a desprins buzele de ale mele și mi-a cuprins fața între mâini.

— Dar prin tine, prin ce am trăit acum împreună, am atins Veneția cu vârful degetelor, iar asta n-o să mi-o poată lua nimeni. Indiferent ce s-ar întâmpla mai departe…

Nu mai conta dacă a făcut-o cu bunăștiință sau nu, cert e că ne-am trezit cu realitatea năvălind peste noi, așa că, fără a fi nevoie să schimbăm vreun cuvânt, ne-am hotărât să ne dăm jos din pat. Am văzut-o pe Rebecca cuprinsă pentru prima oară de stânjeneală în timp ce-și recupera hainele împrăștiate prin toată camera. S-a îmbrăcat fără să scoată o vorbă și evitând să mă privească. Nu mai știam ce să-i spun, nu mai voiam decât un singur lucru: să ne întoarcem în povestea aceea pe care începuserăm s-o creăm.

Când se pregătea să iasă din încăpere, s-a întors către mine:

— O să mai ajungi vreodată la Veneția?

— Habar n-am, i-am răspuns cu toată sinceritatea.

A lăsat capul în jos, mâhnită.

— Ce trist…

Cum naiba făcea de-mi arăta mereu propriile defecte, propriile slăbiciuni?

— Mai am un ultim capitol să-ți povestesc… M-am mai dus acolo o dată…

A căscat ochii mari, stupefiată.

— Când?

— Cam acum doi ani…

— Asta a provocat ruptura definitivă de Alban și Constance?

Gelozia pe care am simțit-o încolțind în ea când a rostit acel nume pe care-l credea unicul din lume pentru mine mi-a gâdilat egoul, dar m-a și întristat. Nu

voiam ca Rebecca să se simtă mai puțin importantă. M-am apropiat de ea.

— Exact, dar există un alt eveniment, mult mai însemnat, care a schimbat totul pentru mine... Trebuie să ți-l povestesc, să ți-l explic. Nu contează dacă-l folosești sau nu în carte, important pentru mine e să știi de el... asta o să te convingă că sunt într-adevăr...

— Nu mai vreau să-ți pun întrebări doar ca să am material pentru acest roman...

— Chiar vreau să știi tot, crede-mă... O să fii prima care află totul din gura mea, fără mistificări, fără ascunzișuri... e important pentru mine... În schimb, cred că vom reveni la vechile noastre obiceiuri.

S-a încruntat, nedumerită. Am pufnit în râs și am luat-o în brațe.

— Când o să vrei, când o să te simți pregătită, vino la mine în atelier! Vreau să te mai văd o dată lângă mine, așezată pe taburet, ascultându-mă cum povestesc despre problemele mele...

23

Rebecca

Nu voiam să pierd niciun minut cu Lino și totuși am simțit nevoia să stau puțin singură cu mine însămi.

Visasem, sperasem că scrierea acestei cărți o să mă ducă pe niște tărâmuri necunoscute. Și ajunsesem la ceva ce întrecea orice imaginație. Îmi iubeam personajul, îl doream din adâncul sufletului. Făcusem dragoste cu el, fiindcă exista în carne și oase. Aveam nevoie de el în viața mea, în inima mea, în pântecul meu, în creativitatea mea. Azi-dimineață, mă făcuse să călătoresc într-o lume imaginară, într-o fantasmă, iar trupul meu păstra urmele acestei călătorii. Totul era real fără să fie. Ca în toate visele, ca în toate romanele sau poveștile pe care le spunem, avea să existe un sfârșit. Iar acesta era anunțat a avea loc peste foarte puțin timp. Până atunci, nimic nu trebuia să mă țină departe de acest om. Trebuia savurată fiece clipă, trebuia să mă delectez cu fiecare dintre ele și să le adun pe toate înăuntrul meu. Habar n-aveam ce-mi rezerva viitorul, dar povestea asta trăită cu Lino făcea să se nască în mine o nouă femeie.

Prin urmare am hotărât ca în acele ultime treizeci și șase de ore să uit de tot ce nu făcea parte din romanul nostru. Am luat telefonul și am răspuns la un mesaj îngrijorat și curios al lui Esteban. Îmi scria așa: „Rebecca, ești bine? Sigur? Mi-ai părut deosebit de ciudată. Te pup". I-am răspuns: „N-ai niciun motiv să-ți faci griji pentru mine, voiam doar să știu ce mai faci, mă bucur că toate-s bune și frumoase la Madrid, eu scriu cum n-am mai scris niciodată. Pe curând". Apoi am trecut la copii, mama din mine voia să scape de lestul vinovăției. Erau mari, adulți și trebuiau să înțeleagă că n-aveam nevoie să stea cineva cu ochii pe mine. „Dragii mei, sper că totul e în regulă. Mă gândesc foarte mult la voi. Profit de fiecare clipă ca să-mi alimentez romanul, n-o să fiu de găsit până când vă întoarceți, m-am închis într-o bulă. Ne vedem acasă cât de curând. Bucurați-vă de prezența tatălui vostru și de Madrid. Vă sărut cu mult, mult drag. Mama." Mi-am abandonat apoi telefonul și am pornit în fugă spre atelierul lui Lino.

De cum m-a văzut apărând, Lino s-a luminat la față.

— Nu ți-a luat prea mult! a remarcat el, amuzat.

Ascultând doar de pofta inimii, m-am aruncat în brațele lui, iar acestea s-au strâns în jurul meu, primitoare.

— Exiști cu-adevărat, am șoptit eu.

— Nu cumva să dispari de-aici!

Am râs cu fața lipită de pieptul lui, apoi m-am ridicat pe vârfuri și l-am sărutat pe gât. M-am desprins din brațele sale exact în clipa în care am simțit că se pregătea să mă strângă cu și mai multă putere. Din câțiva pași, am ajuns la taburetul meu și m-am așezat. El se rezemase cu spatele de bufetul lui cel scâlciat, îi mângâia distrat lemnul, gestul său era de o senzualitate amețitoare, nu-mi puteam lua ochii de la mâna lui. Știa ce face, ce stârnește în mine. Jocul acela al nostru era minunat.

— Am impresia că au trecut câteva secole de când te-ai așezat aici prima dată.

— Și eu la fel, deși asta a fost în urmă cu doar trei săptămâni.

— S-au întâmplat atâtea lucruri de atunci... O viață întreagă...

— O viață întreagă, așa-i...

S-a concentrat din nou asupra muncii. A mormăit ceva. Din ce-am înțeles, se uscase lacul pe care urma să-l folosească. L-am lăsat să bombăne în voie, înregistrându-i toate mișcările. L-a aruncat și a pregătit o altă mixtură. Când a fost gata, a șters lemnul cu o infinită delicatețe și a tras o dată cu pensula.

— O să am nevoie de puțin ajutor ca să-ncep, mi-a zis el fără să se uite la mine.

Se anunța ceva dificil, apăsător, încărcat de simțăminte crâncene. Era tras la față, strângea din dinți, mușchii brațelor goale îi zvâcneau de încordare.

— Nu ești obligat să-mi povestești, i-am zis.

S-a uitat în sfârșit la mine, tumultul din privirea lui era sumbru și amenințător.

— Mergem până la capăt, Rebecca. Așa cum ți-am zis. Și să știi că legământul ăsta de a-ți spune totul l-am făcut mai mult cu mine însumi decât cu tine.

În fața mea era din nou acel Lino din primele zile, cel care mă hipnotizase.

— Te-ai întors la Veneția. De ce?

S-a uitat în altă parte câteva secunde, apoi mi-a înfruntat privirea, cu niște ochi plini de tristețe.

— Constance.

Mă durea să-l aud rostindu-i numele după noaptea noastră și dimineața noastră de vis, deși asta mă readucea cu picioarele pe pământ și-mi amintea că ceea ce trăiserăm nu era decât o halucinație.

— Scuză-mă, mi-a zis el. Aș fi vrut să nu-ți mai vorbesc despre ea.

— N-ai de ce să te scuzi. Deci ce-a făcut Constance?

A mai tras o pensulă.

— A venit aici, singură.

Mi s-a părut că uita că eram lângă el, făcea ca la început de tot, vorbea, vorbea întruna, se enerva, se abținea cu greu să nu izbească în tot ce-i ieșea în cale. Privirea îi era fixată asupra biroului pe care-l lăcuia, nu-și lua ochii de la el, de parcă lemnul era singurul element concret din viața lui, unicul lucru care-l ținea să nu explodeze. Rememora acele

zile care schimbaseră totul, care-i rescriseseră povestea. Își rememora neputința de-a înțelege, durerea, tristețea, disperarea, singurătatea extremă. Din acel moment, n-a mai avut pe nimeni la care să apeleze în speranța că va primi un strop de alinare. Cu cât mi se destăinuia mai mult, cu atât mai absorbită mă simțeam de suferința lui. Și, din nou, mi se părea nedrept. Rezistam însă stoic, refuzându-mi chiar și cea mai mică mișcare, nu îndrăzneam să deschid gura, să-l întrerup. N-aveam decât un singur lucru de făcut: să-i ascult ultimele confidențe. Valoarea lor era inestimabilă.

*

A lăsat pensula într-un borcan vechi de dulceață și a amuțit. În atelier era o liniște deplină, iar eu îmi țineam respirația ca să nu-i tulbur gândurile. Apoi, brusc, a inspirat adânc și a azvârlit cât colo cu nu știu ce unealtă.

— Mă întorc, mi-a zis.

A ieșit rapid în curte. Nici nu-ndrăzneam să-mi imaginez cât de greu îi fusese să-mi povestească toate acele lucruri. Cum putuseră să-i facă așa ceva? Îmi tremurau mâinile. Abia îmi stăpâneam lacrimile. N-aveam să-l împovărez cu propriile-mi emoții care erau absolut derizorii pe lângă ceea ce tocmai îmi povestise. Aveam să le pot exorciza la momentul potrivit, aveam să scriu despre acea furie, a lui și a mea

amestecându-se una cu cealaltă. Cum de mai rezista? Cum de nu înnebunise deja?

Am tresărit simțindu-i buzele care mă sărutau pe creștet, apoi m-a cuprins în brațe, se agăța de mine ca de un colac de salvare. Am ridicat privirea spre el. Avea ochii roșii, l-am mângâiat pe obraz, ușor, precaută, nu eram sigură dacă trecuse cu totul furtuna.

— Gata, mi-a zis el cu o voce răgușită. Acum știi tot...

Nu știam ce să fac, ce să spun pentru a-l alina, părea epuizat de toate acele confidențe. L-am strâns și mai tare în brațe.

— O să scrii totul? m-a întrebat el în șoaptă.

— Da...

— Deci de-acuma o să stai închisă în fostul grajd, dacă înțeleg eu bine...

I se simțea în glas dezamăgirea. L-am privit, avea figura unui băiețel bosumflat.

— Sau poate mă instalez cu laptopul la tine în casă.

Pe chip i-a înflorit un mic zâmbet.

— Ai putea?

— N-am mai scris niciodată în prezența cuiva, dar pot să-ncerc.

S-a încruntat, circumspect.

— N-ai scris niciodată de față cu soțul tău?

— Doar când eram studenți. De când scriu romane, mă-nchid în camera mea de lucru... E mai simplu. Dar îmi place ideea de-a scrie cu tine alături.

Subțirile granițe care mai existau între realitate și ficțiune aveau să dispară definitiv, dar măcar noi vom fi mers până la capăt.

După cină, m-am cuibărit pe canapea, dinaintea focului din șemineu. Lino s-a instalat în fotoliul din fața mea, cu o carte în mână. Apoi s-a ridicat brusc și a pus niște muzică. I-am zâmbit, emoționată.

— De când ești aici, știu întotdeauna când scrii, aud niște note muzicale răzbătând dinspre fostul grajd.

Primele măsuri m-au tulburat profund.

— Ce e? l-am întrebat.

— Un Adagio în sol minor compus de Tomaso Albinoni, un violonist și compozitor venețian.

— Mulțumesc, am murmurat.

Era fabulos să scriu sub ochii lui. Stătea la o distanță potrivită, nu vorbea cu mine, simțeam doar mângâierea privirii sale ațintite asupra mea. Faptul că-i scriam povestea învăluită în parfumul lui, în amintirile lui mă făcea să mă autodepășesc, mă ducea departe, foarte departe, în locul acela atât de strâmt dintre un personaj și autorul său.

În noaptea aceea am făcut dragoste încet, strâns lipiți unul de celălalt, nu mă mai temeam de măștile sale, dimpotrivă, simțeam că ne protejau, acum că ne cunoșteau atât de bine povestea.

A doua zi dimineață, mi-am luat laptopul și m-am dus cu Lino în atelier,

el m-a instalat la un birou improvizat, mi-a adus un fotoliu confortabil, iar eu am scris acele ultime capitole, cu el în preajma mea, cu sărutările pe care mi le fura din când în când, cu mâinile lui mângâindu-mă pe spate de câte ori se apropia de mine. La un moment dat, s-a oprit în loc, nedumerit.

— Rebecca?

— Ce-i? i-am zis fără să-l privesc.

Nu voiam să întrerup dialogul pe care-l aveam cu personajele mele. Cu el, cu ei doi. Eram într-o altă lume. Ficțiunea avea întâietate asupra tuturor celorlalte lucruri, inclusiv asupra irealității noastre.

— Nu te oprești din plâns...

Am ridicat capul și-am simțit, într-adevăr, că avea dreptate. Obrajii îmi erau uzi de lacrimi.

Am surâs larg.

— Nu-i nimic, stai liniștit... Trăiesc intens ceea ce scriu, asta-i tot. Și-i cel mai frumos cadou pe care mi-l puteai face.

— Dă-i bătaie, atunci...

Pe înserat, am pus punct, având ciudatul sentiment că lipsea ceva, că povestea nu era încheiată. Iar ce era și mai ciudat era că nu voiam să discut cu nimeni despre asta.

— Gata, l-am anunțat pe Lino.

— Serios?

— Trebuie să mai lucrez pe text... Altfel o să spună că-mi public ciornele... O să las lucrurile să se decanteze, dar am scris tot ce mi-ai povestit.

— Mă bucur pentru tine.
— Vrei să citești?
— E important pentru tine?
— Tu ești singurul îndreptățit să citești acest text. E al tău. Nici nu mai sunt sigură că vreau să-l public.
A clătinat din cap, nemulțumit.
— Nu renunța să mergi până la capăt din cauza mea. Ți-am spus că sunt de acord și nu m-am răzgândit.
— Știu, o să mă mai gândesc. Dar să știi că, dacă e să scot din asta un roman, am să schimb toate numele. În versiunea finală, nu vor mai exista nici Lino, nici Constance, nici Alban, Elena, Paolina sau Giorgio… Am să vă protejez.
— O faci deja, dar accept cu plăcere să citesc… Sunt mândru că am asistat la nașterea acestui text.
M-am dus repede să-l printez. Apoi m-am întors la Lino, care era acum în casă, focul trosnea în șemineu, iar pe masă ne aștepta o sticlă de vin.
— Mâncăm și dup-aia citesc.

O oră mai târziu, Lino era instalat pe canapea, cu paginile în mână.
— Vii? m-a întrebat.
— Cum adică?
— Simt nevoia să te țin în brațe.
M-am dus spre Lino luptându-mă cu propriile-mi emoții, culcușindu-mă lângă el. A inspirat adânc ca să prindă curaj, m-a sărutat pe creștet; i-am urmărit privirea — și-o îndreptase către începutul ultimelor capitole.

Întoarcerea la Veneția

2022

Îndată ce o vede pe Constance coborând din mașină, Lino se încordează ca un arc. Ce-i cu ea acolo? N-are niciun sens. A trecut un an de când au vândut casa P-aolinei, iar de-atunci n-au mai vorbit decât foarte puțin. Alban îl sună tot mai rar. lar ea n-a încercat niciodată să-l caute. Lino s-a înconjurat de zidurile tăcerii. Niciodată, în atâția ani, nu mai venise singură la el acasă. Se apropie de ea, neîncrezător. Nu e sigur că mai poate încasa încă o veste proastă. I-a ajuns, Lino e obosit de toate, de propria-i viață, de propria-i familie.

— Ce-i cu tine aici? atacă el, fără să mai umble cu mănuși.

În ciuda asprimii din glas, se îngrijorează de îndată ce vede lacrimile din ochii lui Constance.

— S-a-ntâmplat ceva? Cu copiii? Cu Alban?

Ea clatină din cap.

— Cu tine?

Constance zâmbește trist, e mișcată că-l vede făcându-și încă griji pentru ea.

— Sunt bine, Lino.

Nu știe de ce, dar o crede.

— Alban știe că ești aici?

— Nu… Am inventat un pretext. Trebuia să te văd…

Vocea i se frânge. Lino se abține cu greu să nu explodeze, femeia aceea se joacă prea mult cu nervii lui.
— Haide, zi odată!
— E vorba de Giorgio.
Lino se dă un pas înapoi, nu înțelege de ce, după atâția ani, femeia aceea îl pomenește pe venețian.
— De ce-mi vorbești despre ticălosul care ne-a despărțit?
Ea ridică ochii spre cer, copleșită de durere. Apoi oftează prelung, caută înăuntrul ei un strop de curaj, deși n-a avut niciodată așa ceva, altminteri n-ar fi fost acolo.
— A murit. Giorgio a murit, Lino, și voiam să știi.
Lino simte rupându-se ceva în el, dar nu lasă să se vadă nimic și atacă.
— Nu mă interesează! Să putrezească-n groapă liniștit!
Dă să facă stânga-mprejur, dar se răzgândește și se duce spre ea, cu o privire crâncenă.
— De unde știi c-a crăpat?
Ea se dă într-o parte și se pregătește să înfrunte acel lucru de care întotdeauna s-a temut.
— Când Alban ne-a prezentat unul altuia în ajunul căsătoriei și tu mi-ai zis c-ai venit după mine la Veneția... Am vrut să văd dacă-i adevărat... Așa că am luat din nou legătura cu el. Și mi-a confirmat...
— Iar asta n-a însemnat nimic pentru tine, te-ai căsătorit bine-mersi cu

Alban...

— Pentru că Alban mi-a adus liniște, siguranță, a vindecat ce distruseseși tu. Iar Giorgio era singurul cu care puteam vorbi despre asta, și m-a înțeles... Omul ăsta e cel datorită căruia n-am înnebunit, el m-a ajutat să rămân lucidă când ai reapărut cum nu se putea mai aiurea în viața mea. Și mi-a dat putere să mă lupt cu tine în acești ultimi ani. Vorbeam cu el periodic.

— Du-te de-aici, Constance. E mai bine așa.

Ea încasează fără să crâcnească. Are de-ales? În realitate, se pregătise pentru o reacție mult mai urâtă. Dar trebuie să-l aducă la capătul răbdării, trebuie să încerce orice ca să-l provoace, ca să-l facă să reacționeze.

— Oricum, nu mai pot să stau, trebuie să iau un avion până la Veneția. Înmormântarea e mâine la ora 16, la Santa Maria Formosa.

Cu ochii arși de lacrimi, Constance urcă în mașină și dispare la capătul aleii. Lino dă fuga în casă, înșfacă o sticlă, cea cu alcoolul cel mai tare, și se urcă la rândul lui în mașină. Conduce ca un nebun până la cimitirul unde-i îngropată mama lui. Se prăbușește pe mormântul ei și dă pe gât o primă dușcă zdravănă.

— Ești mulțumit, Giorgio? urlă el privind sfidător spre cer. Te-ai reîntâlnit cu maică-mea? Îi povestești și ei ce nimeni absolut am ajuns? De ce nu i-ai zis lui Constance să mă aleagă pe mine?

Știai cât de mult o iubesc! Să nu-l ierți, mamă...

Lino se trezește în miez de noapte pe lespedea de marmură, doborât de cea mai urâtă mahmureală din viața sa. Se gândește la figura fericită și radioasă a mamei sale când se reîntâlnea cu Giorgio la fiecare carnaval, își amintește ce devastat era venețianul când s-a dus la el după ultima mască a Elenei. Trebuie să se poarte ca un bărbat, să fie respectuos cu toate iubirile maică-sii și să-i aducă un ultim omagiu ticălosului. Trece din nou pe acasă, se trezește făcând un duș cu apă rece ca gheața, își ia costumul negru și se urcă la loc în mașină. O să ajungă la timp.

Nu știe cum, dar a ajuns. Poate o fi provocat niște accidente, nu-i pasă. Știe ce are de făcut. Dacă e să obțină de la maică-sa iertarea pentru toate eșecurile lui, poate c-o s-o obțină onorându-l pe omul acesta pe care-l urăște. Dacă ea ar mai fi trăit, sigur s-ar fi dus la înmormântarea lui. Așa, trebuie s-o facă Lino pentru ea. Își lasă mașina într-o parcare, sare pe un *vaporetto* în ultima clipă. Intră în Veneția ținând ochii închiși. Nu se uită deloc la lagună, la canale, la palate. Inima îi bate atât de tare, încât se teme că va muri și el pe loc. Orașul acela... Cetatea aceea... Își amintește că nu-i acolo decât pentru a onora amintirea mamei sale și pasiunea ei pentru Veneția. Așa că își revine, la fel

ca în urmă cu douăzeci de ani, fugind pe străduțele Serenissimei.

Ajunge cu două minute întârziere, după ce trupul a fost depus în naos. Își face cruce, un reflex ivit din străfunduri insondabile, nu știe de unde-i vine treaba asta. Întreaga asistență încremenește la apariția lui. Îi trece rapid în revistă, nu înțelege de ce se uită toți la el. Descoperă privirea înlăcrimată și ușurată a lui Constance. Se abține cu greu să nu se repeadă spre ea. Nu se va înjosi, e mai puternic, rezistă. Traversează biserica și se plasează la câteva rânduri de sicriu. Asistă, stoic, la ceremonie. Ar vrea să rămână de piatră, dar îi este imposibil. Rugăciunile în italiană îi țâșnesc din străfundurile memoriei, le rostește, le scandează, nu înțelege de unde le știe. Mirosul de tămâie îl îmbată mai tare decât cel mai dur dintre droguri. Nu-și poate lua ochii de la lemnul care-l înconjoară pe ticălos. Se întreabă dacă Giorgio a plecat pe lumea cealaltă cu vreuna dintre nenorocitele lui de măști. Oare Lino pe care ar fi ales-o pentru acel om?

La sfârșitul ceremoniei, iese în grabă din biserică, se sufocă, are nevoie să simtă atingerea aerului, să inspire mireasma lagunei. Se ascunde în spatele ochelarilor de soare. Constance se apropie de el timid, e extrem de tulburată. De ce-o fi în starea aceea? Lino își adună puținul curaj pe care-l mai are ca s-o susțină.

O prinde pe după umeri, iar ea se strânge la pieptul lui.

— Nu ești obligată să stai până la sfârșit, îi strecoară el. Eu n-am încotro. O fac pentru maică-mea.

— Nici n-aveam de gând, nu-i locul meu aici, îi răspunde ea.

— Rămâi la Veneția în seara asta? o întreabă el, fără s-o privească.

Nu s-a putut abține.

— Da, am o cameră într-un hotel de lângă Ponte Chiodo…

Și, ca o invitație, îl sărută ușor pe obraz, dezlipindu-se apoi de el. Lino se luptă cu forța de atracție a lui Constance, cu dorința lui de-a o urma chiar atunci. Ea e acolo, lângă el. E la Veneția cu el. E singură cu el. L-a mințit pe Alban pentru el. E conștientă și e dispusă. Lino știe că n-ar trebui să se ducă la ea în seara aceea. Însă e slab. Iar speranța că ceea ce a visat atâta amar de ani se va împlini în sfârșit îl va face să cedeze. După ce-i despărțise, Giorgio avea poate să-i unească din nou. Lino știe că-i nebun, dar vrea să creadă în acea posibilitate. Își savurează victoria. Nimeni nu-i poate reproșa acel păcat al orgoliului, merită să-și încerce norocul după atâta așteptare. O să-și reîntâlnească iubita. O să-l înfrunte pe Alban. Nu va face decât să-și recupereze fericirea pe care vărul său i-a furat-o. Lino are brusc străfulgerarea unei certitudini, Alban știe ce simte el pentru nevasta lui. Nu e atât de prost, încât să nu-și fi dat seama de nimic. Lino uită cu

totul de sentimentul său de vinovăție. Mai ales că a fost atât de respectuos în ultimii ani. E momentul să pună piciorul în prag. O să distrugă căsnicia lui Alban și Constance și-o s-o ia înapoi pe femeia care i-a furat pentru totdeauna inima. Lino ridică spre cer o privire plină de trufie.

— *Guarda la tua sconfitta*, șuieră el.

Cortegiul care se pune în mișcare spre canalul cel mai apropiat îl face să uite de Constance. Fără să-și dea seama, se trezește în mijlocul cortegiului. Cu toate astea nimeni nu vorbește cu el. Chicotește încetișor când vede o gondolă neagră, mai degrabă înfiorătoare, înaintând spre chei. Celebritatea lui Giorgio îi oferă onorurile vremurilor de odinioară. Sunt ani buni de când nu-și mai asumă nimeni riscul de-a se trezi cu un sicriu sfârșind pe fundul lagunei, dar pentru marele maestru al măștilor ar fi fost prea vulgar să se folosească o ambarcațiune cu motor. Gondola cu trupul lui Giorgio deschide procesiunea. În spatele său, o coloană de șalupe. Lino stă la distanță. Observă, trăiește acel moment cu o intensitate la care nu se așteptase. Îl scoate din minți că trebuie să recunoască, dar chiar e frumos. De când n-a mai trăit în carne și oase spectacolul unei asemenea frumuseți? Iar asta i-o datorează acelui individ pe care-l urăște. Sicriul șerpuiește pe canalele înguste ale Veneției. Localnicii îl salută de la ferestre. Ceremonialul are în

el o forță tulburătoare. Lino nici nu-i mai vede pe turiști, dar știe că toți imortalizează scena prinzând-o în poză. Nimeni nu poate rămâne indiferent la gustul acesta pronunțat pentru tragedie, pentru teatralitate. După drumul pe canale, cortegiul intră în lagună, care pare să se fi liniștit special pentru Giorgio. Lino nu mai știe în ce epocă se află. Cine e el? Ce caută el la Veneția? Ridică ochii spre cer și se întreabă unde i-o fi mama. Oare, de acolo de unde e, asistă la acea procesiune care se îndreaptă către San Michele? Cum de nu se gândise s-o îngroape și pe ea acolo? De ce o fi obligat-o să putrezească în pământul acela provensal de care era atașată, într-adevăr, dar pe care nu-l considera al ei?

În sfârșit, pune piciorul pe caldarâmul de la San Michele. Înaintează către cimitir fără să-i pese de privirile care continuă să-l iscodească. Probabil că toți se întreabă cine o mai fi și el. Lino râde sarcastic în sinea lui, să se-ntrebe mult și bine, el n-are de gând să se prezinte sau să intre în vorbă cu cineva. Dintr-odată, simte crescând în el un fel de stânjeneală, de disconfort, dacă nu chiar de durere. A mai venit cândva aici pentru o înmormântare, e sigur. Din adâncul memoriei îi vin niște amintiri vagi, tulburi, ca niște flash-uri. Iar totul devine și mai intens când se apropie de cavoul deschis pentru a-l primi pe Giorgio. A mai fost cândva acolo.

Demult, era mic. Dacă închide ochii, simte cum mama sa îl ținea lipit de ea, iar ea plângea, și plângea și el. De ce? Cine murise? Ce căuta el în copilărie la o înmormântare din Veneția? Se retrage, derutat, pierdut. Ce-i cu amintirea aia îngropată atât de adânc? De ce uitase de ea până acum? Scutură din cap. Greșește, nu e o amintire, ci probabil o poveste pe care i-a spus-o cândva maică-sa, la culcare. Se pricepea atât de bine la povestit, mai ales când era vorba de Veneția, îi spunea cât de frumos era aici totul, chiar și moartea, chiar și înmormântările. Da, asta trebuie să fi fost.

Ușurat, dar tulburat în continuare, dă afară aerul adunat în plămâni și se întoarce în timpul prezent, unde descoperă că lumea s-a împărțit pe două rânduri, ca o gardă de onoare, pentru a-i face loc să treacă. Cufundat în amintirile sale, care nici măcar nu erau amintiri, n-a observat că-i singurul care nu s-a recules pentru ultima oară dinaintea sicriului lui Giorgio. E musai să se conformeze, doar n-a venit ca să provoace un scandal. Tradiția și ritualurile sunt importante, n-are încotro. Trebuie s-o facă pentru maică-sa, în locul ei. Înaintează cu o privire cruntă, neascultând murmurele celor pe lângă care trece. Apoi se oprește și se uită lung în groapă. Are mult prea mult respect pentru morți și-i e mult prea teamă de ei ca să scuipe, deși tare-i vine

s-o facă; înghite până la urmă în sec, ia o mână de pământ uscat și-o aruncă neglijent pe capacul sicriului.

După aceea face stânga-mprejur, hotărât să se urce pe primul *vaporetto* care-i va ieși în cale, indiferent ce destinație o să aibă. Când să iasă în sfârșit din cimitir, aude răsunând în spate o voce:

— *Aspetta, Lino!*

Se întoarce. O bătrână, îmbrăcată toată în negru, vine spre el, ajutându-se de un baston.

— *Come mi conosci?* o întreabă el tăios.

Italiana lui e la fel de prezentă în el cantotdeauna, îi vine pe buze cât se poate de firesc, deși n-a mai vorbit-o de ani întregi. Ea îi zâmbește, amuzată și întristată în același timp.

— *Tu sei il figlio di Elena…*

— Ce vreți de la mine? Cine sunteți?

— Sora lui Giorgio. M-am rugat la Dumnezeu să vii.

— Am venit, iar acum plec.

— Lino, în atelierul lui sunt câteva lucruri de-ale mamei tale.

Acuma nu există mort în casa căruia să nu se afle niște lucruri de-ale maică-sii. Lino își dă seama în acel moment că nu s-a uitat ce i-a dat Alban cu câteva luni în urmă. A vrut să uite.

— Să vii să le iei.

Lino râde amar.

— Acum douăzeci de ani, m-a pus să-i promit că n-o să mai calc niciodată în atelierul lui. Doar nu vreți să-i batjocoresc memoria! îi răspunde el.

Tonul lui Lino mustește de ironie și dispreț. Bătrâna își leagănă capul într-o parte și-n alta, deloc surprinsă de răspunsul lui.

— Ar fi mândru să te vadă că-i ieși din cuvânt, și n-ar fi pentru prima oară.

Lino încruntă din sprâncene. Oare ce încearcă să-i spună femeia aceea?

— Dați-mi pace, îi aruncă el luând-o din nou spre ieșire.

E căpos, își spune bătrâna în sinea ei, și ea ar fi trebuit să știe asta.

— Chiar nu vrei să înțelegi, Lino? îi spune ea.

— Ce să înțeleg? se enervează el întorcându-se din nou către ea.

— Vino diseară cu cei din familie, te așteptăm cu toții.

— N-am ce să caut acolo! Eu am venit doar din respect pentru maică-mea. Pe el, pe el, spune Lino arătând spre mormântul din depărtare, îl urăsc, nu-i decât un…

Bătrâna ar fi preferat ca lucrurile să se petreacă altfel, dar trebuie să scurteze suferințele și regretele cu care sigur Lino s-ar chinui mai târziu.

— Te rog să nu fii lipsit de respect față de tatăl tău!

Lino simte că se cască pământul sub el. Se clatină, i se face greață. Dar ține la greu, își încleștează pumnii și își adună din adâncul său forța necesară pentru a-și veni în fire și a pune capăt acelei farse.

— Eu n-am tată!

— Incetează, Lino, te rog, îi spune ea cu blândețe. Știi foarte bine asta în adâncul tău, întotdeauna ai știut... Ai uitat cum te aruncai în brațele lui când erai mic și-l vedeai?

Flash-ul amintirii din clipa coborârii sicriului în groapă i se reaprinde brusc. Își amintește cine era persoana care murise. Mama lui Giorgio. El îi zicea *Nonna*. Bunica. Ea stătea cu el când mama lui și Giorgio dispăreau în timpul nopților de carnaval.

Se dă înapoi câțiva pași, scutură din cap, panicat, înspăimântat, plin de furie.

— Nu-i adevărat! Sunteți doar o bătrână nebună!

O ia la fugă. Pe *vaporetto*-ul care-l duce înapoi în Veneția, vomită aplecat peste balustradă. Simte c-o să-i explodeze capul. Că e pe cale să-și piardă mințile. Trebuie să se trezească din acel coșmar.

În orele următoare, rătăcește pe străzi, dezorientat, lăsându-se îmbrâncit de turiști sau uitându-se cum aceștia se sperie de alura lui întunecată și chinuită și se trag în lături când trece pe lângă ei. Inconștientul său are grijă ca nu care cumva să se apropie de atelierul ticălosului. Nu-l poate considera altfel. Altminteri, ar însemna că acceptă vestea pe care tocmai a primit-o și că maică-sa l-a mințit tot timpul. Nu se poate. N-are cum să accepte așa ceva. Ca să uite, ar vrea să se piardă pentru totdeauna pe stradelele Serenissimei ori să cadă în lagună și să se lase dus în adâncuri. La o

cotitură a unui pasaj, lovește cu pumnul în zid, nu simte deloc durerea. Mâna îi e plină de sânge, dar suferința e în altă parte. E în inima sa, în sufletul său. Credea că a căzut la pace cu sine însuși și că nu-l mai chinuie lipsa unui tată. Fabulațiile acelei bătrâne îl fac să înțeleagă că nu va accepta niciodată să nu știe cine e. Și mai ales să descopere de ce omul care l-a conceput nu s-a ocupat niciodată de el. Închide ochii, se apucă din nou cu mâinile de cap, se prăbușește la pământ și urlă ca un turbat. De undeva, de foarte departe, îi vin în minte noi imagini.

Giorgio avea întotdeauna grijă de el când venea cu mama sa la Veneția. Lino petrecea o bună parte din zile privindu-l cum își confecționa măștile, ascultând poveștile din *commedia dell'arte* pe care i le istorisea. Dacă Lino cunoștea atât de bine străduțele Veneției, asta-i pentru că le bătea cocoțat pe umerii lui Giorgio care, la rândul lui, o ținea de mână pe Elena. Pe mama sa cea atât de frumoasă, atât de zâmbitoare, atât de radioasă. Se ridică și lovește din nou cu pumnul într-un zid. Dacă Giorgio ar fi fost într-adevăr tatăl lui, nu l-ar fi lăsat să se topească de iubire și nici nu i-ar fi luat-o pe Constance. Dragostea lui. Are nevoie de ea. Numai ea îl poate liniști.

Intră ca un nebun în hotelul unde i-a spus că stă. Îi spune numele său omului de la recepție, iar acesta îi dă numărul camerei unde, pare-se, este așteptat.

Inima îi bate atât de tare, încât e convins că-i poate plesni în orice clipă. Răbdarea și iubirea câștigă însă și de astă dată. Iar Constance îi deschide. Nu-i zâmbește, este emoționată, respiră cu dificultate. Se dă câțiva pași în spate, el intră și închide ușa în urma lui.

— Lino… șoptește ea.

— Am nevoie de tine, îi spune Lino, trăgând-o spre el.

Apoi îi cuprinde fața între mâini. Constance vede în ce hal îi sunt de zdrelite.

— Ce s-a întâmplat? Spune-mi!

— Nu mă-ntreba nimic! Hai să facem ca acum douăzeci de ani, să uităm de tot ce n-are legătură cu noi.

O sărută cu furie. O devorează. Ea îi răspunde la sărut, nu se împotrivește. Cum ar putea s-o facă? Doar ea e responsabilă pentru venirea lui în acea cameră de hotel. Și-a dorit asta. Nu se gândește nicio clipă să se eschiveze. Deocamdată, refuză să se gândească la consecințe. Trebuie neapărat să știe, să obțină în sfârșit răspunsul la acea întrebare pe care și-o tot pune de când el a părăsit-o în exact acest oraș. Constance redescoperă trupul acela pe care nu l-a iubit decât o singură dată în viața ei, dar care de atunci o obsedează. Gura și mâinile lui sunt imperative. Lino își reintră în drepturi, se reînvață cu carnea ei, cu moliciunea ei. Se cufundă în trupul lui Constance, uitând de maică-sa și de ticălosul ăla de Giorgio.

Și totuși dragostea pe care o fac e tristă. Lino simte că ea nu se abandonează, e timidă, nu-i caută privirea, în vreme ce el nu-și ia ochii de la ea. Ce s-a întâmplat cu amanta tânără, năvalnică și liberă de odinioară? A adormit-o Alban. O s-o trezească el. Își înăbușă pofta sălbatică de trupul ei, își folosește toată blândețea ca să-i ofere plăcere, și reușește, pe chipul lui Constance apare un zâmbet absent. Lino e în continuare același amant, cunoaște strunele trupului. Ea este fericită, tristă și ușurată în același timp. În sfârșit, știe răspunsul, nu s-a înșelat. Adoarme în brațele lui. Lino nu scoate niciun cuvânt, o admiră. Știe de-acum care-i misiunea lui în această viață, să aibă grijă de ea, să-i readucă culoarea în obraji și bucuria în ochi. Trebuie s-o reînvețe frumusețea și iubirea pe care le-a uitat trăind alături de Alban. Restul, povestea cu maică-sa, cu taică-său, nu mai există. Nu mai există nimic în afară de Constance. Vor continua amândoi din punctul în care se opriseră.

În cele din urmă, a adormit și Lino. Când se trezește, caută alături trupul lui Constance, dar găsește locul gol. Îngrijorat, sare-n sus ca un arc. Răsuflă apoi ușurat văzând-o așezată în fotoliul de la capătul patului, patul regăsirii lor. Numai că sentimentul acela de ușurare lasă loc rapid nedumeririi. Constance e îmbrăcată, cu valiza pregătită.
— Ce faci? o întreabă.

— Trebuie să iau avionul. Mă întorc la Paris.

Clatină din cap, amuzat, se ridică, își trage pe el pantalonii și se apropie de ea. Ea măsoară din priviri trupul acela pe care-l găsește în continuare la fel de frumos și își întipărește în minte acea imagine. El se lasă pe vine și-i prinde mâinile într-ale sale. Refuză să vadă cum ea încearcă să și le elibereze.

— Hai să mai stăm aici încă o zi, ca să ne împăcăm cu trecutul. Eu sunt cu mașina, plecăm după aceea și mergem împreună la Alban. N-am să te las singură cu el. O să-l înfruntăm amândoi.

Ea își trage mâinile și se ridică. Lino o imită și se apropie de ea. Ea se dă înapoi, fără să-l scape din ochi.

— Lino, nu știu cum să-ți... N-ai... N-ai înțeles...

— Ce n-am înțeles?

Tare îi e teamă c-a priceput foarte bine și e de neîndurat.

— N-a fost niciodată vorba să-l părăsesc pe Alban pentru tine. Azi-noapte a fost minunat, te-am regăsit după toți acești ani în care te-am visat, în care am avut fantasme cu tine, dar... a fost doar ca să-ți spun adio... ca să nu mă mai gândesc la tine... Trebuia să mă împac cu povestea noastră de demult. În ultimii douăzeci de ani m-am tot întrebat dacă a fost bine ce-am ales. Acum, știu că da... Îl iubesc pe Alban, îmi iubesc familia, copiii. N-am să renunț niciodată la ei. Tu...

Lucrurile merg mult prea repede pentru Lino. Nu mai poate ține nimic sub control. Credea că a atins în sfârșit fericirea. Nu vrea să piardă totul, nu acum când ea a fost din nou a lui și când întreaga lui lume se prăbușește.

— Eu ce? urlă el.

Ea tremură.

— Tu ești prea... prea absolut... Nu pot să te duc în spate, nu pot să mi te-asum... Iubirea ta e... Iubirea ta nu-i pentru mine.

El se repede spre ea, o strânge cu atâta putere, încât o doare. O vede cum i se umplu ochii de lacrimi.

— Nu poți să mă părăsești, nu după noaptea asta, nu după ce atâția ani ți-ai țesut pânza în jurul meu! Ai făcut totul ca să te-aștept!

O împinge pân-o lipește cu spatele de perete, o țintuiește acolo cu toată puterea lui de bărbat, ea nu mai poate face nicio mișcare. Ridică cu greutate privirea spre el. Trăsăturile feței lui o sperie, exprimă o violență fără seamăn.

— M-ai folosit pentru propria-ți plăcere! strigă el. Ai profitat de slăbiciunea mea cu Veneția, cu maică-mea și cu ticălosul ăla de Giorgio ca să m-aduci aici! Unde ești? Unde e cea pe care am cunoscut-o și pe care o iubesc?

— Aia nu există decât în mintea ta.

— Minți! Ți-e frică să fii cea care ești!

Subit, coboară peste el luciditatea. Ce naiba face acolo? Îi dă drumul lui Constance atât de brusc, încât acesteia i

se înmoaie picioarele, așa că se lasă în jos, pe podea. Lino se îndepărtează, tremură din creștet până-n tălpi, se grăbește să termine cu îmbrăcatul. Nu vrea să mai piardă vremea, se teme de el însuși. Agresivitatea aceea nu-i stă deloc în fire. Sigur, întotdeauna a mocnit în el o anume violență, dar niciodată nu și-a îndreptat-o asupra unei femei. Cu atât mai puțin a iubirii vieții sale.

— Stai puțin, îl imploră ea cu lacrimi în ochi. Nu pleca așa!

El nu se uită la ea, nu-i răspunde și iese în fugă pe coridorul hotelului.

Ca pe un câine ce se întoarce la cușca lui, pașii îl poartă, atavic, spre atelierul lui Giorgio. Veneția e tăcută la ora aceea matinală. Și e frig. Lino dârdâie în costumul lui crâmpoțit și-și ridică gulerul sacoului. De parcă o bucată de stofă ar putea să-l aline, să-l vindece, să-l liniștească. Abia se crapă de ziuă. Zidurile cetății au o tentă albăstruie, ca într-un vis. În depărtare se aude clipocitul vag al lagunei ce șerpuiește pe canale. Porumbeii profită de acalmie și ciugulesc firimiturile de pe străzi. Totul e calm în jur, în vreme ce-n el e numai haos. Se așază pe marginea fântânii, aceeași unde o așteptase pe Constance cu douăzeci de ani în urmă. S-a închis cercul, își spune el cu amărăciune. Își vârâ mâinile în buzunarele sacoului și simte ceva sub degete. Înțelege ce e și scoate afară lănțișorul și medalionul cu Sfântul Marcu, probabil Constance i le-a strecurat acolo de dimineață, când el dormea.

Chiar s-a terminat, așadar.

Este atât de șocat de ceea ce tocmai s-a întâmplat, încât nici nu mai reușește să se-nfurie. E epuizat. Nu mai știe cine este. Niciodată n-a știut, de fapt.

*

O mână ridată îl atinge pe umăr, ridică privirea și descoperă că-i femeia de ieri.

— Știam c-ai să vii. Îmi amintești de frate-meu. Semeni atât de mult cu el...

Lino se ridică în picioare și se apleacă spre ea. Nu-i poate suporta privirea. E tandră, grijulie. Și familiară.

— Haideți să terminăm odată! șuieră el. Dați-mi ce-a rămas de la maică-mea și mă duc și eu acasă.

Ea zâmbește în fața acestei ultime împotriviri. Merg unul lângă celălalt. Lino se uită în pământ, nu-i vine deloc să mai intre acolo. Face doi pași în spate.

— Vă aștept aici.

— Dacă vrei să meargă mai repede, va trebui să m-ajuți. Ușa asta e de groază, numai Giorgio putea să-i vină de hac.

Bătrâna îi întinde o legătură de chei. El o ia cu un gest smucit. Și totuși, de îndată ce se apropie de broasca ușii, mâna începe să-i tremure.

— E greu să te întorci acasă, Lino, șoptește ea.

Cheia îl ascultă în cele din urmă. Lino izbește cu umărul în ușă și intră vijelios în atelierul cufundat în întuneric. Rămâne împietrit. Locul acela, atât de luminos altădată, atât de încântător, duhnește a moarte și jale. Lino se uită spre ușa din fundul încăperii. I-ar plăcea să-l vadă pe Giorgio apărând.

Știe.

Acceptă.

Ar vrea să-și vadă tatăl.

Tatăl lui.

Amnezia de care suferise până acum se risipește.

— Vă cheamă Maria, îi spune el femeii după niște minute bune. Aveați grijă de mine împreună cu Nonna. Îmi amintesc, mă făceați mereu să râd.

Ea îl bate ușor pe brat și o ia înaintea lui. Lino vede că picioarele o poartă cu destulă dificultate, dă s-o susțină, dar ea îl oprește cu un gest tăios. Are mândria ei.

— Sunteți singura care-mi puteți răspunde la întrebările pe care le am.

Ea îi aruncă o privire plină de tristețe.

— Taică-tău s-a gândit la toate, ca să împrăștie ceața în care urma să intri când aveai să-ți descoperi trecutul.

Bătrâna se duce șontâc-șontâc la un dulap. Lino îl recunoaște. E prima mobilă pe care a restaurat-o după prăpădul pe care-l făcuse acolo. Femeia scoate un plic mare dintr-un sertar și-l pune pe biroul lui Giorgio.

— Și-a petrecut ultimele zile din viață scriindu-ți și a ținut s-o facă aici. După ce a închis plicul, a murit. În orice caz, așa ne-am imaginat când l-am găsit, fiindcă-l ținea strâns în mână.

Lino simte că-l ia cu amețeală.

— Dumneavoastră ați anunțat-o pe Constance? atacă Lino ca să se apere de emoțiile care năvălesc peste el și pe care nu le poate nicicum stăpâni.

— Tânăra de ieri, de la înmormântare?

— Nu vă faceți că nu știți, nu-i frumos să mințiți!

Ea râde cu tristețe.

— Nu fac pe neștiutoarea, *mio caro nipote*, știu tot, dar aș fi vrut să fie o alta cu tine, acolo... Una care te iubește și care te-ar putea susține. Îmi pare rău că m-am înșelat. Dar da, ca să-ți răspund la întrebare, eu am anunțat-o. Am respectat voința lui Giorgio. El ținea să știi că a murit, iar ea era singura legătură între el și tine. Giorgio spera c-ai să vii... „chiar și doar ca să-mi scuipe pe mormânt", mi-a zis el.

Lino își șterge cu furie lacrimile care-i țâșnesc din ochi.

— Te las, acum. Trebuie să rămâi singur cu el.

Bătrâna se îndreaptă spre ieșire. Lino e incapabil să schițeze vreun gest.

— Ești la tine acasă aici, îi spune ea înainte de-a închide ușa fără niciun zgomot.

După câteva minute bune, Lino se hotărăște în sfârșit să înainteze spre birou. Din toate părțile e înconjurat de măști, sunt pline de praf și-ai zice că dorm. Până și cele mai vesele și mai sărbătorești par marcate de dispariția... părintelui lor. Întinde mâna spre bețele pe care sunt montate, e gata să înșface unul, se răzgândește în ultima clipă. Nu-și dă voie să se atingă de ele și nici de orice altceva. El, care până acum nu se gândea decât să distrugă tot ce-i putea aminti de omul acela, se teme să nu

comită un sacrilegiu dacă se-apropie prea mult de lucrurile de-acolo.

O pornește grăbit spre bârlogul meșterului, fără să-și dea seama că se aruncă astfel în gura lupului. I se taie respirația. Giorgio a lăsat totul de parcă urma să se-ntoarcă. Uneltele. Pensulele. Creioanele. Acele de cusut. Șorțul cel plin de pete. O mască neterminată. Lino își înăbușă cu greu plânsul înțelegând cât de mult seamănă cu el. E aceeași harababură ca în atelierul său. Sprijinită de un perete, își descoperă vechea saltea. Cea pe care dormise luni întregi, cât își făcuse ucenicia la Giacomo, fratele lui Giorgio, unchiul său așadar. De ce nu se descotorosise oare de rogojina aia răpciugoasă? Nu poate suporta liniștea din acea încăpere pe care o știa atât de zgomotoasă. Se întoarce în prăvălia din față. Știe ce trebuie să facă, dar îi e teamă. Îi e groază, chiar. Oare ce-o să descopere despre părinții săi? Va obține oare în sfârșit răspunsurile la întrebările pe care și le pune de când era mic? Va descoperi cine e? De unde vine?...

Se pregătește să se-așeze în fotoliu, când își dă seama că are nevoie de ajutor ca să înfrunte acel adevăr, acel trecut. Dacă Giorgio chiar e cine pretinde că e, atunci s-a îngrijit de toate pentru fiul pe care nu l-a recunoscut niciodată. Lino își amintește totul. Se repede la dulap, deschide o ușă și găsește rezerva de alcool. Cam aceeași ca aceea pe care

Giorgio i-o pregătea în fiecare zi după pierderea lui Constance. Își toarnă un pahar, înșfacă sticla și îndrăznește în sfârșit să ia loc în încăperea unde a murit. În clipa în care se așază, un nou crâmpei de amintire îi țâșnește din adâncurile memoriei.

Închide ochii și se vede din nou șezând pe genunchii acelui bărbat pe care în copilărie îl adora. Giorgio îl învăța să deseneze, să folosească un creion sau o pensulă. Îl punea să schițeze niște măști. La fiecare ședere a lui la Veneția, Lino reușea să progreseze. Mai târziu, în adolescență, când încerca să facă pe bărbatul, când era tot mai interesat de femei, desenase una de care era deosebit de mulțumit. Fața lui Giorgio se lățise într-un zâmbet plin de mândrie.
— *Colombina* asta a ta e enigmatică, are o lumină difuză și hipnotică... Am să ți-o confecționez. Dar trebuie să-mi promiți că femeia care o va purta va fi importantă pentru tine. Va fi cea care-ți luminează drumul în noapte.
Lino îi promisese, foarte mândru de sine.

Își dă seama acum că niciodată nu și-a imaginat-o pe Constance purtând-o.
Golește paharul și se uită în sfârșit spre plic. Pe el e notat numele său, cu un scris tremurător, dar încă elegant. Urmat de *Figlio*. Îl ia și se afundă mai bine în fotoliu. Stă poate o oră întreagă fără să se clintească, privind caligrafia tatălui său.

Brusc, înșfacă cuțitașul de deschis corespondența. Nici vorbă să rupă ceva. Scoate dinăuntru mai multe foi de hârtie vechi. Dă pe gât încă un pahar și începe să citească.

Fiul Măștilor

Lino, mi figlio,

Acum, pot în sfârșit să-ți spun și „meu", după ce toată viața m-am limitat la „fiule", mai ții minte? N-aveam dreptul să spun „meu", dar în inima mea așa am gândit mai mereu. Probabil că mă urăști, că ți-e silă de mine. Ești convins, știu, că ți-am stricat viața îndepărtând-o pe Constance de tine... Am făcut-o pentru binele tău, aș vrea să mă crezi. Am atâtea lucruri să-ți spun, să-ți dezvălui, să-ți explic... Trebuie să-nvăț să am răbdare. Eh, eu zic că mă descurc destul de bine, pe mama ta am așteptat-o toată viața, am să mă duc la ea cât de curând, iar pe tine te aștept de douăzeci de ani. Nu m-am supărat niciodată pe tine că n-ai mai venit. Nu m-ai auzit chemându-te înapoi când ai fugit după ucenicia pe care ai făcut-o chiar aici. Și m-ai ascultat ca fiul care nici prin gând nu-ți trecea că ești. Din păcate, făgăduința care pentru mine a fost întotdeauna cea mai importantă m-a împiedicat să-ți explic adevăratele motive ale tăcerii mele. Iar această făgăduință, după cum probabil bănuiești, i-am făcut-o mamei tale.

Am crezut că mor când am văzut-o prima dată. Nu-ți spun nicio noutate

zicându-ți că era nespus de frumoasă, poate cea mai frumoasă femeie care a existat vreodată pe pământ. Cum de-am reușit s-o cuceresc? N-am să știu niciodată. Poate o să-mi spună ea în scurt timp, când o voi reîntâlni pe cealaltă lume. Ce-o să mai urle la mine când va afla că ți-am spus tot! Am s-o las să-și descarce furia și-am să-i cer iertare confecționându-i cele mai frumoase măști din paradis.

Am trăit cele mai frumoase săptămâni, cele mai frumoase luni după ce am reușit s-o îmblânzesc un pic, cât să cred că era a mea. Am iubit-o ca un nebun, o veneram în fiecare clipă, în fiecare secundă. Ea era Regina mea, Regina Carnavalului. Nici nu-ți închipui câți bărbați căutau s-o aibă, dar, ca prin minune, ea voia să se întoarcă în fiecare noapte cu mine, în acest atelier unde sper că te afli când citești divagațiile bătrânului tău tată. Ai fost conceput în odaia din spate a atelierului, Lino. Ești fiul măștilor. N-am să-ți spun pe care le purtam în noaptea aceea, ăsta-i singurul secret pe care am să-l iau cu mine în mormânt, vor pleca odată cu mine, trebuie să i le duc înapoi. Dar să știi că ai crescut având-le sub ochi, admirându-le. Câte priviri arzătoare n-am schimbat cu Elena când mă întrebai câte ceva despre ele!

Bea un pahar, băiatul meu, căci o să mai afli un secret din trecutul tău.

Mama ta nu a născut în Franța, ce ți-a spus ea e o minciună. Tu ai venit pe lume la Veneția. Aici ai scos primul tău chirăit, aici ai deschis prima dată ochii. Ești venețian în sufletul tău, în inima ta, prin sângele tău. Nu știu dacă-ți amintești, dar, când erai mic, ți-am spus povestea familiei mele. A familiei tale. A strămoșilor tăi. Țineam să se imprime o urmă a lor în tine. Te-am recunoscut ca fiu în fața autorităților Serenissimei.
La Veneția, porți numele meu, nu pe acela al mamei tale.

Dar mama ta era mama ta. Nu-ți spun nicio noutate zicându-ți că nu era ca restul lumii, că avea oroare de convenții. A refuzat întotdeauna să se mărite cu mine, și Dumnezeu mi-e martor că am tot încercat! Se temea să nu ajungă o prizonieră. Voia să fie liberă. Mintea ei gândea altfel decât a noastră. Am știut mereu asta. Am iubit-o și o iubesc în continuare pentru ceea ce este. În zilele care au urmat după nașterea ta, a devenit din ce în ce mai agitată, se enerva sau avea accese cumplite de melancolie. Mă respingea. Simțea că se sufocă. Înflăcărarea iubirii noastre, a întâlnirii noastre se stinsese. Criza era tot mai clară. Știu că ai asistat și tu la astfel de momente, aș fi vrut să-ți fiu alături ca să nu trebuiască să ai grija ei. Iartă-mă! Iubirea mea pentru ea, plus teama de-a o pierde și de-a te pierde pe tine pentru totdeauna au fost mai tari decât toate celelalte.

Intr-o bună zi, a apărut Paolina, mătușa ta, venise după ea. Și după tine. Elena mi-a zâmbit, m-a sărutat și mi te-a smuls din brațe. Degeaba zicea că ține la libertatea ei, nu concepea să trăiască fără tine. Tu ești cea mai mare iubire a ei, dar nu sunt gelos. A plecat spunându-mi: „Ne mai vedem, Giorgio". Am crezut c-o să mor. Din viața mea dispăruseră cele două ființe pe care le iubeam. Soția mea. Și tu, fiul meu. În lunile care-au urmat, Paolina m-a ajutat să nu mă duc de tot la fund, îmi dădea periodic vești despre voi. N-am venit niciodată în Franța să-mi cer dreptul de a-ți fi alături, căci aș fi riscat să te pierd, să vă pierd pe amândoi pentru totdeauna. Mama ta ar fi fost în stare să dispară pur și simplu. După un an în care nu v-am mai văzut deloc, Elena s-a întors, împreună cu tine, slavă Domnului! Venise pentru carnaval. Mi-a spus că te declarase în Franța ca având tată necunoscut și că purtai numele ei. Era încă o moarte pe care mi-o impunea. Nu mai eram tatăl tău. M-a pus să promit că n-o să-ți spun niciodată despre legătura dintre noi. Nu voia să te trezești, și astea sunt cuvintele ei, „întemniță într-o identitate". Considera că ai să ți-o alegi tu însuți, când o să ai vârsta potrivită. Am înțeles că, dacă voiam să vă păstrez în viața mea, trebuia să renunț la a mai trăi cu voi, la fidelitatea ei, la paternitatea mea. Am acceptat totul, înăbușindu-mi durerea și tristețea, mi-era teamă să n-o sperii. Preț

de câteva săptămâni, ne-am reluat viața de familie.

Așa a început ciudata noastră rutină. Veneați de două-trei ori pe an. Elena nu putea sta prea mult timp departe de Veneția. Când ajungeați, mama ta avea parfumul altor bărbați decât mine, simțeam asta de îndată ce m-apucam să i-l reimpregnez pe-al meu în piele. Iar tu, fiul meu, alergai în brațele mele zicându-mi pe nume. Niciodată nu mi-ai spus „tată". Vara, după ce treceați pe la Veneția, vă urmăream de departe ca să te privesc iar și iar cum te dădeai în spectacol pe plajă sau pe stânci. M-am mulțumit cu zâmbetele și râsetele tale, cu vorbele, cavalcadele și cascadoriile tale, cu gustul tău pentru frumos, cu italiana aia a ta venită din sângele nostru comun și din încrederea spontană pe care mi-o ofereai. Mă considerai un fel de prieten mai mare, un vechi tovarăș mai experimentat, iar eu râdeam plângând în adâncul inimii. I-ai fi povestit tatălui tău prima ta experiență în patul unei femei? Mă îndoiesc! Bărbatul din mine, în schimb, a fost foarte mândru să afle c-ai fost dezvirginat de o venețiancă! Sper că amintirea aceasta te face să râzi, fiul meu; eu, unul, plâng de fericire și de tristețe scriindu-ți-o.

Acum că Paolina a murit, sunt ultimul încă în viață care știe totul. Și care a și trăit totul. E de datoria mea să-ți spun totul. După aceea va fi prea târziu.

Ce mândrie a fost pentru mine să aflu că te lupți pentru casa Elenei! Paolina nu mi-a mai dat nicio veste despre tine după ce ai salvat-o. Considera că și-a îndeplinit misiunea. Iar ție nu ți-a spus, evident, nimic. Sunt însă convins că Elena a pus-o să-i promită pe patul de moarte — când tu erai la mine ca să iei ultima ei mască, mai mult ca sigur — că n-o să-ți sufle o vorbă. Să nu-i porți pică mătușii tale. Misiunea vieții ei a fost să aibă grijă de soră-sa.

În lucrurile ei n-ai să găsești decât dovezi ale tuturor celor pe care ți le-am scris. Casa aceea în care trăiești n-a fost plătită, cum crezi tu, de bunicii tăi materni. Ei n-au înțeles nimic din spiritul mamei tale. După escapada ei venețiană, au renegat-o. Oricât de dureros ar fi, Lino, scotocește adânc în memorie, ai vreo amintire cu ei? Știu sigur că nu. Paolina v-a găzduit la ea acasă, când fiul ei, vărul tău Alban, tocmai se născuse. De-asta ai probabil sentimentul că ai crescut cu el. Fără știrea mamei tale, am cumpărat casa aceea pentru voi doi, pentru ca ea să-și poată duce viața așa cum găsea de cuviință, să-i primească pe artiștii care aveau să-i devină iubiți. Soră-sa i-a dat de înțeles că-i un act de căință din partea părinților lor, iar mama ta n-a vrut să știe mai multe. Toată viața mea am muncit ca să nu vă lipsească nimic. E cel mai frumos lucru pe care l-am putut face. Știi că mătușa ta Paolina se ocupa

de „afacerile ei". Elena n-a bănuit niciodată ce făceam eu în umbră. Probabil c-o să plătesc scump pentru asta în paradis.

Ce m-a făcut fericit e că se întorcea întotdeauna la mine. Mă iubea pentru cine eram. Mascherero-*ul ei venețian. Cred că am fost totuși cea mai mare iubire a ei, după tine. Iar tu, cea mai mare iubire a noastră, a amândurora. Te-am văzut crescând, devenind bărbat. Când ai plecat la studii, a venit de multe ori să se refugieze în brațele mele. Era goală pe dinăuntru fără fiul ei. Și eu la fel, căci ajungeai tot mai rar la Veneția. Vorbeam amândoi despre tine, despre isprăvile tale universitare, despre viitorul tău. Dacă ai ști ce mândră era!*

Acum trebuie să-ți vorbesc despre cea mai mare suferință pe care ți-am pricinuit-o. Constance. Am văzut imediat cât de puternică era atracția dintre voi. Ți-am văzut privirea întunecându-se, căpătând nuanțele acelea din căutătura Elenei. Sunt liniștit, știu că ești puternic și c-ai s-o scoți la capăt, în ciuda a ceea ce noi, părinții tăi, ți-am făcut. Constance m-a impresionat prin timiditatea și inteligența ei, nu neg c-am vrut s-o protejez. Era deci parțial adevărat când ți-am spus că voiam s-o feresc de chinul prin care am trecut eu cu mama ta. Dar ceea ce aș fi vrut să-ți spun atunci e că voiam să te apăr pe tine de ea.

Mi-am dat seama foarte repede că ai putea ajunge ca mine, să iubești o femeie pe viață și pe moarte, chit că nu vei mai avea o viață. Eu nu regret nimic, căci mama ta m-a iubit. În felul ei, dar m-a iubit. Și știu că mă așteaptă acolo sus. Dacă ar fi rămas în viață, ne-am fi sfârșit zilele împreună. Constance nu e o femeie care să iubească așa. O respect pentru ceea ce este, o femeie responsabilă, serioasă, dar fără acea lumină obscură care să strălucească înăuntrul ei. Nu te putea iubi așa cum meriți, fiul meu. O speriai. Mi-a mărturisit chiar ea. Noi, mama ta și cu mine, îți lăsăm o moștenire greu de dus. Ești dintre cei care iubesc până la moarte, care așteaptă, a căror pasiune mistuie totul în jur. Întâlnirea ta cu Constance, într-un moment atât de dificil pentru tine, te-a făcut să-ți imaginezi o iubire nebună. Rolul meu de tată era să-ți arăt că te înșeli și că o altă iubire, pe măsura ta, te așteaptă undeva. Poate c-ai și găsit-o. Sau poate că nu. Dar sunt convins până-n străfundul sufletului meu c-ai s-o întâlnești. Ai răbdare. Las-o să vină la tine!

Am urlat la Dumnezeu pentru acea întâmplare nefericită, teribilă, care a făcut să vă reîntâlniți. De ce-o încurajasem oare pe Constance să-și urmeze studiile la Roma? Când m-a sunat, în ajunul căsătoriei, a stat în puterea mea s-o reîntorc spre tine, dar

am făcut exact pe dos, am împins-o în brațele vărului tău. Pentru tine am făcut-o. Ĭ-am testat puterea sentimentelor. O să te doară ce-ți spun, dar n-a luptat, a acceptat să renunțe la tine, ușurată parcă. Nu era la înălțimea iubirii tale. Veștile pe care mi le dădea din timp în timp mi-au confirmat-o. Am știut exact ce fel de femeie a ajuns. Una cuminte. Prea cuminte pentru tine. Sper ca într-o bună zi să găsești puterea de-a mă ierta. În toți anii care au urmat, până în ziua de astăzi, recunosc spăsit, m-am folosit de ea ca să aflu ce mai faci. Am vegheat întotdeauna, de la depărtare, asupra ta. Ți-am dus dorul în fiecare clipă a vieții mele.

Vreau să-ți cer o favoare. Ai grijă de mătușa ta Maria. Merită s-o iubești. O să-ți mai umple câteva spații albe din propriu-ți trecut. La ea sunt toate actele privitoare la nașterea ta, fotografiile mamei tale și cele făcute când ne reîntâlneam. Vei avea dovada că totul este adevărat.

Tot ce este aici, numele meu, atelierul meu și cel al lui frate-meu care te-a învățat meserie, totu-i al tău. Am acceptat ideea că n-o să fii niciodată mascherero, *dar ești un artizan al frumuseții. Sunt convins că vei ști să ai grijă de toate.*

Am obosit, mi figlio. *Tare mi-ar plăcea să te strâng în brațele mele vlăguite de bătrân.*

Mama ta și cu mine te vom aștepta în paradis.

E vremea să-mi pun cea din urmă mască și să-ți spun adio.

Te iubesc,
Tata

Seara, Maria intră pe tăcute în atelierul lui Giorgio. Locul pare pustiu. Îl strigă pe Lino, dar nu primește niciun răspuns. Se duce până în odaia din spate. Îl găsește adormit pe salteaua aceea veche de care frate-său n-a vrut niciodată să se descotorosească. Strânge scrisoarea la piept, la fel cum o ținea și Giorgio când a plecat din această lume.
Lino însă e viu, doarme liniștit și-i amintește de băiețelul care era cândva.
S-a întors acasă, dragul de el.

24

Lino

Rebecca dormea, cuibărită la pieptul meu, fața mi-era îngropată în părul ei, îi absorbeam căldura, moliciunea. În câteva minute, trebuia s-o trezesc. Romanul nostru avea să se încheie pentru ca romanul ei, făcut dintr-al meu, să prindă viață la rândul său. Era oare o magiciană? O vrăjitoare? Ceea ce zămislise prin cuvintele ei mă făcuse să mă împac în sfârșit cu propriii-mi părinți. Femeia aceasta care mi se odihnea în brațe era cea pe care Giorgio mi-o sorocea. Cea care trebuia să poarte masca desenată de mine și confecționată de tatăl meu. O purtase deja și, după părerea mea, nu-și dăduse seama că era chiar cea despre care vorbise în acel capitol pe care-l citisem ceva mai devreme. Era a ei pentru totdeauna. Rebecca era lumina mea în noapte. Și totuși avea să plece de lângă mine. Știusem asta de la bun început. Povestea noastră se născuse pentru a muri, așa cum era firesc. Aveam să îndur martiriul de-a trebui să-mi continui viața fără ea. Dar n-aveam să-mi pierd mințile. Mulțumită ei, devenisem mai puternic. Faptul de a citi finalul poveștii mele scrise de ea era dureros de înduioșător. Rebecca mă lăsase să plâng, respectându-

mi pudoarea, se mulțumise doar să se lipească și mai strâns de mine, ca să n-o iau cumva razna, altminteri însă nu reacționase nicicum, mă lăsase să retrăiesc acele ore singur cu un mine însumi retranscris prin ființa ei.

Și-a plimbat mâna pe spatele meu, apoi, brusc, s-a oprit. I-am auzit respirația blocându-se preț de o secundă. Revenise și ea la realitate. Cu o încetineală infinită, a ridicat fața spre mine, de când o știam — de foarte puțină vreme, în realitate — rareori o văzusem atât de tristă. Și totuși așa era și când ne întâlnirăm prima dată. Am mângâiat-o pe obraz, ea și l-a lăsat în căușul palmei mele.

— Bună dimineața, am murmurat.

— Bună dimineața…

Și-a încolăcit picioarele în jurul alor mele, atât de strâns încât parcă alcătuiam o singură făptură.

— Aș vrea să mă întorc în timp, mi-a zis ea, și să mă trezesc în ziua în care ne-am întâlnit. În dimineața aceea, nu mi-era deloc bine și nu știam că, peste câteva ore, avea să mi se schimbe viața. Aș da orice să mai trăiesc amețeala care m-a cuprins atunci și care, de când te cunosc, mă face să simt tot timpul un fel de nod în gât.

— Poate că ăsta-i începutul următorului tău roman… Mi-ar plăcea să citesc povestea noastră, a celor trăite împreună… Paginile acelea mi-ar îngădui să rămân cu tine în continuare…

In ciuda ochilor care i s-au umplut de lacrimi, mi-a zâmbit și m-a sărutat. Ne-am agățat unul de celălalt ca niște naufragiați care vor să rămână în viață. Nu mai era momentul să facem dragoste, noaptea ne oferise unul celuilalt pentru ultima oară, dimpreună cu conștiința faptului că n-avea să se mai întâmple și altă dată, dar puteam încă să ne adulmecăm pentru a ne întipări miresmele-n memorie.

— Mă duc să mă pregătesc, mi-a strecurat ea în șoaptă la ureche.

— Ne vedem în curte.

S-a dat jos din pat, s-a îmbrăcat fără grabă, iar eu i-am memorat fiecare gest, modul său inocent de a-și pune chiloții, de a-și încheia sutienul, de a-și trage pe ea blugii și puloverul. Senzualitatea și impudoarea ei mă tulburau nespus. A stat apoi și s-a uitat cu atenție prin cameră, a trecut prin fața măștilor, oprindu-se îndelung dinaintea fiecăreia, le-a atins ușor cu vârful degetelor și a zâmbit când a ajuns în dreptul măștii sale. După care, pe neașteptate, s-a făcut nevăzută. Cam cum ar fi făcut o necunoscută întâlnită într-o seară de carnaval care ar fi dispărut într-o trâmbă de fum. Rebecca se juca cu ceea ce creaserăm împreună, cu ceea ce-i povestisem despre Veneția.

O oră mai târziu, își închidea portbagajul. Știam că făcuse în așa fel încât în fostul grajd să nu rămână nicio urmă a trecerii sale pe-acolo. Următorii

mei stagiari n-aveau să știe niciodată cine stătuse în camera lor câteva zile. Am mormăit în barbă. Ce greu avea să-mi fie să-i văd cum îi iau locul! Rebecca și-a aruncat poșeta în mașină, apoi a venit spre mine. Am prins-o în brațe, ea s-a ridicat pe vârfurile picioarelor și și-a lipit fața de gâtul meu.

— Să nu te oprești niciodată din scris, Rebecca! Respectă-te, nu te mai obliga să faci ce nu-ți place... Sufletul tău e un zăcământ de aur. Încă n-ai descoperit tot ce-i ascuns în tine. Continuă să cauți! E marea căutare a vieții tale.

— Promit! Și tu...

— Eu? M-aș fi putut ruina făcând zeci de ani de psihanaliză, dar am avut inspirația să întâlnesc o romancieră psiholoagă!

Ea izbucnește în râs. Eu o strâng și mai tare în brațe.

— Serios... M-ai salvat. M-ai eliberat de povara pe care-o duceam în spate și am înțeles un lucru vorbind cu tine și, mai ales, citindu-te: am fost iubit, totuși...

— Și-o să fii în continuare...

I-am respins urarea ridicând ochii spre cer, apoi m-am uitat din nou la ea.

— Nu eram conștient de asta până acum. Mulțumită ție, am acceptat că taică-meu a făcut tot ce-a putut, iar maică-mea... Era maică-mea, n-aș fi vrut alta...

A zâmbit, neputându-și reține o lacrimă. I-am șters-o cu vârful degetelor.

— Inainte să pleci, vreau să te mai întreb ceva legat de acest ultim capitol.
— Te ascult.
— De ce n-ai scris că Alban aflase identitatea tatălui meu umblând printre lucrurile maică-sii și că știa de asta și Constance?
— Voiam să insist asupra frumuseții reîntâlnirii tale cu el și cu propriu-ți trecut. N-am vrut să le acord lor această importanță, chiar dacă pentru tine a fost ceva foarte dureros.
— O trădare, de fapt.
Am avut un ton dur, tăios.
— Nu te lăsa devorat de resentimente, te rog eu mult, m-a implorat ea. Uită-i!
Am luat-o din nou în brațe.
— Nu-ți face griji pentru mine... S-a încheiat, ți-am spus. Totul o să fie bine de-acum încolo.
S-a lipit și mai strâns de mine, dar eu voiam să mă concentrez asupra ei, să-i amintesc că trebuia să meargă înainte și să aibă încredere.
— O să te întorci la copii, o să le dai să-ți citească romanul, iar ei vor fi al naibii de mândri de mama lor. Și sper că... că și soțul tău o să fie... fie și doar din respect pentru ceea ce ați trăit și construit împreună...
— Nu-mi pomeni de el, te rog!
— După ce ți-am tot vorbit de Constance, am dreptul să pomenesc și eu o dată de Esteban.
Numele lui a sunat foarte metalic în gura mea. Asta a făcut-o să pufnească în

râs. Își dăduse seama că eram gelos. Și chiar eram, cum nu mai fusesem niciodată. Când avea să se-ntoarcă în sfârșit acasă, avea să găsească o femeie extraordinară, complexă, minunat de frumoasă și care tocmai își descoperea o latură ascunsă. Ce altceva ar fi putut să mai vrea? Dacă era măcar un pic inteligent — și presupuneam că da, de vreme ce era tatăl copiilor ei —, avea să se bată ca s-o cucerească din nou.

Rebecca a inspirat adânc și:

— Nu pot să-ți spun la revedere, așa că…

M-a sărutat pe gât, s-a desprins din brațele mele și a pornit-o spre mașină. Mersul ei era încordat, lent, ezitant… a deschis portiera. A încremenit. Timpul a rămas suspendat pentru secunde bune. Am retrăit, în gând, întâlnirea noastră, apariția ei neașteptată aici la ceas de seară, reîntoarcerea ei, momentul în care lăsaserăm amândoi garda jos. Așa cum făcuse de la-nceput, se juca cu nervii mei, nu-și dădea seama ce putere avea asupra mea. Brusc, a luat-o la goană spre mine, s-a aruncat în brațele mele și m-a sărutat cu patimă. I-am întors sărutul cu toată iubirea mea, cu toată dorința mea pentru ea. El ne îngăduia să ne spunem ceea ce trebuia să ținem sub tăcere. Refuzam să mă gândesc la motivele acelei tăceri. Știam în adâncul meu că Rebecca nu e pregătită. Parcursesem un drum lung în cele câteva zile petrecute alături de ea, dar ea mai trebuia să-și înfrunte și propria realitate. Iar eu

trebuia să mă împac cu gândul că acea realitate avea s-o îndepărteze de mine definitiv. Fusesem un personaj, iar rațiunea mă făcea să cred că asta aveam să și rămân.

— Cum poți părăsi un vis? m-a întrebat ea.

Rebecca îmi confirma intuiția.

— Împrăștiindu-l ca pe un vălătuc de ceață, și știi că mă pricep la asta.

A râs, printre lacrimi. Mi-am lipit buzele de ale ei și am lăsat-o jos cât mai delicat cu putință. Mi-am plimbat mâinile pe spatele ei, pe mijlocul ei, am lipit-o strâns de mine, ea a oftat adânc și m-a privit țintă în ochi. Cum să mă vindec de ea? Cum s-o las să plece, când nu visam decât un singur lucru, s-o păstrez în acea irealitate a noastră? M-am gândit la taică-meu, care avusese curajul de-a o lăsa să trăiască liberă pe femeia pe care o iubea, așa cum era ea. El înțelesese totul. Iar eu trebuia să apelez la tot ceea ce-mi transmisese, fără să bag de seamă, pentru a găsi puterea de-a o lăsa să plece pe cea care-mi fusese oferită ca un miraj de carnaval venețian.

— Închide ochii, Rebecca!

Privirile noastre și-au încrucișat spadele pentru o ultimă dată, apoi ea a făcut ce i-am cerut. Am sărutat-o, conștient fără doar și poate că era un sărut de adio. I-am dat drumul, lacrimile îi șiroiau pe obraji. Nu mi-am dat voie să i le șterg. M-am tras un pas înapoi, fără să-mi iau ochii de la ea. Rebecca tremura din

creștet până-n tălpi, simțeam că se lupta să țină ochii închiși.

— Lino! m-a strigat ea.

— Fir-ar să fie... E momentul să revenim în realitate. Vom prețui acest vis tot restul vieții noastre...

Mâna mea, ca un reflex, a dat să se întindă spre fața ei, dar m-am înfrânat. M-am răsucit pe călcâie și-am fugit în atelier. M-am încuiat înăuntru, am luat cheia și am aruncat-o în capătul celălalt al acelui fost hambar. Nu voiam să-mi asum riscul de-a ceda dorinței care mă ardea. A mă mai uita încă o dată la ea ar fi însemnat s-o închid, s-o întemnițez. Nu merita așa ceva. M-am prăbușit lângă ușă. I-am auzit mașina demarând.

Câteva secunde mai târziu, curtea și-a recăpătat liniștea hibernală.

Rebecca plecase.

25
După șase luni

Rebecca

Stăteam nemișcată, uitându-mă în tavan. Voisem să cred că va fi o dimineață ca toate celelalte, cu o trezire banală animată doar de nevoia unei cafele. Adrenalina care-mi pulsa în vene îmi dovedea că eram la fel de bună ca întotdeauna la ascunsul după cireș. Venise ziua cea mult sperată, temută, așteptată, visată. Ziua aceea care reprezenta munca mea din ultimele luni. Care simboliza renașterea mea.

Odată întoarsă la Paris, mă dedicasem trup și suflet șlefuirii romanului. Trebuia să-mi onorez promisiunea făcută lui Lino. Dar era și o modalitate de-a mai sta cu el, de a-l simți lângă mine, ca și cum mi-ar fi șoptit în continuare la ureche povestea sa. În fiecare seară, mă închipuiam adormind în brațele lui și dormeam minunat de bine. Reluasem totul de la început, personajul de hârtie confundându-se tot mai mult cu omul din carne și oase, mă documentasem în privința Veneției, accentuasem la extremă sentimentele, lucrasem la fiecare cuvânt, mă gândisem la fiecare nuanță a sensului, căutasem exactitatea, luptându-mă cu sentimentul că n-aveam s-o găsesc

niciodată, nimic nu trebuia să fie gratuit sau superficial. Și totuși simțeam că mai lipsea ceva după punctul final. Exact ca atunci când îl pusesem prima dată, în atelierul lui Lino. Începusem din nou să mă-nvârt de năucă prin casă, încercând să descopăr ce-mi ascundeau încă acea poveste și acele făpturi.

Într-o noapte, am sărit din somn ca arsă. Știam. Trebuia să-i ofer lui Lino eliberarea totală. Ranchiuna pe care le-o purta lui Alban și Constance mă făcuse să mă tem de ce era mai rău pentru el în momentul despărțirii noastre, mi-era greu să am încredere în capacitatea lui de-a trăi un viitor senin. Dar dacă discuțiile noastre și cele câteva capitole pe care le citise îl făcuseră să treacă mai departe, poate că aveam puterea să-l eliberez de toate — speram din adâncul sufletului s-o pot face. Am scris toată noaptea și o parte din dimineața următoare. S-a întâmplat ceva extraordinar. În afară de câteva detalii, capitolul acesta suplimentar nu se mai baza pe fapte, era doar rodul imaginației mele. Cele câteva pagini pecetluiau reconcilierea mea cu creația așa cum o cunoscusem în trecut. Mult mai puternică însă și mai răvășitoare. Ființa, trupul, sufletul mi s-au pus în slujba scrisului, fără niciun fel de rezervă sau de calcul. Nu mai eram eu. Eram naratoarea acelei povești — propriile-mi probleme, propria-mi viață nu mai aveau nicio importanță. Nu mai conta decât ceea ce

scriam. Finalul acesta, care era doar al meu, m-a făcut să mă simt din nou și pe de-a-ntregul romancieră. Sufeream din pricina lucrurilor pe care le scriam, eram uluită să descopăr că eram atât de drastică, atât de radicală și că nu-mi mai impuneam niciun fel de cenzură. Dacă mi-ar fi zis cineva, în urmă cu câteva săptămâni, că voi îndrăzni să scriu o asemenea scenă, n-aș mai fi continuat în vecii vecilor acest roman și aș fi renunțat cu totul la scris. Acum, nu mai era nicio problemă. Sfârșitul acela mi se impusese pur și simplu. Reușisem să-l extrag din tot ce aveam eu mai întunecat, mai tainic și mai chinuit. Desigur, inițial, dorința mea cea mai arzătoare era să-i dăruiesc lui Lino libertatea, numai că, în același timp, mi-o dăruiam și mie. Îmi dădeam voie să-mi asum propria muncă, esența pasiunii mele, explorând straturile cele mai profunde din lăuntrul meu. Iar dacă aveam noroc și Lino îmi citea romanul, eram sigură că avea să-mi înțeleagă mesajul. Era unul simbolic și destinat numai lui. Dublul său de hârtie avea să-l protejeze, ajutându-l să respire în sfârșit și să se rupă de urmele nocive ale trecutului pentru a renaște.

Într-o bună zi, mi-am luat inima-n dinți, am printat manuscrisul, l-am băgat într-un plic și-am pornit-o prin Paris. Am hotărât să merg pe jos până la editură, în speranța c-o să-mi temperez angoasa, c-o să mă-ntăresc psihic. Voiam să mă bat pentru textul meu, pentru Lino, pentru

ceea ce-mi oferise el, pentru irealitatea noastră, pentru regăsirea bucuriei de a scrie. Tot drumul, nu m-am gândit decât la el. Îmi lipsea îngrozitor, mi-era dor de vocea lui, de ochii săi negurоși, de râsul și mâinile lui, de gura lui, de nebunia aceea pe care învățasem în atât de scurt timp să i-o-mblânzesc. Nu luaserăm nicio clipă în calcul posibilitatea de-a păstra legătura, în ciuda nopților trăite împreună, a îmbrățișărilor și sărutărilor noastre, a relației atât de aparte și de stranii la care ajunseserăm. L-aș fi putut suna oricând, ca să mă amuz, oricum n-avea să răspundă. Așa că nu mai încercasem deloc să-l caut, preferam să nu mai sper nimic, ca să nu mă chinuie și mai tare dorul de el. Iar Lino nu era genul care să-mi dea telefon. Știam, scrisesem și-n carte, că i se părea ceva mult prea vulgar între două ființe care se iubiseră. Aș fi putut să mă urc în mașină și să mă întorc în Provence, dar mă temeam că ne-aș fi stricat irealitatea și că n-aș fi găsit romanul poveștii noastre. Era sortit să rămână efemer. Spre deosebire de el — în condițiile în care și lui îi era dor de mine, evident —, eu aveam încă șansa de a-l avea în preajmă, de a-l putea strânge în brațe, datorită manuscrisului.

Am ajuns în fața clădirii unde-și avea sediul editura. Se mutaseră cât eu dispărusem din peisaj, iar noile lor birouri mi-erau necunoscute, în vreme ce în cele vechi m-aș fi putut simți ca acasă,

atât de bine le știam. Asta îmi făcea demersul cu atât mai terifiant. Eram lipsită de niște repere familiare care să mă susțină. Cu mâini ude și tremurătoare, am sunat la interfon și am spus cine sunt. După un moment de ezitare, ușa s-a deschis. În lift, inima-mi bătea ca nebuna. Ajunsă în holul de la intrare, n-am fost deloc surprinsă să constat că n-o cunoșteam pe cea de la recepție. În trei ani, trebuie să fi fost o mulțime de schimbări.

— Dumneavoastră cine sunteți? m-a întrebat ea.

Ce ciudat era s-o iau de la capăt! M-am prezentat din nou.

— Aveți programată o întâlnire?

— Aș vrea s-o văd pe Betty.

— E într-o ședință, nu se poate.

Tot timpul e, îmi venea să-i spun. Unele lucruri nu se schimbă niciodată.

— Pot să-i transmit un mesaj de la dumneavoastră?

— Nu, am s-o aștept.

Dacă plecam fără s-o văd, riscam să-mi piară tot curajul. Recepționera a ridicat din umeri, resemnată. Am început să mă fâțâi prin hol cu plicul în brațe, mă agățam de el, de Lino, iar ca să-mi ascund cât de cât tulburarea, m-am oprit în dreptul rafturilor cu cărți. Câteva dintre romanele mele erau încă acolo, nu dispărusem deci chiar de tot. Le-am mângâiat, emoționată, copertele. Undeva departe s-a auzit un murmur pe

care n-am încercat să-l decriptez. Apoi a reînceput forfota obișnuită.

— O fantomă, am auzit în spatele meu peste câteva minute.

M-am întors și-am dat cu ochii de Betty. Cu privirea ei vie, iscoditoare, ascunsă în dosul unor ochelari la mare modă. Mă scruta cu interes, dar și cu tandrețe. Mi-au dat lacrimile. Îmi fusese dor de ea. Și de discuțiile noastre. De analizele ei pătrunzătoare asupra textului și a psihologiei personajelor, de acea libertate a scrisului pe care mi-o lăsase întotdeauna. De atașamentul uneia pentru cealaltă pe care nu căutam niciodată să-l explicăm. Aveam s-o regăsesc oare așa cum o știam? Se schimbase oare în acești ani? Avea să mă respingă? Avea să mă ierte că nu mai dădusem niciun semn? Strângeam în brațe manuscrisul mai-mai să-l strivesc. Mi-a făcut semn din cap s-o urmez, așa că am traversat întregul *open space*, simțind privirile mirate ale unora pe care-i văzusem de atâtea ori în trecut. Nu eram pregătită să-mi asum absența chiar în fața tuturor. Pesemne că Betty a simțit acest lucru, fiindcă a început să fulgere cu privirea în dreapta și-n stânga, iar eu m-am simțit apărată de haloul său. M-a condus până pe balcon.

— Mă întorc imediat, mi-a zis ea.

Peste câteva minute a reapărut înarmată cu două cafele, un pachet de țigări și afurisitul ei de carnețel. S-a uitat scurt la mine și a renunțat să mai noteze.

O cunoșteam suficient de bine ca să știu că avea să țină minte totul și că, de îndată ce voi fi plecat, avea să scrie câteva cuvinte pe care le spusesem și pe care le socotea importante pentru ceea ce urma, oricare ar fi fost acea urmare. Și-a aprins o țigară înainte de-a lua prima gură de cafea. Și a ridicat o sprânceană văzându-mi lipsa de reacție.

— Te-ai lăsat? Credeam că te-ai apucat din nou!

— Era cazul...

Lunile petrecute cu Lino cel din carne și oase și cu acela de hârtie mă ajutaseră să las deoparte tutunul. Am zâmbit și am luat o țigară. Clipa aceea petrecută cu Betty n-avea să-mi redeștepte vechea dependență, era doar un moment împărtășit cu o femeie care însemna foarte mult pentru mine și de care mă îndepărtasem la un moment dat, copleșită de rușinea de-a fi ajuns goală pe dinăuntru. Atât de muncită eram de propriii-mi demoni, încât uitasem că ea se număra printre acele ființe capabile de răbdare și de înțelegere. Când m-a văzut trăgând cu plăcere din țigară, iar apoi clătinându-mă și grăbindu-mă să m-așez, a lăsat să-i înflorească un zâmbet în colțul gurii. Complicitatea dintre noi putea renaște. De fapt, nu încetase niciodată.

— Cărui fapt îi datorez plăcerea acestei vizite?

Nu-mi ușura deloc situația. Mi-am îndreptat umerii și am privit-o în ochi.

Acum era momentul să atac.
— Am scris ceva și aș vrea să citești.
S-a folosit de fumul tras din țigară ca să-și sufle afară emoția.
— Puteai s-o rezolvi cu un simplu mail! Înainte, îmi trimiteai câte cinșpe sms-uri ca să m-anunți că urma să-mi dai ceva de citit.
Am zâmbit, înduioșată de amintirea acelor vremuri.
— Lucrurile s-au schimbat, Betty... Iar textul ăsta merita să fie imprimat de mine și înmânat personal. Nu pentru că a trecut atâta amar de vreme de când n-am mai scris nimic, ci pentru că povestea asta cere noblețe, cere hârtie. Aveam nevoie de ceva concret, de ceva omenesc în calitățile sale și în acceptarea defectelor sale ca să ți-l livrez.
A încuviințat din cap, și-a stins țigara și m-a privit de parcă ar fi așteptat ceva. Am ridicat din sprâncene, nedumerită.
— Dacă vrei să-l citesc, Rebecca, va trebui să mi-l dai.
Mâinile mi s-au strâns și mai tare în jurul plicului. Betty a părut contrariată.
— Am încredere în tine, nu te teme, mi-a zis ea. Simțeam doar nevoia să-ți aud pledoaria... și vocea.
— Și dacă n-ar fi așa, tot nu m-aș putea supăra.
A dat ochii peste cap, amuzată.
— Sunt foarte bucuroasă că nu te-ai dus la editura de-alături cu ce ții la piept.
Am râs amândouă. Apoi ea s-a ridicat și mi-a întins mâna.

— O să am grijă de el, îți promit! Am îmbătrânit eu în ăștia trei ani, dar nu m-am schimbat, stai liniștită.

Am dat drumul plicului, simțind că parcă se smulgea o parte din mine, că parcă mă despărțeam din nou de Lino. Lacrimile mi-au încețoșat vederea. Betty a avut delicatețea de-a se face că nu bagă de seamă. Apoi m-a însoțit până la ieșire. Și, spre marea mea mirare, m-a strâns în brațe.

— Te-ai întors, Rebecca. Trage-ți un pic sufletul! Îți dau de știre când termin.

N-am așteptat prea mult. A doua zi dimineață, la scurt timp după ce Fantine și Oscar au plecat la cursuri, am auzit soneria la ușă. Am deschis, curioasă, și m-am pomenit față-n față cu Betty, cu părul vâlvoi, cu rimelul de ieri întins sub ochi și ochelarii câș.

— Ce-i asta? m-a întrebat ea, fluturându-mi manuscrisul.

— Nu știu, i-am răspuns cu sinceritate.

— Fă niște cafea, că avem de lucru!

M-am executat și ne-am pus pe treabă, ca pe vremuri. Numai că, pentru prima dată, era ceva dureros. Nu fiindcă-mi arăta unde erau incoerențe, greșeli de stil sau exprimări confuze, mă așteptam la o asemenea exigență, ci pentru că, cu fiecare rând citit, trăiam în propria-mi carne puterea poveștii lui și a lucrurilor pe care mi le mărturisise. Dorul de Lino mi s-a reaprins ca o vâlvătaie prin întruparea sa din roman. Cu cât devenea mai viu prin cuvintele mele, cu atât mai

răvășitor era seismul întâlnirii noastre și al acelui text. Betty îmi respecta tăcerile, lacrimile, păstra tot timpul o anume pudoare, știind cât de importantă era.

*

După niște ore bune, o cantitate apreciabilă de țigări, litri de cafea și o sticlă de vin roșu, a izbucnit în sfârșit:
— Poți să-mi zici și mie de unde-ai scos toată treaba asta?
— O întâlnire întâmplătoare...
— Adică omul ăsta chiar există? Trebuie să te-ntreb.
— Da, există...
— Și știe ce ai făcut?
— Da, a și citit o parte.
A scos un oftat lung, de ușurare.
— N-ai mai scris niciodată așa... te apropiai de câte o chestie, după care o lăsai să-ți scape... De parcă te-ai fi temut de ceea ce aveai să găsești... Omul ăsta, fiindcă bănuiesc că i-ai schimbat numele, te-a împins să te descoperi. A găsit secretul pentru a te face să te desfășori. Mulțumește-i din partea mea, dacă ai ocazia.
Îmi venea să plâng de emoție, de mândrie și de tristețe, dar m-am abținut.
— A citit și Esteban textul? m-a întrebat când a socotit că m-am mai liniștit.
— Esteban nu-mi mai citește de mult romanele.
Săptămânile care au urmat au fost consacrate corecturilor și pregătirilor pentru tipar, Betty și-a mobilizat toată

energia ca să-mi programeze cât mai repede romanul pentru publicare. Eu îmi băgam nasul în toate, deși, după absența din ultimii ani, credeam că n-am să mai pot emite nicio pretenție, și totuși am fost ascultată. Nu mă mai temeam să-mi exprim preferințele, să spun ceea ce gândeam. Nu concepeam să nu mă recunosc pe de-a-ntregul atunci când romanul avea să apară. După atâția ani de scris, mă simțeam plină de viață, de entuziasm. Trăiam din plin fiecare etapă. Mă inflamam, plângeam, râdeam, mă enervam. Eram mai vie decât fusesem vreodată. Deși-mi dădeam seama că uneori era greu să țină cineva pasul cu mine, nimic nu mă domolea.

Apoi a trebuit găsit un titlu pentru roman. Lucru pe care nu fusesem încă în stare să-l fac. De fapt, nu-mi venise nimic în minte. Până la urmă, era singura presiune pe care n-o puteam suporta. Fiindcă timpul chiar ne presa, dacă voiam să avem romanul publicat la data stabilită. În plus, nimeni n-a încercat să-mi sugereze vreunul. Probabil că Betty le șoptise fără nicio delicatețe și fără să lase loc de negocieri că acesta trebuia să vină de la mine. Mi-am petrecut nopți întregi gândindu-mă, pierzându-mă în valul amintirilor cu Lino, al vieții lui reale, al vieții de hârtie pe care i-o creasem.

Totul mă ducea cu gândul la iubire. Sentimentul acesta luat uneori în

derâdere, desconsiderat fiindcă e de bonton să-l socotești o chestie frivolă, banală. „Ah, poveștile de dragoste", ce drăguț! Cei care nu îndrăznesc să înfrunte poveștile de dragoste, fie ele facile — dacă o poveste de dragoste poate fi așa — sau dureroase, fie că se termină bine sau rău, acei oameni refuză de fapt înfruntarea, asumarea, experimentarea, înțelegerea, lucruri pe care orice ființă omenească și le dorește.

Fiindcă a iubi nu e deloc ceva ușor, a iubi cere efort, perseverență, te obligă să te cunoști pe tine însuți, să te lupți cu tine însuți, să te duelezi cu propriile-ți măști, să te îndoiești, să te pierzi. A iubi înseamnă uneori să repari, să refaci. A iubi te întemnițează și te eliberează. A iubi te poate face fericit sau nefericit. Iubirea te face să călătorești, să meditezi, să visezi. Iubirea te zgâlțâie, te zguduie, trece dincolo de tine.

Iubirea e o artă…

26

Rebecca

Și a venit, în sfârșit, și ziua lansării. Stăteam în pat strânsă ca un covrig. Nu reușeam cu niciun chip să-mi strunesc simțămintele care mă-ncercau. Eram mândră, fără doar și poate, îngrozită, surescitată, dar și devastată. Astăzi îmi luam adio de la Lino. Până acum fusese doar al meu. Sigur, *Iubirea e o artă* fusese citită de Betty, numai că ea avea inteligența aceea a ei care o făcea să respecte legătura carnală, viscerală pe care o aveam cu personajul meu. Romanul ajunsese deja în mâinile mai multor persoane din mediul editorial, din presă, dar eu mă închisesem în mine însămi ca să n-aud nimic. De-acum încolo însă, Lino și povestea lui le aparțineau cititorilor. El avea să fie judecat, analizat, criticat, fantasmat, iubit sau detestat, înțeles sau neînțeles. Cum aveam să-ndur una ca asta? Omul acela era al meu și totuși trebuia să-l las să plece. Legătura noastră avea să se subțieze, să se destrame și, până la urmă, să dispară cu totul.

*

Și totuși, pentru Lino, omul din carne și oase care mă iubise și căruia mă dăruisem ca nimănui altcuiva, aveam să

țin în continuare capul sus. Merita asta. Și eu. Am închis ochii, m-am gândit la ce trăiserăm împreună. Întâlnirea noastră în restaurantul lui Alfred, seara când am debarcat la el acasă, plecarea mea de-acolo, întoarcerea, felul cum mă veghease în timp ce dormeam, discuțiile noastre din atelier, prima noastră noapte, îmbrățișarea noastră cu masca pe chip, lacrimile lui când a fost pus în fața propriei povești, lacrimile mele, declarațiile noastre mute. M-am dat jos din pat, mi se împleticeau picioarele, așa că m-am sprijinit de un perete, abținându-mă să nu bufnesc în plâns. M-am rugat în gând la Elena și Giorgio ca să m-ajute și să mă călăuzească. Bărbatul acela și femeia aceea îmbibați de iubire și de frumusețe n-aveau cum să nu mă susțină în propriile-mi căutări.

Am străbătut dintr-un capăt într-altul apartamentul nostru cel tăcut, copiii rămăseseră să doarmă peste noapte la niște prieteni. Lucru care se-ntâmpla din ce în ce mai des. Se apropia momentul independenței totale, cu mutarea într-o garsonieră sau împărțirea unei locuințe „ca-ntre amici". Fantine și Oscar se maturizaseră enorm în perioada asta ciudată de câteva săptămâni în care eu dispărusem aproape total, iar ei se descurcaseră de unii singuri. Erau pregătiți să facă marele salt — o chestie atât de relativă în fond, în cel mai rău caz aveau să ajungă în alt arondisment. Pentru familia noastră însă, nu era ceva

neînsemnat, până acum fuseserăm întotdeauna împreună. Noua epocă avea să înceapă mai devreme decât ne imaginaserăm. Ce mă bucura era că Fantine și Oscar își regăsiseră mama și că erau conștienți de asta, nu mă mai supravegheau tot timpul, nu mai făceau cu rândul de planton pe lângă mine. Îi scutisem de stat tot cu grija mea. Vedeam cât de greu le era să nu mă-ntrebe nimic despre ceea ce trăisem în timpul scrierii romanului. Perioada aceea reprezenta pentru ei o bulă ermetică, o bulă în care mama lor nu mai fusese mama lor, dar care îi făcuse în același timp s-o regăsească — „diferită oarecum", îmi mărturisise într-o bună zi Fantine.

— S-a schimbat ceva în tine, mamă. Nu știu ce... Ești mai puternică și mai fragilă acum, iar dacă plângi, parcă ai stele în ochi.

Hotărâsem să aștept ziua lansării ca să le dau romanul. În seara aceasta, aveam să li-l dăruiesc. Îmi promiseseră c-o să luăm cina împreună. Oare ce aveau să creadă? Aveau să priceapă semnificația acestei povești? Cum aveau să se împace cu gândul că bula aceea mă prinsese laolaltă cu personajul meu principal?

Nu reușeam să gândesc, să rostesc numele dublului de hârtie al lui Lino. Pentru mine, el avea să rămână Lino. Gândurile mi-au zburat din nou la el. Ce greu mi-era să mă-mpotrivesc! Ce făcea oare în acest moment? Era în atelier?

Brusc însă, a trebuit să-l închid pe Lino înăuntrul meu, căci am descoperit geanta de voiaj a lui Esteban zăcând în holul de la intrare. Inima a început să-mi bubuie în piept ca o tobă.

După încheierea primului său proiect de la Madrid, făcea naveta între Paris și Spania. Se împărțea între două birouri de arhitectură, cariera sa prinsese aripi în țara-i natală, aflasem asta de la Fantine, mândră peste poate de tatăl ei. Și totuși Esteban nu era pregătit să renunțe cu totul la Franța și să trăiască acolo. De obicei, mă prevenea când urma să revină sau să plece din nou. Era un acord tacit pe care-l încheiaserăm fără a schimba un singur cuvânt pe această temă. Prima dată se întorsese la trei săptămâni după plecarea mea de la Lino și la câteva zile după ce-i dădusem manuscrisul lui Betty. Nu mă întrebase nimic despre roman, cu atât mai puțin despre Lino. Iar eu mă ferisem să-l întreb despre viața pe care o dusese la Madrid, mai ales după ce înțelesesem că avea să facă naveta între cele două orașe.

Ne reluaserăm vechile obiceiuri cu tăcerea, cu locuitul împreună ca doi străini. De parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Atâta doar că nu ne mai certam. Ne împotmoliserăm în propria noastră situație. Ne mențineam cu abilitate statu-quoul, incapabili să facem pasul despărțirii. Știam că ar fi trebuit să declanșez o reacție, chit că asta ar fi însemnat să ajungem la conflict. Dar nu

voiam ca romanul să aibă de suferit din pricina destrămării relației noastre. Apăram ca o leoaică ceea ce reușisem să scot din mine. Când era acasă, îmi vedeam de viața mea, lucram, îmi corectam textul, verificam probele de tipar, pregăteam lansarea, mergeam la diverse întâlniri. El își ocupa tot timpul cu proiectele sale, nu se întorcea decât seara târziu. Uneori, luam cina împreună, vorbeam despre vreme, observându-ne reciproc cu coada ochiului. Când îi spusesem că-mi apărea romanul, se mulțumise cu un „Mă bucur foarte mult pentru tine".

De ce era acolo? N-a fost nicio clipă vorba c-ar fi urmat să vină.

*

Am tras aer în piept ca să-mi fac curaj să înfrunt acea prezență pentru care nu eram deloc pregătită, mai ales astăzi, și m-am dus la bucătărie. Am simțit o înțepătură în inimă. Esteban stătea la masă. Cu *Iubirea e o artă* în mână.

— Te-ai întors, am șoptit eu.

A schițat un zâmbet discret.

— Voiam să fiu astăzi aici pentru tine, mi-a zis fără să se uite la mine.

Ar fi fost mult mai simplu să nu fiu impresionată de acea atenție.

— Am ajuns azi-noapte, a continuat el.

N-avusesem cum să-mi dau seama. Când era acasă, dormea pe canapea. De luni întregi, nu ne mai sărutaserăm niciodată, nici măcar din vârful buzelor, mâinile nu

ni se mai atinseseră nici măcar în treacăt, darămite trupurile.

Mi-am turnat o cană de cafea și am făcut turul încăperii ca să m-așez în fața lui. El a pus cu grijă romanul între noi.

— L-am găsit pe masa din living.

Îmi petrecusem seara de ieri singură cu cartea și cu o sticlă de valpolicella. O modalitate ca oricare alta de a-mi închipui că sunt în continuare cu Lino.

Esteban a ridicat privirea spre mine. În ciuda cearcănelor adânci și a feței obosite, era de-o frumusețe izbitoare. Dar asta era nimic pe lângă emoția brută, intensă ce iradia din ochii săi negri.

— Mi-am permis să-l citesc azi-noapte, tocmai l-am terminat. Sper că nu te deranjează.

— Mă gândeam să-ți propun asta la următoarea ta vizită.

Era purul adevăr, nu mă gândisem nicio clipă să nu i-l dau. A încuviințat din cap, bucuros. Mă credea, n-aveam nicio îndoială.

— Becc... Romanul ăsta este... Este... Eu... N-am cuvinte să-ți spun ce-am simțit când l-am citit... E...

S-a oprit, a pufnit pe nas și mi-a zâmbit.

— Nu contează de unde vine povestea respectivă, nici nu vreau să știu de altfel, dar cea care a scris-o ești tu și numai tu. Sunt cuvintele tale, forța ta, interpretarea ta. Te regăsesc... mă rog, de fapt, te descopăr... Niciodată nu mi-aș fi imaginat că ascundeai în tine toate astea. Cred că ești foarte mândră... dacă nu

ești, o să fiu eu în locul tău. Ce revenire spectaculoasă...

Mi-am înăbușit în pumni hohotul de plâns, dar ochii tot mi s-au umplut de lacrimi. Îmi dădeam seama că eram disperată să aud acele cuvinte din gura lui. Reușisem din nou să-i trezesc admirația. Iar el înțelesese ce ținusem ascuns până acum.

— Poate că m-au ajutat toți anii ăștia de secetă și luptă...

— Nu-i doar asta, nici pomeneală, știi și tu, știu și eu, m-a întrerupt el. Ce ai trăit cât am fost eu plecat, scrisul ăsta, întâlnirea asta hotărâtoare, totul e povestea ta, doar a ta. Iar eu nu eram aici...

Nu voiam ca Esteban să se simtă cumva vinovat.

— Nu, nu erai aici, și e normal. Aveai o altă poveste de trăit, fără mine. N-avem de ce ne scuza. Suntem la fel de responsabili amândoi. Iar dacă am făcut ce-am făcut, asta înseamnă că aveam nevoie s-o facem. Ne chinuiam mult prea tare unul pe celălalt, nu se mai putea.

— Ai dreptate.

N-aveam să mai vorbim despre acea perioadă, ne respectam mult prea mult, era liniștitor s-avem această certitudine. Orice s-ar fi întâmplat între noi, aveam să fim întotdeauna pregătiți să ne-ajutăm. S-a uitat la mine lung, când zâmbitor, când serios, ca adâncit în propriile-i gânduri. După care, brusc, s-a

ridicat și a început să umble încolo și-ncoace prin bucătărie, mormăind ceva în spaniolă, suficient de repede încât să nu pricep nicio vorbă. Când a părut că s-a calmat, s-a apropiat de mine și m-a privit țintă în ochi.

— Romanul ăsta, Becc, tu l-ai scris... dar înăuntrul tău e o altă femeie... O femeie pe care n-o cunosc.

Am dat din cap aprobator. O simțeam impunându-se tot mai puternic cu fiecare zi.

— Mi-ar plăcea s-o cunosc.

Mi-a întins mâna, iar fiindcă așa-mi venea, i-am întins-o și eu. Degetele ni s-au încleștat. Esteban mi-a zâmbit, fața i se înseninase ca pe vremuri. Putea redeveni oare soarele meu?

— Mi-ar plăcea și să-ncercăm să ne regăsim, mi-a zis el.

— Să ne mai dăm o ultimă șansă?

— *Si*... Ce zici?

Esteban fusese viața mea, era marea mea iubire, tatăl copiilor mei. Cum l-aș fi putut respinge când el făcea un pas către mine? Gândul la Lino mi-a săgetat inima, trupul, întreaga ființă. Ce se-alesese de sentimentele mele pentru el? Înainte de-a fi lăsat amândoi garda jos, îmi repetam zi și noapte că nu era decât un personaj. Iar în zilele și nopțile noastre de irealitate, eram conștientă că ne aflam într-o lume care nu exista. Apariția romanului meu avea să-l îndepărteze de mine, de propriile-mi amintiri. Putea el să redevină doar un

personaj de hârtie? N-aveam nici cea mai mică idee. Singura mea certitudine era că mâna aceea întinsă de Esteban nu mi-aș fi imaginat-o niciodată. Acum c-o aveam în fața ochilor, nu puteam s-o refuz decât dacă eram sigură că nu mai aveam ce trăi împreună. Indiferent că hotăram sau nu să mă întorc la Lino, important era să nu am nici cea mai mică îndoială în privința unui viitor încă posibil cu Esteban. Înainte de-a mă întreba ce simțeam pentru Lino, trebuia să văd ce mai era cu iubirea mea uitată, adormită pentru cel care mi-era încă soț.

— Bine, am șoptit eu.

A oftat ușurat și m-a tras către el. M-a strâns în brațe. Eram acasă, ce sentiment relaxant, liniștitor. Am ridicat privirea spre el, se uita la mine cu o tandrețe nesfârșită, care mi-a umplut inima de bucurie. Nu reușeam să-mi dau seama dacă voiam să mă sărute sau nu. Nu mă simțeam în stare să iau inițiativa pentru a pecetlui acea tentativă de regăsire. Ne cunoșteam suficient de bine ca să gândim amândoi același lucru.

— Avem tot timpul, mi-a zis el sărutându-mă pe frunte.

Era blând, delicat, iubitor. Am rămas așa, strânși unul într-altul, o bună bucată de vreme.

— Ce program ai azi? m-a întrebat în cele din urmă.

Am căscat ochii larg, panicată.

— Am un interviu în direct la radio! O să întârzii!

M-am smuls din brațele lui și am fugit în baie. Am făcut un duș și m-am îmbrăcat în câteva minute, luând primele haine pe care le-am găsit. Am traversat apoi întregul apartament sub privirea amuzată a lui Esteban.

— Chiar că te-ai schimbat! mi-a zis el râzând. Înainte, ai fi fost în poziție de luptă cu ore întregi înainte.

— Acum sunt liberă, i-am răspuns cât se poate de spontan.

S-a dat un pas înapoi. La fel și eu. Tocmai enunțasem un adevăr de care deveneam conștientă odată cu rostirea acelei fraze. Eram liberă, despovărată de orice s-ar fi putut cere sau aștepta de la mine. Îmi asumam cine eram, fără să-mi mai pese că asta ar putea deranja. Altminteri, n-aș fi scris niciodată acest roman. De ani întregi fugeam după această eliberare.

— Ne vedem mai încolo, i-am zis.

Trebuia totuși să mă concentrez cât de cât, nu mai aveam timp să mă gândesc la recenta mea revelație.

— Stai un pic! m-a reținut el. Diseară, sărbătorim apariția romanului cu copiii, la restaurant, bine?

— Cu plăcere!

— Fac rezervare la Alfred, m-a anunțat el.

— Nu!

Am simțit cum mi se sfâșie inima. Iar peste mine au năvălit toate. Dorul de Lino și, pentru prima oară, sentimentul că-l înșelam pe Esteban. Chiar dacă n-

aveam cum să fiu conștientă la vremea respectivă, întâlnisem un bărbat care avea să-mi dea viața peste cap exact în locul acela atât de drag mie și lui Esteban. A merge din nou acolo ar fi însemnat să nu mai dau nicio șansă relației noastre.

— De ce? s-a mirat el.

— Hai s-o luăm de la zero, să ne schimbăm obiceiurile, o să ne prindă bine.

N-a prea părut să-mi creadă argumentele. A încuviințat însă din cap, resemnat.

— OK.

M-am apropiat de el și l-am pupat pe obraz.

— Ne vedem diseară. Îți mulțumesc că ești astăzi aici. E important pentru mine.

Și am rupt-o la fugă.

27

Lino

— Vreme de zece ani, ne-a făcut să călătorim cu romanele ei care vorbeau despre încercările vieții, prietenie, iubire, familie, prezentând într-un fel foarte personal psihologia personajelor, care ați putea fi dumneavoastră sau eu, grație cu siguranță celei dintâi profesii ale sale, căci a lucrat inițial ca psiholoagă clinicianã. După care, timp de trei ani, a dispărut cu totul din peisajul literar. Poate că, în minutele următoarele, ne va explica și motivele acestei absențe. Astăzi, revine în fața cititorilor cu un roman neașteptat ce readuce epicul în centrul literaturii. Poate pentru a ne trezi din amorțeală, pentru a ne întoarce la esențial, pentru a ne reaminti că poveștile ne pot ajuta să înțelegem cotidianul vieților noastre. Autoarea ne propune o poveste specială cu oameni îndrăgostiți de absolut, plămădiți din asperități și contradicții. *Iubirea e o artă…* ne șoptește ea. Ce afirmație! Avem imensa plăcere de-a o primi acum la acest microfon. Bună ziua, Rebecca!

Dalta mi-a alunecat brusc și m-a tăiat adânc la mână. Mă durea atât de tare, încât abia m-am abținut să nu trag un pumn în bancul de lucru.

— Bună ziua... Mă bucur foarte mult să fiu cu dumneavoastră în această dimineață. Mulțumesc pentru invitație!

În ciuda distanței, în ciuda absenței, în ciuda faptului că era închisă într-un studio de radio aflat la sute de kilometri de mine, vocea ei m-a fermecat la fel de tare ca ultima dată când o auzisem, acum șase luni. Am luat prima cârpă pe care am găsit-o și mi-am înfășurat-o în jurul mâinii însângerate. Apoi m-am prăbușit pe taburet. Nu mă putusem hotărî să-l duc la loc în fundul atelierului. Din timp în timp, când lucram, mă uitam la el, iar ea îmi apărea în gând, înfofolită în vestonul ei de lână, concentrată, delicată, atentă, liniștitoare.

Următoarele douăzeci de minute am stat și-am ascultat-o pe Rebecca. Era incisivă, subtilă, elegantă. Para atacurile, răspundea criticilor deghizate în complimente. Nu pronunța niciodată numele cu care-l înlocuise pe-al meu, l-am aflat doar din gura jurnalistului, dar nici că mă interesa, l-am uitat de cum l-am auzit. Rebecca, în schimb, se încăpățâna să-l numească personajul principal, numai eu înțelegeam prin asta Lino. Zâmbeam, îmi imaginam cât își mai bătuse capul ca să le schimbe numele tuturor. Era secretul nostru. Avusese dreptate, asta îi plasa și mai clar romanul în zona ficțiunii. Când l-am auzit pe jurnalist povestind ce se întâmpla în carte, cel puțin la început — doar n-avea să dezvăluie și sfârșitul! —,

am izbucnit în râs. Cine-ar fi crezut că lucrurile acelea chiar li se întâmplaseră unor persoane reale? Până și eu aș fi putut fi tentat să zic „totuși e cam trasă de păr povestea asta". Rebecca însă își apăra cu atâta pasiune personajele, cu frământările lor, cu defectele, violențele și slăbiciunile lor, încât făcea ca totul să fie verosimil, credibil.

— Acum câteva luni... un... o persoană...

A avut un tremur în glas, numai eu puteam sesiza acea fisură, eram sigur de asta, apoi am auzit-o respirând calm în microfon, își dădea voie să aibă momente de tăcere, de reflecție, de emoție.

— O persoană excepțională, cum rar ne e dat să întâlnim într-o viață, mi-a deschis ochii asupra diferitelor laturi, chiar dintre cele mai obscure, pe care cu toții le avem în noi. E posibil să nu avem curajul să le explorăm, de teamă c-am putea să pierdem tot, să dezamăgim, să descoperim cine suntem și să trăim ca atare. Numai că uneori nu avem încotro și trebuie să ne confruntăm cu acestea ca să ne apărăm, ca să mergem înainte, ca să ne cunoaștem. Unii se folosesc de măști, alții pot apela la literatură, scriind sau citind... Sper că cititorii mei vor face această experiență. Nu e neapărat dureroasă sau primejdioasă, dimpotrivă...

— Rebecca, vreți să spuneți că v-ați înfruntat latura obscură ca să scrieți

Iubirea e o artă?

A chicotit încetișor și mi-am imaginat că privirea ei trebuie să fi devenit enigmatică, și mie mi s-ar fi părut o șiretenie din partea jurnalistului, fără îndoială.

— Lăsați-mi și mie totuși partea mea de mister.

Plesnea inima-n mine de mândrie. Era incredibilă, mersese până la capăt, trăia prin scris, se întorsese în lume, se născuse din nou. Avusesem șansa incredibilă de-a asista la învierea ei din morți, era o imensă onoare pentru mine, un cadou neprețuit. Degeaba renunțasem la ea, o iubeam și mai tare. Rebecca avea să fie pentru totdeauna lumina mea în noapte, venețiana mea. Liberă.

— În concluzie, dragi ascultători, cred că ați înțeles, mergeți în librării chiar de astăzi pentru a descoperi *Iubirea e o artă* și personajele sale extraordinare. Pe curând!

Am sărit de pe taburet, brusc panicat și m-am apropiat de aparat, de parcă aș fi putut-o împiedica să dispară.

— La revedere, a murmurat ea.

Am închis radioul. Tăcerea s-a lăsat în atelier ca o șapă de plumb. Preț de câteva minute, Rebecca se întorsese la mine. O regăsisem. Iar acum plecase din nou. De ce n-o făcuseră să vorbească mai mult tâmpiții ăia de la radio? M-am dus înapoi la bancul de lucru și mi-am amintit de mâna însângerată. Rebecca

tocmai îmi făcuse încă o cicatrice, dar, ca și cele dinainte, merita.

Ceva mai târziu, pornind-o înapoi către atelier, după ce mă dezinfectasem și mă bandajasem cu o nenorocită de fașă — aveam o rană zdravănă —, am fost întrerupt de furgoneta poștașului.

— Salut, Lino! Am niște chestii pentru tine azi! Erau prea multe ca să nu ți le-aduc.

— Mulțumesc!

— Ce ți-ai făcut la mână?

— Nimic, doar o clipă de neatenție. Nu mor eu dintr-atât.

A râs și mi-a întins mai multe plicuri, plus un pachet mai gros ca celelalte.

— Hai, să ai o zi bună! Și fii mai atent!

L-am salutat cu un semn din cap și m-am întors în sfârșit în atelier. În ritmul ăsta, trecea ziua și eu n-apucam să fac nimic. Deși aveam atâta treabă. În timp ce traversam curtea, m-am uitat rapid prin corespondență. Am fost ușurat să descopăr mai multe plăți întârziate pentru niște restaurări. Nu-mi plăcea să le-amintesc clienților că trebuie să mă plătească, dar existau niște limite. Măcar în cazurile astea nu mai trebuia să ridic tonul și să știrbesc niște reputații de colecționari sau anticari. Odată ajuns în fostul hambar, am băgat rapid cecurile în portofel și am trecut la pachet.

— Nu se poate, am mormăit în barbă. Chiar că nu mai apuc să fac nimic azi.

Era de le Rebecca, îi recunoscusem imediat scrisul. Scrisoarea pe care mi-o

scrisese cu luni înainte, după cearta aceea caraghioasă, era și acum în același loc. Am tras taburetul și l-am așezat lângă bancul de lucru. M-am așezat și am avut, brusc, sentimentul că mă aflu în atelierul lui Giorgio. Aveam în curând să sărbătoresc — vorba vine — trei ani de la moartea lui. Plicul acela conținea viața mea, la fel ca scrisoarea pe care mi-o lăsase moștenire tatăl meu. Cu diferența că, prin cuvintele Rebeccăi, totul era sublim fără a fi edulcorat. Aici erau adunate toate. Constance. Alban. Violența mea. Parcursul meu. Căutările mele. Și ea. M-am hotărât să-l deschid. Când am văzut cartea, am fost copleșit pur și simplu de emoție. Era aici, în mâinile mele. Exista. Cu numele ei. Cu acel titlu.

Iubirea e o artă…

Săpase până-n străfundul propriei sale ființe. Eram atât de mândru de ea, îndrăznise să-și asume libertatea, avusese curajul să se afirme. Și avea atât de multă dreptate! Ea și cu mine, preț de câteva zile, restauraserăm această artă incredibilă, poate cea mai fragilă și mai puternică. Am simțit că mă ia cu asalt tristețea, dar am stăvilit-o. Nu voiam să stric cadoul pe care tocmai mi-l făcuse. Era al doilea pe ziua de azi. Ultimul de fapt, știam foarte bine că nu vor mai fi și altele. L-am răsucit pe toate părțile. L-am pipăit. L-am adulmecat, căutând parfumul ei. L-am mângâiat. Ca și cum

mi-aș fi plimbat mâinile pe trupul ei, pe moliciunea ei. L-am deschis și am dat cu ochii de scrisul ei de mână pe prima pagină, albă, virgină.

N-am să găsesc niciodată cuvintele potrivite pentru noi doi…
Rebecca

Emoția ei după prima noastră noapte. N-avea să scrie deci niciodată povestea noastră.
Am dat paginile mai departe, iar după titlu, am descoperit dedicația.

Pentru maestrul șaradelor și al cetei venețiene, fără de care n-aș fi mers niciodată până la capăt…

— Rebecca, n-ai dreptul să-mi scrii lucruri din astea fără să-mi dai posibilitatea să-ți răspund, am mormăit eu.
Aveam atâtea să-i spun! Încă o dată, habar n-avea ce stârnise sau încă stârnea în mine.

După plecarea ei, trecusem printr-o perioadă care mă aruncase chiar mai jos de fundul gropii. Simțeam că totul explodase, fusesem copleșit de ranchiuna, durerea și furia că trecusem pe lângă taică-meu, de propriile-mi eșecuri, de obsesia nebunească pentru Constance care-mi distrusese viața, de singurătate. Și mai rău decât toate astea, de dorul după Rebecca. Încercam să mă calmez, să-mi spun că nu fusese cu mine

decât câteva săptămâni, dar totul mă ducea înapoi la nevoia mea de ea — glasul ei, prezența ei, tristețile și râsetele ei, complicitatea noastră firească, spontană, înțelegerea noastră reciprocă, felul ei de-a scrie care-i străbătea întreaga ființă, trecând dincolo de ea. Fără ea alături, nu mai puteam fi un om mai bun.

Într-o dimineață, trezindu-mă pentru a nu știu câta oară din mahmureală, privirea încețoșată mi se oprise asupra măștii sale. Mi se păruse că-i zăresc ochii nemulțumiți și triști că mă vedeau lăsându-mă din nou luat de val. Gândul c-o dezamăgeam mi se păruse insuportabil, așa că mă străduisem să țin capul sus. Să savurez amintirea fiecărei clipe petrecute cu ea, șansa imensă de-a fi întâlnit-o și faptul că ea trecuse prin viața mea. N-am să m-ascund, mă dusesem să caut alinare pe lângă Jérémy și Émilie, pe care-i evitasem sistematic după plecarea Rebeccăi. Ca de fiecare dată, aceștia fuseseră de-o discreție și de-o bunăvoință exemplare, mergând chiar până la a mă culca într-un vechi pat din castel în serile când considerau că nu mai eram în stare să bat drumul înapoi până acasă.

Parcursesem astfel, pas cu pas, toate etapele vindecării.

Începusem prin a-mi redeschide telefonul și a-l suna pe Alban. Nu-mi răspunsese, așa că-i lăsasem un mesaj:

Alban, te iubesc ca pe un frate și chiar mai mult. Nu voi regreta niciodată legătura dintre noi, afecțiunea noastră, copilăria noastră. Tu ai o familie, o soție, copii. Ai grijă de ei! Nu există nimic mai important, sunt conștient de lucrul ăsta, crede-mă! Nu există o explicație anume pentru tăcerea mea. După moartea mamei tale, ai hotărât să dai deoparte istoria familiei noastre și spiritul ei. La fel fac și eu. M-ai incitat să mă maturizez... Era timpul! Dau și eu cu buretele peste toate. Mi-ai cerut să-ți respect deciziile când ai vândut casa Paolinei. Îți cer, la rândul meu, să le respecți pe ale mele. Fă-mi această favoare!

Și închisesem. Mă simțisem ciudat de ușurat.

Continuasem așadar să merg înainte și să înfrunt realitatea. Urma și amintirea Rebeccăi erau prezente clipă de clipă. Începusem să inspectez cu atenție toate documentele legate de maică-mea recuperate de la nenumăratii morți care o iubiseră. Primele fuseseră cele de la Paolina, adunate în faimoasa cutie pe care mi-o dăduse Alban și pe care n-o deschisesem niciodată. Extrasele de cont ale mamei vreme de ani întregi — aveam în fața ochilor dovada banilor pe care Giorgio îi trimitea fără știrea ei pentru a ne permite să ducem o viață decentă. Tratativele cu notarul care falsificase numele pentru ca Giorgio să nu apară

nicio clipă, amenințările acestuia din urmă c-o să trimită mafia dacă instrucțiunile sale nu erau urmate întocmai. Pufnisem în râs descoperind acest amănunt folcloric. Am găsit, de asemenea, scrisorile schimbate între mătușă-mea și taică-meu, când eram eu mic. Misivele lui Giorgio sfâșietoare prin suferință, prin dorul după fiul său și după cea pe care o considera drept soție. Prin grija pe care ne-o purta. Era gata să mute munții din loc ca să ne vină în ajutor, ca să nu ducem lipsă de nimic. Am descoperit cu această ocazie că el plătise totul pentru studiile mele de la Paris — și garsoniera unde locuisem, și taxele școlare.

Apoi trecusem la tot ce adusesem de la Veneția. Nu mai stătusem acolo nicio clipă după ce citisem scrisoarea de la taică-meu, fugisem către locul pe care-l știam cel mai bine, adică acasă, făgăduindu-i totuși Mariei c-am să mă uit peste toate hârtiile. Odată întors, înainte de a-mi relua așa-zisa viață, le băgasem pe toate într-un sertar din bibliotecă. Și nu mă mai atinsesem de ele din acel moment. Fusese nevoie de trecerea Rebeccăi prin viața mea, prin inima mea, ca să-mi găsesc curajul de-a le înfrunta.

Fusesem cumplit de emoționat să descopăr fotografiile pe care Giorgio le arhivase. Imortalizase fiecare trecere a mea pe la Veneția. Îmi revedeam copilăria cu familia mea venețiană, o

copilărie pe care o îngropasem cât putusem de adânc înăuntrul meu. Dacă nu m-aș fi recunoscut în imagini, aș fi crezut că sunt pozele unei familii fericite, înfloritoare și pline de iubire. Toate desenele pe care le făcusem când eram puști fuseseră păstrate de taică-meu cu religiozitate. Iar printre actele de-acolo, îmi găsisem și certificatul de naștere întocmit de autoritățile Serenissimei. Cu data mea de naștere, cu numele și prenumele maică-mii. Și cu numele lui taică-meu care mă însemna cu pecetea acestei familii. Mama, din spusele lui Giorgio, voia să-mi pot alege identitatea care avea să mi se pară cea mai convenabilă odată ajuns adult. Nu bănuia în ce rahat mă băgase astfel.

Cu timpul — și cu domolirea pe care mi-o adusese Rebecca —, găsisem puterea să mă lupt pentru a reuni cele două identități. M-am dus la un avocat specializat, lucru pe care n-aș fi crezut niciodată că-l voi face. Acesta se arătase foarte interesat de povestea mea, așa că îi cerusem să găsească o soluție. Aveam mari speranțe că voi reuși în sfârșit să fiu eu însumi. Dacă trebuia să aleg, aveam s-o fac cu conștiința împăcată.

Așteptând ca această situație să se descâlcească definitiv ca să pot merge mai departe, îmi duceam viața la fel ca înainte. Munca îmi ocupa tot timpul. Pe lângă comenzi, hotărâsem să mă concentrez pe restaurarea castelului prietenilor mei. Voiam să-mi onorez

promisiunea și să le restaurez tot mobilierul de artă. Cu acordul lor și cu supervizarea mea, bunurile lui Jérémy și Émilie le ofereau stagiarilor mei o foarte bună ocazie de-a progresa.

Fiindcă organizam din nou stagii de perfecționare. Niciodată nu mai simțisem atâta plăcere în a transmite cunoștințele mele. Plăcere pe care o datoram reconcilierii cu propriu-mi trecut și descoperirii pasiunii pentru mobilă și lemn. Mă împăcasem cu faptul că Giorgio mă călăuzise înspre acest drum și că fratele său — unchiul meu, așadar — mă formase. Acum, eram capabil să recunosc că, deși îmi consacrasem cu o imensă satisfacție o mare parte din viață muncii, simțisem tot timpul și un soi de rușine și de pizmă. Îmi datoram meseria unui om pe care credeam că-l detest. Pe care credeam că-l urăsc. Se zice, de obicei, că dragostea și ura sunt foarte apropiate — simțeam pe pielea mea cât de adevărat e acest lucru. Îl iubisem pe acest om cu ochii mei de copil și de adolescent, apoi îl urâsem cu o forță și o furie nemaipomenite, iar acum îl iubeam din nou ca pe tatăl pe care crezusem că nu-l am. Adultul și puștiul care fusesem erau în sfârșit pregătiți să iubească un tată.

Din acest moment, mă întorceam la tehnicile de restaurare învățate de la unchiul meu și pe care le făcusem cu bună-știință uitate. La fel cum renunțasem și să mai desenez obiectele

restaurate. Redescopeream acum fiecare gest, fiecare lustru, fiecare linie trasă în creion, și le foloseam din nou, transmițându-le și altora.

— Unde-ai învățat asta, Lino? m-a întrebat într-o bună zi unul dintre tinerii de care mă ocupam.

M-am simțit foarte mândru.

— La Veneția, de la unchiu-meu și taică-meu.

— Erau restauratori?

— Unchiu-meu da, taică-meu era *mascherero*. Sunt cele două tradiții ale familiei.

Răscolind prin arhivele lui Giorgio, descoperisem că unchiu-meu și cu mine nu eram singurii din familie care aleseseră lemnul, și nu măștile. Și m-a cuprins o imensă satisfacție.

Nu mă întorsesem deocamdată la Veneția, simțeam că nu sunt încă pregătit, n-aveam să mai calc pe-acolo decât atunci când aveam să-mi pot asuma cele două identități. Dacă m-aș fi dus acolo, n-ar fi fost ca să stau ascuns ori fiindcă aș fi vrut să mă arunc în lagună ca să termin cu toate. Și totuși, de când trecuse prin viața mea Rebecca, puneam mâna pe telefon, o dată pe săptămână, și o sunam pe Maria. Bătrâna aceea era dintr-o bucată, la fel ca mine. Nu era apel în care să nu ne luăm la harță. Ea urla la mine, cu toată vehemența ei italiană, să vin odată acasă. Eu îi răspundeam în limba paternă că n-avea căderea să-mi spună mie ce să

fac. După care ne calmam, emoționându-ne amândoi numai la gândul acelei reîntâlniri neașteptate, nesperate. Îmi povestea despre viața ei de femeie bătrână, despre cum se schimba Veneția, despre turiștii de care nu mai aveai loc. „O să ne scufunde orașul." „E nevoie de un om ca tine, nepoate!" „Maria", mârâiam eu. *„Va bene, Lino"*, îmi răspundea ea bombănind. Apoi mă întreba ce mai fac, ardea de nerăbdare să afle cum îmi mergea cu avocatul.

În apropierea aceasta de familia paternă, nu uitam totuși nici de maică-mea. Departe de-a fi supărat pentru tăcerea ei, mi-era imposibil să mă gândesc la ea ca la o mincinoasă sau o trădătoare. Luase acea hotărâre cu nebunia-i obișnuită și cu certitudinea c-o făcea pentru binele meu. La fel cum nu eram supărat nici pe mătușă-mea Paolina, care nu făcuse decât să-și asculte sora geamănă pe care o iubea atât de mult, încât ar fi înșelat pe oricine în afară de ea, de fiul ei și de mine. lar mai important ca toate, maică-mea nu mă lipsise niciodată de Giorgio, el făcuse parte întotdeauna din viața mea. Dacă-l pierdusem, asta fusese din vina mea, numai din vina mea.

Prin urmare hotărâsem să-i reînvii spiritul deschizând din nou porțile casei. Nu-mi mai țineam stagiarii închiși în fostul grajd la masa de seară. Îi lăsam să-și gătească ce voiau în propria-mi

bucătărie, iar seara se punea o masă mare care umplea de viață casa, ca în vremurile când maică-mea își primea prietenii artiști. O simțeam prezentă în fiecare seară printre noi. Iar în mine se înfiripa gândul iertării. Recream acea atmosferă în care mă crescuse. Casa mamei mele trebuia să trăiască, inclusiv prin mine, măcar o dată... Pe de altă parte, trebuia să recunosc că eram bucuros să rup spirala singurătății în care trăiam de atâta amar de vreme.

*

În seara asta, nu primeam în casă stagiari, ci pe Jérémy și Émilie. Au sosit cum le era obiceiul, timizi și bucuroși. A trebuit să mă lupt cu Émilie care voia să se ocupe de toate la bucătărie când a văzut că eram rănit la mână.

— Nici vorbă! O dată vă invit și eu la mine și vă gătesc, doar n-o să te pun tot pe tine la treabă, i-am zis. Du-te și ia loc! Vreau să te odihnești, gândește-te la copilaș!

A început să bodogăne. Nu suporta slăbiciunea aceea pe care o simțea cu câteva săptămâni înainte de naștere. Eram tare bucuros pentru ei, dar și îngrijorat. Cum aveau să se descurce oare și cu bebelușul, și cu lucrările enorme pe care le mai aveau de făcut? Jérémy mi-a mulțumit din spatele ei. Se ținea tot timpul de capul lui Émilie ca să nu mai muncească atâta la castel.

— Bine, dacă zici tu, așa fac.

S-au instalat amândoi la tejghea și s-au uitat la mine, înduioșați și liniștiți. Mă supravegheau ca niște părinți. Eram perfect conștient că-i cam speriasem în ultimele luni. Să-i invit la mine acasă nu era lipsit de importanță, era o modalitate de-a le mulțumi pentru sprijinul lor. Simbolic vorbind, mi se părea că pică numai bine de vreme ce o auzisem pe Rebecca chiar în acea dimineață, primisem și *Iubirea e o artă*, iar ei obținuseră în sfârșit niște subvenții pentru a finanța continuarea lucrărilor.

În timpul mesei, și-au aruncat niște priviri ciudate, ezitând să-mi vorbească direct. Am preferat să mă fac că nu bag de seamă și m-am concentrat pe ce mai aveam de lucrat pentru ei. Le-am explicat cum urma să procedez:
— Mâine sau poimâine, vin să iau și ultimele mobile pe care le mai aveți în casă. Iar în câteva săptămâni, totu-i gata.
— De ce te grăbești așa, Lino? m-a întrebat Jérémy.
— Nu-mi place s-o lălăi.
— Nu-i nicio urgență! Doar nu ne pregătim de Zilele Patrimoniului, a replicat el ironic.
— Știu, dar e important pentru mine.
— Ne ascunzi ceva, a intervenit Émilie. Ai vreo problemă cumva?
— Nu, n-am… doar că timpul trece.
Nu prea m-au crezut.
— Și cumva asta…
Jérémy a întrerupt-o trăgându-i un cot în braț, iar ea l-a fulgerat cu privirea.

— Trebuie să-i spun! a țipat la el.
Mi se părea amuzant să-i văd ciorovăindu-se, dar am pus capăt acelei mici confruntări.
— Ce să-mi spui?
Émilie i-a aruncat un surâs, cu aerul celei care câștigase. El a ridicat ochii spre tavan, exasperat și resemnat deopotrivă.
— Azi-dimineață, la radio, am auzit-o pe…
M-am abținut să nu pufnesc în râs. Ia uite care era chestia căreia îi tot dădeau târcoale de când veniseră.
— Rebecca, i-am retezat-o eu. Am auzit-o și eu.
— Aaa…
M-am ridicat și m-am îndreptat spre bibliotecă. Am luat de-acolo cadoul și li l-am întins.
— Romanul ei… a venit azi-dimineață.
L-au luat cu delicatețe.
— Pot? m-a întrebat Émilie.
Am încuviințat din cap în chip de răspuns. Ea a început să-l răsfoiască, a trecut foarte repede peste dedicația scrisă de mână, prefăcându-se că n-a citit nimic. S-a oprit, în schimb, asupra paginilor următoare.
— Tu ești maestrul șaradelor…
— Nu contează.
— O s-o mai vedem vreodată?
Trebuia să spun cu voce tare ceea ce gândeam pe șoptite, chiar dacă suferința era departe de-a fi mută. Dumnezeule, cât putea să doară c-o pierdusem!
— Nu cred…

— De ce? Nu știm noi prea multe despre ea, dar părea să vă fie foarte bine împreună.

Sfârșitul acelei zile și seara aceea petrecută la ei cu Rebecca aveau să rămână o amintire pe care urma s-o prețuiesc toată viața. Vrusesem să ne fie bine și chiar reușisem să cred că ne era.

— N-am să te contrazic, dar era așa, cantre vechi prieteni...

— Ia mai lasă-mă cu chestia asta cu vechi prieteni, m-a luat ea tare.

Am râs din toată inima.

— Bine, nu suntem vechi prieteni... n-are nicio importanță... Din niște motive pe care le știm numai eu și Rebecca, povestea noastră era încheiată din clipa în care a-nceput. Am știut asta tot timpul. Ăsta-i adevărul... Și am acceptat amândoi treaba asta.

— Deci chiar ești bine?

— Am niște proiecte la care mă tot gândesc, nu vă faceți griji pentru mine.

28

Rebecca

Se făcuseră două luni de când *Iubirea e o artă* apăruse în librării. Primirea romanului îmi întrecea toate așteptările. Acceptam jocul trusturilor de presă care mă invitau și al sesiunilor de autografe din librării. Fără a intra într-o cursă frenetică după succes, eram fericită să mă implic în fiecare eveniment, căutând să fiu cât mai creativă cu putință. Orice s-ar fi întâmplat, știam pe ce picior sunt și ce îmi doresc. Luam parte și eu la bucuria — dacă nu chiar entuziasmul — editurii care mă publicase. Flerul lui Betty era răsplătit, ea fiind cea care insistase să nu mai pierd timpul. Romanul meu își găsise un loc sub soare. Auzeam periodic: „Ți-am zis eu că cititorii nu te-au uitat!" Șampania cursese așadar în valuri. Pentru prima oară în cariera mea, Esteban mă însoțise prin birouri ca să închine și el în cinstea regăsirii noastre, a fericirii pe care o trăiam cu toții. Pe Betty o cunoștea de când lumea, dar pe ceilalți, nu. A venit așa cum îl știusem întotdeauna, solar, seducător, frumos ca un zeu, prietenos și atent cu oricine. Faptul că-l aveam alături de mine era derutant, dar reconfortant. Când simțea că încep să

respir precipitat din cauza presiunii, mă liniștea c-o privire.

Felul în care mă primiseră cititorii mă făcea pur și simplu fericită, savuram cu nesaț bucuria neașteptată, nesperată chiar, a acelei reveniri. Și totuși fiecare clipă a campaniei de promovare era impregnată de suferință. Separarea realității de ficțiune presupunea o gimnastică mentală epuizantă. Numai Lino ar fi putut citi printre rânduri și identifica povestea noastră, dar, pentru fiecare pasaj pe care mi se cerea să-l citesc cu voce tare, să-l comentez, să-l explic, retrăiam în adâncul meu realitatea.

Uneori, simțeam că joc teatru. Dar nu la același nivel ca înainte, fiindcă acum știam cine sunt. Când decalajul devenea prea puternic, mă agățam de amintirea lui Lino. Mă închipuiam purtând o mască ce-mi permitea să-mi reasum vulnerabilitatea, ajutându-mă s-o ascund de ochii lumii. Nimeni nu știa ce simțeam, la ce sau la cine mă gândeam tot timpul.

Situația se complica și mai mult atunci când Oscar începea să mă piseze cu întrebări despre Lino. Întotdeauna se găsea să aducă vorba despre el când luam cina în familie. Ce reținuse el din roman erau istoria artei, Veneția, măștile, cultura aceea pe care n-o cunoștea atât de bine pe cât ar fi vrut. Având un tată spaniol, era, firește, mai familiarizat cu arta iberică decât cu cea italiană.

In seara aceea, a trecut într-o nouă fază:
— Mamă, dacă aș începe niște cercetări despre arta venețiană, crezi că tipul ăla care te-a ajutat să-ți scrii romanul mi-ar putea da niște indicații?
Gafa lui a avut un dublu efect: ca de fiecare dată când sărea calul, Esteban s-a ridicat de la masă și s-a dus după niște vin sau după desert, n-aveam de unde să știu; iar Fantine, cu discreția ei legendară, i-a tras fratelui ei un șut pe sub masă.
— Oscar, așteaptă să fii sigur că te interesează cu adevărat treaba asta și abia dup-aia cere-mi să-l deranjez pe Lino, i-am zis.
Candidul meu fiu de douăzeci de ani mintenaș devenise un nerod care nu vedea cât de prost ne făcea pe toți să ne simțim. A ridicat din umeri și a schimbat vorba. Sora lui, în schimb, am simțit că încerca să mă descifreze, urmărindu-mi cu atenție fiecare reacție.

Uneori, îi surprindeam privirea interogativă, tristă. N-aveam destul curaj ca s-o întreb cum i se păruse. Știam că-l citise, dar n-o auzisem făcând niciun comentariu.

La sfârșitul unei zile în care savuram liniștea din apartament, Fantine a năvălit în camera mea de lucru, cu exemplarul ei în mână. S-a învârtit în loc, ferindu-se să mă privească, după care s-a prăbușit în sfârșit pe canapea.

— Ai ceva să-mi spui, draga mea? am întrebat-o eu până la urmă.
— Ăăă... l-am... l-am citit de două ori...
Părea descumpănită, la fel eram și eu.
— De ce?
A clătinat din cap, înciudată.
— Pentru că nu înțeleg cum poate iubi cineva atât de mult... Omul ăla... și-a distrus viața pentru o aventură de-o seară. A făcut o prostie! S-a culcat cu o grămadă de femei ca să uite, chipurile, de iubirea vieții, dar o iubea în continuare, chiar dacă era căsătorită cu vărul lui. Ce chestie sucită, nu zici?
— Poate... dar când suferi, poți s-o iei razna... să te rătăcești... să te pierzi... E complicat și dureros să uiți pe cineva pe care-l iubești.
— Asta înseamnă iubirea, mamă? E cam trist... Și de ce ai ales acel sfârșit? Mi-ar fi plăcut un pic de speranță! Tipul ăla nu merita așa ceva, o fi el puțin sărit de pe fix, dar pare un om bun.
Dac-ai ști tu, Fantine... cât e de bun... Stop.
— Ia-o și tu mai relaxat, e un roman totuși.
Mi-a aruncat o privire de parcă mi-ar fi spus că nu era cazul s-o iau de proastă. Am capitulat. Aveam de-ales? Neștiind nimic, știa deja prea mult.
— OK, foarte bine, Fantine, e și ceva adevăr în ce-am scris. Omul ăla a fost posedat, în sufletul său, de o femeie... Era bolnav de o idee a iubirii... S-a înșelat... Oricui i se poate întâmpla.

Ce greu mi-era să vorbesc despre Lino! Despre Lino dinainte, gândindu-mă la Lino de-acum.

— Dar a uitat cu totul de el însuși, a insistat ea. Asta înseamnă să iubești? Nu mi se pare deloc îmbietor.

I-am zâmbit cu delicatețe și m-am mutat lângă ea pe canapea. I-am luat o mână într-ale mele.

— În viață, există și povești care se sfârșesc rău precum cea a personajului meu.

— Dar cel adevărat? Cel pe care-l cunoști? El ce mai face?

Privirea ei pătrunzătoare nu-mi lăsa nicio portiță de scăpare.

— Bine, cred... Faptul că mi s-a destăinuit i-a permis să se distanțeze de propria-i poveste.

— Și e pregătit pentru o nouă iubire?

Îmi forța mâna. Mi s-a pus un nod în gât, abia m-am abținut să nu izbucnesc în lacrimi.

— Nu știu... Sper că da, pentru binele lui, am reușit eu să-i răspund.

Părea foarte abătută.

— Să nu-ți fie frică de iubire, Fantine, chiar dacă poate să și doară... Merită...

— Serios? Fiindcă eu am impresia că suferi în momentul ăsta, mamă... Dar nu știu dacă-i din cauza tatei sau...

Am luat-o în brațe ca s-o opresc.

— Nu-ți face griji pentru mine... Nimic nu-i ușor, dar sunt bine... Mă descurc, te asigur...

S-a strâns și mai tare la pieptul meu. Fiică-mea crescuse. Mă vedea în continuare ca pe mama ei, dar descoperise, din câte simțeam, că eram în același timp și femeie. Cu sentimente, îndoieli, dorințe.

Fantine nu se înșela, sufeream, dar în niciun caz n-aveam să recunosc asta în fața ei când ea se îndoia deja de fericirea pe care o puteai găsi în iubire. Și-apoi, nu era o discuție pe care s-o pot avea cu fiica mea. Trebuia să stăm la locurile noastre, chiar dacă tocmai vorbiserăm de la egal la egal.

29

Rebecca

Regăsirea cu Esteban nu era o victorie, mai degrabă dimpotrivă. Totuși făceam tot ce ne stătea în putință ca să ne redescoperim.

De câte ori puteam, petreceam ceva timp împreună. Ceea ce nu era deloc ușor, cu obligațiile mele legate de roman și șederile lui frecvente la Madrid. De fiecare dată când se-ntorcea, aveam sentimentul că trebuia să reluăm totul de la zero, redeveneam stângaci, nepreamaiștiind cum să ne vorbim, flecărind de cele mai multe ori. El se interesa de munca mea, eu mă interesam de proiectele lui, dar simțeam întotdeauna că era ceva forțat. Subiectul nostru favorit de conversație, care nu presupunea niciun risc, erau copiii. Discutam enorm despre viitorul lor. Trebuia oare să ne mutăm, să locuim într-un apartament mai mic, doar pentru noi doi, și să-i lăsăm să-și ia zborul? Mi se părea jalnic că ajunseserăm la discuții atât de factuale pentru a ne anima serile petrecute în doi.

Reușeam, cu toate astea, să mai râdem timid de tot felul de banalități, iar în acele momente, voiam să mă conving că suntem pe calea cea bună. În altele însă,

îndoiala mă asalta din nou. Atunci când eram incapabili să legăm o discuție, atunci când nu simțeam nicio strângere de inimă văzându-l că pleacă la Madrid. Dar asta era nimic pe lângă momentele când îl surprindeam pe Esteban privind în gol, când părea la ani-lumină distanță de mine. Îl cunoșteam încă suficient de bine ca să-mi dau seama că ar fi preferat să fie altundeva. Unde era oare? Cu cine era? — nu mă puteam împiedica să nu mă-ntreb. În afară de proiectele sale arhitecturale, viața lui în Spania devenise la fel de tabu ca trecerea mea pe la Lino.
— La ce te gândești? ajungeam până la urmă să-l întreb mereu, cu blândețe.
Speram să-mi spună, speram că vom reuși să dărâmăm peretele acela de tăcere dintre noi. El tresărea și se întorcea spre mine, zâmbind de fațadă cu zâmbetul său ca un soare. Un soare de sfârșit de vară care se luptă cu sosirea toamnei.
— Ah, nimic deosebit!

Uneori, îi simțeam privirea ațintită asupra mea. Părea periodic derutat de reacțiile mele, de unele lucruri pe care le spuneam. Nu înțelegeam de ce era atât de surprins. Mie mi se părea totuși că sunt eu însămi. Dar poate un „eu" pe care nu-l mai recunoștea, cu care nu mai știa cum să vorbească. Și mai erau momentele când eram și eu cu gândul aiurea. Căci dacă Esteban pleca adesea cu mintea prin alte părți, nu mă lăsam nici eu mai prejos. Mi-era imposibil să-mi țin gândurile-n frâu. Îmi zburau la Lino, în

orice clipă, fără să m-aștept, fără să vreau, fără ca ceva anume să mi-l amintească. De fapt, era de-ajuns un fleac ca să mă trezesc gândindu-mă la el. Degeaba îmi tot repetam că nu era viață adevărată, irealitatea noastră îmi lipsea. Îmi făceam griji pentru el, aș fi dat orice să știu cum o mai ducea, ce mai făcea. Citise oare sfârșitul romanului? Era supărat pe mine? Se mai gândea la mine? Fiecare zi care trecea mă îndepărta și mai mult de el, în scurt timp campania de promovare urma să se încheie și n-aveam să mai am ocazia de-a vorbi despre el în mod mascat. Când încercam să fiu rațională amintindu-mi că știusem din prima clipă cât de efemeră era povestea noastră, durerea devenea insuportabilă. Mă refugiam în camera de lucru și scriam despre acel chin, despre vidul acela nou pe care-l experimentam. De foarte multe ori, Esteban mă găsea acolo când se întorcea de la muncă.

— Lucrezi la următorul roman? m-a întrebat el politicos, în seara aceea.

A fost rândul meu să-mi folosesc zâmbetul de fațadă ca să-i țin piept.

— Am câteva piste! i-am răspuns, veselă.

Cum să-i fi spus că n-aveam decât un singur gând în cap: să scriu despre irealitatea aceea cu Lino, ca s-o trăiesc din nou? Mă pedepseam în sinea mea. Cum mă puteam gândi la așa ceva privindu-l drept în ochi?

Am sărit din fotoliu și l-am sărutat cu duioșie. A părut surprins. Nici nu era de

mirare. De două luni de zile, nu mai făcuserăm dragoste — știind că mi-era imposibil să-mi amintesc cum fusese ultima oară —, ne pupam doar din vârful buzelor, ne luam în brațe când ne culcam, dar nimic mai mult. Dacă-mi cercetam trupul și inima, știam că nu amintirea nopților mele cu Lino mă reținea. Pur și simplu, nu mai știam calea de urmat pentru a ajunge să-mi doresc soțul.

Esteban mi-a zâmbit și m-a strâns la pieptul său.

— Suntem singuri ca doi porumbei în seara asta, m-a anunțat el. Am vorbit la telefon cu copiii, se duc la o petrecere sau ceva de genul ăsta. Așa că am luat o sticlă de vin, mă gândeam să bem un pahar împreună cât pregătesc cina.

A fost o seară delicioasă. Esteban nu luase o singură sticlă, ci două. Cea de-a doua a fost deschisă și ea, cu mare poftă. Râdeam, ne tachinam, continuam să bem. Depănam firul amintirilor ce ne legau. „Mai știi când…" „Și în ziua aia, tu…" „Ce-am mai râs…" Înainte, n-aveam nevoie de artificii ca să redescoperim plăcerea de-a fi împreună. Nu-mi dădeam însă voie să mă gândesc la asta, nu voiam decât să-l regăsesc, să ne regăsim în interiorul acelei clipe suspendate. Nu mai exista niciun Madrid. Nu mai exista niciun roman. Nu mai existau nici copiii. Eram doar noi doi.

Ceea ce trebuia să se întâmple s-a întâmplat. A mai venit o sărutare, apoi încă una, mai apăsată. Următoarea a fost adâncă. Ne-am smuls amândoi din îmbrățișare, ne-am uitat unul la celălalt. Trebuia să prindem scânteia aceea de dorință ca să regăsim o intimitate pe care o consideraserăm mereu indispensabilă într-un cuplu, înainte ca situația dintre noi să se degradeze. Ca niște adolescenți, ajutați și de alcool, am zbughit-o râzând în cameră. Ne-am dezbrăcat stângaci, ne-am sărutat din nou, au fost și niște mângâieri... După care totul a fost mai puțin intens, mai forțat. Nu ne-a scăpat pe gură niciun suspin, nu ne mai căutam, nu ne mai găseam.

— Esteban...

— Becc...

Încă mai puteam fi capabili să ne sincronizăm.

— Nu prea mai are sens? mi-a zis el stând încă deasupra mea.

— Nu... Chiar niciunul.

S-a rostogolit pe-o parte trăgându-mă în brațele sale, iar eu m-am cuibărit la pieptul lui.

Vinul și amintirile complicității noastre din vremea când încă ne iubeam la nebunie ne întreținuseră iluzia că mai era posibil. Or, adevărul era exact pe dos. Nu mai aveam în comun decât trecutul.

— Măcar am încercat, a murmurat el.

— Da... Despărțirea-i treabă grea, nu?

A înjurat în spaniolă strângându-mă și mai tare în brațe.

— La noi a mers extrem de încet!
Am râs și am plâns cu fața lipită de pieptul lui.

Zilele următoare ne-au confirmat că luaserăm în sfârșit decizia corectă. Aveam senzația că respir din nou. Nu-i mai supravegheam reacțiile, așteptările, nu mai stăteam să mă gândesc ce trebuie să spun. Redeveneam în sfârșit firești și spontani. Esteban își regăsise bucuria de-a trăi, de parcă i s-ar fi luat o povară de pe umeri. Nu eram încă pregătiți să vorbim despre toate, dar ne simțeam ca doi buni prieteni, așa cum nu fuseserăm niciodată.

A doua zi, seara, când Fantine și Oscar s-au întors acasă, nu pricepeau ce se-ntâmplă. Ne-au găsit murind de râs în timp ce încercam cu disperare să desfacem canapeaua extensibilă din camera mea de lucru. În zece ani, nu fusese folosită niciodată, iar mecanismul ne-o plătea acum cu vârf și îndesat.
— Ce faceți aici? ne-au întrebat ei.
— Nu se vede?
— Ba da! Dar de ce?
Esteban și cu mine ne-am oprit imediat din râs. Ne simțeam atât de eliberați, încât uitaserăm de copii.
— Divorțați? a sărit Fantine.
Ne-am apropiat amândoi de ei, instantaneu.
— A venit momentul, i-a răspuns tatăl ei.

— N-o să vă strângeți de gât? s-a îngrijorat Oscar.

L-am mângâiat pe obraz.

— N-o să se-ntâmple așa ceva, scumpule, ai încredere-n noi!

— Și chiar dacă mama și cu mine nu mai alcătuim un cuplu, tot o să rămânem o familie.

S-a uitat în ochii mei.

— Am toate speranțele c-o să fim cei mai buni prieteni din lume, mi-a declarat el.

Am râs, în ciuda celor câteva lacrimi care mi s-au rostogolit pe obraji, și i-am luat mâna într-a mea.

— Cred că deja cam suntem.

Apoi i-am surprins privirea fiică-mii, emoționată, tristă și bucuroasă în același timp. l-am mimat din vârful buzelor: „Suntem OK, și asta e tot dragoste". Ea a încuviințat din cap și un zâmbet minunat i-a înflorit pe chip.

O săptămână mai târziu, Esteban pleca din nou la Madrid. În ajunul plecării, aveam o lansare a romanului într-o librărie pariziană. Conveniserăm să vină și el la sfârșit ca să cinăm împreună la restaurant. Ne doream un loc neutru, unde nu riscam să fim întrerupți de copii, pentru a ne organiza lunile următoare și etapele despărțirii. Nu ne grăbeam, dar nici nu voiam s-o mai lungim. Presimțeam că, în scurt timp, Esteban avea să m-anunțe că pleacă definitiv din Franța. Îl aștepta o altă viață la Madrid.

Am savurat fiecare minut al acelei întâlniri. Pentru prima dată de când apăruse romanul, nu simțeam niciun fel de vinovăție față de Esteban. Puteam să mă gândesc la Lino, la ceea ce trăiserăm împreună. Puteam șterge din nou granița dintre realitate și ficțiune. Și aveam sentimentul c-o regăsesc pe cea care fusesem alături de el. Mă jucam cu misterul acelui scris atât de aparte. A trebuit, ca și alte dăți, să iau apărarea „personajului meu principal". Lumea îi judeca adeseori reacțiile, fără a căuta câtuși de puțin să-l înțeleagă. Simțeam o nevoie irepresibilă de-a introduce niște nuanțe, ceea ce putea părea paradoxal având în vedere radicalismul romanului, dar încercam să transmit ideea că nimeni și nimic nu e doar alb sau doar negru. Ființa omenească este alcătuiră din zone de umbră și de lumină, și așa erau și personajele mele, mai ales cel la care țineam cel mai mult. În seara aceea, mi-am susținut cauza cu și mai multă înflăcărare. Aveam senzația că Lino mă privește, că mă îndeamnă să sap cât mai adânc înăuntrul meu. Urma de nesters pe care mi-o lăsase în suflet se dovedea tot mai puternică. Și eram pregătită să mi-o asum.

Apoi a început sesiunea de autografe. Îmi făcea o imensă plăcere să aflu părerile celorlalți, uneori atât de diferite. Fiecare cititor avea un fel al său de-a citi și de-a înțelege, influențat de ceea ce trăise. Schimburile acelea de păreri îmi

reaminteau cât de importantă e literatura, câtă putere are asupra vieții noastre de zi cu zi. În momentele acelea, nu purtam nicio mască, nu aveam nimic de ascuns, singura mea misiune, singura mea dorință era să le mulțumesc acelor oameni care-mi acordau încrederea lor, care erau sau fuseseră deja pregătiți să descopere *Iubirea e o artă*. Le zâmbeam tuturor cu sinceritate, recunoștință și emoție.

La fel și acelei femei care tocmai îmi întinsese exemplarul său deja început. Ultima din acea seară. Părea sfioasă, privirea-i fugea în stânga și-n dreapta.

— Bună seara, i-am spus.

— Bună seara, Rebecca, iertați-mă, sunt puțin tulburată să vă întâlnesc în carne și oase.

I-am zâmbit și mai larg.

— Știți, a continuat ea, uitând de sfială, v-am citit toate romanele anterioare. Când am aflat că scoateți unul nou, nu-mi venea să cred. Mă temeam că n-o să mai citesc nimic scris de dumneavoastră.

— Mulțumesc, sunt foarte mișcată de ceea ce-mi spuneți.

— Nu l-am terminat încă. E foarte surprinzător, nu mă așteptam la așa ceva. Unde-ați găsit toate lucrurile astea? Există niște oameni care vă povestesc viața lor?

M-a luat cu furnicături pe spinare. Brusc, am început să mă simt inconfortabil. Ceva nu era în regulă.

— Un autor se inspiră de peste tot, știți…
A dat din cap, surprinsă parcă.
— Interesant. Puteți să-l treceți în dedicație și pe soțul meu, e foarte curios să-l citească și el după ce termin eu.
— Cu plăcere! Spuneți-mi numele dumneavoastră și pe-al lui.
Voiam să termin cât mai repede, fără să știu de ce.
— Eu mă numesc Constance.
Mi s-a pus un nod în gât. Și m-am gândit la Lino când Alban i-o prezentase pe viitoarea lui soție. M-am aplecat spre carte, incapabilă să mă mai uit în ochii ei.
— Constance, am repetat eu. Și soțul dumneavoastră…
— Alban…
Stiloul mi-a derapat brusc, abia am apucat să-l ridic, din reflex, ca să nu trag o dungă neagră de-a curmezișul întregii pagini. Ajunsesem fatalmente într-un univers paralel. Nu mă gândisem nicio clipă că romanul meu ar putea ajunge în mâinile lor. Dacă era într-adevăr vorba de ei, atunci, la fel ca Lino, erau singurii care puteau citi printre rânduri. Am tras adânc aer în piept și am scris dedicația, de parcă nimic sau aproape nimic nu s-ar fi întâmplat: „Pentru Constance și Alban, *Iubirea e o artă* care se șlefuiește și se explorează o viață întreagă. Lectură plăcută, Rebecca". Am închis apoi cartea cât mai încet cu putință și am ridicat în sfârșit capul spre ea.

Ne-am măsurat din priviri. Rareori avusesem ocazia să mă simt detestată. În clipa aceea, exact asta mi se-ntâmpla. Dacă mai avusesem vreo îndoială în privința confidențelor lui Lino, de-acum chiar nu mai era cazul. Ochii ei negri mă sfredeleau. Era frumoasă, nu mă miram. O frumusețe rece, încremenită. Ca o statuie splendidă lipsită de orice expresie, pe care o puteai admira, bineînțeles, ore-ntregi, dar fără să-i ghicești vreo emoție. Nu era vie, nu avea senzualitate. Părul îi era prins într-un coc sever. Trăsăturile feței, dacă n-ar fi fost strâmbate de ranchiună, ar fi putut să fie delicate și să semene cu ale îngerului despre care-mi vorbise Lino. Dar un înger distant. La fel ca soțul ei, reflecta succesul, certitudinea de-a le fi superioară celorlalți.

I-am întins romanul, ea l-a înșfăcat brusc.

— O seară frumoasă, Constance. Și citiți până la sfârșit, s-ar putea să aveți o surpriză.

Mi-a întors spatele, iar eu am dat afară tot aerul pe care-l adunasem în plămâni.

Câteva minute mai târziu, după ce le-am mulțumit celor de la librărie pentru felul în care mă primiseră, am pornit-o grăbită spre ieșire. Nu conta că străzile pariziene erau încă zgomotoase la ora aceea, aveam nevoie să simt mângâierea aerului, fie el și poluat.

— Becc! m-a strigat Esteban de pe partea cealaltă a străzii.

— Vin acum! i-am zis, ușurată să descopăr o față prietenoasă.

Era o certitudine în acel moment, viitorul meu fost soț era prietenul meu cel mai bun. Mă pregăteam să traversez.

— Sunteți mândră de dumneavoastră? am auzit în spatele meu.

Am înțepenit. Nu-mi venea să cred, chiar n-avea de gând să se oprească.

— Două minute, i-am strigat tatălui copiilor mei.

Apoi mi-am făcut curaj și m-am întors către femeia aceea pe care Lino o iubise la nebunie.

— Cum ați îndrăznit? a atacat ea, pusă pe ceartă.

— Nu înțeleg despre ce vorbiți, i-am răspuns cu calm.

Scoteam din discuție orice isterie. Și orice fel de rivalitate.

— E povestea noastră! N-aveați dreptul s-o expuneți în piața publică.

— Ca multor altor romancieri, mi s-a povestit...

— Cine? Cine și ce v-a povestit?

— Mi s-au povestit niște crâmpeie de viață trăită, am continuat eu, iar eu am făcut din ele un roman. Poveștile de amor zădărnicit sau manipulat nu sunt doar ale dumneavoastră, așa cum nu sunt nici Veneția, trădarea, morții, secretele, suferința, dorința sau sexul.

Ce rost avea să mă mai prefac? Apoi, fiindcă eram sigură pe mine și gata de orice, am mai făcut un pas spre ea. Era rândul meu să mă simt puternică.

— L-am protejat pe Lino, am scris un roman, fiți cinstită, ați văzut că-i așa. Dar nu fiindcă mi-era teamă de dumneavoastră, ci pentru el, strict pentru el.

S-a tras un pas înapoi.

— O să vă convingeți că n-are nicio legătură cu dumneavoastră...

— Nu cred că Lino a fost de acord!

M-am mulțumit să mă uit țintă în ochii ei. Pe care i-am văzut căscându-se larg.

— Ce-ați făcut ca să-l convingeți? V-ați culcat cu el? mi-a azvârlit ea.

— Lino e deasupra unor astfel de lucruri, Constance.

— O să-l distrugeți!

— Îl subestimați. Și e cam târziu să vă faceți griji pentru el, nu vi se pare? Între noi fie vorba, nu eu i-am ruinat ultimii douăzeci de ani din viață.

— Vă interzic să...

— Pot să vă-nțeleg, Constance, când ai la picioare un bărbat ca Lino, probabil că ți-e foarte frică să nu pierzi acea putere... Probabil că te simți puternică, dezirabilă... M-am pus de multe ori în locul dumneavoastră, credeți-mă! Mă doare sufletul când mă gândesc cât trebuie să fi suferit în perioada aceea când nu știați dacă ați făcut alegerea corectă... Și totuși ceea ce simțiți pentru Lino nu e iubire... dac-ar fi fost, i-ați fi redat libertatea. I-ați fi spus adevărul despre tatăl său, iar dacă n-aveați curaj s-o faceți chiar dumneavoastră, v-ați fi

convins soțul să-i dezvăluie ceea ce avea să descopere singur mai târziu.
— Credeți că vă iubește, Rebecca? a șuierat ea. V-a folosit ca să-și regleze conturile cu noi. Doar la asta i-ați fost bună.
Mi-am amintit de tot ce trăisem cu Lino, eram mai tare decât fierea lui Constance. Atacul ei nu trebuia sub nicio formă să m-atingă.
— Ah, așa e, am continuat eu, n-ați citit încă finalul...
— Nu, de ce? m-a întrebat ea dintr-odată îngrijorată.
— Dacă Alban vă știe secretul în privința lui Lino, citiți-l împreună, n-o să fiți dezamăgiți. Iar când o să vedeți ce sfârșit i-am rezervat lui Lino, o să vă dați seama că nu m-a folosit. Acestea fiind spuse, trebuie să vă las, mă așteaptă cineva.
M-am răsucit cu o sută optzeci de grade și am trecut în sfârșit strada, sub privirea îngrijorată a lui Esteban. Am făcut tot posibilul să nu mă prăbușesc, să nu mă-mpleticesc. Trebuia să par tare până la capăt. Când am ajuns lângă el, m-am prins de mijlocul lui, ca din reflex, iar el m-a tras mai aproape.
— Ce s-a-ntâmplat?
— Hai să mergem acasă... Te rog! Hai să plecăm de-aici!
— Ce ți-a zis femeia aia care se tot zgâiește la noi?
— O să-ți explic mai târziu, poartă-te ca și cum totul ar fi perfect între noi, te rog mult! Joacă puțin teatru!

L-am simțit surâzând, apoi m-a sărutat tandru pe creștet. După câțiva pași, mi s-au înmuiat picioarele și m-am lipit de Esteban, ca să mă sprijin. Numai el mă putea apăra în acel moment.

N-am deschis gura tot drumul. Esteban m-a ținut lipită de el în metrou, pe stradă, în lift. M-a ajutat să-mi scot pardesiul și m-a așezat literalmente pe canapea.

— A pățit ceva mama? a întrebat Oscar cu neliniște-n glas.

— Nu! a răspuns Esteban. E obosită, a fost lume multă la autografe. Lasă-ne puțin, te rog!

— Mamă? Sigur ești bine?

Pentru fiul meu, mi-am adunat ultimele puteri lucide.

— Da, scumpule, tata o să-mi facă un ceai și-o să mă duc la culcare.

În ciuda avalanșei de înjurături spaniolești, Esteban s-a conformat, lăsându-i timp fiului nostru să dispară. Nu ne rămânea prea mult timp până când fiica noastră avea să vină în inspecție după ce fratele ei îi va fi dat raportul. Când Esteban s-a întors cu o cană aburindă, mi-am golit poșeta ca să-mi găsesc telefonul.

— *¡Mierda!* Spune-mi odată ce s-a-ntâmplat!

— Trebuie să-l anunț pe Lino! am zis, panicată.

Evident, a răspuns robotul. N-am lăsat niciun mesaj. Am căutat pe internet coordonatele lui Jérémy și Émilie.

Imposibil de găsit, castelul lor nu era deschis încă publicului.
— Becc, nu vreau să-mi pierd răbdarea, dar am și eu niște limite! a țipat Esteban. Ce naiba se-ntâmplă? Cine era femeia aia?
— Femeia din roman, i-am întors-o eu scurt.
S-a încruntat scotocind prin memorie, era clar că nu-și amintea toate detaliile. Apoi s-a lăsat să cadă într-un fotoliu.
— Adică cea care se-ncurcă cu tipu' ăla... Lino... și al cărei soț...
— Da, chiar ea. Am provocat-o ca să mă apăr, ca să-l protejez pe Lino... N-a citit finalul, iar ca să răsucesc cuțitul în rană, am sfătuit-o să-l citească împreună cu Alban.
— Cine-i Alban?
— Bărbatu-său! m-am enervat eu. Mi-e teamă c-o să... c-o să...
— Stop, Becc! Povestea asta te zăpăcește de cap! Oamenii ăia nu-s atât de nebuni cum ți-ai imaginat! Vezi că amesteci lucrurile, confunzi realitatea cu ficțiunea!
— Dar dacă o să... N-am să mi-o iert niciodată, n-am să mai pot trăi, Esteban.
— N-are cum. Ai zis-o de nu știu câte ori, ceea ce ai scris e un roman. Nu e viață reală. Nu e viața lor!
— Mai ții minte finalul?
Esteban s-a lăsat pe vine în fața mea și mi-a luat mâinile într-ale sale.
— E greu de uitat.

Alungarea umbrelor

S-a împlinit o săptămână de când a avut loc înmormântarea lui Giorgio și de când Lino trăiește — sau mai degrabă supraviețuiește — în atelierul fostului *mascherero*. Ar fi trebuit să se refugieze la el acasă, locul pe care-l știe dintotdeauna, dar îi este imposibil să plece din Veneția. În orice colțișor din bârlogul lui Giorgio ar scotoci, descoperă noi și noi dovezi, iar amintiri de mult uitate revin la suprafață. De ce fusese atât de orb? Atât de surd? De ce îngropase totul atât de adânc? Mătușa sa Maria are dreptate — în adâncul lui, a știut asta dintotdeauna. Numai că maică-să îl fermeca atât de tare, încât n-o credea decât pe ea, în ciuda propriilor lui impresii de puști. Își amintește cum o întreba uneori cine-i tatăl lui. Trebuia să aibă unul, la fel ca toți ceilalți copii, la fel ca Alban. El de ce să n-aibă? Și insista. Ea îi înșira numai brașoave și-i spunea, acoperindu-l cu sărutări:
— N-ai nevoie de un tată ca să știi cine ești! Tu ești Lino.

În adolescență, a ridicat o dată tonul și a regretat pe loc. Maică-sa suferise săptămâni în șir. Atât de tare, încât Paolina se întorsese o vreme la ei ca s-o liniștească. Lino nu mai întrebase nimic din acel moment. Și i-a fost teamă, după moartea mamei, s-o întrebe pe Paolina

dacă știa ceva. Dumnezeule mare! Câte ocazii avusese când își veghea mătușa, în ultimele ei zile de viață! Își amintește de toate acele prilejuri pe care ea i le oferise când îl dojenea pentru amorurile lui deșucheate.

Giorgio este tatăl său, maică-sa l-a iubit, în felul ei firește, dar la nebunie și toată viața ei. Iar el, Lino, își dă seama acum că și-a pierdut definitiv tatăl și că, de când se știe, aleargă după o iubire ca a lor. Amintirile, chiar și refulate, i-au imprimat pecetea iubirii lor mai mari și mai puternice ca orice altceva, și l-au făcut să caute, să aștepte, să spere ceva de același fel. Voia aceeași nebunie ca a părinților săi. Și-a închipuit că ea, Constance, era acea iubire și că, în ciuda încercărilor prin care au trecut, în ciuda despărțirii, aveau să se reîntâlnească într-o bună zi în Serenissima și să rămână împreună. Constance însă nu l-a iubit niciodată așa cum a iubit-o el. Constance îl iubește pe Alban, e soția lui, e făcută pentru el. Giorgio avea dreptate. Lui Lino îi este rușine de orbirea sa, de stupiditatea sa, de inocența sa și de ceea ce le-a făcut să îndure pe atâtea alte femei ca să uite, ca să aștepte în continuare. Și-a irosit viața așteptând un miraj.

În fiecare seară, se străduiește să plece din atelierul lui Giorgio și să meargă la Maria. Tatăl lui i-a cerut să aibă grijă de ea și așa va face. Dacă trebuie să respecte

ceva, măcar asta să fie. Și-apoi, are nevoie de niște răspunsuri pe care numai această femeie i le poate da. Ea îl primește în apartamentul familial de care îl leagă acum atâtea amintiri din copilărie. Maria și, desigur, tatăl lui au păstrat toate urmele sale de atunci, până și pătuțul pus la picioarele patului bunicii în care Lino dormea când părinții lui se lăsau prinși în febra carnavalului sau a iubirii lor.

Maria îl hrănește cu generozitate. E îngrijorată de cearcănele tot mai pronunțate ale nepotului ei, care-i tot mai palid pe zi ce trece. Nu-l mai poate consola ca pe băiețelul care era cândva. Nu poate decât să încerce să-i domolească furia aceea îndreptată mult prea adesea asupra lui însuși. Lino nu-i deloc indulgent cu sine, îi destăinuie cât de vinovat se simte față de Giorgio, îi povestește cum a fost cât pe-aci să-l pocnească în urmă cu douăzeci de ani și cum, de disperare, și-ar fi putut ucide propriul tată. Îi vorbește despre toți acei ani în care-l socotise un ticălos și îl urâse. Îi mărturisește că Giorgio a avut dreptate, dacă ar fi fost singur la cimitir, ar fi scuipat cu o plăcere sadică pe mormântul lui. Ea a știut din prima clipă că avea să fie îngrozitor. Iar starea în care se află Lino e la nivelul temerilor ei. Îl alină în felul său, povestindu-i despre toate cele pe care încă nu și le amintește.

— Nu voia să suferi, dar când erai mic și începeai să urli în momentul plecării, se

simțea, în mod egoist, oarecum ușurat. Îi părea rău, dar își dădea seama că-l iubești.
— Urlam?
— Groaznic! îi răspunde ea râzând. Făceai ca toate alea, plângeai, băteai din picioare, te agățai de el. Parcă-ți aud și acum glăsciorul: „Giorgio, vreau să stau cu tine! Vreau să fac măști cu tine! Spune-i lui mami că trebuie să rămânem la Veneția". Erai înnebunit după taică-tău. Singura dată când am crezut că frate-meu o să mă renege a fost când te-am ajutat să-ți pui în aplicare unul dintre planuri. Erai foarte hotărât când îți puneai în minte ceva.
Maria începe să-i istorisească amintirea aceea veche care-i este foarte dragă și pe care de atâta vreme visează să i-o destăinuie lui Lino.

Într-o noapte, sau mai bine zis în primele ore ale dimineții în care Elena urma să plece, Lino, care are șase ani, se fofilează în camera ei de femeie tânără, când încă nu se crăpase de ziuă.
— Maria, Maria, trezește-te!
— Ce e, Lino? Treci imediat în pat, Nonna se supără pe tine dacă nu dormi!
— Ajută-mă să descui ușa, că vreau să m-ascund. În felul ăsta, mama n-o să mai plece și-o să putem rămâne cu Giorgio, cu voi.
Maria se ridică în șezut. Știe că nu-i deloc o idee bună, dar se lasă îmbrobodită de mutrița și de cei doi ochi rotunzi și cenușii ai nepotului său, care

nu știe că ea e mătușa lui. El îi șoptește la ureche unde se gândește să se-ascundă. Ea râde și se dă jos din pat, Lino își strecoară mânuța într-a ei și o trage spre ușa de la intrare. Ea i-o deschide.

— Ești atent, da? Și nu care cumva să faci vreo prostie, bine?

Lino îi aruncă o privire șmecherească și coboară scara casei fără să facă vreun zgomot. Maria nu se teme pentru el, copilul ăsta are harta Veneției întipărită-n minte.

Ceva mai târziu, e dată din nou jos din pat de strigătele unora și altora. Fratele ei, care-o cunoaște foarte bine, e mirat de tăcerea sa și de faptul că nu-i deloc îngrijorată, căci știe cât de tare ține la Lino.

— Zi-mi unde e, Maria! tună el.

— Să nu-l cerți, nu vrea decât să rămână aici. Dacă nu-mi promiți, nu-ți spun.

— Promit, promit!

— E într-o gondolă.

Giorgio se abține cu greu să nu explodeze.

— Ai uitat cumva, soră-meo, câte gondole există în orașul ăsta?

Elena izbucnește în râs și aplaudă.

— Fiul nostru e incredibil.

Nu-i nevoie decât de foarte puțin timp ca să-l găsească. E scos de urechi dintr-o gondolă de către tatăl său, care a ghicit imediat că se ascunsese într-una de pe lângă atelier. Lino scapă necertat, așa cum rămăsese stabilit.

— Maică-ta era foarte mândră de tine, și taică-tău, la fel. Dacă ai fi văzut ce privire avea…

Lino zâmbește trist.

— Hai că te las, Maria. Nu vreau să te obosesc.

Se ridică cu greutate. Aproape că se clatină. Maria n-ar fi trebuit să-l lase să-și toarne vin la fiecare cinci minute, dar nu îndrăznește să-l văduvească de singurele momente în care nu-i mai e atât de greu. Dacă băutura îl ajută să doarmă, e deja un câștig. Asta-i amintește de cum făcea fratele ei după plecările Elenei și ale fiului său. În fiecare seară, e foarte îngrijorată când îl vede plecând de la ea, se teme c-o să cadă și-o să se-nece în lagună. De aceea, în fiecare dimineață, de cum se trezește, își ia bastonul și se duce pe jos până la atelier, ca să se asigure că Lino s-a prăbușit de somn pe vechea lui saltea.

Maria nu știe că, după ce pleacă de la ea, Lino nu se duce la atelier. Hoinărește o bună parte din noapte pe străduțele Veneției. Caută printre umbre amintirea mamei sale, a tatălui său, a lui Constance. Îi vânează ca un copoi. Uneori, are senzația că-i vede, iar atunci aleargă după ei. Adeseori, doza de alcool ingurgitată îl face să cadă din picioare. O să se simtă ceva mai înțepenit de dureri a doua zi dimineață, dar nu contează. Cât timp o să mai reziste în ritmul ăsta? E epuizat, pierdut, vagile-i repere s-au făcut țăndări. Singura alinare — frumusețea

care-l înconjoară în timpul rătăcirilor lui de om în derivă. Admiră palatele, dantelăria anumitor ferestre, podurile, marmura. Îi pare rău că bisericile sunt închise, s-ar fi putut pierde în contemplarea tablourilor sau sculpturilor făcute de marii maeștri. Scenele acelea biblice, pline de tragism, pe care le-ar fi admirat i-ar mai fi oblojit poate un pic rănile.

În seara aceea, se simte mai beat ca de obicei. Amintirea cu gondola i-a pus capac. A profitat că Maria era întoarsă cu spatele, ca să dea pe gât tot ce mai rămăsese în sticlă. Recenta lui mătușă își face griji pentru el. Nici nu-și imaginează cât de tare se abține ca să nu bea și mai mult de față cu ea. Lino și-a promis să aibă grijă de ea, trebuie să facă în așa fel încât să n-o îngrijoreze prea tare. Se sprijină periodic de pereți, ca să nu se mai învârtă totul cu el. Până îi trece amețeala, scrutează întunericul nopții, luna e învăluită în ceață. Lino zâmbește. I se pare ireal. Minunat. Preț de câteva secunde, e ceva mai liniștit, se poate desfăta. Își îngăduie această infimă plăcere, fără a bănui că cineva îl observă de la distanță, îl spionează. Nu-i prima noapte când este urmărit. Lino, care crede că vânează niște umbre, este prada unui vânător cu mult mai primejdios. De câteva zile, cele mai mici gesturi și fapte îi sunt supravegheate. El însă e prea beat ca să-și dea seama, și-a pierdut orice urmă de vigilență.

*

Lino inspiră adânc și-o pornește mai departe cu împleticeala lui de bețiv. Totul în jur e calm și tăcut. De parcă până și pisicile vagaboande ar fi dispărut, iar clopotele ar fi încetat să mai bată. Marangona[1] s-a culcat și nu-l mai poate însoți. Veneția i se oferă cu totul, lui și tristeții sale. Brusc, se prăbușește, întinzându-se pe caldarâm ca o mortăciune. Nu înțelege de ce, nu s-a împiedicat de nimic. O durere cumplită în stomac îl face să se strângă covrig. I se taie complet respirația. Nu știe din ce parte e atacat. N-are timp să reacționeze, că asupra trupului său se abate o ploaie de lovituri. E izbit cu înverșunare. Încearcă să-și protejeze fața cu mâinile, violența se mută asupra lor. Se răsucește pe burtă și se târăște ca un vierme, încercând să scape de acel atac dezlănțuit. Nicio șansă. Vrea să creadă că e într-un coșmar, dar gustul de sânge din gură și trosnetul coastelor care i se rup îi dovedesc că cineva a tăbărât cu pumnii și cu picioarele asupra lui.

Preț de o clipă, totul se oprește. Cu mare greutate și gemând, Lino se rostogolește cu fața-n sus. Luptându-se cu lacrimile de durere care-i țâșnesc din ochi, reușește totuși să-i întredeschidă. Șocul pe care-l are e mai dureros decât toate loviturile pe care tocmai le încasase.

Alban, cu fața schimonosită de furie, îl privește de sus. E tot numai ură.

Adrenalina care-i pulsează în vene îi dă forța necesară pentru o asemenea luptă. El, sfrijitul, devenise bărbatul puternic.

— Alban, îngaimă Lino.

Nu e un strigăt după ajutor. N-ar fi avut rost. A spus-o doar ca să i se răspundă. Ca să fie sigur că vărul său nu va bate câmpii. Că va recunoaște că-i vorba de răzbunare.

— Te-ai culcat cu nevastă-mea!

Și loviturile se pornesc din nou, mai violente, mai distrugătoare. Lino nu ripostează. E corect ceea ce i se-ntâmplă. După moartea tatălui său, îi vin tot felul de porniri religioase. Și știe că trebuie să-și ispășească păcatele.

— Mi-a spus tot când s-a întors de-aici, îi răcnește în față Alban.

Cu mintea tot mai încețoșată, Lino se teme pentru Constance.

— Să nu-i faci rău, te rog, reușește el să articuleze. Ea n-are nicio vină.

— Las-o pe ea! Tu ai vrut neapărat s-o ai! De parcă nu ți-era de-ajuns că mi-ai aruncat resturile tale! Vezi, știu tot! Mi-a spus totul! Ai sedus-o, i-ai dat târcoale ca un hoitar în toți anii ăștia, așteptând momentul potrivit pentru a o face să cedeze! Pentru a-mi înfige mie un cuțit în spate! Ai abuzat-o!

Lino nu spune nimic. Nu mai are nici putere, nici chef s-o facă. Alban își varsă mai departe veninul, tot ce-a adunat în el de-a lungul anilor.

— N-ai putut suporta ca eu să reușesc, iar tu să n-ajungi decât un rahat în

ploaie! Te urmăresc de câteva zile, și când văd ce cârpă ai ajuns... Să putrezești în iad cu nenorocitul de taică-tău cu tot!
Alban îl lovește din nou. Iar Lino știe că și el fusese trădat de vărul său. Știa de Giorgio. Și el fusese printre cei care-l privaseră de tatăl său.

*

Gâfâind, Alban încremenește când își dă seama că trupul lui Lino este inert. Se dă câțiva pași înapoi. Vălul de furie pură care a coborât asupra lui în urmă cu cinci zile se risipește. Ce naiba a făcut? A ajuns la fel de nebun ca toți cei din familie! Cum o să poată trăi cu dezlănțuirea asta de furie ucigașă pe conștiință? O ia la goană, lăsându-l pe Lino mai mult mort decât viu la marginea unui canal. A redevenit ființa slabă care a fost dintotdeauna.

Lino aude zgomotele fugii vărului său îndepărtându-se, apoi stingându-se de tot. E singur. Îi e frig, foarte frig. Nu-și mai simte trupul. Iar mintea îi scapă tot mai mult de sub control. Prin fanta încă întredeschisă a ochilor, vede cerul, ceața, luna. Își adună ultimele puteri ca să întindă brațul către canal. Deschide pumnul și lasă să cadă în lagună medalionul cu Sfântul Marcu.

E împăcat, a plătit pentru faptele sale.
Va muri din dragoste.
Își va regăsi părinții.

Un zâmbet vag îi înflorește pe buze.
E liber.
Moare la Veneția, acolo unde dintotdeauna a vrut să trăiască și să moară.
La fel ca mama sa.
La fel ca tatăl său.
E fiul lor.

[1] Cel mai mare dintre cele cinci clopote ale turnului-clopotniță din Piața San Marco. (*N.t.*)

30

Lino

Era destul de ciudat să faci curățenie, să triezi, să arunci. Să-ți pui lucrurile în ordine. Niciodată nu mi-aș fi imaginat c-o să ajung în această situație. Întotdeauna îmi zisesem c-o să las totul baltă, cam cum a făcut și taică-meu când a murit. Cei care-mi văzuseră atelierul înainte n-aveau să-și creadă ochilor. Acum, fiecare obiect își avea locul lui, uneltele, cleiurile, lacurile, vopselele, pensulele, rindelele, foarfecile, plăcile de lemn — toate erau grupate pe categorii. Era loc destul, te puteai deplasa cu ușurință fără riscul de-a răsturna ceva. Aș fi dat orice să văd fața Rebeccăi când ar fi constatat că n-a mai rămas nimic din vraiștea dinainte. Tot ce avea vreo legătură cu ea era al ei și era pus frumos la adăpost.

Rebecca... Oare ce mai făcea? Trecuseră mai bine de două luni de când îi apăruse romanul. Cum s-o fi simțit în această perioadă? Era oare fericită, împlinită? Speram din adâncul sufletului să nu mai trebuiască să lupte. Dar n-aveam să știu niciodată.

*

Săptămânile acelea de pus lucrurile în ordine mă ajutaseră să-mi golesc mintea, ceea ce se dovedise foarte odihnitor după lunile — ca să nu zic anii — de luptă, de interogații, de teamă și furie. Și totuși eram incapabil să iau decizia finală. Era mai simplu să faci curățenie decât să te decizi. Șovăiam, așteptând un semn, un declic. Ceva care să mă asigure că trebuie să merg până la capăt.

În ziua aceea, când trebăluiam aplecat asupra bancului de lucru, am auzit o mașină parcând în curte. Nu așteptam nicio vizită și nici nu mai speram la vreuna. Portiera s-a trântit cu zgomot. Am rămas nemișcat. M-am uitat, curios, spre ușa de la intrarea în fostul hambar. O umbră a început să se contureze în lumina soarelui. Mi-era cunoscută acea siluetă. Aș fi preferat un alt declic. Cum de-mi putusem imagina c-avea să se mulțumească c-un mesaj?

— În sfârșit, zice el din prag. Te găsesc acasă.

N-aveam putere să-l trimit la plimbare, iar din câte se părea, trebuia trecut și prin asta pentru ca totul să se încheie o dată pentru totdeauna.

— Alban. Intră, te rog!

După o clipă de uimire în fața politeții mele, a intrat în atelier. Îmbătrânise. Începuse să albească. Fața îi era închistată și exprima un dispreț pe care nu voisem să-l văd în trecut. Vărul meu mirosea de la o poștă a suficiență. Dacă l-aș fi întâlnit din întâmplare, n-aș fi avut

niciun chef să-l cunosc. Mi-am amintit de impresia imediată a Rebeccăi când s-au întâlnit. La fel simțeam și eu la vremea respectivă, dar preferam să închid ochii în continuare, în loc să înfrunt toate acele adevăruri. N-aveam să-i pot mulțumi niciodată îndeajuns pentru tăria și luciditatea pe care ea mi le insuflase.

A intrat și a început să inspecteze încăperea, cu capul sus, umerii mândri și mâinile în buzunare. Cultiva o nonșalanță care nu-i stătea deloc în fire. M-am uitat cu atenție la omul acela pe care-l respectasem și iubisem ca pe fratele meu. Revedeam în gând băiatul firav, fricos, fragil pe care mă simțeam dator să-l protejez. Fiindcă ăsta era rolul pe care mi-l asumasem. Fiindcă țineam la el. Îmi aminteam de săriturile noastre de pe stânci, ținându-ne de mână, în vacanțele de vară, de încrederea noastră unul în celălalt, de râsetele și aventurile noastre copilărești, de adolescența în care împărțiserăm totul, de anii festivi de studenție în care ne susțineam reciproc pentru a reuși. Și de căsătoria lui cu Constance care, în cazul meu cel puțin, distrusese totul. Și în această privință, eram prea orbit de propria-mi obsesie ca să accept că dragostea mea pentru el se transformase în ură. Dar asta era nimic în comparație cu ceea ce simțisem aflând că știa cine era tatăl meu. Fără Rebecca, cred că n-aș fi reușit să depășesc acel stadiu. Acum, privindu-l, nu mai

simțeam decât indiferență. După vizita aceea, n-aveam să-l mai văd niciodată. Alban n-avea să mai existe. N-avea să mai facă parte din familia mea. Din viața mea.

— Așa deci, a atacat el, te-ai culcat cu o romancieră... I-am văzut poza afișată prin Paris, iar figura ei mi s-a părut cunoscută.

Și-a ciocănit ușor țeasta cu un deget și s-a uitat spre mine cu o căutătură vicioasă, făcându-mi apoi cu ochiul.

— Ah, sigur! Noua amantă a lui vărumeu! a exclamat el. Unde-ai găsit-o, domnule? Chiar aș vrea să știu!

M-am ridicat de pe taburet cât am putut de calm.

— Las-o-n pace, Alban!

Cu un rânjet strâmb pe buze, mi-a măturat amenințarea cu dosul mâinii.

— I-am citit cartea.

Am făcut tot posibilul să-mi ascund reacția. Pe dinăuntru însă, era un haos total.

— Nu-i rea deloc... Mai ales finalul... Trebuie să recunosc c-am savurat realmente finalul ăla grandios.

Credea c-o să mă sperii. Citisem și eu finalul și înțelesesem mesajul pe care Rebecca voise să mi-l transmită. Mă făcuse să mor ca să-mi aducă împăcarea, libertatea, posibilitatea de a-mi reface viața ștergând cu buretele trecutul. Murisem ca să renasc. Cum de reușise? Ce simțise oare scriind acea scenă? Nici asta n-aveam să știu niciodată. Rebecca

îmi făcuse un cadou neprețuit. Marea mea campanie de curățenie era una dintre consecințele acestei lecturi.

Alban a luat o mutră nemulțumită.

— Pe mine, în schimb, ar fi putut totuși să nu mă facă atât de hain... Să te atac eu pe la spate când ești mort de beat... Mi-ar fi plăcut să am ceva mai mult curaj, mai multă eleganță în propria-mi victorie, dar asta e, accept și-așa, finalitatea e aceeași și mi-a adus destulă satisfacție. Și-apoi, e libertatea autorului! A zis-o chiar ea într-un interviu. Foarte interesantă persoană...

— Nu te mai lega de Rebecca, Alban... Încă o dată-ți spun, nu care cumva să te apropii de ea sau să-i faci vreun rău.

— Oi avea eu niște conturi de reglat cu tine, Lino, dar nu într-atât încât să mă iau de o femeie pe care probabil c-ai manipulat-o ca să-ți împlinești dorința de răzbunare. Dar uite că nu ți-a ieșit, fiindcă în carte mori... Marele specialist în jucatul femeilor pe degete, ce să-ți spun...

Începeam să mă simt ceva mai bine. Am tras adânc aer în piept.

— Să trecem acum la lucruri serioase. Vrei un pahar? i-am propus eu.

— Cu plăcere, să ciocnim pentru vremurile frumoase de altădată, dragă vere.

M-am întors cu spatele ca să-i arăt că nu mi-era frică de el. Eram în viața reală, nu în romanul Rebeccăi. Nu pusesem încă în ordine cele câteva sticle rămase prin

atelier. Am deschis una și am umplut două pahare. Tot timpul cât a durat această operațiune, i-am simțit privirea ațintită asupra mea. Își imagina oare că-mi înfige un cuțit în spate? M-am întors spre el, nelăsându-i ocazia să treacă la fapte. I-am pus paharul pe bancul de lucru și am luat o gură dintr-al meu fără a-l scăpa din ochi. Alban a venit încet spre mine, trăgând un scaun după el. A băut la rândul lui. Și, ca un reflex, fiindcă semănam unul cu celălalt și n-aveam ce face în privința asta, ne-am așezat amândoi în același timp.

— De când știi? l-am întrebat.

A izbucnit în râs. Un râs caustic la început, dar care s-a umplut de amărăciune și furie.

— Vorbești de Constance?

Am încuviințat din cap, resemnat.

— Dintotdeauna, Lino, chiar dacă nu cu certitudine. De ce crezi că, în atâția ani la rând, nu v-am lăsat niciodată singuri? Îmi place să mă joc, dar există niște limite.

Privind retrospectiv, nici nu era de mirare. Cum de putusem uita că Alban mă cunoștea ca pe propriu-i buzunar? Dragostea și disperarea te orbesc... Rebecca înțelesese asta înaintea mea.

— De ce n-ai zis niciodată nimic? De ce n-ai făcut ceva? De ce m-ai lăsat să gravitez în jurul familiei voastre?

— Pentru că am avut întotdeauna încredere în Constance. Ne iubim și întotdeauna s-a întors acasă cu mine. Cu

mine s-a căsătorit, nu cu tine. Eu sunt tatăl copiilor ei. Avea fantasme cu tine, foarte bine... Asta nu însemna mare lucru, de când am început să ne uităm după fete, tu le-ai atras întotdeauna primul. În cazul nostru însă, eu mă culcam cu ea, nu tu... Mie îmi încredințează mâhnirile ei, bucuriile ei, viața ei, nu ție. Nici nu-ți poți închipui ce sentiment de victorie aveam când plecam de aici sau când plecai tu de la noi. Te vedeam cu privirea aia de câine plouat, iar în clipa în care ne întorceai spatele, nevastă-mea ofta ușurată. Presiunea prezenței tale în preajma ei dispărea cu totul. Acuma, dacă tot am ajuns până aici, am să fiu sincer până la capăt... Atunci când mi-a mărturisit totul, nu mi-a picat prea bine că ai avut-o înaintea mea... chiar trebuie să fii tu primul întotdeauna? Dar m-am calmat rapid amintindu-mi că reîntâlnirea voastră n-a făcut-o să anuleze căsătoria cu mine.

Am lăsat capul într-o parte, sincer admirativ. Cum rezistase în toți acești ani știind că era ceva între nevastă-sa și mine? O iubea atât de mult, încât să accepte lucrul ăsta.

— Dup-aia, am iertat-o pentru coțăiala voastră destul de morbidă de la Veneția. V-ați tras-o pe mormântul unui mort... mă rog, ceva de genul...

Vulgaritatea nu i se potrivea deloc. Orice aș fi gândit eu în acel moment, Alban n-

avea să poată murdări niciodată ceea ce trăisem și simțisem.
— Închipuie-ți că din clipa aceea, și poate că ar trebui să-ți mulțumesc pentru asta, mi-am regăsit pur și simplu nevasta. Cea pe care am întâlnit-o la Roma și pe care am reușit s-o cuceresc, singur, fără tine. S-a lepădat de tine, de dominația ta. E doar cu mine acum.
Credea oare că mă mai putea răni cu acele explicații?
— Când ți-a spus totul?
Eram curios, trebuia să recunosc.
— Când s-a întors de la Veneția, era foarte tulburată și mi-a mărturisit tot.
Nu-mi venea să cred.
— Și de ce-ai mai căutat să păstrezi legătura cu mine de-atunci încoace? În locul tău…
A dat din cap, iritat.
— Da, știu, ai fi demolat totul, bine, Lino, știe toată lumea că ai sânge de latin… De ce? Pentru că voiam să văd cât o să reziști.
— Tu…
— În schimb, o să mai avem un ultim mic secret, așa, ca-ntre veri: Constance nu știe că, de doi ani încoace, fiindcă atâția s-au făcut, nu te scap din ochi.
— Stai că nu mai înțeleg nimic… Vrei să zici că vernisajul expoziției tale…
— N-am riscat mare lucru, ea era în străinătate în acel moment. Știam foarte bine ce fac. M-am folosit de amintirea ei și de maică-ta ca să te momesc. Am fost

dezamăgit că n-ai venit, eram convins c-o să cedezi.

Am oftat ușurat în sinea mea, fusesem realmente la un pas de catastrofă. La vremea aceea, nu știam să-mi stăpânesc violența, furia, mi-aș fi pierdut mințile. Dar, în acea seară, o întâlnisem pe Rebecca, iar ea mă apărase.

— Carevasăzică, Alban, dacă înțeleg eu bine, relația voastră e salvată. Trăiți iubirea perfectă, iar eu n-am reușit să vă distrug.

— Exact. Și voiam neapărat să știi asta.

— S-a rezolvat, poți să fii mulțumit. Și, precum vezi, sunt foarte bucuros pentru voi... Am eșuat de multe ori în viața mea, iar faptul că am eșuat în povestea cu Constance e, cu siguranță, cel mai bun lucru care mi se putea întâmpla. Mi-ai umplut inima de bucurie, Alban. Tu ești fericit, ea este fericită, nici că mi-aș putea dori mai mult.

Sinceritatea mea l-a dezarmat. Credea c-o să mă doboare, dar s-a înșelat.

— În schimb, Alban, aș avea o mică întrebare, dacă-mi dai voie, evident.

S-a înclinat înspre mine.

— De ce nu mi-ai zis nimic când ai aflat cine-i taică-meu?

— Îmi furai o parte din nevastă, simțeam asta și nu puteam să mă lupt... Așa c-am hotărât să te lipsesc de tată.

— A murit crezând că-l urăsc... Numai tu știai ce gol aveam în suflet.

A oftat, agasat.

— Încetează, Lino, ești ridicol... In familia noastră, singurele care au hotărât au fost maică-ta și maică-mea. Taică-meu era prea slab, n-a fost bun de nimic... Doar nu era să-ți servesc pe o tavă de argint niște origini venețiene, un tată extraordinar care s-a sacrificat pentru femeia pe care o iubea și pentru fiul său... Gata, destul ai fost preferatul tuturor, cel pe care toată lumea-l ocrotea, cel mai frumos, cel mai tare. N-ai să știi niciodată cum a fost să cresc în umbra ta, să fiu mereu comparat cu tine, să nu mă ridic niciodată la nivelul tău...

Într-adevăr, n-aveam cum să-nțeleg.

— Privind așa lucrurile și ținând cont de tot ce mi-ai mărturisit, îți dau dreptate. Putem spune așadar că mi-am plătit datoria.

Am dat pe gât ce mai aveam în pahar și m-am ridicat în picioare. Totul era limpede de-acum. N-avea rost s-o mai lungim.

— Păi, Alban, cred că ne-am spus tot ce era de spus.

S-a ridicat la rândul lui și a dat ocol bancului de lucru ca să se apropie.

— De mult așteptam momentul ăsta, mi-a zis.

I-am întins mâna și, după o clipă de ezitare, mi-a întins-o și el.

— Adio, vere, i-am spus. N-o să ne mai vedem niciodată.

Ne-am privit în ochi o bună bucată de vreme. În minte mi s-a derulat toată partea din viață pe care o petrecusem

alături de el. Știam că același lucru i se-ntâmpla și lui.
— Când voi ajunge în pragul morții, am continuat eu, o să mă gândesc la copiii tăi, mai ales la Paul.
Totul era deja pregătit pentru ei.
— Nu vorbi de copiii mei! s-a înfuriat el.
— E treaba ta și a lui Constance să-i faceți să refuze ce-am să le las eu moștenire. Pe mine n-o să mă mai intereseze.
Îl provocam, poate că era ceva stupid, inutil, pueril, dar plecam de la ideea că nu erau cu nimic vinovați copiii lui pentru alegerile și trecuturile noastre. Eu n-aveam să am niciodată copii. Măcar să le revină lor agoniseala mea. La urma urmelor, erau urmașii Paolinei și, întrucâtva, ai maică-mii. Poate că într-o bună zi vor avea curiozitatea să facă niște săpături și să-și prindă părinții la-nghesuială. Măcar cât să mai retrăiască și ei niște lucruri de demult, așa cum pățisem eu.
Alban și-a tras mâna cu o mișcare bruscă, nemulțumit că-i furam victoria. S-a dat un pas înapoi și mi-a întors spatele. În pragul ușii, s-a răzgândit. Pe chip i-a încolțit un zâmbet răutăcios.
— Scuză-mă, un ultim lucru înainte să plec...
A prelungit suspansul, și-a dus la gură un deget șovăielnic, s-a uitat în stânga și-n dreapta. Comedia aia era insuportabilă. M-am străduit totuși să-mi

ținfirea. Orice-ar fi fost în mintea lui, n-aveam să-l las să câștige.

— Chiar ai o problemă cu femeile măritate... Romanciera... Constance s-a dus, acum trei zile, la o lansare a cărții ei.

În ciuda efortului de-a mă controla, am înlemnit.

— A vorbit cu ea... Îți dai seama că a fost destul de complicat pentru ea când s-a recunoscut într-unul dintre personajele romanului... Mă rog... Și-atunci... cum ziceai c-o cheamă?... Rebecca, așa, ți-a luat apărarea, ți-a ținut partea, nu zic că nu... Dar n-a insistat prea mult... Avea lucruri mai bune de făcut... O aștepta bărbatu-său. Constance a asistat la emoționanta scenă a întâlnirii lor... Ai tu talentul ăsta de-a trimite femeile înapoi la soții lor.

N-aș fi putut explica, dar știam precis că-mi spunea adevărul. Constance îi văzuse pe Rebecca și soțul ei împreună și fericiți. M-am uitat, stoic, în ochii lui. M-am ținut tare. El a plecat primul privirea și a ieșit în curte. Am așteptat să fiu sigur că-i departe ca să mă scutur de tensiunea în care stăteam. Mi-a fost imposibil să-mi stăvilesc lacrimile.

Oricât de devastat mă simțeam, eram fericit pentru Rebecca. Își găsise sau regăsise un echilibru cu tatăl copiilor săi. Nu-mi doream decât fericirea ei, iar aceasta, din păcate, nu era alături de mine.

Povestea noastră avea să rămână ireală, știusem asta de la bun început.

Mi-am luat telefonul și l-am pornit. Niciun mesaj care să contrazică ceea ce tocmai aflasem. Am format numărul. A răspuns după primul sunet al soneriei, iar eu am lăsat deoparte politeţurile obișnuite. Nu mai aveam energie și pentru ele.

31

Rebecca

Am reintrat în rutina cotidiană. Cu realitatea în prim-plan. Am reușit să-mi depășesc iraționalitatea. Groaza că Alban va trece la fapte s-a risipit cu totul datorită pragmatismului repetat al lui Esteban, dar și al lui Fantine și Oscar, după ce au aflat de unde-mi venea acea angoasă. Trei săptămâni la rând, copiii mei mi-au dat raportul în privința faptelor diverse, luându-mă frumușel peste picior: „Nimic deosebit astăzi, mamă! Nicio crimă monstruoasă pe străzile întunecoase din Veneția sau din Provence!“ Când au reușit în sfârșit să-mi smulgă un zâmbet, am acceptat, spre marea mea ușurare, faptul că n-aveam să mai aud niciodată de Constance sau de Alban.
Și, mai ales, că ficțiunea rămânea ficțiune.

Inițierea procedurii de divorț s-a făcut cu emoție și cu zâmbetul pe buze. M-am hotărât să păstrez, pe cât posibil, apartamentul. Copiii erau total nehotărâți în privința intenției de-a se muta sau nu într-o locuință a lor. Iar eu voiam să rămân în ceea ce fusese până acum casa noastră, pentru a-i menaja. Coabitarea cu Esteban avea să se încheie

în următoarele săptămâni. Acesta renunța la biroul de arhitectură de la Paris și se instala definitiv și cu totul la Madrid. Fantine și Oscar se adaptaseră incredibil de bine la această navetă între două țări. Oare cum avea să fie după plecarea tatălui lor? Aveau ei aproape douăzeci de ani, dar nici noi nu-i cruțaserăm deloc, cu îndepărtarea noastră, cu certurile noastre, cu depresia mea din pricina neputinței de-a scrie, cu prima misiune a lui Esteban la Madrid, cu fuga mea la Lino și cu speranța unei împăcări a părinților lor, care se încheiaseră, toate, printr-o despărțire.

Esteban și cu mine profitam încă de acest intermezzo ca să ne lăsăm în voia nostalgiei. Ne împărțeam lucrurile, stabilind cine ce păstra, ce anume aveam să aruncăm... Ne uitam prin albumele cu fotografii din momentul când ne-am cunoscut, din copilăria gemenilor noștri, din primii noștri ani, atât de frumoși, râzând, zâmbind, plângând. Între noi nu mai încăpea nicio îndoială, tocmai se crease o legătură extraordinară, deveniserăm într-adevăr prieteni. Dar și asta era ceva trecător, o știam amândoi. De îndată ce avea să-și ia calabalâcul și să-și înceapă noua viață, relația aceasta avea să se destrame.

În momentele mele libere, scriam cu o nouă intensitate, mă îndreptam încetișor către un nou roman, fără să pun nicio presiune pe mine. Acum că mă

cunoșteam, aveam certitudinea că voi continua să scriu. Dar n-aveam să mai fug după utopii. N-aveam să mă mai reneg. Așa că nu mă mai grăbeam. N-aveam să mă mai încrâncenez să scriu doar de dragul de-a scrie. Încercam să găsesc o poveste, să întâlnesc niște personaje — de hârtie — prin care să pătrund în miezul tuturor emoțiilor trăite în ultima vreme. Voiam să vorbesc despre aceste bucurii trecătoare, despre violența sentimentelor care te iau prin surprindere, despre blândețea unei familii, frumusețea unei întâlniri, sfârșitul delicat al unei iubiri, sfâșierile care te fac să te-aștepți la ce-i mai rău, dar care te întăresc și te fac să mergi mai departe. Gândind în felul ăsta, s-ar fi putut crede că voiam să scriu povestea acestui ultim an, dar nici vorbă de așa ceva. Eram convinsă că voi întâlni niște ființe fictive care să ilustreze într-alt fel aceste etape și încercări ale vieții. Existau tot atâtea moduri posibile de-a le trăi, de-a le istorisi, câte ființe pe Pământ. Eram sigură de asta.

Săptămânile au trecut, iar viața publică a romanului *Iubirea e o artă* a ajuns la sfârșit. La câteva zile după ultima sesiune de autografe, m-am trezit în zori pe canapeaua extensibilă din camera de lucru, de care prinsesem drag. Am știut că era momentul să cedez chemării pe care o simțeam de luni întregi.

Fără să mai stau pe gânduri, m-am dat jos din pat, m-am dus la baie, m-am

îmbrăcat rapid și mi-am băgat câteva lucruri într-o geantă pe care am lăsat-o în holul de la intrare. Ajunsă în bucătărie, am dat peste Esteban, venit la Paris pentru câteva zile.

— Becc, ce-i cu tine trează la ora asta? Credeam c-o să profiți de liniște ca să te odihnești un pic!

Mi-am turnat o cafea.

— O să lipsesc o vreme, iau și mașina.

A zâmbit înțelegător. N-aveam nevoie să vorbim, știam amândoi. Punct.

— Cât timp o să fii plecată?

— Habar n-am. Îi anunț eu pe copii.

L-am pupat pe obraz, mi-am terminat cafeaua și-am șters-o.

Întotdeauna ajunsesem la Lino noaptea, pe întuneric. Nu și-n seara asta, soarele încă nu apusese de tot. Era la linia orizontului, cerul parcă ardea. În ultima vreme, mă tot cercetasem pe dinăuntru, întrebându-mă ce simțeam. Pe cine iubeam? Voiam să fiu în sfârșit sigură că știu de care anume, dintre omul de hârtie și cel din carne și oase, mi-era atât de dor încât să mă trezesc în mijlocul nopții gâfâind, încât să-mi mușc mâna pentru a-mi stăpâni durerea, încât să-mi spun că sunt gata să renunț la tot pentru a fi cu el. Cel care mi se cuibărise în suflet nu era cel pe care-l adusesem în scenă în *Iubirea e o artă*, era bărbatul pe care-l întâlnisem la restaurantul lui Alfred, pe care-l hăituisem apoi la el acasă, care mă primise, deschizându-și inima și eliberându-și demonii, care mă

dusese acolo unde nimeni nu fusese capabil s-o facă.

Înainte de-a mă reîntoarce la Lino — sau de-a încerca, cel puțin —, voiam să fie limpede situația dintre mine și Esteban. Nu l-aș fi lăsat niciodată pe Lino să aibă îndoieli, să se întrebe despre relația pe care o putusem avea cu altcineva decât el. Dacă făceam un pas către el, asta însemna că mă dăruiam lui, liberă și pregătită să mă pierd în lumea noastră. Așa cum el mi se dăruise mie, căci nu-i pusesem niciodată la îndoială declarațiile acelea cu jumătate de gură.

Pe de altă parte, n-aveam nicio idee despre starea lui actuală de spirit. Ce trăise, prin ce trecuse în ultimele luni? Mai vorbise oare cu Alban, cu Constance, după întâlnirea noastră? Era oare furios pe mine? Pe romanul meu? Pe finalul lui? În momentul în care luam ultimul viraj, mi-era clar că venise vremea revelațiilor…

Zâmbetul meu plin de lacrimi de dragoste și emoție s-a frânt brusc când am ajuns în fața unui panou pe care scria „Vândut". M-am oprit în loc, cu respirația tăiată. Am inspirat adânc pentru a-mi face curajul necesar să înfrunt realitatea. Cea adevărată. Brutală. Care nu lăsa loc de îndoială. Vândut…

Am parcat în curtea pustie, rece, dezumanizată, nelocuită. Am ieșit rapid din mașină. Obloanele de la casă erau închise. Porțile fostului grajd fuseseră

zăvorâte, baricadând intrarea. Banca dispăruse și ea. Nu-mi venea să cred. Nu se putea! Casa mamei lui abandonată, lăsată la cheremul străinilor! M-am apropiat de ușa de la intrare. Cu ochii închiși, am încercat s-o deschid. Evident, nu s-a lăsat înduplecată. Am dat ocol prin spate și am descoperit un oblon care se mișca bocănind, cel de la camera lui. L-am deschis și m-am uitat pe fereastră. Mi-am înăbușit în pumn hohotul de plâns. Pereții erau deznădăjduitor de goi. Nicio mască. Niciun tablou cu Veneția la capătul patului, dispărut și el. Nimic nu putea dovedi trecerea lui Lino prin acea încăpere. De parcă aș fi visat nopțile noastre venețiene. De-acum înainte, aveam să mă-ntreb toată viața dacă nu cumva totul era doar o născocire a minții mele... Bănuia el oare că avea să prelungească acea irealitate a noastră? Că avea să mă bage cu totul în ceață? Am închis la loc oblonul, iar acesta a scos un scârțâit tânguios, știind că n-o să mai fie deschis niciodată de Lino.

*

Am traversat curtea, cu genunchii tremurând. Am apăsat pe clanța ușii de la atelier, convinsă că nici ea n-o să se lase înduplecată. Spre marea mea surprindere, n-a fost așa. Am deschis ușa larg și-am înțeles imediat de ce noii proprietari își permiseseră să n-o încuie. Fostul hambar era gol. A trebuit să închid iarăși ochii ca să mă las invadată

de harababura care domnea cândva acolo. Unde era tot talmeș-balmeșul ăla al lui Lino? Îl luase cu el? Am uitat de lacrimile din ochi și am pufnit în râs. Cum făcuse oare ca să-l strângă? Am înaintat timid, mi se auzea ecoul pașilor, iar asta mi s-a părut lugubru.

Eram singură și pierdută în acel fost hambar care nu mai era un atelier de restaurări. Trăiam ultimele mele clipe în acel loc, ultima mea imersiune în irealitatea noastră. Așa încât, aproape ca într-un vis, am făcut câțiva pași dintr-un colț într-altul. Pentru a-mi aminti de fantoma bancului său de lucru sau de bufetul cel scâlciat pe care-l mângâia ca din reflex. Mișcarea mâinii lui pe suprafața lemnului mă hipnotiza. Imaginea aceea n-avea să mi se șteargă niciodată din minte. Era zăvorâtă în interiorul meu. Am trecut printre grămezile de bucăți de lemn, am survolat piramida de cârpe pătate, soioase, aruncate pe jos, ghemotocite, lipite între ele precum cartonul uscat. Am dat ocol taburetului și micuțului birou pe care mi-l instalase în ultima zi. Ce moment intens, ca scris... M-am dus până-n străfunduri, acolo unde, chiar și-n plină zi, era întuneric. Nu știam niciodată ce stare de spirit avea când revenea la suprafață. Am tras aer în piept ca regăsesc mirosul de cald și de pește al cleiurilor lui de pomină. Îl visam oare? Sau se impregnase în pereții hambarului? Apoi m-am apropiat o ultimă dată de

mirajul bancului său de lucru, o prelungire a trupului său. Cu o apăsare ușoară de deget, am oprit simbolic boxa care urla în seara primei mele descinderi și care îmi însoțise, mângâioasă, redactarea ultimului capitol scris alături de el.

Am ieșit din hambar fără să mă uit în urmă. Am închis ușa și mi-am lipit fruntea de lemnul ei. L-am atins apoi cu buzele, ca într-un sărut de adio.

— Bună seara! Căutați ceva?

Am tresărit. Am mângâiat o ultimă dată acea ușă, acea ultimă legătură concretă cu Lino, după care m-am întors. Am înaintat către un bărbat ce părea a mă privi cu neîncredere.

— Bună seara. Treceam prin zonă și am văzut panoul... Îl știam pe vechiul proprietar...

— Eu sunt cel nou.

M-am uitat la el fără să-l văd, refuzam să înregistrez vreo imagine a celui care-l înlocuia pe Lino în locul acela atât de important pentru povestea lui. Și a mea, de-acum înainte.

— Vă rog să mă iertați... Nu știam c-a vândut. Am câteva amintiri de-aici, de-asta mi-am permis să intru.

— Nicio problemă... Încă nu locuim aici, mai avem de făcut câteva lucrări...

Nu voiam să știu nimic.

— Am să plec, îmi pare rău că v-am deranjat...

— Nu vă faceți probleme.

Am trecut pe lângă el și m-am dus la mașină.

— Mi-ar fi plăcut să vă spun unde-l puteți găsi, dar nu știu... Nu l-am văzut niciodată. A semnat actele de la distanță și a plecat fără să lase vreo adresă.

M-am uitat la el peste umăr.

— Asta e... Bună seara.

N-am mai ascultat ce mi-a răspuns, am urcat în mașină și am plecat fără să arunc vreo privire în oglinda retrovizoare. Din nou. Înainte, nu îndrăzneam să-l înfrunt pe Lino. Acum, golul pe care-l lăsase în urmă.

Nu mai aveam ce face acolo. Mi-am alungat oboseala și am pornit-o înapoi spre Paris. Nu treceam să-i salut pe Jérémy și Émilie, mi se părea imposibil să-i văd fără Lino. Singura realitate posibilă în locul acela trebuia să fie alături de el. De fapt, chiar dacă era cumplit și nedrept pentru ei, Jérémy și Émilie nu mai existau.

N-am ajuns să deschid ușa apartamentului decât spre dimineață, făcusem mai multe pauze ca să domolesc tot ceea ce mă agita. Eram extenuată și totuși voiam să lungesc la infinit ziua aceea, noaptea aceea. După câteva ore de somn, avea să înceapă noua mea realitate. O realitate în care trebuia să aleg. Fie acceptam una în care Lino nu va fi existat niciodată. Fie o lăsam în urmă pe cea pe care o știam dintotdeauna, pentru a fi pe deplin

femeia care mă făcuse să devin. M-am prăbușit pe un scaun din bucătărie, cu o cană de ceai în mână, și m-am pierdut în contemplarea zorilor parizieni.

— *¡Mierda, Becc! ¿Qué estás haciendo aquí?*

Nu-mi ardea deloc de râs, dar n-am putut să rezist când l-am văzut pe Esteban cu părul vâlvoi, în chiloți și cu ochii cârpiți de somn.

— Du-te și te-mbracă!

Și-a dat seama că era aproape gol în fața mea. Instauraserăm între noi un fel de pudoare. A șters-o valvârtej. Am pus de cafea pentru amândoi, iar Esteban s-a întors câteva minute mai târziu, după ce-și trăsese pe el un tricou și niște blugi. N-a scos o vorbă până nu s-au umplut cănile. Mi-a întins una dintre ele și s-a așezat în fața mea, ținând-o pe-a lui în mână.

— De ce te-ai întors așa repede?

Am ridicat din sprâncene, evident amuzată.

— Chiar nu mă văd discutând cu tine chestia asta.

— Ah! Becc!

Mi-a luat mâna într-a lui.

— Când te văd cu fața asta, chiar dacă ai condus toată noaptea, te cunosc, știu că s-a-ntâmplat ceva… îmi fac griji pentru tine… Nu vorbești cu fostul soț, ci doar cu un prieten… Asta suntem acum, *¿no?*

— O să-ți povestesc dacă-mi răspunzi la o întrebare…

— *Vale…*

Vorbea tot mai des în spaniolă cu mine și nici măcar nu-și dădea seama. Asta spunea totul.

— O să aibă grijă de tine cea care te-așteaptă la Madrid?

Preț de câteva secunde, și-a ferit privirea, apoi s-a uitat din nou la mine, cu un zâmbet blând pe buze. Ca un soare de primăvară.

— *Sí, Becc, sí.* Sper că veți ajunge la un moment dat să vă cunoașteți, să vă respectați…

M-am șters la ochi, profund emoționată.

— Să vedem ce putem face… Dacă-i fată deșteaptă, l-am tachinat eu, ar trebui să reușim. Dar cel mai important e să te facă fericit, fiindcă meriți asta…

M-a strâns de mână.

— Ce s-a-ntâmplat ? m-a întrebat el.

— A plecat… Lino a plecat…

— De ce?

— A înțeles mesajul pe care i l-am transmis la sfârșit…

— *¡Cabrón!* Și de ce nu te-a anunțat?

— Fiindcă te respectă, fiindcă respectă trecutul nostru, familia noastră… Doar nu-ți închipui că n-a auzit niciodată de tine… De când ne-am întâlnit, mă rog, de când i-am zis despre noi, cred c-a știut c-o să mă întorc către tine… Ea, al cărei nume nici nu-l știu de altfel, te-a lăsat și ea să te întorci către mine…

l-am reținut mâna chiar când se pregătea să și-o tragă. Gata să gesticuleze și să vocifereze în spaniolă. Am pufnit în râs, fără să vreau.

— Ce nebunie să discut lucrurile astea cu tine!
— *Pero Becc, tu…*
Am zâmbit într-un fel nebunesc. Ca apucată de o minunată nebunie.
— Eu…
Esteban a făcut ochii mari.
— *¡¿Qué?!*
Am dat din cap aprobator.
— Ai înțeles foarte bine…
El a răsuflat într-un fel foarte comic, deși părea abătut, întristat, halucinat.
— Te iubesc, *mi Becc*, dar chestia asta… ai ajuns prea *loca* pentru mine!
— Ai încredere-n mine. Asta-i începutul unei vieți pentru tine și pentru mine.
Ne-am privit în ochi îndelung, ținându-ne de mâini, strângându-ni-le cu putere și delicatețe.
I-am zâmbit, înduioșată. Ne-am desprins unul de celălalt, mișcându-ne parcă cu încetinitorul. M-am ridicat apoi în picioare, am dat ocol mesei și l-am sărutat pe frunte cu toată tandrețea pe care o simțeam.
— *Gracias, Esteban*. Mulțumesc pentru viața minunată pe care am avut-o împreună, mulțumesc c-ai fost prima mea mare iubire și mulțumesc pentru minunățiile noastre de copii.
M-a prins de mijloc și și-a lipit fața de pântecul meu. Era o îmbrățișare pură, liniștitoare. El se schimbase, eu mă schimbasem. După mai bine de douăzeci de ani petrecuți împreună, știam

amândoi cine eram și ce ne doream pentru a doua parte a vieților noastre.

— Du-te să te culci, ești obosită... Diseară luăm cina toți patru. Îi anunț pe copii că-i o chestie importantă pentru tine.

— Bună idee. Mulțumesc...

M-am dus să mă cuibăresc pe canapeaua-pat din camera de lucru. Am scos o mână de sub pătură și-am mângâiat exemplarul din *Iubirea e o artă* care nu-mi lipsea niciodată de pe noptieră.

32
Lino

Veneția

Se făcuseră două luni de când trăiam la Veneția. Totul mersese foarte repede după vizita lui Alban în casa maică-mii. În momentul respectiv, îmi pregăteam mutarea de săptămâni întregi, tot ce mai rămânea era să semnez. Dacă era să-i mulțumesc pentru ceva vărului meu, atunci era că-mi dăduse impulsul final ca să-mi pun în practică acea hotărâre. Lucrurile erau puse în ordine și nimic nu mă mai reținea în Provence. Sau în Franța.

De-atunci, stăteam la mine acasă. Fiindcă, da, eram acasă la Veneția. Și fiecare zi care trecea mi-o dovedea. Asta simțeam în fiecare dimineață când mă trezeam, în fiecare seară când mă culcam. Unisem atelierul tatălui meu cu cel al unchiului meu. Trebuise dărâmat pur și simplu un perete dintre cele două. Hotărât lucru, totul în viața mea era doar istorie de familie. În ceea ce fusese prăvălia tatălui meu erau expuse ultimele sale măști, între care cea pe care nu mai avusese timp s-o termine, plus cele ale maică-mii și ale mele — un muzeu minimalist în jurul operei sale —, iar acolo amenajasem și un birou.

Atelierul meu propriu-zis era în partea unchiului meu, nimic nu se clintise din loc de pe vremea primei mele ucenicii. Uneltele și bancul lui de lucru trecuseră din nou la treabă. Prima dată când le atinsesem, avusesem sentimentul că fuseseră dintotdeauna ale mele. În afară de taburetul Rebeccăi pe care-l luasem cu mine, donasem tot ce mai era în hambar școlii profesionale. Măcar să le folosească unor puști care aveau trebuință de ele. Încăperea din spate în care dormisem cu ani înainte îmi folosea ca loc de depozitare pentru restul calabalâcului, n-aveam cum să mă schimb, cărasem cu mine una-alta și tot adunam.

Cel mai important însă era ca tot acel talmeș-balmeș să fie ascuns. Încercam de-acum lucratul la vedere. Atelierele unchiului meu și tatălui meu avuseseră întotdeauna o vitrină la stradă, voiau ca arta cu care se îndeletniceau să poată fi văzută de oricine. Așa încât mă grăbisem la rândul meu să m-adaptez. Niciodată nu fusesem privit lucrând, cu excepția a trei situații: în timpul uceniciei, când îi învățam pe alții și când era Rebecca la mine.

În primele zile, mă uitam încruntat la turiștii care se amuzau privindu-mă. Mă simțeam ca un animal în cușcă. Până la urmă însă, uitasem de ei. Acum, reușeam chiar să fiu amabil și primitor când îmi trecea cineva pragul. Descopeream că era chiar plăcut să le explic unor novici

munca pe care o făceam și istoria familiei mele de *maschereri*, întrebuințând toate limbile pe care maică-mea mă obligase să le-nvăț. În sfârșit, îmi foloseau și ele la ceva. Mai țineam minte câte ceva din fiecare, în orice caz, reușeam întotdeauna să mă fac înțeles. Să comunic, pur și simplu. Redevenisem — sau, de fapt, devenisem — o ființă sociabilă, capabilă să dialogheze cu oamenii de mai multe ori pe zi. Ceea ce nu mi se întâmpla niciodată înainte.

Aveam suficient de lucru. Vestea reapariției numelui tatălui meu — și al unchiului meu — se răspândise cu repeziciune în întreaga regiune. Mă întâlnisem deja cu proprietari de palate, învățasem să mă vând, să-mi laud competențele în restaurarea mobilierului de artă vechi, dar și în istoria artei italiene. Cunoștințele acelea dobândite în preajma maică-mii, pe care nu le exploatasem niciodată, dar nici nu le uitasem, îmi deschideau tot felul de uși. Era foarte interesant să reîncep de la zero la vârsta mea. Nu eram copleșit de comenzi, dar nici n-aveam timp să mă plictisesc.

Stăteam cu chirie într-un apartament de la ultimul etaj al unei clădiri din *sestiere* Cannaregio. Scara pe care trebuia să urc era abruptă și minusculă, dar priveliștea pe care o aveam merita efortul depus. Vedeam, pe fereastră, acoperișurile, câteva clopotnițe și, în depărtare, laguna.

Respiram, fiind totuși în centrul orașului. Învățam să trăiesc într-un spațiu mai mic, iar asta chiar îmi convenea. Îmi sortasem lucrurile și nu păstrasem decât ce mi se părea cu adevărat important. Tabloul din camera mea din Provence, cărțile de artă și fotografiile maică-mii. Eram într-adevăr acasă.

Mă trezeam în continuare în zori de zi, îmi plăcea să străbat Veneția dimineața devreme, înainte ca orașul să se trezească. Făceam un ocol, doar așa, de plăcere, pe la *mercato*-ul Rialto. Vânzătorii de pește și de zarzavaturi ajunseseră să mă recunoască de departe. Mă salutau, iar eu nu ezitam să stau cu ei la o cafea într-unul dintre *bacari*-urile din zonă. După aceea îmi vedeam mai departe de drum, în liniștea din jur. Și aveam sentimentul că Serenissima e doar a mea, a amintirilor mele și ale părinților mei. Când ajungeam la atelier, vecinii erau deja treji, iar vacarmul făcut de oblonul din față când deschideam prăvălia nu deranja pe nimeni.

În fiecare zi, aveam parte de vizita Mariei, care-și făcea o datorie din a veni să mă supravegheze. La vârsta pe care o avea, sărise în sus de bucurie când îmi făcusem apariția. Îmi fusese destul de greu s-o fac să accepte că n-aveam să stau în apartamentul familiei, din care ea nu plecase niciodată. Râdeam întotdeauna în sinea mea când o vedeam apărând. Misiunea vieții mele era să-mi țin de mână bătrânele mătuși, fie ele din partea

maternă sau paternă. Maria intra în atelier ca la ea acasă, se instala în fotoliul de la birou și aștepta să-i citesc. Remarcase rapid că pe bufetul tatălui meu era o carte care stătea la loc de cinste, între celelalte lucrări de artă și de istorie pe care le adusesem cu mine. O luase, o privise cu atenție și țipase la mine:

— *Cos'è questo libro, Lino ?*

Fără nicio șovăială, căci n-aveam niciun motiv să-i ascund adevărul, i-am povestit cu bucurie și cu emoție despre întâlnirea mea cu Rebecca. Când terminasem, ea se ridicase și se apropiase de mine, care-mi vedeam de treabă la bancul de lucru. Mă bătuse ușor pe braț, gestul pudic cu care mă liniștea.

— Ea e... murmurase. Cea căreia te predestina taică-tău.

După care plecase, clătinându-se în baston.

A doua zi se întorsese, înșfăcase *Iubirea e o artă* și mi-o întinsese.

— Nepoate, trebuie să-ți exersezi italiana, că ai cam uitat-o în atâția ani. O să-mi traduci ce scrie în romanul ăsta care sigur e foarte interesant.

— *Zia!* Am de lucru!

Clătinase din cap ca pentru a spune că n-are a face. Chiar dacă nu-mi dăduse de ales, mă executasem cu plăcere. Orice ocazie era bună ca să mă simt aproape de Rebecca, să-mi amintesc că făcuse parte din viața mea.

Când îi citisem ultimul rând, Maria nu-și putuse stăvili lacrimile care i se rostogoleau pe obrajii zbârciți.
— Îmi place femeia asta, îmi zisese ea. E la înălțimea părinților tăi și a lipsei lor de măsură. *Amare è un'arte*... Cred că ar fi fost foarte fericiți să te vadă cu ea... Nu-ți spun nicio noutate, dar *Colombina* ta vede în viitor. Ai să mori la Veneția și-ai să sfârșești lângă părinții tăi ajunși din nou împreună.

Exceptând-o pe Rebecca, avea dreptate. Reușisem, grație certificatului de naștere și muncii avocatului, să-mi dovedesc originile, așa că purtam acum numele tatălui meu și, minune mare, mi se dăduse voie să strămut trupul mamei lângă cel al lui Giorgio. Sicriul ei fusese exhumat din pământul provensal și mă urmase unde mă mutasem. Mama odihnea de-acum lângă iubirea sa, tatăl meu, la San Michele.

În afară de mătușă-mea și de curioșii care-mi treceau pragul atelierului, nu cunoșteam pe nimeni. Pentru sălbaticul care fusesem, asta chiar nu era o problemă. Învățam încet-încet să coabitez cu lumea, cu turiștii. Seara, când plecam de la atelier, hoinăream pe străzi, observam privirile admirative și zâmbetele extaziate ale străinilor care descopereau frumusețile Veneției. Mă opream mai mereu la o terasă și beam câteva pahare contemplând forfota din jur. Începeam să mă obișnuiesc cu viața,

cu sentimentul de libertate, de tihnă și de-a mă afla la locul meu. Era și timpul, la cei patruzeci și cinci de ani trecuți!

Chiar dacă era în continuare dureros, nu-mi interziceam să mă gândesc la Rebecca. Avea să-mi fie dor de ea tot restul vieții, asta era clar. Așa cum făceam însă cu toate celelalte, învățam să trăiesc și cu acest gol. O știam fericită alături de soțul ei, de copiii ei și eram convins că avea să scrie în continuare. Mersese mult prea departe cu căutările sale ca să mai renunțe. Regretul pe care-l aveam era că nu mi se îngăduia s-o văd desfășurându-se, întunecându-se și învăluindu-se apoi din nou în lumină. Ca să mă menajez, îmi promisesem mie însumi că n-o să mai încerc niciodată să aflu ce mai face.

În ziua aceea, cerul era jos și cenușiu. Ploua. Tocmai mâncasem de prânz la Maria. Ca s-o conving să nu mai vină până la mine — pe o asemenea vreme, risca să alunece și să cadă —, trebuise să cedez invitației sale.

Mă întorceam la atelier, mergând agale, fără să-mi pese de stropii de ploaie. Avea să fie o după-amiază liniștită. Chiar dacă preferam, ca toată lumea, vremea frumoasă, îmi plăcea atmosfera din atelier în zilele urâte. Continuam să lucrez în lumina aceea răsfrântă, de plăcere. Iar aici era și mai frumos, și mai îmbătător pe vreme rea. Cu tavanul acela

jos, totul era mai vătuit, mai călduros, dialogul meu cu mobilele era și el mai tandru. De când trăiam la Veneția, încetasem să mă mai cert cu ele când mi se-mpotriveau, eram mai blând, mai puțin furios. Pur și simplu. Pe o astfel de vreme, turiștii alergau de la muzeu la un palat, iar de acolo la o biserică. De la Palatul Dogilor la Bazilica San Marco, de la Accademia la Fenice. Nu-și lăsau timp să se piardă... Nu rătăceau așadar pe străzi și nu mă vedeau.

Astăzi, eram sigur c-aveam să fiu liniștit. Piața era pustie. Niciun gură-cască. Iar ceața se îngroșa tot mai mult de la un minut la altul. Era aproape ireal. Am deschis ușa atelierului și am zărit pe jos un plic mare, strecurat prin fanta cutiei de scrisori. L-am luat, curios, dar pe el nu scria nimic. L-am aruncat pe birou, mi-am scos pelerina și m-am dus în spate să-mi fac o cafea. Gândul mi-a zburat din nou la scrisoare, fără să-l pot nicicum struni. Ultima dată când văzusem un astfel de plic, conținea primul capitol din *Iubirea e o artă*. Au început să-mi tremure mâinile, mi le-am proptit pe o placă de lemn ca să se liniștească. Inima a preluat atunci ștafeta, prinzând să bată mult prea repede. Mi-am interzis să mă gândesc la vreo minune. Mă cunoșteam foarte bine. Dacă amânam descoperirea a ceea ce inevitabil avea să mă dezamăgească, începeam să-mi fac speranțe și aveam să sufăr și mai mult. În ciuda frumoaselor făgăduințe făcute în

sinea mea, aveam să visez întotdeauna la ea. Eram exact ca taică-meu. În stare s-o aștept toată viața pe femeia pe care o iubeam...

*

Cafeaua băută dintr-o înghițitură m-a dezmorțit pe loc. Am traversat din nou atelierul, bombănindu-mi părinții, cu care, ca un nebun, vorbeam mai mereu.

— N-ați putea și voi să mă mai scutiți un pic?

Am luat cuțitașul de deschis corespondența și am desfăcut plicul. Luptându-mă cu răsuflarea care mi-o luase din nou la galop, am scos dinăuntru un mic teanc de hârtii. Am ridicat brusc capul și m-am uitat înspre piață. Cu afurisita aia de ploaie care se revărsa din cer, nu vedeam nimic. M-am năpustit afară ca un dement. Am fugit în stânga și-n dreapta. Am dat ocol fântânii.

— Unde ești, Rebecca? am murmurat.

Degeaba aș fi gonit pe toate străduțele, degeaba aș fi traversat toate podurile, degeaba aș fi trecut peste toate canalele, strigând-o ca un disperat, simțeam că Veneția o proteja. Dacă nu se arătase, atunci însemna că avea motivele ei. Poate că nu voia să mă vadă? Poate că nu era la Veneția? Ar fi putut foarte bine să trimită pe cineva care să-mi aducă acel plic.

Să fi fost oare capitolul acela suplimentar, neașteptat modul ei de a-mi spune adio?
O ultimă tușă romanescă a poveștii noastre?

Cu umerii căzuți, m-am întors în atelier, am încuiat ușa și m-am prăbușit ca un sac pe scaunul de la birou. Măștile din jur aveau să mă susțină în acea ultimă lectură a cuvintelor Rebeccăi.

Epilog

Rebecca a traversat viața romanului său, cu un gol extatic în pântec, în inimă. A făcut ceea ce așteptau cu toții de la ea, menajându-se, respectându-se. Și-a apărat cartea cu toată pasiunea și toată noua-i furie care o stăpâneau, a scos în evidență importanța slăbiciunilor, a fisurilor de care trebuie să ții seama dacă vrei să te regăsești. A înfruntat-o pe Constance, i-a ținut piept, l-a protejat pe Lino, a trăit în propria-i carne groaza că Alban va trece la fapte. A fost nevoie, de altfel, de întreaga putere de convingere a lui Esteban și a copiilor pentru a scăpa de gândul acela că, prin cuvintele ei, poate că îl condamnase pe Lino.

Pentru că...

În ultimele luni, numai la Lino s-a gândit. De când a dispărut în curte în timp ce ea ținea ochii închiși. De la prima privire pe care au schimbat-o, omul acela o bântuie, o străpunge, o străbate. Deși ea s-a împotrivit, deși a căutat să se convingă că cel pe care-l iubea era personajul pe care-l crease, nu bărbatul care o iubise, care o bulversase, care o schimbase și-o ajutase să fie ea însăși. A acceptat mâna întinsă de Esteban ca să-și refacă relația, a vrut să-și pună la încercare toate acele sentimente confuze.

Nimic însă n-a putut schimba ceea ce se petrecea înăuntrul ei.
Era ceva mai puternic decât toate. Mai puternic decât ea, decât voința ei.

Și-atunci a avut răbdare, a așteptat să fie liberă. Esteban se duce să trăiască viața care-l așteaptă în țara de obârșie. Fostul cuplu își găsește liniștea, cei doi simt o imensă afecțiune unul pentru celălalt, vor rămâne părinții a doi copii incredibili, deschiși, fericiți, care nu vor decât un singur lucru: să-și trăiască viața știind că părinții lor — chiar dacă despărțiți — au o existență înfloritoare. Cel puțin au reușit să-i crească în spiritul toleranței și al dragostei. Esteban îl cunoaște întrucâtva pe Lino. A citit *Iubirea e o artă*, iar Rebecca i-a povestit despre el. Nu înțelege nebunia irealității lor, dar o respectă. N-a fost totuși departe de a căuta să-l întâlnească pe Lino pentru a vedea cui îi încredința prima sa iubire — Rebecca știe, Esteban i-a mărturisit totul. A înțeles însă că ea e cea care decide dacă alege acea irealitate.
Chit că s-ar putea pierde într-însa.

Rebecca o pornește într-o dimineață către Lino, o ia pe același drum care a dus-o la el. Se prăbușește în fața casei goale, vândute, casa Elenei. Casa care le-a adăpostit nopțile de dragoste, cuvintele sugerate. Revede, printr-un oblon care bocăne ca o chemare disperată a fostului proprietar, hambarul lipsit de prezența acestuia și lăsat deschis, zilele acelea

minunate care au schimbat totul. Intră în panică. Parcă omul acela n-ar fi existat niciodată. Parcă ar fi fost o fantasmă a ei. Și dacă doar visase întâlnirea lor, dragostea lor, povestea lor? Știe ce are de făcut. Trebuie să afle.
Își ia rămas-bun de la Fantine și Oscar, îi promite fostului soț c-o să aibă grijă de ea.

În adâncul ființei sale, al inimii sale, știe că Lino este la Veneția. Acolo unde e locul lui. Locul lui din ziua în care s-a născut. Lino trăiește și respiră sub cerul Serenissimei, acolo unde s-au întâlnit părinții lui, unde s-au iubit, unde a fost el însuși, în copilărie, iar apoi, mai târziu, când a întâlnit-o pe Constance și, în fine, când a descoperit cine e tatăl lui.

Lino trebuie să fie omul acela aparte care nu gândește ca toată lumea, care nu aspiră decât la frumusețe, la absolut, la dăruirea de sine pentru a fi iubit. El nu poate trăi decât în decorul de teatru în care s-a născut. lar dacă este în stare să lase în urmă casa mamei sale, atunci înseamnă că-i împăcat. Se reclădește după zeci de ani de frământări, de suferință, de furie. Își asumă trecutul, originile, identitatea. Nici c-ar fi putut visa Rebecca un balsam mai bun pentru inima ei de femeie îndrăgostită.

Așa că o pornește spre Veneția. Să-l caute. Să-l regăsească. Trebuie să afle dacă e real.

Speră că el i-a înțeles mesajul. Și că nu-i poartă pică pentru finalul acela tragic...

Ajunge în puterea nopții. Traversează laguna cu un vapor în care e singură. Îi este frig, ochii îi lăcrimează și nu doar din cauza vântului. Lacrimile îi șiroiesc pe obraji fiindcă simte că se apropie de frumusețea ultimă, simte că va păși pe același pământ ca și el. E deja subjugată, fascinată, îmbătată de luminile ce se deslușesc prin ceață.

A doua zi dimineață, se trezește într-o cameră de hotel, se dă jos din pat, goală, și se duce la fereastră. Descoperă la lumina zilei Canal Grande, cel despre care atât de mult i s-a vorbit. În față are un palat superb. Ca' d'Oro. Rebecca își oferă propriul trup priveliștii orașului. În mintea ei, e ca și cum el ar putea s-o vadă. Aproape s-o atingă. Trupul ei, carnea ei urlă de dorul mângâierilor și sărutărilor lui. Așa că se grăbește, a găsit adresa unde Lino s-a dus să renască. Dar abia începe să se afunde pe străduțe, că uită cu totul de harta pe care i-a dat-o recepționerul de la hotel în timp ce-i explica traseul până la atelier. Rebecca e înghițită, răpită, aspirată de grația, de magia, de feeria locului. Se pierde și, cu toate astea, simte în adâncul ei că e pe teren cunoscut, că știe unde se află. Lino a învățat-o totul despre Veneția. El nu doar c-a fost în ea când făceau dragoste, dar i-a impregnat Serenissima în trup, în suflet. Rebecca se simte acasă.

Fără a fi căutat-o, căci Rebecca uită de sine pe acele străzi, ajunge într-o mică piață cu o fântână. Campiello San Zulian. Inima îi bate mai iute, a ajuns la destinație. Se ascunde într-un colț și își îndreaptă privirea spre atelier. Înțelege. Înțelege că Lino a reunit toate laturile trecutului său, că știe cine este, că își revendică această identitate. Acum își arborează cu mândrie moștenirea. Și-a asumat numele. Acolo, pe firma de la stradă, l-a legat pe cel al tatălui de cel al mamei. E întreg, e complet. Fără să se fi așteptat la asta, îi zărește silueta nervoasă deplasându-se prin fața ei. Prisma vitrinei face încă și mai onirică acea viziune. Dorința o străbate din cap până-n picioare, dar e incapabilă să facă vreun gest. Îl admiră. Plânge de bucurie, de iubire. Simte cum trupul i se scutură, îl dorește atât de tare, încât îi vine să urle.

Brusc, luminile se sting. Ea se ascunde mai bine. Lino iese din atelier, coboară oblonul și pleacă spre o destinație necunoscută, cu un mers liniștit, senin. Rebecca o pornește după el. Apoi încetinește pasul, îl lasă să dispară. Cum o să-i spună, cum o să-i povestească ce-a trăit în acele ultime luni fără el? Întrebările ei. Angoasele ei. Luptele ei. Iubirea aceea absolută, totală, devastatoare pe care o simte pentru el.

Brusc, o apucă râsul. Râde și plânge în același timp. Știe ce are de făcut. Trebuie să scrie. Iar și iar. Nu-i fusese oare clar, din clipa în care încheiase *Iubirea e o*

artă, că n-avea să-l poată lăsa pe Lino să moară așa, la marginea unui canal? Lino fusese tot timpul viu. L-au lăsat mai mult mort decât viu, au crezut că l-au terminat. Cei vinovați însă au eșuat. Lino a revenit la viață, încă și mai puternic. Mai marcat, dar mai sigur pe el. Mai tare.

Așa încât e rândul Rebeccăi să fugă pe străzile Veneției. Fuge mai-mai să-și piardă suflul. E chemată. O mistuie nerăbdarea.

În zilele următoare, stă închisă o bună parte din timp în camera de hotel, scrie, șterge, reformulează, caută cuvintele care să exprime suferința și disperarea de-a fi departe de el, care să-i surprindă simțămintele, care să transmită iubirea ei, dorința profundă de-a recrea lumea aceea care-i doar a lor și de-a o trăi în decorul Serenissimei. Dar nu poate să reziste acum, că-l știe atât de aproape, simte nevoia să-l întrezărească măcar un pic. A-l vedea e ca și cum l-ar atinge. În fiecare zi, face o pauză, iese din hotel, o ia pe străduțele bine-știute de-acum și merge să se-ascundă în fața atelierului. Ar putea sta ore întregi să-l admire.

Într-o după-amiază, îl vede ieșind, cu o bătrână de braț. Își înăbușă plânsul în pumn. Maria, mătușa lui, încă mai trăiește. Rebecca e nespus de fericită. Pe cât de îngrozită, pe atât de nerăbdătoare este s-o cunoască. Oare bătrâna o s-o

accepte? Lino o însoțește câteva sute de metri. Rebecca nu se poate abține, se ia după ei. Nepotul și mătușa râd, Rebecca nu înțelege nimic din turuiala lor în italiană, dar simte că se tachinează și se iubesc, s-au recunoscut. Și, trebuie să recunoască, e tulburată de intonațiile lui Lino în limba-i paternă și de tandrețea gesturilor lui pentru acea bătrână.

Într-o dimineață, când se trezește, Rebecca își dă seama că i-a scris lui Lino tot sau aproape tot ce avea de scris. Va trebui acum să se confrunte cu realitatea. Să-i încredințeze acele câteva pagini. Poate că n-o s-o primească așa cum speră ea...

Înainte însă, mai are de făcut un ultim lucru.

Se pregătește, coboară la recepție și cere să i se explice un nou traseu. O oră și jumătate mai târziu, cu brațele pline de flori, intră în cimitirul San Michele. Locul acela întrece tot ce și-a putut imagina. Peste tot, pe fiecare alee, domnește seninătatea, iradiază spledoarea, deși e un loc al morții. Moartea e frumoasă aici, îți dă un sentiment de pace.

Rebecca îi mulțumește, recunoscătoare, propriei sale memorii. Lino îi explicase, fără să-și fi dat seama, unde se afla mormântul tatălui lui. În ciuda câtorva ocoluri, îl găsește și, din nou, o podidesc lacrimile. Nu-l va întâlni numai pe

Giorgio. O va întâlni și pe Elena. Lino i-a adus laolaltă pentru vecie. Și-au pus la loc măștile iubirii, grație fiului lor. Rebecca depune florile în fața mormântului și îngenunchează dinaintea lor. Are impresia că-i cunoaște. Simte nevoia să le vorbească:

— Sper că mă veți ierta dacă l-am făcut să sufere... și să aștepte... dar nu voiam să vin fără să fiu sigură că-i pot oferi totul. Fiul vostru m-a salvat, m-a îndrumat, m-a dus departe, atât de departe, că nici n-o pot spune... sau scrie... Voi doi l-ați făcut să sufere, l-ați făcut să crească, l-ați pierdut, l-ați iubit... El știe de-acum cine este... Puteți fi împăcați... De când îl cunosc, de când mi-a vorbit despre voi, despre povestea voastră, despre povestea lui, îmi place să cred în semne... și vreau să sper că voi ne-ați călăuzit unul spre celălalt, când ați simțit că eram pregătiți să ne întâlnim, să ne găsim... Nu știu dacă mă ridic la înălțimea speranțelor voastre în privința lui... V-aș spune însă că... nici nu contează, fiindcă îl iubesc...

Rebecca se ridică, se clatină, se împleticește, plânge, e liberă. Știe că a ajuns la capătul căutărilor sale. Se întoarce la hotel ca prin ceață, abia se abține să n-o ia la fugă spre atelierul lui Lino. Se privează cu bună-știință. Trebuie să-i scrie finalul acestui capitol care, nădăjduiește ea, va fi un început. Rebecca va redeveni romancieră pentru acele ultime rânduri. Vrea să se cufunde

într-o ficțiune pe care speră din tot sufletul s-o vadă devenind realitate și să-i ofere tușa finală acelui roman care va fi doar al lor.

A doua zi dimineață, îi cere recepționerului să-i imprime cele câteva pagini pe care le-a scris în aceste ultime zile. Urcă din nou în cameră, își face valiza, ca să fie gata de plecare, și o lasă la recepția hotelului. Apoi o pornește fără grabă, poate pentru ultima dată în viața ei, pe străduțele Veneției. Se pierde fără să se piardă. Trece dintr-o parte într-alta a canalelor, înregistrează strigătele gondolierilor, memorează culorile calde și reci care se amestecă, se întrepătrund, se îmbrățișează. Traversează Piața San Marco, porumbeii zboară în jurul ei dându-i parcă salutul unei ultime gărzi de onoare. Stă câteva minute bune la marginea lagunei. Își impune să-și ia adio de la ea, deși ar vrea ca ea să-i cânte „Benvenuto". Își șterge o lacrimă de pe obraz, apoi îi întoarce spatele și se afundă în măruntaiele Veneției.

Se simte ușurată când îl vede pe Lino plecând de la atelier. Nici că se putea mai bine. Pentru prima oară, se apropie de altarul lui, strângând plicul în dreptul inimii. Își lipește fruntea de vitrina de la stradă și se uită înăuntru. Măștile lui Giorgio, ale Elenei și ale lui Lino sunt răspândite pe toți pereții. Veghează. Supraveghează. Dar n-o sperie. Privirea i se oprește asupra celei pe care o purtase. Se uită lung la ea. Apoi zâmbește

amintindu-și de îmbrățișarea aceea nebună, pătimașă, când a simțit că e ea însăși. Nu i-ar fi mărturisit niciodată, dar s-a visat purtând-o pe aceea desenată de el și pe care Giorgio i-o sortea celei care avea să fie pe potriva lipsei lui de măsură, care avea să fie lumina lui în noapte... Rebecca alungă acea speranță și sărută plicul.

Apoi, plină de seriozitate, de nebunie, de absolut, îl strecoară prin fanta cutiei de scrisori. Se dă câțiva pași înapoi. E prea târziu ca să mai regrete. Și-n plus, trebuie să știe dacă irealitatea poate fi viața ei. Se duce să se ascundă la loc și începe așteptarea...

După o oră, poate două, poate trei — ce mai contează, ei i s-a părut o veșnicie —, îl vede pe Lino întorcându-se la atelier. E senin la față. Se închide înăuntru. Ea îl urmărește în timp ce descoperă plicul și-l aruncă nonșalant pe birou. Rebecca își simte inima strângându-i-se în piept, frângându-i-se. A uitat-o el oare? Tresare din nou când îl vede revenind grăbit în atelier și deschizând plicul cu delicatețe. Lino încremenește și ridică privirea în direcția ei. Ea se trage într-un ungher mai întunecos. El se năpustește afară ca un nebun, dă ocol pieței, aleargă în toate părțile, cu un fel de panică în privirea-i neguroasă. Se oprește chiar în mijloc, lângă fântână. Pare disperat. În Rebecca renaște speranța. Aproape că-l aude strigând-o. Își mușcă mâinile ca să nu-i răspundă. Mai are puțin și-o ia la fugă

spre el, dar, brusc, îl vede răsucindu-se pe călcâie și baricadându-se în atelier. Rebecca știe că trebuie să-l lase să descopere acele ultime cuvinte, acele ultime zile. Ultimele sale cuvinte. E conștientă că nu i-ar fi putut spune cu voce tare tot ce-a simțit.

Ai nevoie de cuvinte scrise ca să spui ce te doare.

Asta-i povestea lor.

*

Rebecca și-l imaginează parcurgând pagină după pagină. După o vreme, știe precis că trebuie să iasă din cotlonul ei.
Să adune lumina și întunericul din ea pentru a intra în lumea reală.
Rebecca inspiră adânc și înaintează spre centrul pieței. Îi tremură picioarele. Inima îi bate atât de tare, încât o să explodeze. Se apropie de fântână. Se așază pe marginea ei. Îl așteaptă să termine de citit ca să afle dacă ăsta-i începutul sau sfârșitul poveștii lor...
Închide ochii...

Lino

Rebecca inspiră adânc și înaintează spre centrul pieței. Îi tremură picioarele. Inima îi bate atât de tare, încât o să explodeze. Se apropie de fântână. Se așază pe marginea ei. Îl așteaptă să termine de citit ca să afle dacă ăsta-i începutul sau sfârșitul poveștii lor...
Închide ochii...

Am ridicat privirea. Rebecca era acolo. Aștepta... Venise până la mine. Sigură pe ea și atât de fragilă! În viața mea nu mă bulversase ceva mai tare ca rândurile acelea pe care mi le scrisese și care erau doar ale noastre. La fel ca prima noastră noapte.

Întrebările ei, luptele ei, răbdarea ei, certitudinea aceea pe care o căutase în adâncul sufletului ei luptând, călătoria ei interioară, sosirea la Veneția. Și când te gândești că era aici de câteva zile, la doar un pas de mine. Atât de tare mă ferisem, încât n-o văzusem, nu simțisem că era în preajmă. Veneția îi păstrase taina. Veneția o învăluise în zidurile sale, în frumusețea sa. Mi s-au umplut ochii de lacrimi la gândul că ea aparținea de-acum Serenissimei.
Apoi m-am gândit la vizita ei la cimitir, se dusese să-mi vadă părinții. Îi

înfruntase, aruncându-le în față nebunia ei, nebunia noastră! Era minunată, niciodată n-aș fi fost în stare s-o fac cu atâta eleganță. Iar într-un fel, era curajoasă, îi pusese la locul lor. N-aveau de ce să se mai bage în povestea noastră din moment ce noi ne iubeam. Și chiar ne iubeam. Ne iubeam atât de mult, încât nici n-aveam nevoie să ne-o spunem.

Rebecca îmi făcea un ultim cadou: acela de a mă elibera de ai mei. Pe de altă parte însă, îmi venea să-i spun că eram la fel de nebuni ca ei. La fel de extremi. Dacă nu și mai și. N-aveam cum totuși să nu mă gândesc la ei, oriunde ar fi fost, probabil că se uitau la noi, ne urmăreau. Nu m-aș fi mirat să fi fost și un picuț invidioși. Rebecca și cu mine eram mai teatrali decât ei, iar asta fără voia noastră. Dar marea deosebire dintre Rebecca și mine, un lucru cu atât mai meritoriu pentru ea, era că ea se îndreptase înspre căutarea absolutului, a frumuseții, a iubirii nebunești din proprie pornire, nu sub presiunea unei moșteniri. Speram c-o ajutasem și eu, c-o îndrumasem întrucâtva, dar ea singură hotărâse s-o apuce pe acest drum, înfruntând realitatea pe care amândoi o detestam.

N-aș fi crezut că-i cu putință, dar acum o iubeam și mai mult.
Ce făcusem oare ca s-o merit?

*

M-am ridicat de pe scaun. Abia mă țineam pe picioare. Inima mai avea puțin și-mi stătea în loc. Privirea mi s-a intersectat cu cea a măștii ei și, brusc, m-am înseninat. Ea și masca aveau să se regăsească și să devină una. Ea trebuia să înceteze cu îndoielile. Masca era a ei. O așteptase atâta amar de ani.

Am deschis ușa atelierului fără să-mi iau ochii de la Rebecca. Ea a auzit zgomotul, dar s-a forțat să țină pleoapele strânse. Tremura din cap până-n picioare. Cum își putea închipui c-aveam s-o alung? Ea mă redase vieții. Ea era renașterea mea.

Eram atât de aproape de ea, încât puteam s-o ating, s-o mângâi.
— Nu ești real, a murmurat ea. Povestea noastră nu este reală.
— Deschide ochii, Rebecca!
Privirea i s-a împlântat într-a mea. Fără o vorbă, i-am transmis dragostea mea, dorința mea. A zâmbit. Cu un zâmbet cum nu mai văzusem vreodată.

Puteam de-acum să mor.
Să mor din dragoste. Din dragoste adevărată.

Ea era ziua mea.
Ea era noaptea mea.
Ea era Veneția mea.

Playlist

Pentru mine, muzica e indispensabilă când scriu. Ea mă ajută să intru în irealitate...
Vreau să vă împărtășesc așadar playlistul acestei cărți, disponibil pe Spotify și Deezer. El urmează cronologia romanului. Să nu vă mirați dacă veți descoperi și dubluri, unele piese au o semnificație și o importanță aparte, rezonând cu diferite secvențe ale cărții.

„La Vita è Bella — Main Theme", Christos Thivaios, The Plucked String Orchestra Of The Municipality Of Patras, *Afieroma Sto Nicola Piovani*.

„Tristesse", DeLange, *Images*.

„Sunday Afternoon", Rachael Yamagata, *Elephants... Teeth Sinking Into Heart* (*Standard Version*).

„Say lt Ain't So — Remastered 2017", Murray Head, *Say It Ain't So — Remastered 2017*.

„Sunday Afternoon", Rachael Yamagata, *Elephants... Teeth Sinking Into Heart* (Standard Version).

„When Things Explode", UNKLE, lan Astbury, *War Stories*.

„Holding", Grouper, *Ruins*.

„Le début du bonheur — instrumental", Daprinski, *Chorégraphies de l'ordinaire* (Instrumentals).

„Get Misunderstood", Troublemakers, *Doubts and Convictions* (Remastered).

„Love ls A Stranger", Gus Black, *Today Is Not The Day to F#@K with Gus Black.*
„Bloodstream", Stateless, *Stateless.*
„Fuzzy", Grant Lee Buffalo, *Fuzzy.*
„Nobody Knows", Autograf, WYNNE, *Nobody Knows* (Single).
„Save Yourself", Hiatus, *Ghost Notes.*
„Hanging D — Cello Octet Amsterdam Version", Joep Beving, Cello Octet Amsterdam, *Hanging D* (Cello Octet Amsterdam Version).
„Ceremony", Fragments, *Imaginary Seas.*
„After Rain", Dermot Kennedy, *Dermot Kennedy.*
„l. Sequence (Four)", Peter Gregson, Richard Harwood, Warren Zielinski, *Quartets: One – Four.*
„Close Your Eyes", Florian Christi, *Inspiration.*
„Moon And Moon", Bat For Lashes, *Two Suns.*
„Fade lnto You", Mazzy Star, *So Tonight That I Might See.*
„Rosyln", Bon lver, St. Vincent, *The Twilight Saga: New Moon* (Original Motion Picture Soundtrack).
„Lavinia", The Veils, *The Runaway Found.*
„Over My Shoulder — Orchestra Version", Mika, *No Place In Heaven* (Special Edition).
„Avion", Gustave Rudman, *Avion* (Single).
„Lavinia", The Veils, *The Runaway Found.*
„Lovely (With Khalid)", Billie Eilish, Khalid, *Lovely (With Khalid)* (Single).
„Particles — Piano Version", Nothing But Thieves, *Broken Machine* (Deluxe).

„Daydream“, Gian Marco Castro, Matthew S., Pietro Roffi, *Daydream* (Single).
„De Ushuaia a La Quiaca — 2024 Remastered“, Gustavo Santaolalla, *Ronroco* (2024 Remaster).
„A New Error“, Gernot Bronsert, Sascha Ring, Sebastian Szary, Kal Schumacher, *Beauty In Simplicity*.
„Clubbed to Death“, Rob Dougan, Maxence Cyrin, *Novö Piano 2*.
„Eve“, Brutalist, *Michael J Fox* (EP).
„My Perception of Love“, Benjamin Amaru, *12.95 — A Shortstory* (EP).
„Sealights“, The Gardener & The Tree, *Revolution.*
„Sonoma“, Ciaran Lavery, *Let Bad In*.
„28 Theme“, John Murphy, *28 Theme* (Single).
„Cry“, Roger Molls, *Metamorphosis Of Muses*.
„Daylight“, David Kushner, *Daylight* (Single).
„Everyday (Grand Piano)“, Carly Comando, *Everyday (Grand Piano)* (Single).
„Aloha Ke Akua — Acoustic Piano Version“, Nahko And Medicine For The People, *The Bloom Series, Vol. 2: New World*.
„A Necessary End“, Saltillo, *Ganglion*.
„Concerto in D Minor (After Alessandro Marcello), BWV 974: II. Adagio“, Alexandra Streliski, *Sharp Objects* (Music from the HBO Limited Series).
„Comforting Sounds“, Mew, *Frengers*.
„Own Speed“, Charlie Cunningham, *EPs 2014–2016*.
„Lungs“, I Have A Tribe, *No Countries* (EP).

„Sirens", VlLLEMlN, *Sirens* (Single).
„The Night We Met", Lord Huron, *Strange Trails.*
„Valse", Evgeny Grinko, *Ice for Aureliano Buendia* (Deluxe Edition).
„Adagio in G Minor", Tomaso Albinoni, Chamber Orchestra of Miemo, *Adagio in G Minor* (Single).
„Teil 1", Kjartan Sveinsson, *Der Klang der Offenbarung des Göttlichen.*
„Hex", Mt. Wolf, *Aetherlight.*
„LEH", Martin Kohlstedt, *Natch.*
„To Build A Home", The Cinematic Orchestra, Patrick Watson, *Ma Fleur.*
„Wyden Down", RlOPY, *RIOPY.*
„Out On The Amsterdam", Gus Black, *Today Is Not the Day to F#@K with Gus Black.*
„Swallow Song", Madeleine & Salomon, *A Woman's Journey.*
„Tomorrow", Annelie, Esther Abrami, *Tomorrow* (Single).
„The Wisp Sings", Winter Aid, *The Wisp Sings: 10th Anniversary Edition.*
„Pneumothorax", Blueneck, *Repetitions.*
„Adagio For Strings And Organ In G Minor", Tomaso Albinoni, Herbert von Karajan, Berliner Philharmoniker, *50 Plus Grands Succès.*
„Requiem in D Minor, K.626: Sequence No. 6: Lacrimosa dies illa", Wolfgang Amadeus Mozart, Max Emanuel Cencic, Derek Lee Ragin, Michael Knapp, Peter Marschik, Gotthold Schwarz, Vienna Boys' Choir, Vienna Volksoper Orchestra, Chorus Viennensis, *Mozart, W.A: Requiem / Ave*

Verum Corpus / Bruckner, A.: Ave Maria / Locus Iste / Christus Factus Est.

„So Far", Olafur Arnalds, *Broadchurch* (Music From The Original TV Series).

„Wind", Emmit Fenn, *Before We Begin* EP.

„Holland", Novo Amor, *Woodgate, NY.*

„Adagio in G Minor", Tomaso Albinoni, Chamber Orchestra of Miemo, *Adagio in G Minor* (Single).

„1. Sequence (Four)", Peter Gregson, Richard Harwood, Warren Zielinski, *Quartets: One – Four.*